

Infosys

Programski segment

“ROBNO - MATERIJALNO” knjigovodstvo

- uputstvo za korišćenje programa -

Goran Kojadinović

Oktobar 2006. godine

Preduzeće Infosys izdaje priručnik za korišćenje programskog segmenta za robno-materijalno knjigovodstvo i evidenciju. Priručnik se izdaje pod sledećim nazivom,

programski segment
“ROBNO - MATERIJALNO” knjigovodstvo
- uputstvo za korišćenje programa -

Za izradu ovog priručnika koristio sam znanje i iskustvo programera i ekonomista našeg preduzeća kojima se posebno zahvaljujem, iskustva i primere iz prakse naših korisnika kao i svoje lično.

Ko želi i hoće, znaće!

Ovaj priručnik posvećujem našim korisnicima

Autor priručnika:
dipl.inž. Goran Kojadinović, direktor

SADRŽAJ

strana

UVODNE NAPOMENE	5
Ciljevi uputstva:	5
Pretpostavke uputstva:	5
Napomene:	5
Osnovni koncept segmenta “ROBNO-MATERIJALNO” knjigovodstvo	6
Osnovne komande i pravila za rad u Infosys programu	9
1. ŠIFARNICI	12
1.1. šifarnik objekata (magacina)	12
1.2. Šifarnik artikala	13
1.3. šifarnik tipova artikala	15
1.4. šifarnik sektora	16
1.5. šifarnik komitenata	17
1.6. Šifarnik dokumenata ili vrsta promena (VP)	18
1.7. Tarifni sistem	24
1.8. Ograničenja šifarskog sistema	24
2. PARAMETRI	25
2.1. Globalni parametri	25
2.2. Parametri obrasca	27
2.2.1. Tekući parametri izvornih dokumenata	27
2.2.2. Objekti tekućeg obrasca	28
2.2.3. Opšti parametri obrazaca za unos	29
2.3. Parametri izvornih dokumenata i ostali	29
2.3.1. Parametri kalkulacije - prijemnice	30
2.3.2. Parametri fakture – računa	33
2.3.3. Parametri avansnog računa	38
2.3.4. Parametri predračuna	38
2.3.5. Parametri robnih dokumenata (ul-izl)	38
2.3.6. Parametri otpremnica	38
2.3.7. Parametri naloga magacinu	38
2.4. Parametri u šifarniku objekata	39
2.5. Futeri - *	43
3. EVIDENCIJE	44
3.1. Kalkulacije - Prijemnice	44
3.2. Fakture - Računi	52
3.3. Avansni računi	60
3.4. Predračuni	60
3.5. Dokumenti (ul-izl)	61
3.6. Otpremnice	67
3.7. Nalog magacinu	68
4. OBRADJE - OBRAČUNI	69
4.1. Automatske obrade	69
4.2. Serijske obrade izvornih dokumenata	69
4.3. Nivelacije	71
4.3.1. Automatska nivelacija	71
4.3.2. Opšta nivelacija	72
4.3.3. Bodovna nivelacija	73
4.3.4. Planska nivelacija	73
4.3.5. Detaljna nivelacija	74
4.4. Popisne liste	75
4.4.1. Popisi	75
4.4.2. Popisna lista - blanko	77
4.5. Automatsko formiranje izvornih dokumenata	77
4.6. Ravnoteže	80
4.7. Prepis početnog stanja – iz prethodne godine	83
4.8. Prepis šifarnika – iz prethodne godine	84

5. IZVEŠTAJI.....	85
5.1. Robne kartice.....	85
5.2. Stanja artikala (lager liste).....	88
5.2.1. Stanje artikala / za knjigovodstvo.....	89
5.2.2. Stanje artikala / za komercijalu.....	94
5.2.3. Stanje artikala / po objektima.....	95
5.2.4. Stanje artikala / po serijama.....	96
5.3. Pregled knjiženja RM.....	96
5.4. Pregled veleprodajnih kalkulacija (u dve varijante).....	101
5.5. Pregled maloprodajnih kalkulacija u dve varijante.....	101
5.6. Pregled izlaznih faktura - računa.....	101
5.7. Obrasci.....	102
5.7.1. KEPU (knjiga evidencije prometa i usluga).....	102
5.7.1.1. KEPU obrazac – stara programska opcija.....	102
5.7.1.2. KEPU knjiga – nova programska opcija.....	102
5.7.2. Ugostiteljstvo - DPU obrazac ili knjiga šanka.....	105
5.8. Fakturisana realizacija.....	110
5.9. Uporediti dva objekta.....	110
5.10. Supervisor.....	111
6. DODATAK - PRIMERI.....	112
6.1. Šifarnik artikala - hijerarhijska definicija.....	112
6.2. Početna podešavanja.....	113
6.2.1. Trgovina.....	113
6.2.2. Proizvodnja.....	115
6.3. Početno stanje robe.....	118
6.3.1. Direktan ili manuelni unos početnog stanja robe.....	118
6.3.2. Automatski unos početnog stanja robe.....	119
6.4. Međumagacinski prenos robe.....	120
6.5. Trgovina u tranzitu.....	125
6.6. Serijska obrada.....	126
6.7. Fakturisanje.....	128
6.7.1. Modeli kontiranja kod fakturisanja - *.....	128
6.7.2. Model kontiranja fakture kada prihodni konto varira.....	130
6.7.3. Model kontiranja fakture materijala - *.....	131
6.7.4. Fakturisanje usluga.....	132
6.7.5. Podešavanje dodatnog teksta na fakturama - *.....	133
6.7.6. Fature za inostranstvo.....	135
6.7.7. Fakturisanje iz više objekata-magacina.....	136
6.7.8. Postavljanje rabata i odloženog plaćanja po kupcima.....	139
6.7.9. Cenovnici.....	140
6.8. Rezervisanje robe.....	143
6.9. Konsignacija.....	146
6.9.1. Praćenje robe i gotovih proizvoda datih na konsignaciju poslovnom partneru.....	146
6.9.2. Praćenje robe primljene na konsignaciju od poslovnog partnera.....	147
6.10. Ambalaža – evidencija - *.....	148
6.11. Šifarnik vrsta promena i veza sa obradama i opcijama.....	150
6.12. Pravila za kontiranje izvornih dokumenata u finansijsko knjigovodstvo - **.....	152
6.13. Forsirane nabavne cene.....	163
6.14. Kalkulacija – Prijemnica sa zavisnim troškom koji se knjiži na trošak.....	164
6.15. Uravnoteženje finansijskog naloga u kalkulacijama na veliko i malo. **.....	165
6.16. Robni pregledi po značajnom dobavljaču.....	166
6.17. Kalo, rastur i lom.....	167
6.18. Carinski magacin.....	169
6.19. Periferna akvizicija podataka - *.....	171
6.20. Sitan inventar.....	172
6.21. Ispravke u robnom knjigovodstvu.....	173
7. Dalje perspektive.....	175

UVODNE NAPOMENE

- "Infosys" programski paket ("Infosys" program) je softverski proizvod namenjen za automatizaciju poslovnih aktivnosti korisnika...
- "Infosys" program je modularne koncepcije i sastoji se iz više programskih segmenata koji mogu funkcionisati samostalno, ili u sklopu programskog paketa...
- "Infosys" program se može izvršavati na jednom računaru ili u lokalnoj mreži računara...
- "Infosys" program se može izvršavati i na dislociranim mestima (geografski udaljene lokacije, van lokalne mreže) a da se potom vrši razmena podataka među njima...
- "Infosys" program se može koristiti za vođenje poslovnih knjiga jednog ili više preduzeća ... u skladu sa licencnim pravima korisnika (važi za svih pet navedenih tačaka)

"Infosys" programski paket ("Infosys" program) se ne sme koristiti za evidenciju i praćenje nelegalnog prometa dobara i usluga niti se sme upotrebiti na bilo koji drugi način koji je suprotan zakonu.

Ciljevi uputstva:

- da korisnik na jasan, sređen i sistematičan način upozna skoro sve koncepte, funkcije i mogućnosti programskog segmenta robno-materijalno knjigovodstvo
- da nekoliko ilustrovanih primera korisniku ponude ideje za pronalaženje najboljih rešenja za situacije u svome poslovanju
- da ovo uputstvo postane korisniku svakodnevni priručnik za programski segment 'robno-materijalno knjigovodstvo' sa aspektom primene na informacioni sistem

Pretpostavke uputstva:

- da su korisnici prošli osnovnu obuku za rad na Infosys programu i da su savladali gradivo opisano u opštem uputstvu
- da su korisniku poznati poslovni procesi firme za koju treba da koristi Infosys program
- da korisnici poznaju propise u ovoj oblasti
- da korisnici kritički prihvate ovo uputstvo i da njegove koncepte odbace ukoliko drugačije tumače propise
- da ovo uputstvo može biti zastarelo, pa čak i netačno zbog izmena ili u propisima ili u tumačenju propisa, kao i našeg dinamičnog razvoja software-a gde se neka programska rešenja mogu potpuno drugačije realizovati i implementirati

Napomene:

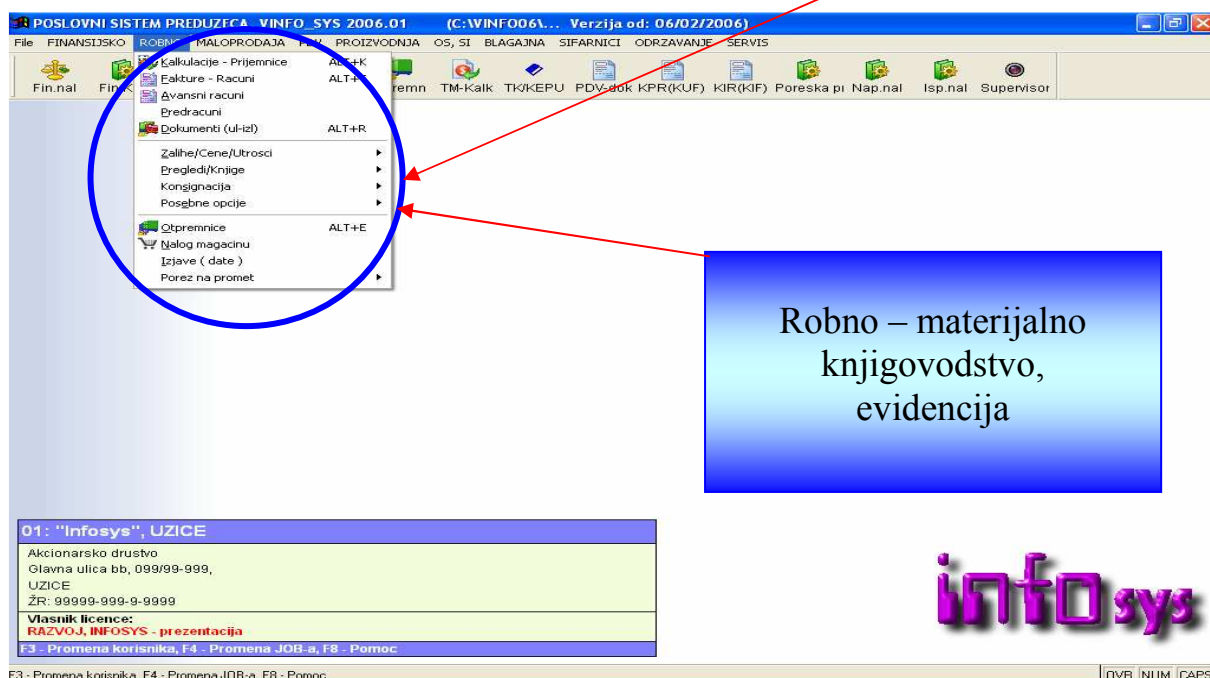
- Uputstvo se odnosi na windows verziju programa
- Teme koje su označene sa jednom ili dve zvezdice (*, **) su kompleksne i za njihovo razumevanje i korišćenje poželjno je konsultovati se sa Info instruktorom u skladu sa ugovorenim uslugama
- Korisnik ima ona licencna prava na korišćenje programa koja su definisana ugovorom. To znači da korisnik može imati ograničena prava ili nemati ih uopšte na određene funkcije programa koje su opisane ovim uputstvom
- Programski segment robno - materijalno knjigovodstvo ima programske mogućnosti koje se ređe koriste tako da nisu našle mesto u ovom uputstvu. Ukoliko u ovom uputstvu niste pronašli rešenje za vaše potrebe i ukoliko imamo ugovorene konsultacije, pozovite nas
- Uputstvo za programski segment 'robno-materijalno knjigovodstvo' je rađeno po propisima Republike Srbije. Ostale republike, regioni i države ga mogu koristiti na nivou analogija

Osnovni koncept segmenta “ROBNO-MATERIJALNO” knjigovodstvo

Programski segment 'robno-materijalno knjigovodstvo' sadrži svu funkcionalnost vođenja magacinske evidencije kao i automatsku vezu sa finansijskim knjigovodstvom. Zasniva se na unosu dokumenata koji vrše promenu na nekom magacinu izraženu kroz količinu, cenu i iznos. Korisnik proizvoljno može da otvara nove magacine i da određuje po kojim će ih cenama pratiti: po nabavnim, prodajnim, prosečnim i planskim cenama. Korisnik takođe može proizvoljno da definiše sve vrste dokumenata koji vrše neku promenu u magacinu (na primer: prijemnica, otpremnica, primopredajnica, povratnica, trebovanje, dostavnica, povraćaj, odobrenje, ...). Najvažnije opcije ovog segmenta su:

- evidencija magacina i artikala
- ulazno-izlazni dokumenti (prijemnice, primopredajnice, trebovanja, ...)
- otpremnice
- trgovačke kalkulacije i nivelacije
- izlazni računi - fakture
- avansni i konačni računi - fakture
- predračuni
- kartice i stanja robe
- pregledi knjiženja
- pregled fakturisane realizacije po artiklima i po kupcima
- pregledi po mestima troška
- periodični izveštaji
- popisne liste i obrada viškova i manjkova
- automatsko knjiženje u finansijsko i poresko knjigovodstvo

Ulaskom u program dobijamo glavni meni koji sadrži opcije programskog segmenta 'Robno-materijalno' knjigovodstvo ili evidencija. Na donjoj slici se može videti padajući meni tog segmenta.

“ROB-MAT” ćemo u daljem tekstu često označavati sa RM

Centralna evidencija robnog i materijalnog knjigovodstva se nalazi na programskoj opciji [ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]. Sve druge opcije kao što se Kalkulacija - Prijemnica, Faktura, Otpremnica, Nivelacije, Obrade popisa, ... se knjiženjem u robno evidentiraju u tu evidenciju pod opcijom [ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]. Dakle, robno i materijalno knjigovodstvo je u stvari ta evidencija.

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (D:\WINF006\... Verzija od: 26/04/2006)

Okrusjenje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Obrada Pregled Rekapitul. Prenos R.Kartica St.Got.Rac Terminal Ambalaza Barkod Gen.Trebov Fin.Nalog Artikli KD VP Analitike KPR - KJR

Dokumenti (ul-izl)

Sifra objekta...: 0101 Magacin trgovine na veliko I
 Br. dokumenta...: 0001 U objekat:
 Sifra dokumenta...: 2201 Uleprodajna kalkulacija Ulaz/izlaz...: U
 Broj naloga...: Sektor.:
 Datum...: 06/03/2006 Poreski status.:
 Sifra kup./dob.: 100 PUTEVI
 Dokum. kup./dob.: 123 Datum prometa...: 06/03/2006

F1=Artikli
 F2=Kup/Dob
 F3=Sit. dok
 F4=Opis dok
 F12=Preg. stav
 F7=Pregled dokumenata

Sifra	Kolicina	Nab. cena	Pr. cena	Plan. Cena	Iznos korekcije	Naziv
010101	10.000	0.000	120.000	0.000	0.000	NEKI ARTIKAL
010103	25.000	0.000	39.000	0.000	0.000	Neki treci artikl
010102	300.000	0.000	22.500	0.000	0.000	NEKI DRUGI ARTIKAL
010104	50.000	0.000	14.000	0.000	0.000	Neki cetvrti artikl

Mod Vrh Dno Nar Pre Tra Rel Unos +Kopi Bris tAb Stav Obr Izlaz

01: "Preduzeće", BEOGRAD

Akcionarsko društvo
 Glavna ulica bb, 099/99-999,
 BEOGRAD
 ŽR: 99999-999-9-9999

Vlasnik licence:
 RAZVOJ, NELICENCIJANA KOPIJA

F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Vlasnik licence: RAZVOJ, NELICENCIJANA KOPIJA

start 884, Bill Withers - Kis... 2: ROB_MAT _robno - Microsoft W... POSLOVNI SISTEM P... EN 23:10

info sys

Svi izveštaji i obrade se baziraju samo na toj evidenciji. Osnovni podaci te evidencije su:

- šifra objekta ili magacina
- šifra artikla
- šifra vrste promene (definiše da li je promena ulazna ili izlazna)
- količina
- cena
- iznos korekcije (ili samo iznos)

Svi ostali robni dokumenti se mogu nazivati i izvorni dokumenti. U ovom uputstvu ćemo detaljno obraditi izvorne dokumente.

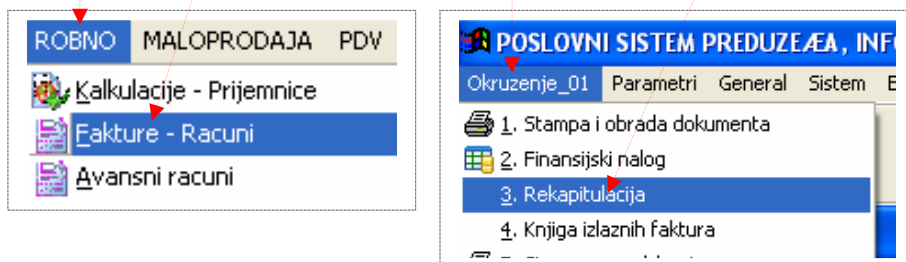
Termin "robno" se koristi uglavnom za magacinsku evidenciju trgovačke robe i gotovih proizvoda, dok se termin "materijalno" više koristi za magacine koji se vode po prosečnim cenama kao što su magacin repromaterijala, sirovina, rezervnih delova, pomoćnog materijala, i slično.

Programske opcije i mesta u programu ćemo označavati sledećom sintaksom,

[<meni>/<opcija>/<opcija>/...],

primeri:

- [ROBNO/Fakture/(željena faktura)/Okruženje/Rekapitulacija pre knjiženja],

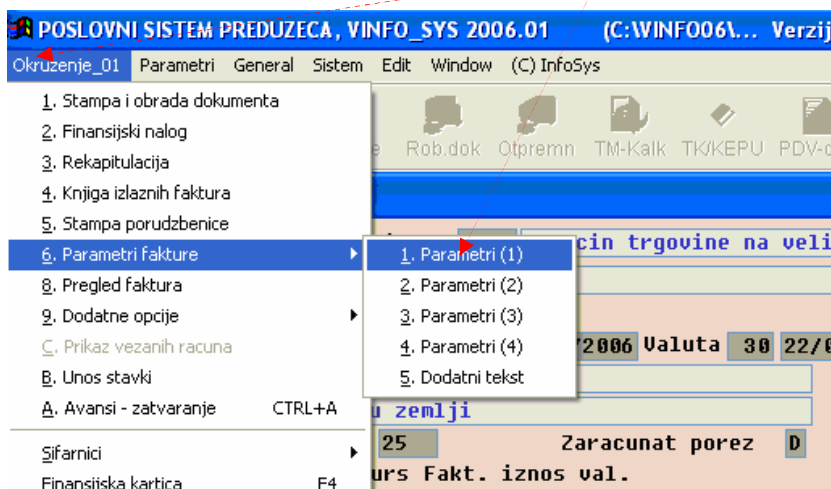
ovo znači da se po ulasku u program u meniju bira mišem **ROBNO** gde se otvaraju opcije, pa se potom bira **opcija fakture**, pa se traži željena faktura, potom se mišem klikne **Okruženje** i iz ponuđenih opcija bira se **Rekapitulacija pre knjiženja**.

- [ROBNO/Zalihe/Robne kartice/(dijalog)/OK/Okruženje/Štampa

ovo znači da se po ulasku u program u meniju bira mišem **ROBNO** gde se otvaraju opcije, pa se potom bira opcija **Zalihe**, pa potom **Robna kartica**, (dijalog) znači da se ukuca odgovor na ponuđen dijalog (zada se objekat, period, ...), potom se klikne dugme **OK** na dijalogu, pa se mišem klikne **Okruženje** i iz ponuđenih opcija bira se **Štampa**.

- [ROBNO/<izvorni dokument>/Okruženje/Parametri/...]

ovo znači da se po ulasku u program u meniju bira mišem **ROBNO** gde se otvaraju opcije, pa se potom bira bilo koja opcija koja spada u izvorne dokumente (kalkulacija, faktura, otpremnica, dokument(ul-izl),...), pa se mišem klikne **Okruženje** i u ponuđenom lokalnom meniju bira se opcija koja se naziva **Parametri**.

Osnovne komande i pravila za rad u Infosys programu

Osnovne komande operativnog rada u Infosys programu

Korišćenje Infosys programa podrazumeva poznavanje suštine i prirode posla za koji se program koristi kao i komandi i pravila za rad. Poznavanje komandi i pravila za rad spada u operativni deo korišćenja programa.

Bilo koji posao da radite koristeći program, na ekranu ćete prepoznati pet osnovnih formi, ili kako mi često navodimo 'ekranskih formi', ili jednostavno prepoznatljivih slika na ekranu:

1. Meni
2. Obrazac
3. Tabela
4. Dijalog.
5. Okruženje

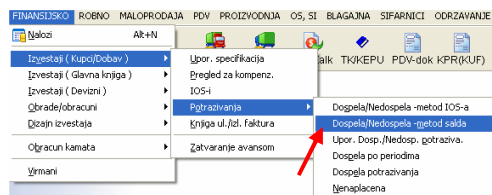
Svaka ekranska forma ima svoje komande i pravila za rad. Kada naučite te komande i pravila naučili ste operativni deo korišćenja Infosys programa.

Komande i pravila za rad u programu su detaljno opisane u opštem uputstvu, a ovde ćemo dati samo osvrt na neke glavne.

MENI

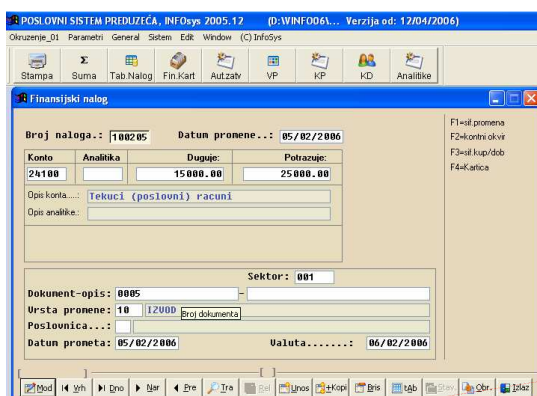
Meni je ekranska forma koja vam omogućava izbor opcije ili posla. Ta opcija može biti namenjena za unos dokumenta, pregled izveštaja, obradu, ...

Opcija u meniju se bira mišem, jednim klikom. Na slici je prikazan primer izbora opcije koja predstavlja izveštaj za dospelu-nedospela potraživanja,

O B R A Z A C (maska, formular)

Obrazac je ekranska forma koja vam omogućava unos, ažuriranje i pregled dokumenata.

Svaki posao, koji se informatički prati i evidentira, sadrži neku evidenciju. Ta evidencija se sastoji od jedne ili više vrste dokumenata.

Da bi se uneo dokument postoji komanda obrasca 'Unos' ili '+Kopi'.

Da bi se modifikovao nepotvrđen dokument postoji komanda 'Mod', itd ...

Prelazak u tabelarnu formu

Da bi se pronašao neki već unet dokument koristi se komanda 'Tra(ži)'.

Da bi se vršila navigacija nad dokumentima koriste se komande: Vrh, Dno, Nar, Pre.

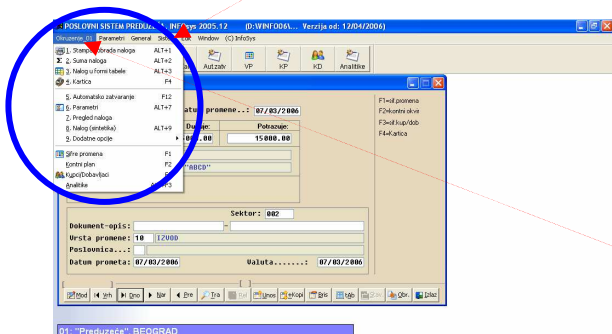
Da bi se izašlo iz obrasca koristi se komanda 'Izl'.

OKRUŽENJE

želite da štampate.

Okruženje se poziva klikom mišem na reč 'Okruženje' koja se uvek nalazi u gornjem levom uglu

Napomena:

- Svaka obrada (knjiženje u finansijsko, pdv, ...) dokumenta se poziva sa [okruženja](#)
- Svaka štampa dokumenta ili izveštaja se poziva sa okruženja

One opcije koje se češće pozivaju sa [okruženja](#) se mogu pojaviti i na [toolbar](#)-u i tako se na lakši i brži način, klikom mišem, mogu pozvati. Na slici je prikazan toolbar koji se pojavljuje kada ste u u fakturama-računima.

Osnovna pravila operativnog rada u Infosys programu

Prikaz šifarnika kada ste na obrascu se dobija komandom **F5**, ali samo kada je kursor na polju šifre čiji šifarnik želite. Tako kada unosite neki dokument jednostavnim pritiskom na taster F5 dobijate odgovarajući šifarnik. Na primer, kada ste u fazi unosa dokumenta i nalazite se na šifri kupca, pritiskom na F5 dobićete šifarnik kupaca-dobavljača, ili ako ste na šifri artikla, pritiskom na F5 dobićete šifarnik artikala. Napomenimo, da se šifarnik može dobiti i komandom ALT_F5, ali ta komanda se koristi samo kada se sa F5 ne može modifikovati šifarnik, što je na globalnim parametrima tako postavljeno. Sa ALT_F5 se može modifikovati šifarnik. Za šifarnike kupaca-dobavljača i artikala moguće je i [inkrementalno pretraživanje](#) koje se poziva sa ALT-I. Za njega je karakteristično da se kucanjem početnih slova (slovo po slovo) postepeno približavamo traženoj šifri u šifarniku.

Prikaz šifarnika kada ste u tabeli se dobija komandom **CTRL-F5**, ali samo kada je kursor na polju šifre čiji šifarnik želite.

Izbor redova u tabeli (record selection) se vrši komandama **CTRL-X** i **CTRL-E**. CTRL_X označava tekući red sa 'x'. Ovaj izbor ima razna značenja što je zavisno od mesta u programu gde se vrši. Tako na primer u svim dijalogima gde postoji upit tipa 'Izbor iz spiska' radi se o izboru redova u tabeli. Ako je potrebno označiti veći opseg redova tabele onda se prvi označava sa CTRL_X a poslednji iz opsega sa CTRL_E i tada će svi redovi iz tog opsega dobiti oznaku 'x'.

Izbor pozicije u bazi podataka se vrši komandom **F3** gde se dobija skup svih instaliranih pozicija (baza podataka). Ovo se koristi kada se program koristi za više poslovnih subjekata (firmi, radnji, preduzeća, klijenata, ...). Agencije za knjigovodstvo na ovaj način biraju svog klijenta.

1. ŠIFARNICI

1.1. šifarnik objekata (magacina)

[ŠIFARNICI/Objekti]

Šifarnik objekata predstavlja šifarnik magacina u kojima se čuva i evidentira roba. O ovom šifarniku je bilo reči u poglavlju o parametrima gde je detaljno opisano svako polje ovog šifarnika. Ukoliko želite da unesete nov objekat predložimo da to uradite na opciji [\[ŠIFARNICI/Objekti/Tabela/OK\]](#), potom se postavite na neki postojeći objekat i pritisnete komandu za unos novog reda u tabeli [CTRL-Insert](#). Tako će vam se otvoriti novi red koji je napunjen sa podacima od objekta na kome ste se prethodno postavili; to je dobro jer vam skraćuje vreme definisanja svih parametara objekta jer su na ovaj način svi prepisani; najčešće je potrebno samo šifru i naziv objekta promeniti.

POSLOVNI SISTEM PREDUZECA, VINFO_SYS 2006.01 (C:\VINFO06\... Verzija od: 06/02/2006)

Okruženje_01 Parametri General Sistem Edit Tabela Window (C) InfoSys

Fin.nal. Fin.kart. TV-kalk. Fakture Rob.dok. Otpremni. TM-kalk. TKJKEPU. PDV-dok. KPR(KUF) KIR(KIF) Poreska pi. Nap.nal. Isp.nal. Supervisor

Sifarnik objekata

Sif_obj	Naziv	Rac_pol	Cene	Np	Konto	K1	Prihod	K2	Trosak	K3	ikt_p
01	Magacin trgovine na veliko		PROD P	13200	T	60200	T	50100	T		
02	Magacin gotovih proizvoda		PROD L	96000	T	61200	T	98000	T		
03	Magacin materijala		PROD N	10100	T	67200	F	51100	F		
04	Magacin materijala - pomocnog		PROD N	10100	T	67200	F	51100	F		
05	USLUGE		PROD P		F	61205	T				
07	Konsignacija (davanje)		PROD P	13320	T						
08	Konsignacija (prijem)		PROD P	88010	T						
11	Roba na terenu		PROD P	13200	T	60200	T	50100	T		
12	Koriscena roba		PROD P	13200	T	60200	T	50100	T		
51	Maloprodaja M1		PROD P	13400	T	60200	T	50110	T		
52	Maloprodaja M2		PROD P	13400	T	60200	T	50110	T		
53	Maloprodaja M3		PROD P	13400	T	60200	T	50110	T		
61	Komision		PROD P	88020	T	60200	F	50110	F		

Magacin se vodi po:

1. [prodajnoj](#) ceni (najčešće roba)
2. [planskoj](#) ceni (najčešće proizvodi)
3. [prosečnoj](#) ceni (najčešće materijal)

Konto [troška](#) koje se najčešće automatski knjiži na:

1. izlaznoj fakturi
2. trebovanju materijala

Konto [prihoda](#) koje se najčešće automatski knjiži na izlaznoj fakturi - računu

Konto [zaliha](#) koji se najčešće automatski knjiži na:

1. kalkulaciji – prijemnici
2. fakturi – računu
3. magacinskim ul-izl dokumentima

Obj (c:\vinfo06\global\obj.dbf) Record: 1/13 Record

DVR NUM CAPS

1.2. Šifarnik artikala

[ŠIFARNICI/Artikli]

Šifarnik artikala ima dosta atributa odnosno podataka koji idu uz svaki artikal.

Osnovni atributi su:

- šifra artikla
- naziv artikla
- jedinica mere
- tip (preko šifarnika tipova se mogu definisati neki parametri po artiklu koji odstupaju od već definisanih u šifarniku objekata)
- tarifa (određuje poresku stopu preko tarifnog sistema)

Zbog toga su napravljeni takozvani “pogledi” na šifarnik artikala. Nabrojaćemo ih:

- [ŠIFARNICI/Artikli/Celovit šifarnik artikala]

Ovo je celovit pogled to jest prikaz svih atributa (kolona) šifarnika. Pogledi koji slede su uži i o njima ćemo detaljnije.

- [ŠIFARNICI/Artikli/Trgovački – osnovni]

Pored osnovnih atributa nalaze se i sledeći:

tar_ruc

Definiše tarifu po kojoj se računa prethodni PDV; nije potrebno ništa definisati ako je ta tarifa ista sa osnovnom; međutim postoji slučaj kada je tarifa u nabavci niža stopa, a prodaje se po višoj (ugostiteljstvo i primer mleka koje se prodaje uz druge artikle)

prior

Definiše prioritet artikla; prioriteti su potpuno proizvoljni i korisnik ih sam može odrediti; kasnije su mogući razni izveštaji po prioritetima

opis

Dodatni opis artikla; ovde se ulazi sa duplim klikom; opis koji se ovde unese se pojavljuje na štampanoj fakturi kao produžetak osnovnog naziva artikla / usluge

- [ŠIFARNICI/Artikli/Trgovački – komerc. - pakovanja]

tr_pak

Trgovačko pakovanje, definiše broj komada jedinice mere u paketu ili slično; tako se može fakturisati u paketima i pri tome se količina sama preračunava

tv_pak

Odnos jedinica mera u nabavci i prodaji, u veleprodaji; ovo se koristi u veleprodaji kada se nabavlja na tone a prodaje na kilograme ili nabavlja na kilograme a prodaje na komade, i slično; praktična primena je u kalkulacijama na veliko

Sifra	Naziv	Jm	Tr_pak	Tv_pak	Tm_pak	Me
010101	NEKI ARTIKAL	KOM				0
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM				

tm pak

Odnos jedinice mere u nabavci i prodaji, u maloprodaji; ovo se koristi u maloprodaji kada se nabavlja na pakete a prodaje na komade i slično; praktična primena je u kalkulacijama na malo

masa

Jedinična masa artikla; ukoliko je uneta, prilikom štampe fakture pojavljuje se ukupna težina robe; ovo je pogodno da se unapred zna koliko je roba teška zbog vozila koje treba da je transportuje. Ako nisu bitni kilogrami već ukupan broj komada onda u polje masa treba uneti broj 1 (jedan) i tako ćete na dnu štampane fakture dobiti podatak o ukupnim komadima.

- [ŠIFARNICI/Artikli/Trgovački – komerc. - zalihe]

krit zalihe

Definišu se minimalne zalihe po artiklima; postoje izveštaji o stanju robe ispod kritičnog/minimalnog nivoa zaliha

max zalihe

Definišu se maksimalne zalihe po artiklima; postoje izveštaji o stanju robe iznad maksimalnog nivoa zaliha

- [ŠIFARNICI/Artikli/Trgovački – komerc. - dobavljači]

dobav

Značajan dobavljač robe; unosi se njegova šifra; postoje izveštaji o stanju robe po značajnom dobavljaču i nalaze se na upitu 'Izbor artikala'

- [ŠIFARNICI/Artikli/Trgovački – komerc. - cene]

vp cbod

Veleprodajna cena u bodovima

mp cbod

Maloprodajna cena u bodovima

pln cbod

Planska cena; ovde se unosi planska cena gotovih proizvoda u domaćoj valuti

nab cbod

Nabavna cena u bodovima

fakt cena

Fakturna cena; ovde se definiše cenovnik ukoliko on ne zavisi od kalkulacija; da bi se te cene povlačile na fakturu potrebno je podesiti još jedan parametar u programu, ukoliko ste zainteresovani za ovo rešenje obratite se Infosys-u

rab st

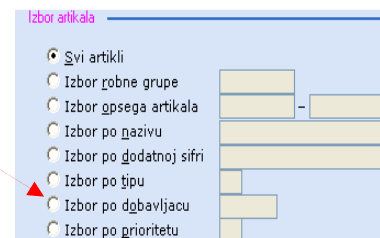
Najčešći procenat rabata; nudi se prilikom unosa kalkulacije

tv marza

Najčešći procenat marže; nudi se prilikom unosa kalkulacije na veliko; ukoliko se popuni sa minusnim vrednostima onda to predstavlja cenu koja će se nuditi u polju prodajna cena prilikom unosa kalkulacije na veliko

tm marza

Najčešći procenat marže; nudi se prilikom unosa kalkulacije na malo; ukoliko se popuni sa minusnim vrednostima onda to predstavlja cenu koja će se nuditi u polju prodajna cena prilikom unosa kalkulacije na malo

- [ŠIFARNICI/Artikli/Artikli - obrazac]

Ovde je moguće štampati šifarnik artikala opcijom sa [okruženja](#). Takođe na okruženju imamo i opciju koja predstavlja vezu sa ambalažom. Kasnije se prilikom fakturisanja definiše ambalaža koja se isporučuje zajedno sa robom na fakturi. Ta ambalaža se automatski rasknjižava u robnom knjigovodstvu na magacinu na kome je to predviđeno. O evidenciji ambalaže je detaljnije opisano u odeljku 'Primeri'.

1.3. Šifarnik tipova artikala

[ŠIFARNICI/Artikli/Tipovi artikala-usluga]

Šifarnik tipova artikala / usluga je šifarnik koji sadrži dosta dodatnih atributa (svojstava ili osobina) vezanih za artikal. Ti atributi mogu drugačije da definišu ono što je inače definisano atributima šifarnika objekata.

Tip_mat	Naziv_tm	Sif_psts	Ind_robno	Tip_por	Konto	Analitika	Proc_otp	Ind_otp	Prihod	Trosak
10	USLUGE 1		N						61205	
25	MATERIJAL		D		10200					51113

Primer 1.

Ako je za magacin trgovine na veliko definisano konto 13200 a pri tome artikal je preko tipa vezan za ovaj šifarnik gde je konto 13201 onda će prilikom knjiženja bilo kog izvornog dokumenta tog artikla na tom objektu konto u glavnoj knjizi biti 13201.

Primer 2.

Ako unosimo prijemnicu materijala na kojoj ima više stavki koje pripadaju različitim magacinskim kontima onda je to moguće pravilno i potpuno automatski knjižiti ako se unapred za svaki artikal definiše tip koji je takođe unet u šifarniku tipova gde je unet i magacinski konto. Ako imamo 3 materijala:

šifarnik artikala:

Naziv artikla	Tip artikla
platno	21
konac	22
etiketa	23

onda ćemo u **šifarnik tipova** otvoriti sva tri pomenuta tipa na sledeći način:

Tip artikla	Naziv tipa	ind_robno	konto
21	osnovni materijal	D	10100
22	pomoćni materijal	D	10101
23	materijal za pakovanje	D	10102

Kada unesemo i proknjižimo prijemnicu materijala dobićemo finansijski nalog sa sledećim stavovima:

10100
10101
10102
27000(pdv) / 43300 (dobavljač)

Ova mogućnost se može koristiti i kod trebovanja odnosno knjiženja utrošaka ako se u šifarniku tipova u polju “**trosak**” unesu konta troškova. Takođe se ova mogućnost programa može koristiti i za podešavanje ostalih konta koja postoje u šifarniku tipova u odnosu na šifre artikala.

Primer 3.

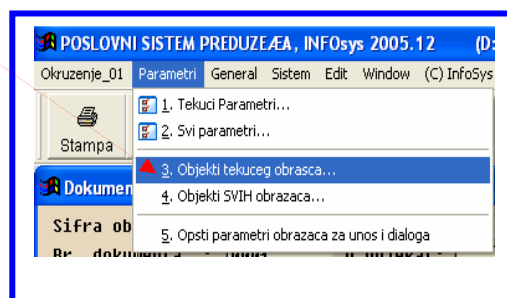
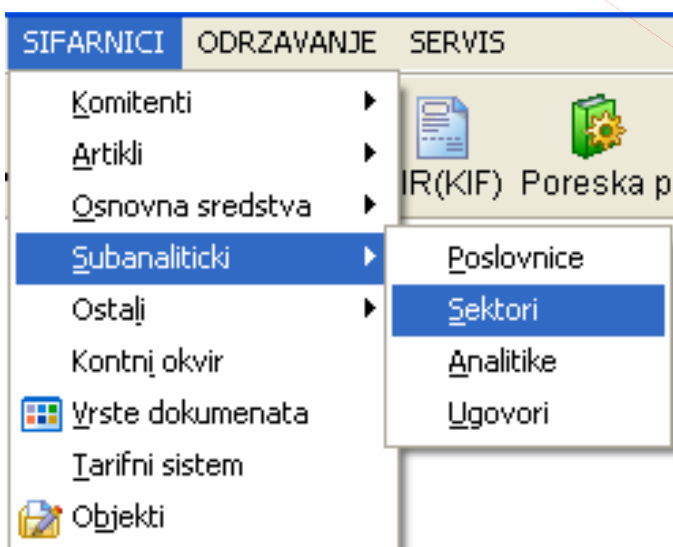
Postoji još jedna veoma važna osobina u vezi sa šifarnikom tipova artikala. Ta osobina određuje da li se šifra artikla/usluge knjiži u robno. Ta osobina se koristi kod fakturisanja usluga. Dakle, da bi se neka usluga u šifarniku artikala/usluga definisala kao usluga potrebno joj je dodeliti neki tip, a u šifarniku tipova taj tip uneti i u njemu definisati da polje “**ind robno**” ima vrednost **N**. To dalje znači da će se prilikom fakturisanja te usluge sprečiti knjiženje iste u robno. Na taj način se podešava fakturisanje usluga. Važno je istaći da se na jednoj te istoj fakturi mogu naći stavke koje se knjiže u robno i one koje se ne knjiže u robno; dakle, mogu se naći stavke koje su roba i koje su usluge. Prihodni konto usluga se obično definiše takođe u šifarniku tipova u polju “**prihod**”. Ovo se često koristi kod firmi koje fakturišu robu, rezervne delove i usluge ugradnje ili servisiranja.

Tip_mat	Naziv_tm	Sif_psts	Ind_robno
10	USLUGE 1		N
25	MATERIJAL		D

1.4. šifarnik sektora

[ŠIFARNICI/Subanalitički/Sektor]

Šifarnik sektora je predviđen za dodatnu analitiku u okviru robnog knjigovodstva. Svi robni izvorni dokumenti imaju polje “**sektor**”. Ukoliko neki nemaju pogledajte poglavlje 2.2.2. koje govori o **objektima tekućeg obrasca** ili se obratite Info instruktoru za podešavanje. Taj sektor se prilikom obrade knjiži i u finansijsko i u robno knjigovodstvo. Na taj način je kasnije moguće dobiti izveštaje po sektorima. Sektor može da opredeli i konto kod nekih knjiženja jer u šifarniku sektora postoji kolona “**konto**”. Ovo se, na primer, može koristiti u modelima kontiranja u opciji **[PDV/pdv dokumenti]**. Sektor se još može koristiti da opredeli mesto troška, referenta prodaje ili komercijalistu, i slično.

Šifarnik sektora se u građevini često koristi kao mesto troška koje određuje gradilište. Tako se mogu dobiti utrošci po gradilištima. Ali ukoliko se na gradilištu prate zalihe onda se sektor ne koristi već se otvara nova šifra objekta.

1.5. šifarnik komitenata

[ŠIFARNICI/Komitenti/Kupci-dobavljači]

Šifarnik komitenata sadrži podatke o kupcima i dobavljačima. Predlažemo da tom šifarniku

Sifra	Naziv	PIB.	Posta	Mesto
0001	STR KOLUMBIJA	101575545	34000	KRAGUJEVAC
0002	DOO MIKS-SALES REPORT	101476509	35210	SVILAJNAC
0003	SZTKUR GRADING INVEST	101005887	31210	POZEGA
0004	SZR LASKEPROM		0	KOSJERIC
0005	LUKOVSKI DOO		31230	ARILJE
0006	STKR KROVING	100599388	31000	UZICE
0007	STR OPEKA-ZA	100576581D	19000	ZAJECAR
0008	MOBTEL		0	BEOGRAD
0009	KOMIX RIFEX - co		32300	GORNJI MILANOVA
0010	KOMERC TRADE		21000	NOVI SAD
0011	STKR BLOKING EXPORT	101204364	31330	PRIBOJ
0012	DOO YUTUNIA	100725257	21000	NOVI SAD
0013	STRK GRADJENJE	101197216	15300	LOZNICA
0014	AD NOVOSADSKI SAJAM		21000	NOVI SAD
0015	ELEKTROKOMERC	100902906	34307	STOJNIK
0016	DOO ZVEZDA PROMET		15320	BEOGRAD
0017	STR GRAD-INVEST	101198936	15307	LESNICA
0018	OD GOREKS - IMPORT	100761758	31250	B.BASTA
0019	SZTR OKUS SORT	101177997	11320	VELIKA PLANA
0020	DOO GRUPPO - MARKET		18000	NIS
0021	MASTER KOMISION	100331628	16000	LESKOVAC
0022	STKR BISIC COMPANY	100085765	15000	SABAC
0023	IZR SHIMANOVIC	101062209	32250	IVANJICA
0024	STR SKOKA	100543846	16000	LESKOVAC

Naziv	STKR BLOKING EXPORT
PIB.	101204364
Posta	31330
Mesto	PRIBOJ
Ulica	12.JANUAR
Broj	2
Vlasnik	
Ziro_rac	355-1019191-92
Podracun	
Telefon	033/53-565 033/51-900
Telefax	
Kontakt	
Tip	
KOMUSL Tip	
Izjava	
E_mail	
Sifdel	
Mat_broj	55460329
Regbr	
Opis	memo
Sif_zem	
Faktorni naziv	
Sys_dat	12/02/2006
Sys_time	21:53:05
Kor	BL
Sifra	0012
Naziv	DOO YUTUNIA

pristupate tabelarno ako unosite podatke ili pretražujete.

Šifarnik komitenata sadrži sledeće podatke o komitentu:

Osnovne

Šifra

Naziv

Adresne

Pošta

Mesto

Adresa (ulica i broj)

Statusne

PIB

Registarski broj

Matični broj

Šifru delatnosti

Šifra zemlje (obratite pažnju na ovo polje jer može uticati na PDV evidencije)

Tip komitenta

KOMUSL tip (tip za komercijalne uslove prodaje)

Ostale

Tekući (žiro) račun

Kontakt osoba

Telefon i fax, itd

Ako se neki komitent u vašem poslovanju javlja i kao kupac i kao dobavljač preporučujemo da se šifrira samo jednom šifrom. Na taj način možete dobiti uporedne preglede po komitentima

Preporučujemo da u šifarniku komitenata ostavite jedan prazan red (Ctrl-insert i bez unosa).

Kada unosite neki robni dokument koji u sebi sadrži polje za šifru komitenta, a vi je ne unosite, tada ta šifra ostaje prazna. Da bi mogla da prođe prazna potrebna je jedna prazna i u šifarniku komitenata.

1.6. Šifarnik dokumenata ili vrsta promena (VP)

[ŠIFARNICI/Vrste dokumenata]

Šifarnik dokumenata je bitan sa aspekta knjiženja RM dokumenata u finansijsko knjigovodstvo. Svaki izvorni robni dokument u svom zaglavlju sadrži šifru dokumenta i na taj način je određeno kontiranje. Jedino za sada kalkulacije, fakture, avansni računi imaju osoben, to jest fiksni model, kontiranja koji je uprogramiran, dakle ne zavisi od vrste promene. Međutim postoji način da se jednim tekućim parametrom taj fiksni model isključi, a da potom kontiranje potpuno zavisi od vrste promene. Sam model kontiranja je zapisan u šifarniku dokumenata u kolonama koje slede iza naziva. Modeliranje kontiranja može biti složen postupak.

Nabrojaćemo samo neke vrste promena radi ilustracije:

25.. - Izlazne fakture

22.. - Kalkulacije

34.. - Ulazni računi za troškove

Šifupl - POSLOVNI SISTEM PROMETNEGA PROMETA, INFOsys 2005.12 (C:\WINFO_INV... Verzija od: 26/01/2006)

Okrusjenje_01 Parametri General Sistem Edit Table Window (C) InfoSys

Okrusjenje_01 Parametri General Sistem Edit

1. Stampa šifarnika
2. Detaljan opis
3. Postavljanje difoltnih vrsta promena

Uzmi vrstu promene ALT+2
Spusti vrstu promene ALT+3

		Uput	Ui	Kontopdvns	Kontopdvvs	Kon1	An1	Sek1	Formula1
		memo							
		memo	U	27100	27000				
		memo							
		memo							
2211	Maloprodajna kalkulacija	memo	U	27100	27000				
2212	Maloprodajna nivelacija	memo	U	27100	27000	<<KONTO>>D		I	
2213	Maloprodajna kalkulacija - interna	memo	U	27100	27000				
25	IZLAZNI RAČUNI	memo							
2501	Izlazni računi - domaće fakture	Memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>P			K*P
2502	Izlazni računi - ino fakture	memo	I	47100	47000	<<K_R1>>P			K*P
2503	Izlazni računi - maloprodaja	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>D	OBJ		POR_OSNOV*(1/100)
2504	Izlazni računi - maloprodaja - got.proiz	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>D	OBJ		POR_OSNOV*(1/100)
2505	Izlazni računi - prodaja materijala	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>P		OSEKT	IIF(K*(P-N)>0,K*(P-N),0)
2506	Izlazni računi - konsignacija sa rabatom	Memo	I	47100	47000	<<KONTO>>P			IIF(SIF_ROBJ-SIF_OBJ,0,K*N)
2509	Otpremnice	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>D	obj		POR_osnov*(1/100)
2511	Avansni računi	memo	I	47300	47200	43000D	KD		C0.R_izn
2512	Avansni računi - vremenska razgraničenje	Memo	I	47100	47000	43000D	KD		AVANS_PDV
27	PDV - KPR	memo							
2701	Knjiženje troškova	Memo	U	27100	27000	<<KONTO_D1>>D			BRUTO-PDV
2702	Prijem avansnog racuna								pdv
2703	Primanje komisionog racuna								NETO
2709	Knjiženje troškova preko bl								BRUTO-PDV
36	KONSIGNACIJA								
3601	Prenos na konsignaciju								
3602	Konsignacija - ulaz - <nede								K*N
3603	Konsignacija - izlaz - <nede								iif(sif_robj='08',K*(P-N),0)
3604	Konsignacija - izlaz - <nede								K*P*(1+T/100)
3611	Komision - povracaj robe								
47	PDV - KIR								
4701	Pazar								BRUTO
4702	Konacni racun	Memo	I	47100	47000	20200D	KD		BRUTO
4703	Reprezentacija	memo	I	47100	47000	<<KONTO>>P			K*P

Obratite pažnju na opcije sa okruženja:
- Uzmi vrstu promene.....ALT-2
- Spusti vrstu promene.....ALT-3
kojima se lako mogu uneti pravila za kontiranje novoj VP koristeći princip sličnosti sa nekom drugom ranije već unetom VP

U šifarniku vrsta promena, postoje šifre sa brojem “-9, -8”. Ukoliko se ukaže potreba za njihovim aktiviranjem, potrebno je promeniti šifru sa “-9, -8” na neki pozitivan broj (poželjno četvorocifren), posle čega se ta vrsta promene može koristiti u izvornim dokumentima.

U šifarniku vrsta promena potrebno je uneti:

- šifru promene ili dokumenta,
- naziv/opis dokumenta
- opis (dodatni opis ukoliko postoji potreba, dupli klik mišem)
- ui (**U** - ulazni dokument, **I** - izlazni dokument)
- kontopdvns PDV konto za nižu stopu, ako je VP u vezi sa PDV-om
- kontopdvvs PDV konto za višu stopu, ako je VP u vezi sa PDV-om

Šifarnik vrsta promene sadrži mogućnost definisanja maksimalno do 9 konta.

Polja u šifarniku namenjena za to su:

kon1

Definiše konto. Iza zadatog konta se unosi slovo **D**-duguje ili **P**-potražuje. Može se zadati:

- eksplicitno zadavanjem konta kao na primer '51100', i
- implicitno, to jest relativno

Sintaksa za implicitno zadavanje konta je << ... >> ili [[...]].

Implicitno zadavanje konta predstavlja mogućnost da se definiše konto koje je zapisano u šifarniku objekata ili šifarniku tipova artikala ako je unet tip na artiklu koji se knjiži. Na primer, ako želimo da se knjiži konto koje je u šifarniku objekata upisano u polje "trosak", onda bi implicitno zadavanje tog konta izgledalo ovako

<<TROSAK>>D. **Oznake [[...]] se koriste ako se želi ukazati na objekat koji u izvornom dokumentu nije osnovni već takozvani 'U OBJEKAT'**; koristi se kod međumagacinskog prenosa. Prednost implicitnog zadavanja konta je to što se taj konto određuje zavisno od šifre objekta, tako da kada knjižimo istu vrstu dokumenta na nekom drugom objektu implicitni konto se preuzima sa tog drugog objekta.

Ukoliko se u polje **kon1** unese <<PDV>> to znači da se uzima konto iz šifarnika vrsta promena iz polja "kontopdvvs" ili "kontopdvns"

anl1

Definiše se analitika konta. Ovde je moguće analitiku definisati na nekoliko načina:

- eksplicitno zadajemo fiksnu analitiku
- implicitno

Prazan sadržaj

(tada će analitika biti šifra objekta ili šifra komitenta ako je konto relevantan za kupce/dobavljače)

OBJ znači da se za analitiku uzima ono što je upisano u polje "**U objekat**" na obrascu

KD znači da se za analitiku uzima šifra komitenta

TAR znači da se analitika formira po pravilima za analitiku poreza (polje "**ANAL_POR**" iz tarifnog sistema)

O + eksplicitno zadat sadržaj

nadovezuje šifru objekta na eksplicitno zadat sadržaj

NALOG znači da se za analitiku uzima broj naloga iz dokumenta

SEKT znači da se za analitiku uzima šifra sektora iz dokumenta

OSEKT znači da se za analitiku uzima sektor iz šifarnika objekata za polje "**Objekat**" iz dokumenta

USEKT znači da se za analitiku uzima sektor iz šifarnika objekata za polje "**U objekat**" iz dokumenta

MAT znači da se za analitiku uzima šifra artikla/materijala

TIP znači da se za analitiku uzima tip artikla/materijala

DOBAV znači da se za analitiku uzima sadržaj polja "**Dobav**" iz šifarnika artikala

SPACE znači da je analitika nepopunjena

sek1

Definiše se sektor. Ovde je moguće sektor definisati na nekoliko načina:

- eksplicitno zadajemo fiksni sektor
- implicitno

Prazan sadržaj

tada će analitika biti šifra sektora sa dokumenta

OBJ	znači da se za sektor uzima šifra objekta sa dokumenta
OBJ1	znači da se za sektor uzima polje " <u>U objekat</u> " sa dokumenta
KD	znači da se za sektor uzima šifra komitenta
TAR	znači da se sektor formira po pravilima za analitiku poreza (polje " <u>ANAL_POR</u> " iz tarifnog sistema)
NALOG	znači da se za sektor uzima broj naloga iz dokumenta (na zaglavlju)
SEKT	znači da se za sektor uzima šifra sektora iz dokumenta
OSEKT	znači da se za sektor uzima sektor iz šifarnika objekata za polje " <u>Objekat</u> " iz dokumenta
USEKT	znači da se za sektor uzima sektor iz šifarnika objekata za polje " <u>U objekat</u> " iz dokumenta
MAT	znači da se za sektor uzima šifra artikla/materijala
TIP	znači da se za sektor uzima tip artikla/materijala
DOBAV	znači da se za sektor uzima sadržaj polja " <u>Dobav</u> " iz šifarnika artikala
SPACE	znači da je sektor nepopunjen.

formula1

Simboli koji se koriste u formulama:

K	= Količina
N	= Nabavna cena
Y	= Forsirana nabavna cena (pogledati temu o forsiranim nabavnim cenama)
P	= Prodajna cena
L	= Planska cena
I	= Iznos
B	= Rabat
T	= Zbirna stopa poreza
t	= Preračunata zbirna stopa poreza
S	= Savezna stopa poreza (ne koristi se)
R	= Republička stopa poreza
Z	= Stopa poreza za železnicu (ne koristi se)
r	= Preračunata republička stopa poreza
z	= Preračunata stopa poreza za železnicu (ne koristi se)

Pored simbola, koriste se i uobičajeni znaci aritmetičkih operacija

+	za sabiranje
-	za oduzimanje
*	za množenje
/	za deljenje
(,)	za zagrade

Ukoliko se formula ne zada onda se smatra da je **formula = količina X definisana cena + korektivni iznos** kroz šifarnik objekata. **Na primer**, ako je objekat definisan da se vodi po prodajnim cenama onda se smatra da je formula **K*P+I** potom se gornja grupa polja (kon1, anl1, sek1, formula1) ponavlja još 8 puta (ukupno 9 puta za 9 konta)

Primer 1.

Model vrste promene za knjiženje troška prilikom trebovanja materijala.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
61..	Trebovanje materijala			konto	analitika	formula
Trebovanje materijala			1	<<KONTO>>P		K*N
			2	<<TROSAK>>D		K*N

Nekada konto troška ne zavisi samo od šifre objekta iz koga se trebuje, već i od artikla koji se trebuje ili od svrhe za šta se trebuje. To se može rešiti na dva načina:

1. Preko tipa artikla

Tom artiklu se zadaje tip u šifarniku artikala. U šifarniku tipova se otvara taj tip i u polje TROSAK se unese konto troška. Prilikom trebovanja program pronalazi konto troška na sledeći način:

- ako je artiklu zadat tip onda program traži u šifarniku tipova taj konto i njega knjiži
- ako artiklu nije zadat tip onda se konto troška uzima iz šifarnika objekata iz kolone TROSAK.

Dakle, prednost ima šifarnik tipova, ali ne samo za konto troška nego za svaki konto koji se tu može uneti, pa tek onda šifarnik objekata.

2. Direktnim zadavanjem konta troška na opciji [ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]

Kada ima mnogo različitih slučajeva konta troška i kada se ne može lako ili jasno odrediti kada se koji upotrebljava, onda se preporučuje da se taj konto unosi na samom dokumentu. To se može uraditi na sledeći način. Na objektima tekućeg obrasca se definiše KONTO kao visible I, da bi se pojavio na obrascu. Potom, prilikom unosa robnog dokumenta unosi se i taj konto (u našem primeru konto troška). U definiciji knjiženja na vrsti promene za trebovanje treba da bude opisan samo magacinski konto, a ne i <<TROSAK>>D, dakle samo KONTO1 i FORMULA1. Konto koji se unosi na samom dokumentu se knjiži na dugovnu stranu. Prema tome ako tu unosimo konto troška, i to za svaki artikal može biti uslovno različit konto, onda će se on/svi naći na dugovnoj strani, a jedan konto zaliha na potražnoj.

Screen	Field	Visible
ROBNO	DPO	T
ROBNO	SEKTOR	T
ROBNO	VALUTA	F
ROBNOS	BR_NAL	F
ROBNOS	EDT_C1	F
ROBNOS	KONTO	T
ROBNOS	POP_KOL	F

Stavke robnih dokumenata

Osnovni podaci sa zaglavlja robnog dokumenta:

Objekat: 0301 ... Magacin materijala .... Broj dokumenta: T0001

Redni broj...: 0001

Sifra artikla: 010101 NEKI ARTIKAL KON

Kolicina.....: 3.000

Nabavna cena.: 0.000 Konto.: 51100

Prodajna cena.: 0.000

Planska cena.: 0.000 Iznos korekcije: 0.000

Primer 2.

Model vrste promene za knjiženje sopstvene reprezentacije.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
70..	Sopstvena reprezentacija	47100	47000	konto	analitika	formula
<i>Sopstvena reprezentacija</i>			1	<<TROSAK>>D		$K * P * (1 + T / 100)$
			2	<<KONTO>>P		$K * P$
			3	<<PDV>>P		$K * P * T / 100$

Primer 3.

Model vrste promene za knjiženje ulaza u magacin gotovih proizvoda.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
50..	Ulaz gotovih proizvoda			konto	analitika	formula
<i>Ulaz gotovih proizvoda</i>			1	<<KONTO>>D		$K * L$
			2	95000P		$K * L$

Primer 4.

Model vrste promene za knjiženje međumagacinskog prenosa.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
6009	Međumagacinski prenos			konto	analitika	formula
<i>Međumagacinski prenos</i>			1	<<KONTO>>P		$K * N$
			2	[[KONTO]]D	OBJ	$K * N$

Oznake [[...]] se koriste ako se želi ukazati na objekat koji u izvornom dokumentu nije osnovni već takozvani 'U OBJEKAT'

Ostale primere možete pogledati u šifarniku vrsta promena čije je knjiženje modelirano. Napominjemo da u šifarniku vrsta promena ima modela koji su podešeni po pravilima podešavanja za neke druge izvorne dokumente (Kalkulacije, Fakture, PDV dokumenti). Ovde navedena pravila modeliranja kontiranja se koriste u opciji [ROBNO/Dokumenti(ul-izl)].

Za svaku vrstu promene se mogu definisati i sledeće dve stvari:

- obrade koje će se automatski ponuditi na dijalogu

To znači da se za svaku vrstu promene mogu definisati najčešće obrade; na primer, ako knjižimo otpremnicu poželjno je da knjiženje u finansijsko bude isključeno po default-u i to se može tako definisati

- programske opcije koje joj pripadaju

Ovde se može vezati vrsta promene za programsku opciju; na primer sve vrste promena koje predstavljaju fakturisanje se vežu za opciju **'Fakture – Računi'** ('FAKTURAF') tako da posle nije moguće da se posledični robni dokumenti u opciji **[ROBNO/Dokumenti(ul-izl)]** ažuriraju, obrađuju, i slično.

Vrsta_prom	Opis	Vp_kn_fin	Vp_kn_rob	Vp_kn_pdv	Vp_opcija
10	IZVOD				
12	KPR - Prijem avansnog racuna				
15	Pazar KIR				
15M	Pazar KIR				
16	KOMISION PAZAR				
19	BLAGAJNA - NALOG NAPLATE				
20	Blagajna- NALOG ISPLATE				
21	KALKULACIJE ZA INOSTRANSTVO				
22	KALKULACIJE NA VELIKO.....				
23	INTERNE KALKULACIJE NA MALO.....				
24	KALKULACIJE NA MALO.....				
2501	IZLAZNE FAKTURE.....	D	D	D	FAKTURAF
2503	Avansni racuni	D	N	D	FAKTURAA
25VR	FAKTURA sa avansom preko vremenskih razg				
26	FAKTURE materijala				
27	IZVOZNE FAKTURE				
28	FAKTURE SA RUC				
29	OTPREMNICE				
30	ULAZNI DOKUMENT				
31	Avansni racuni				
34	KPR - Knizenje troskova				
3402	Privremene situacije				
35	IZLAZNI DOKUMENAT				
36	IZLAZNA KONTROLNA				

Detaljnije će o tome biti reči u zadnjem poglavlju pod nazivom **'Dodatak - primeri'**.

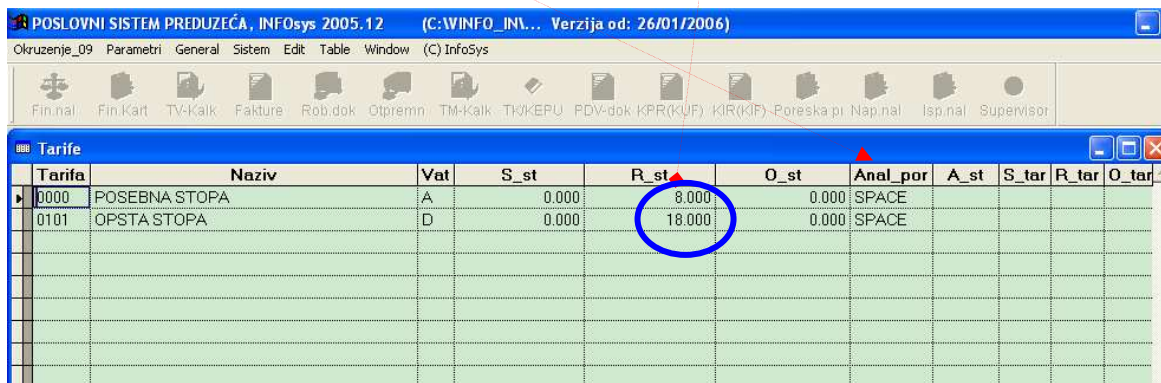
Oznaka za opciju **'avansni račun'** je **FAKTURAA**; nije greška što postoje dva slova **A** jer zadnje **A** označava da se radi o avansnom računu, za razliku od Fature gde je zadnje slovo **F** (faktura)

1.7. Tarifni sistem

[ŠIFARNICI/Tarifni sistem]

Tarifni sistem sadrži tarifne oznake poreskih stopa ([viša, niža](#)). Te tarifne oznake se unose u odgovarajuću kolonu u šifarniku artikala i šifarniku osnova pdv dokumenata. Na taj način se obračunava porez na izvornim dokumentima.

Važna napomena: U polje “[anal_por](#)” treba uneti ‘[SPACE](#)’. Na taj način sva automatski proknjižena PDV konta neće imati nikakav sadržaj u polju ‘[analitika](#)’.

1.8. Ograničenja šifarskog sistema

Osnovno ograničenje šifarskog sistema koje ćemo ovde navesti je dimenzija svakog polja, odnosno maksimalan broj slova i cifara koja su sadržaj određenog polja. Navešćemo samo ograničenja dužine šifara navedenih šifarnika. Dužinu šifre ćemo označiti sa brojem znakova:

Šifre	Dužina šifre (broj znakova)
Šifra objekta	4
Šifra artikla	8
Šifra artikla – ident (druga ili paralelna šifra)	20
Šifra tipa artikla	2
Šifra sektora	6
Šifra komitenata (kupaca-dobavljača)	6
Šifra vrste promene	4
Šifra tarife	4
Šifra poslovnice	2
Šifra osnovnog sredstva	10
Šifra analitike	6
Šifra konta – konto	6

Preporučujemo da se prilikom unosa šifara držite principa da sve šifre imaju istu dužinu odnosno jednak broj znakova (slova i cifara). U nekim situacijama, najčešće kada je šifarnik artikala u pitanju, ovaj princip može biti obavezujući za korisnika programa

2. PARAMETRI

Parametri su posebno organizovani podaci koji definišu način funkcionisanja programa u celini ili pojedinih programskih opcija. Služe da bi se program što više približio potrebama korisnika. Podešavanje parametara je deo procesa kastomizacije i njegov najveći deo se obavlja na početku procesa uvođenja informacionog sistema.

Kastomizacija znači proces prilagođavanja programa potrebama korisnika podešavanjem parametara koji su postojeći u informacionom sistemu.

Parametri se dele na 3 grupe:

2.1. Globalni parametri

[SERVIS/Matični podaci/F2/(lozinka)]

Lozinka je ona kojom ste ušli u program. Ukoliko ne unosite lozinku pri ulasku u program lozinka je u većini slučajeva 'Info'. Ukoliko ni to nije prava lozinka obratite se Infosys-u.

Globalni parametri imaju važnost za sve programske segmente.

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINFO_IN\... Verzija od: 26/01/2006)

Parametri General Sistem Edit Table Window (C) InfoSys

GLOBALNI PARAMETRI

SFLKO
Stampa Levo/Desno
Naslov polja
Ključno polje
Decimalna tačka
Broj decimala za cenu 3
Sablon za decimale količine DDD
Poslovnica (D/N) D
Ind. komerc. naloga D
Ind. brisanja robnih dokum. N
Tip prosečnih cena 2
Automatski upis stavki F
Azuriranje na F5 i F6 (D/N) N
Poslovna godina 2005
Datum početka dozv. knjiženja 01/01/2005
Datum kraja dozv. knjiženja 31/12/2006

01: "Preduzeće", BEOGRAD
Aktionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
ÄR: 99999-999-9-9999
Vlasnik licence:
INFOSYS - Prezentacija
F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Setupgp (c:\winfo_in\global\setup_gp.dbf) Record: 1/1 Rec

Parametri:

- SFLKO
- Naslov polja
- Ključno polje

se koriste kada želite da koristite dugu šifru artikla, takozvanu ident šifru. Za način podešavanja ovih parametara konsultujte Info instruktora.

Značenje parametra SFLKO:

S – Šifarnik artikala

F – Faktura - račun

L – Lager lista ili stanje artikala

K – Kalkulacija

O – Otpremnica

Parametar SFLKO definiše na kojim se od navedenih 5 opcija pojavljuje ident šifra artikla umesto standardne. Na primer, ako je sadržaj tog parametra sledeći:

SFLKO {C_CC_} (drugo i peto polje su prazni što je vizuelno prikazano donjom crticom koja se inače ne unosi u polje SFLKO),

znači da se ident šifra artikla pojavljuje na:

- (1)Šifarniku artikala, (3)Lager listi ili stanju i
- (4)Kalkulacijama, a ne pojavljuje se na:
- (2)Fakturama-računima i (5)Otpremnicama

Ukoliko promenite vrednost nekog od globalnih parametara i da bi isti imao novo dejstvo, potrebno je da izađete iz Info programa i ponovo uđete. Tek tada nova vrednost parametra utiče na dalji rad u programu.

Navešćemo samo neke, najvažnije, globalne parametre:

- broj decimala za cenu

odnosi se na nabavnu cenu u kalkulacijama (najmanje dve, a najviše pet decimala, a za ostale dokumente i prodajnu cenu (najmanje dve, a najviše tri decimala))

- ažuriranje na F5 i F6

'D' - na F5 i F6 se može vršiti modifikacija podataka u tabelarnom režimu
'N' - na F5 i F6 se ne može vršiti modifikacija podataka u tabelarnom režimu;
ovo je korisno da bi se zaštitili od slučajnog prekucavanja podataka kada recimo otvorite neki šifarnik sa F5; povremeno se korisniku dešava da želi pretraživati u šifarniku, ali da nije zadao komandu za pretraživanje nego, bez gledanja u monitor, počne kucati sadržaj koji traži, pri tome ne videći da se to ukucava direktno u šifarnik, narušavajući njegov sadržaj. Pri tom je ipak moguće uneti novu šifru jer je ta mogućnost ostavljena (CTRL_Insert radi). Ukoliko korisnik ipak želi da menja sadržaj šifarnika, to jest da ga edituje, onda je potrebno da umesto F5 koristi komandu **ALT F5** za ulazak u šifarnik; tada nad šifarnikom može vršiti editovanje (izmene)

- poslovna godina

Potrebno je da bude uneta poslovna godina za koju se koristi program. Od tog podatka zavisi funkcionisanje nekih drugih opcija kao što je na primer "Početno stanje" - prepis početnog stanja iz prethodne godine.

Tip prosečnih cena	2
Automatski upis stavki	F
Azuriranje na F5 i F6 (D/N):	D
Poslovna godina	2006
Datum početka dozv. knjiženja	01/01/2006
Datum kraja dozv. knjiženja	31/12/2006
^	

- datum početka dozvoljenog knjiženja

- datum kraja dozvoljenog knjiženja

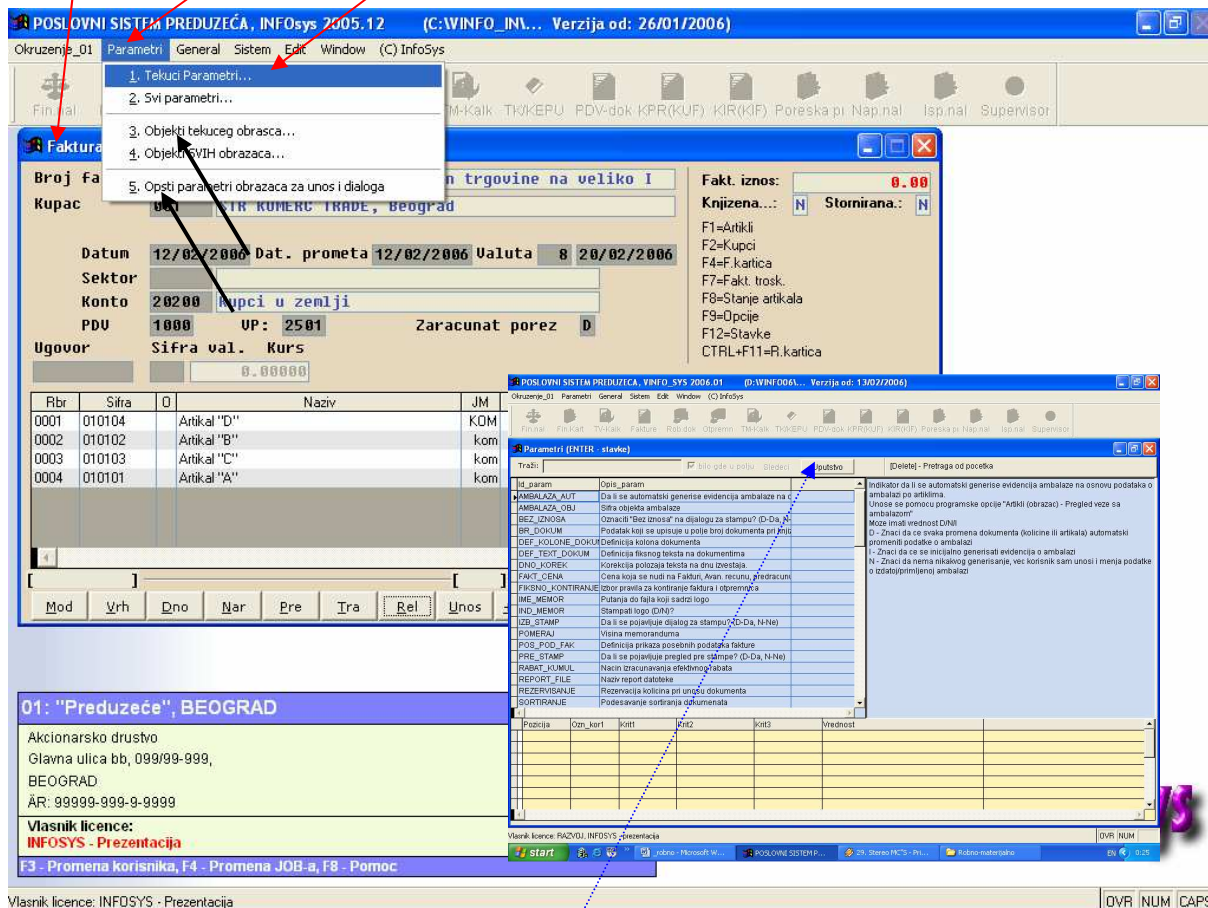
Ova dva datuma definišu vremenski opseg u kome je moguće knjižiti bilo koji dokument. Ta mogućnost sprečava slučajne greške knjiženja nekog dokumenta pod neželjenim datumom; to se često dešava slučajnim ukucavanjem pogrešne godine. Na taj način ovim parametrom se postiže viši stepen sigurnosti u radu. Ovaj parametar može da se koristi i restriktivnije; na primer, ako se želi zabraniti knjiženje u nekom prethodnom periodu onda se postavljanjem datuma početka dozvoljenog knjiženja to može postići. Ovo je korisno da se spreči promena u knjigovodstvu u periodu u kome je nešto obračunato kao na primer PDV, ...

2.2. Parametri obrasca

2.2.1. Tekući parametri izvornih dokumenata

[<izvorni dokument>/Parametri/Tekući parametri]

Ta opcija se nalazi odmah desno pored opcije "**Okruženje**" u gornjem levom delu ekrana.

Tu se mogu definisati parametri bitni za funkcionisanje izvornih dokumenata. Korisnik treba da ih pregleda tek toliko da zna sa čime može da raspolaže, ali se ne preporučuje da ih sam podešava iz dva razloga:

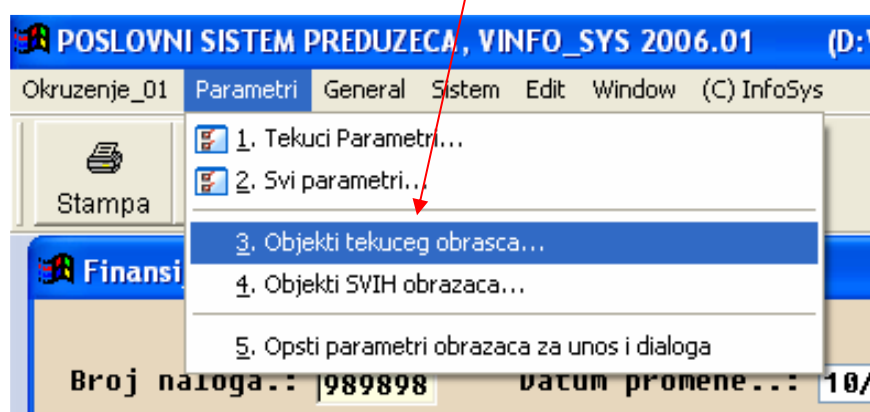
- može dovesti do nepravilnog funkcionisanja programa
- podešavanje tih parametara je kompleksno

Ipak ukoliko je potrebno podesiti neki parametar preporučujemo da se pre toga pročita tekuće uputstvo vezano za tekući parametar u gornjem desnom delu ekrana. To uputstvo se može pročitati i klikom na dugme "**Uputstvo**". Uputstvo koje tako vidite se odnosi samo na tekući označen parametar. Ovde nećemo davati detaljan spisak svih tih parametara sa svojim značenjima, ali ćemo načelno navesti neke mogućnosti programa koje se njima mogu podesiti:

- forma štampe fakture
- proizvoljni sadržaj kolone
- ukidanje nekih kolona i uvođenje drugih
- izmena teksta u zaglavlju
- štampa fakture na drugim jezicima
- evidencija ambalaže
- periferna akvizicija podataka
- data terminali i ostali mobilni uređaji
- bar-kod skeneri
- elektronske vage, ...

2.2.2. Objekti tekućeg obrasca

[<izvorni dokument>/Parametri/Objekti tekućeg obrasca]

1. Ovde se podešava da li će neko polje na obrascu biti uključeno/vidljivo ili isključeno/nevidljivo.

U koloni '**field**' je službeni naziv tog polja koji svojim nazivom asocira na njegovo značenje. U koloni '**visible**' je indikator koji uključuje/isključuje polje sa obrasca. Ako je 'visible' postavljeno na **F**, polje je isključeno, dakle ne postoji na obrascu, a ako je 'visible' postavljeno na **T**, polje je uključeno, dakle postoji na obrascu.

Primeri gde se ovo može koristiti:

- Ako na obrascu fakture u zaglavlju nemate potrebu da unosite polje '**sektor**' možete ga isključiti i tako olakšati unos podataka (visible = **F**.)
- Ako na obrascu fakture imate potrebu da stalno unosite i opis stavke koju fakturišete onda možete polje **opis** da uključite na obrazac (visible = **T**.) (iz tog polja za opis se izlazi sa Ctrl-enter, a ne sa Enter kao obično)
- Ako na obrascu kalkulacije treba da unosite ino-kalkulacije onda je potrebno da uključite nekoliko polja koja vam to omogućuju i za sve njih je potrebno da bude (visible = **T**.), a polja su:

Screen	Field	Visible
ZKALK	KURS	T
ZKALK	OS_OZTR	T
ZKALK	P_OZTR	F
ZKALK	SIF_VAL	T
ZKALK	UGOVOR	T
ZKALK	V_FAK_IZN	T
ZKALK	Z_ZTR_DIN	T

kurs (kurs)

sif_val (šifra valute)

ugovor (ugovor ili kontrolnik)

v_fak_izn (fakturni iznos u ino-valuti)

z_ztr_din (ukupni zavisni troškovi)

Pojavljivanje objekata obrazaca SMKALK				
Screen	Field	Visible	Copytype	
SMKALK	EDT_C1	T		
SMKALK	NAB_CENA	T		
SMKALK	SERIJA	T		

2. Ovde se može podesiti kako se polje ponaša na obrascu prilikom zadavanja komande **+Kopi**

Postoji kolona **COPYTYPE** koja služi da ovo reguliše. Tu se mogu definisati 3 stanja:

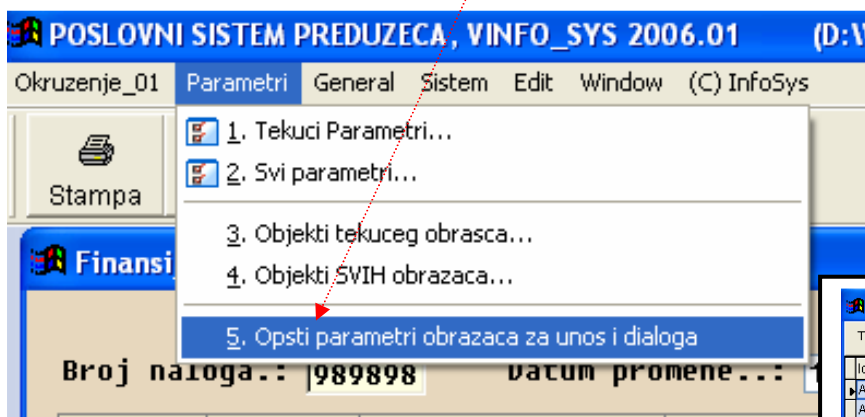
COPYTYPE	Značenje
C	zadržava se prethodni sadržaj
D	definisan u koloni default
E <empty>	sadržaj se prazni
<prazno>	bez podešavanja

Ova mogućnost može da posluži u sledećoj situaciji; ako unosite kalkulaciju i dobavljač je odobrio rabat koji se odnosi na svaku stavku, dovoljno je da na prvoj stavci unesete taj procenat rabata koji će se posle zadržavati na obrascu tokom unosa narednih stavki komandom **+Kopi**; potrebno je da **COPYTYPE** dobije vrednost **C** (iz gornje tabele).

2.2.3. Opšti parametri obrazaca za unos

[<izvorni dokument>/Parametri/opšti parametri obrasca za unos]

Parametri (ENTER - stavke)	
Traži: <input type="text"/> ☒ bilo gde u polju	
Id_param	Opis_param
AUTOMATSKI_UNOS	Automatski prelazak sa zaglavlja na stavke
AUTO_UNOS_SA_KOPI	Pri automatskom unosu vrši se +Kopi
POZADINA_OBRASCA	Putanja do slike pozadine obrasca
PS_READSHOW	READSHOW na obrascima

Ovde ću navesti dva parametra koji vam mogu biti od koristi:

- AUTOMATSKI_UNOS

Parametar može imati vrednost **D** ili **N**

Kada je vrednost parametra **D**, posle potvrde unosa zaglavlja program automatski prelazi na stavke i započinje unos (dakle ne mora se zadavati komanda **Rel**).

- AUTO_UNOS_SA_KOPI

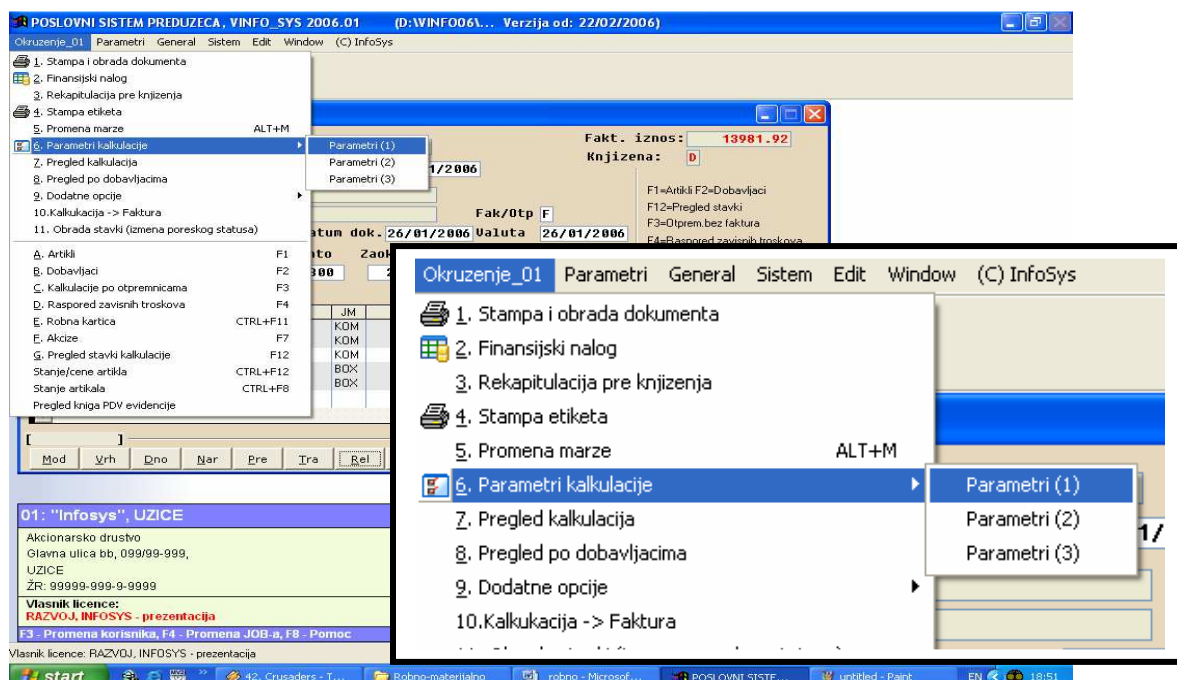
Parametar može imati vrednost **D** ili **N**

Kada je vrednost parametra **D** pri automatskom unosu se vrši kopiranje (komanda +Kopi).

Da bi ovo radilo mora biti uključen i parametar AUTOMATSKI_UNOS

2.3. Parametri izvornih dokumenata i ostali

Ovi parametri se nalaze na okruženju izvornih dokumenata najčešće na opciji broj 6. O njima sledi detaljna priča.

2.3.1. Parametri kalkulacije - prijemnice

Poželjno je pre početka rada postaviti parametre kalkulacije - prijemnice na najčešće vrednosti kako bi se maksimalno pojednostavio dalji rad.

[ROBNO/Kalkulacije – prijemnice/Okruženje/Parametri/Parametri (1)]

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINFO_INL... Verzija od: 26/01/2006)

Okruženje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

1. Stampa i obrada dokumenta
2. Finansijski nalog
3. Rekapitulacija pre knjiženja
4. Stampa etiketa
5. Parametri kalkulacije
6. Pregled kalkulacija
7. Pregled po dobavljačima
8. Dodatne opcije
9. Obrada stavki (izmena poreskog statusa)

Parametri (1)
Parametri (2)

Faktura/utpr (F/0): F

Broj dokumenta....: 123456
Datum prometa....: 12/02/2006
Valuta dokumenta..: 12/02/2006
Sifra valute.....:
Kurs.....: 0.00000
Urednost robe u valuti.: 0.00
Ukupni zavisni troškovi: 0.00
Ugovor.....:
Sektor.....:

F1=Artikli
F2=Dobavljači
F4=Raspored zav.troškova
F12=Pregled stavki kalkulacije
CTRL+F11= Kartica artikla

	Nab. cena	Rabat	Marža	Prod. cena	Naziv	JM
010102	200.000	0.000	30.00	390.000	Artikal "A"	kc
010103	650.000	0.000	42.86	80.000	Artikal "B"	kc
010104	1000.000	0.000	14.75	700.000	Artikal "D"	Kl

Mod Vrh Dno Nar Pre Ira Rel Unos ±Kopi Bris tAbla Stavke Obrada Izlaz

01: "Preduzeće", BEOGRAD
Aktionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999
Vlasnik licence:
INFOSYS - Prezentacija
F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Vlasnik licence: INFOSYS - Prezentacija

DVR NUM CAPS

infosys

šifra objekta

Najčešća šifra objekta koja će se nuditi pri unosu kalkulacije - prijemnice

konto dobavljača

Najčešći konto dobavljača

zaokruženje

Zaokruženje prodajne cene na zadat broj decimala

procenat marže

Najčešći procenat marže

procenat rabata

Najčešći procenat rabata

Sifra objekta.....:	0101
Konto dobavljača.....:	43300
Zaokruženje na ? dec.....:	2
Nivelacija (D/N).....:	N
Akciza (D/N).....:	N
Procenat marže.....:	0.00
Tarifa poreza na usluge.....:	1001
Procenat rabata.....:	0.00

knjiženje u finansijsko

Knjiženje u finansijsko 'D' ili 'N' definiše najčešći odgovor na dijalogu za obradu kalkulacije - prijemnice

knjiženje u robno

Knjiženje u robno 'D' ili 'N'

knjiženje u KPR – Srbija

Knjiženje u KPR 'D' ili 'N'

knjiženje u KUF - CG

Knjiženje u KUF 'D' ili 'N'

štampanje fin. naloga

Štampanje finansijskog naloga

šifra poreskog statusa

Najčešća šifra poreskog statusa

vrsta promene

Najčešća šifra vrste promene

vrsta promene nivelacije

Najčešća šifra vrste promene za nivelaciju

Knjizenje u finansijsko.....:	D
Knjizenje u robno.....:	D
Knjizenje u KPR (PDV)SER.....:	D
Knjizenje u KUF (PDV).....:	N
Stampa fin. naloga.....:	D
Šifra poreskog statusa.....:	0010
Vrsta promene.....:	2201
Vrsta promene(nivelac.).....:	2202

Najčešće obrade se mogu i drugačije definisati tako da zavise od vrste promene. O tome detaljnije u odeljku Primeri

[ROBNO/Kalkulacije – prijemnice/Okruženje/Parametri/Parametri (2)]

Dupla šifra artikla

'D' označava da se na istoj kalkulaciji može naći ista šifra artikla više puta

'N' označava da se na istoj kalkulaciji ne može naći ista šifra artikla više puta

Dijalog za obradu

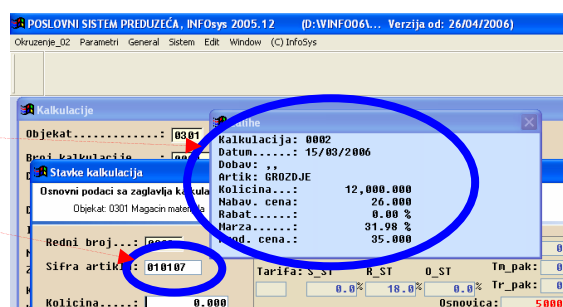
'D' označava da se prilikom zadavanja obrade kalkulacije pojavljuje dijalog koji definiše koje će se obrade desiti, pa tako **imamo mogućnost** da utičemo na njih,

'N' označava da se prilikom zadavanja obrade kalkulacije ne pojavljuje dijalog koji definiše koje će se obrade desiti, pa tako **nemamo mogućnost** da utičemo na njih već će se izvršiti one obrade koje su definisane parametrima kalkulacije ili u zavisnosti od vrste promene

Prikaz prethodnih podataka

Prilikom unosa šifre artikla u kalkulaciji je moguć prikaz podataka o tom artiklu o zadnjoj nabavci (kada je nabavljen, od kog dobavljača, koja količina, nabavna cena, rabat, marža, prodajna cena). Ako želimo taj prikaz onda se ovaj parametar postavlja na 'D', a u suprotnom na 'N'

Prikaz podataka sa prethodne kalkulacije artikla koji se trenutno unosi

Rabat ili Popust

‘**R**’ - Definiše da se kod izrade kalkulacije podatak o rabatu ne uzima kao umanjenje nabavne cene u procesu dobijanja prodajne cene, već se taj rabat samo prebacuje na razliku u ceni

Nabavna cena	Rabat			Zavisni troskovi		Marža	Prodajna cena
60.000	10.00	0.00	0.000	0.00	0.00	0.00	60.000

= nabavna cena

‘**P**’ - Definiše da se kod izrade kalkulacije podatak o rabatu uzima kao umanjenje nabavne cene u procesu dobijanja prodajne cene. Ukoliko se želi ukalkulisati marža onda se mora uneti procenat marže. Vrednost **P** se još koristi kod magacina koji se vode po prosečnim cenama (materijal, ...), dakle kod onih magacina kod kojih se ne može govoriti o ukalkulisanoj marži. Kod njih je potrebno da se magacin zaduži po stvarnoj nabavnoj vrednosti (ceni), a to će se desiti kada unet procenat rabata umanjí nabavnu cenu, što će biti tako u ovom slučaju.

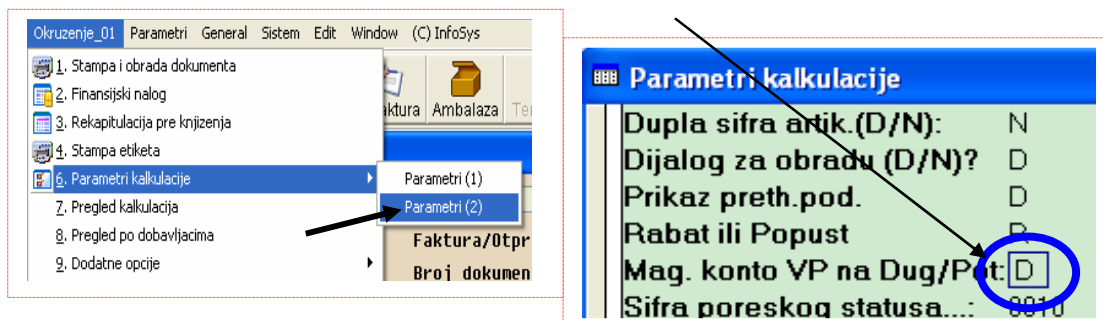
Nabavna cena	Rabat			Zavisni troskovi		Marža	Prodajna cena
60.000	10.00	0.00	0.000	0.00	0.00	0.00	54.000

umanjena nabavna cena

Magacinski konto na Dug/Pot strani

‘**D**’ - Definiše da se kod izrade interne međumagacinske kalkulacije konto zaliha magacina koji daje robu, kao i robni dokument, knjiži na storno dugovnu stranu

‘**P**’ - Definiše da se kod izrade interne međumagacinske kalkulacije konto zaliha magacina koji daje robu, kao i robni dokument, knjiži na potražnu stranu

Skrećemo pažnju da su najčešće podeljeni stavovi korisnika da se, u pomenutim slučajevima interne kalkulacije na malo, razduženje magacina vrši preko potražne ili storno dugovne strane. U nameri da zadovoljimo oba zahteva uveli smo ovaj parametar i na taj način korisnik sam može da izabere željeni način knjiženja. Na slici vidite primer razduženja magacina preko storno dugovne strane

Nalog broj: 220330

R. br.	Datum	VP	Broj dokumenta	Konto	Analitika	Duguje	Potražuje
	30.03.2006	2213	0006	13400	5102	7.000.00	0.00
	30.03.2006	2213	M0006	13200	0101	-5.000.00	0.00
	30.03.2006	2213	0006	13490	5102	0.00	932.20
	30.03.2006	2213	0006	13440	5102	0.00	1,067.80

Total naloga: 2,000.00 2,000.00 32

2.3.2. Parametri fakture – računa

[ROBNO/Fakture-računi/Okruženje/Parametri/Parametri (1)]

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINFO_INL... Verzija od: 26/01/2006)

Okruženje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

1. Stampa i obrada dokumenta
2. Finansijski nalog
3. Rekapitulacija
4. Knjiga izlaznih faktura
5. Stampa porudbenice
6. Parametri fakture
7. Pregled faktura
8. Dodatne opcije
9. Prikaz vezanih racuna
B. Unos stavki
A. Avansi - zatvaranje CTRL+A

1. Parametri (1)
2. Parametri (2)
3. Parametri (3)
4. Parametri (4)
5. Dodatni tekst

Fakt. iznos: 0.00
Knjizena... N Stornirana: N
F1=Artikli
F2=Kupci
F4=F.kartica
F7=Fakt. trosk.
F8=Stanje artikala
F9=Opcije
F12=Stavke
CTRL+F11=R.kartica

Naziv	JM	Kol	Cena	Iznos	Rabat
KOM		10.000	100.000	1000.00	0.00
kom		7.000	420.000	2940.00	6.00
kom		3.000	100.000	300.00	0.00
kom		78.000	35.000	2730.00	4.00

Mod Vrh Dno Nar Pre Ira Rel Unos ±Kopi Bris tAbela Stavke Obrada Izlaz

01: "Preduzeće", BEOGRAD
Aktionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999
Vlasnik licence:
INFOsys - Prezentacija
F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Vlasnik licence: INFOsys - Prezentacija

DVR NUM CAPS

info sys

Najčešći objekat

Najčešća šifra objekta

Uobičajen konto za kupca

Najčešći konto kupca

Broj beskamatnih dana

Najčešći broj beskamatnih dana

Naziv dokumenta

Najčešći naziv dokumenta. Na primer može biti 'Račun' ili 'Račun / otpremnica'

Naziv za predračun

Najčešći naziv predračuna. Na primer može biti 'Predračun' ili 'Ponuda'

Naziv za otpremnicu

Najčešći naziv za otpremnicu. Na primer može biti 'Otpremnica' ili 'Dostavnica'

Mesto izdavanja računa

Najčešće mesto izdavanja računa (obavezan element računa)

Parametri (1)

Najcesci Objekat: 0101
Uobicajen konto za kupca: 20200
Broj besk. dana: 7
Naziv dokumenta: RACUN
Naziv za predracun: PREDRACUN
Naziv za otpremnicu: Otpremnica
Mesto izdavanja racuna: Beograd

Kupac Levo ili Desno

‘L’ - Podaci o kupcu se štampaju na levoj strani

‘D’ - Podaci o kupcu se štampaju na desnoj strani

Ovaj parametar može da ima veze sa prozorom na kovertima u koje se pakuju fakture.

Text ispod naslova

Najčešći tekst ispod naslova

Prvi red teksta

Najčešći prvi red teksta na dnu fakture

Drugi red teksta

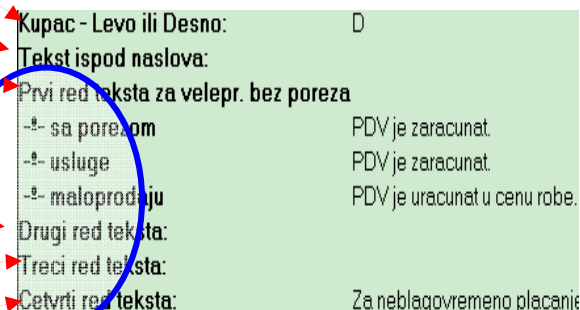
Najčešći drugi red teksta na dnu fakture

Treći red teksta

Najčešći treći red teksta na dnu fakture

Četvrti red teksta

Najčešći četvrti red teksta na dnu fakture

Kupac - Levo ili Desno:	D
Tekst ispod naslova:	
Prvi red teksta za velepr. bez poreza	
-#- sa porezom	PDV je zaracunat.
-#- usluge	PDV je zaracunat.
-#- maloprodaju	PDV je uracunat u cenu robe.
Drugi red teksta:	
Treći red teksta:	
Četvrti red teksta:	Za neblagovremeno placanje

Četiri reda teksta koji se proizvoljno mogu definisati, a koji se pojavljuju na dnu štampe fakture

[ROBNO/Fakture-računi/Okruženje/Parametri/Parametri (2)]

Dodatni matični podaci

Ovde se unosi proizvoljan tekst koji se štampa u vrhu fakture odmah ispod matičnih podataka

Broj kopija

Broj kopija za štampu fakture

Uobičajen poreski status

Najčešći poreski status

Model za kontrolni broj

Ranije bio 05, sada aktuelan 97

Potpis

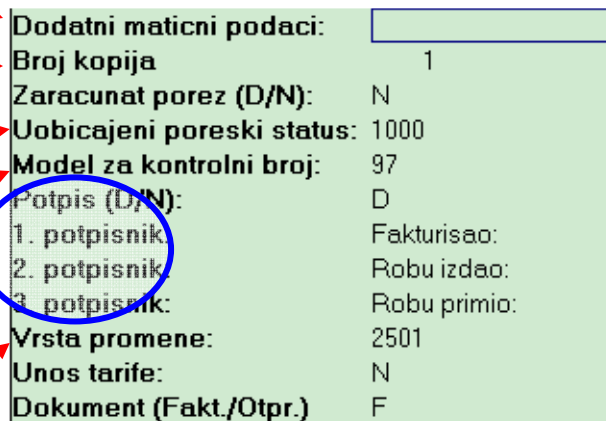
‘D’ - štampaju se mesta za potpisnike

‘N’ - ne štampaju se mesta za potpisnike

1. potpisnik Na primer {Fakturisao}

2. potpisnik Na primer {Robu izdao}

3. potpisnik Na primer {Robu primio}

Dodatni maticni podaci:	
Broj kopija	1
Zaracunat porez (D/N):	N
Uobicajeni poreski status:	1000
Model za kontrolni broj:	97
Potpis (D/N):	D
1. potpisnik:	Fakturisao:
2. potpisnik:	Robu izdao:
3. potpisnik:	Robu primio:
Vrsta promene:	2501
Unos tarife:	N
Dokument (Fakt./Otpri.)	F

Fakturisao:	Robu izdao:	Robu primio:
-------------	-------------	--------------

Vrsta promene

Najčešća vrsta promene (npr. 25 ili 2501)

Dokument (Fakt./Otpri.)

Ovaj indikator definiše tri stanja:

- ‘F’ Knjiženjem fakture u robno nastaje robni dokument sa brojem fakture i sa kontrolnim brojem po zadatom modelu. Najčešće je taj kontrolni broj ispred broja fakture odvojen crticom, npr 16-0092 (16 je kontrolni broj po modelu 97, 0092 je broj fakture), tako da se stvara manji problem ako je potrebno da se posledični robni dokument pronađe u evidenciji [\[ROBNO/Dokumenti\(ul-izl\)\]](#). Tada je potrebno da se, na primer, na finansijskom nalogu pogleda broj dokumenta sa neke od proknjiženih konta i tako se zapamti ceo broj (kontrolni broj i broj fakture), pa se potom u robnoj evidenciji traži taj broj.
- ‘O’ Knjiženjem fakture u robno nastaje robni dokument sa brojem otpremnice koja se zadaje na opcijama fakture neposredno pre obrade, i sa kontrolnim brojem po zadatom modelu. Ista je problematika u vezi kontrolnog broja i pretraživanja u robnoj evidenciji.
- ‘N’ Knjiženjem fakture u robno nastaje robni dokument sa brojem fakture [ali bez kontrolnog broja](#). Ova mogućnost ima i prednosti i mane. [Prednost](#) je što se u robnom na opciji [\[ROBNO/Dokumenti\(ul-izl\)\]](#) može na jednostavan način pronaći posledični robni dokument nakon knjiženja fakture. On se jednostavno pronalazi komandom ‘Tra’ i zadavanjem [šifre objekta](#) i [broja fakture](#). Dalje, u nekim robnim izveštajima na dijalozima postoji upit za opseg brojeva dokumenata što se u ovom slučaju može zadati, a u prethodna dva ne može. [Mana](#) ovog rešenja je što se u robnom knjigovodstvu povećava verovatnoća da taj broj dokumenta već postoji tako što je nastao iz nekog drugog izvornog dokumenta (npr. kalkulacija, ili direktnim unosom); kada broj dokumenta ima kontrolni broj to se skoro nikada ne dešava kao u prethodna dva stanja ovog parametra. Ovo se može rešavati, na primer, različitom dužinom broja fakture od brojeva ostalih dokumenata koji se knjiže u robno.

[\[ROBNO/Fakture-računi/Okruženje/Parametri/Parametri \(3\)\]](#)

Štampa rednog broja

- ‘D’ - štampa se redni broj stavke
- ‘N’ - ne štampa se redni broj stavke

Unos robnog objekta

- ‘D’ - može se uneti objekat u stavkama
- ‘N’ - ne može se uneti objekat u stavkama

Crtica ‘_’ [donja crta]

Štampaće se horizontalna linija koja razdvaja stavke fakture

Indikator rezervisanih količinama

- ‘D’ - uključen sistem rezervacije prilikom fakturisanja
- ‘N’ - isključen sistem rezervacije prilikom fakturisanja

Bez dodeljivanja broja fakture

- ‘D’ - prilikom unosa fakture nudi se prvi sledeći broj
- ‘N’ - prilikom unosa se ne dodeljuje broj, ali se prilikom upisa zaglavlja fakture dodeljuje prvi naredni broj; ovo se koristi u situacijama kada se fakturisanje vrši istovremeno sa više radnih stanica (računara u lokalnoj mreži).

Parametri (3)	
Konto popusta	
Ime memor. za fax:	
Ime memor. potpisa za fax:	
Direktorijum redirekcije:	
Stampa na blanko papiru (D/N)?	D
Stampa rednog broja (D/N)?	D
Unos robnog objekta (D/N)?	N
Crtica	-
Es_vis	D
Indikator rezervisanih kolicina	N
Bez dodeljivanja broja fakture	N

Uprosećavanje broja beskamatnih dana

‘D’ – ako stavke fakture imaju različite valute onda se računa prosečna valuta

‘N’ – uzima se valuta iz zaglavlja fakture

‘A’ – ako stavke na fakturi imaju različite valute onda se vrši grupisanje stavki po valutama i formira se više valuta; to se odražava i na kontiranje na kontu kupca gde se javlja onoliko stavki zaduženja koliko ima različitih valuta

Dupla šifra artikla

‘D’ - na istoj fakturi se može ista šifra artikla uneti više puta

‘N’ - na istoj fakturi se ne može ista šifra artikla uneti više puta

Kontrola zaliha (D/N/U)

‘D’ - Prilikom fakturisanja ne može se izdati roba koje nema na zalihama (pod određenim uslovima)

‘N’ - Prilikom fakturisanja može se izdati roba koje nema na zalihama

‘U’ - Prilikom fakturisanja može se izdati roba koje nema na zalihama, ali će program dati upozorenje porukom

Da li robe ima ili nema na zalihama program određuje na osnovu **tabele stanja**, robnih kartica ili podataka u šifarniku artikala i to sve u zavisnosti od parametra “**ind_iz**” u šifarniku objekta koji je detaljno opisan u odeljku o parametrima (šifarnik objekata)

Ispis fakturnog iznosa slovima

‘D’ - ispisuje se na štampi fakture

‘N’ - ne ispisuje se na štampi fakture

Knjiženje u finansijsko

Knjiženje u finansijsko ‘D’ ili ‘N’ definiše najčešći odgovor na dijalogu za obradu kalkulacije - prijemnice

Knjiženje u robno

Knjiženje u robno ‘D’ ili ‘N’

Knjiženje u KIR (Srbija)

Knjiženje u KIR (Srbija) ‘D’ ili ‘N’

Knjiženje u KIF (CG)

Knjiženje u KIF (CG) ‘D’ ili ‘N’

Dijalog za obradu

‘D’ označava da se prilikom zadavanja obrade fakture pojavljuje dijalog koji definiše koje će se obrade desiti, pa tako imamo mogućnost da utičemo na njih

‘N’ označava da se prilikom zadavanja obrade fakture ne pojavljuje dijalog koji definiše koje će se obrade desiti, pa tako nemamo mogućnost da utičemo na njih već će se izvršiti one obrade koje su definisane parametrima kalkulacije

Unos cene

‘D’ - Na fakturi se može unositi cena robe

‘N’ - Na fakturi se ne može unositi cena robe već se sama povlači iz definisanog cenovnika. Ovo je dobra mogućnost kada operater koji unosi fakturu ne sme da utiče na cenu

Parametri (3)	
Unos robnog objekta (D/N)?	N
Crtica	-
Es_vis	D
Indikator rezervisanih kolicina	N
Bez dodeljivanja broja fakture	N
Uprosecavanje broja besk. dana?	N
Dupla sifra artikla (D/N)	N
Kontrola zaliha (D/N/U)	U
Ispis fakturnog iznosa slovima	D
Stampa akceptnog naloga (D/N)?	N
Provera solventnosti?	N
Stampa obracunatog poreza?	N
Stampa poreza uracunatog u cenu?	D
Knjizenje u finansijsko (D/N)?	D
Knjizenje u robno (D/N)?	D
Knjizenje u KIF -PDV (D/N)?	N
Knjizenje u KIR -PDV (D/N)?	D
Minimalni iznos za solventnost?	
Dijalog za obradu (D/N)?	D
Unos_cene	D

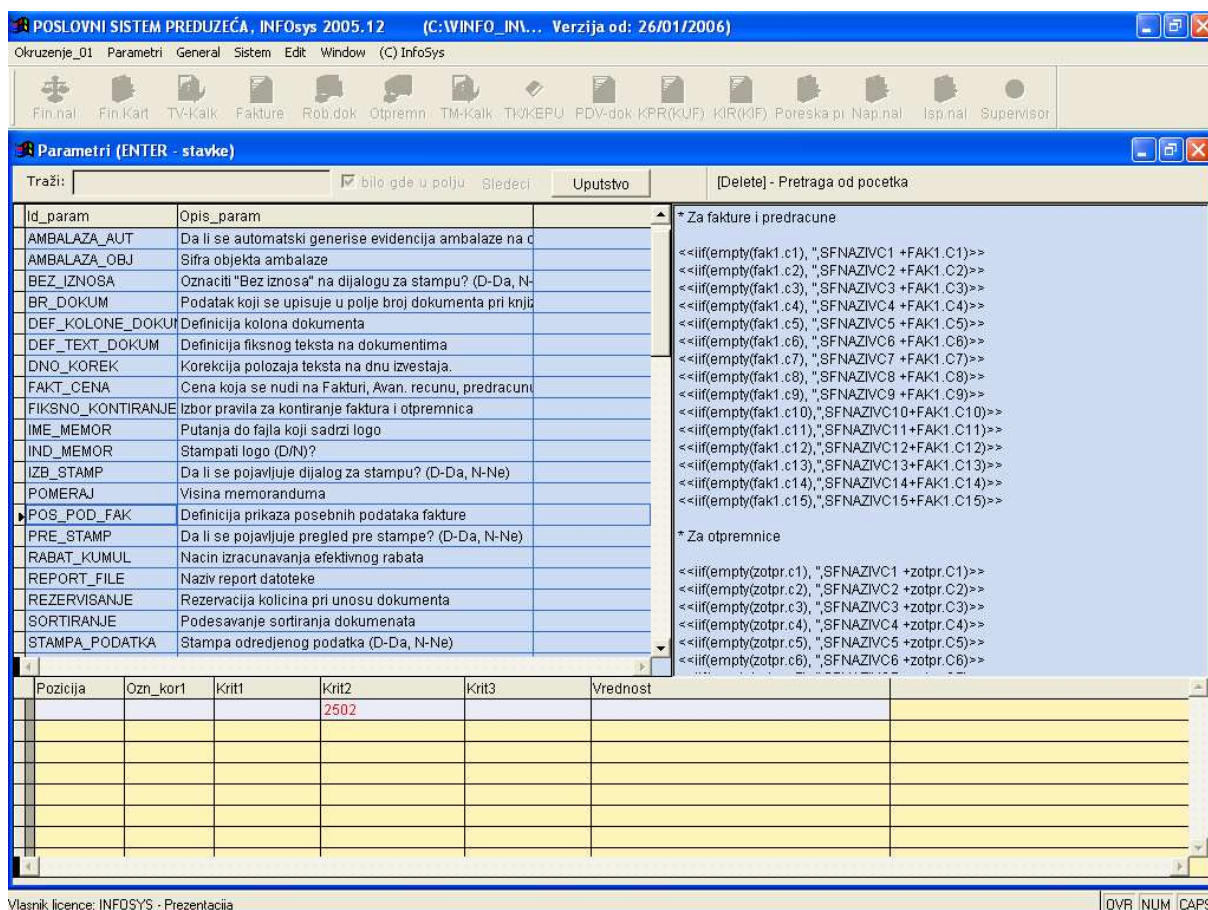
[ROBNO/Fakture-Računi/Okruženje/Parametri/Parametri (4) i (5)]

Definišu dodatne klauzule na fakturi ako za tim postoji potreba. To se može desiti, na primer, kod ino-fakture (vozač, vozilo, paritet, neto, bruto težina, instrukcije, ...). Ukoliko vam je potrebna ova mogućnost u programu obratite se Info-instruktoru radi podešavanja.

[ROBNO/Fakture-računi/Parametri/Tekući parametri]

Ove parametre najčešće podešava Info-instruktor na vaš zahtev. Međutim važno je pregledati ih sve kako bi se videle ostale mogućnosti vezane za program. Ovde ćemo navesti neke od tih mogućnosti:

- podešavanje forme štampe fakture
- definisanje naziva kolona
- definisanje sadržaja kolona za štampu
- definisanje dodatnih klauzula fakture – računa
- mogućnost promene jezika na štampi fakture (engleski, nemački, ...)
- mogućnost definisanja više formi štampi fakture zavisno od vrste promene (domaća, ino, usluge, za specijalnog kupca, ...)
- ostale tekuće parametre ćemo vam objasniti ukoliko postoji potreba

Skoro svi tekući parametri se mogu definisati u zavisnosti od vrste promene. Kod izvornih robnih dokumenata je ovo itekako važno jer se vrstom promene definišu suštinske razlike u okviru iste vrste dokumenata (domaća ili ino-faktura, faktura za usluge, meterijal, faktura na srpskom ili engleskom jeziku, .. kod ostalih robnih dokumenata je slično).

2.3.3. Parametri avansnog računa

Parametri avansnog računa su uglavnom isti kao i kod fakture. Skrenućemo pažnju samo na tri stvari:

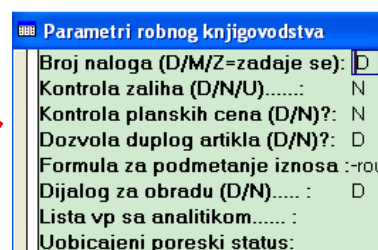
- uobičajen konto kupca treba da bude konto primljenog avansa
- šifra poreskog statusa treba da bude pravilno uneta (najčešća vrednost je 1900) jer ima bitan uticaj na PDV evidenciju (poresku prijavu)
- fiksno kontiranje treba da bude isključeno; to znači da prilikom knjiženja u finansijsko ne sme da se pojavljuju konta magacina, prihoda, i slično kao kod fakture, ako se to kod vas dešava onda se obratite Info-instruktoru radi podešavanja.

2.3.4. Parametri predračuna

Parametri predračuna su uglavnom isti kao i kod fakture.

2.3.5. Parametri robnih dokumenata (ul-izl)

[\[ROBNO/Dokumenti \(ul-izl\)/Okruženje/Parametri\]](#)

Parametri robnog knjigovodstva	
Broj naloga (D/M/Z=zadaje se):	D
Kontrola zaliha (D/N/U).....:	N
Kontrola planskih cena (D/N)?:	N
Dozvola duplog artikla (D/N)?:	D
Formula za podmetanje iznosa : -rou	
Dijalog za obradu (D/N).....:	D
Lista vp sa analitikom.....:	
Uobicajeni poreski status:	

Broj naloga (D/M/Z)

- ‘D’ - broj fin. naloga se dobija automatski i svi dokumenti sa istom vrstom promene u jednom danu ulaze u jedan nalog
- ‘M’ - broj fin. naloga se dobija automatski i svi dokumenti sa istom vrstom promene u jednom mesecu ulaze u jedan nalog
- ‘Z’ - broj fin. naloga se zadaje u zaglavlju dokumenta

Kontrola zaliha

- ‘D’ - ne može se izdati artikal koga nema na zalihama
- ‘N’ - može se izdati artikal koga nema na zalihama

Dozvola duplog artikla

- ‘D’ - Na istom dokumentu se može uneti isti artikal više puta
- ‘N’ - Na istom dokumentu se ne može uneti isti artikal više puta

Dijalog za obradu

- ‘D’ - Prilikom obrade dokumenta pojavljuje se dijalog za obradu i time se može uticati na vrste obrada
- ‘N’ - Prilikom obrade dokumenta ne pojavljuje se dijalog za obradu i time se ne može uticati na vrste obrada

Uobičajen poreski status

Definiše se najčešći poreski status. Najčešće je pogodno da to bude neutralni status ‘0000’

2.3.6. Parametri otpremnica

Parametri otpremnica su uglavnom isti kao i kod fakture.

2.3.7. Parametri naloga magacinu

Parametri naloga magacinu su uglavnom isti kao kod opcije [\[ROBNO/Dokumenti \(ul-izl\)\]](#).

2.4. Parametri u šifarniku objekata

[ŠIFARNICI/Objekti]

Po ulasku u ovaj šifarnik preporučujemo da ga otvorite u tabelarnom režimu tako što ćete kliknuti komandu [tabela].

Šifarnik objekata je važan šifarnik celog segmenta RM. Tu se definišu svi objekti odnosno magacini za koje će se voditi robno-materijalno knjigovodstvo ili evidencija. Pre bilo kakvog rada potrebno je uneti objekte – magacine. Prilikom instalacije programa Infosys inicijalno isporučuje donekle popunjen ovaj šifarnik da bi na taj način olakšao korisniku podešavanje. Šifarnik objekata sadrži sledeća polja ili kolone:

sif_obj 'šifra objekta'

naziv 'naziv objekta'

rac_pol 'naziv računopolagača objekta'

Sif_obj	Naziv	Cene	Np	Konto	K1	Prihod	K2	Trosak	K3	K4	Ztros	Marza	M_konto	M_porez	K_r1
0101	Magacin trgovine na veliko I	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13440	61300
0102	Magacin trgovine na veliko II	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13440	61300
0201	Magacin gotovih proizvoda	PROD	L	96000	F	61200	F	98000	T	T	49400	96090	91200	91240	61300
0301	Magacin materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13440	61300
0309	Magacin pomocnog materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13440	61300
0321	Sank - materijal	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13440	61300
0322	Sank - gotovi proizvodi	PROD	P	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13440	61300
0601	Prirucni magacin	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13440	61300
5101	Maloprodaja M1	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F	T	49400	13490	13400	13440	91200 9
5102	Maloprodaja M2	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F	T	49400	13490	13400	13440	91200 9

cene definiše da li se magacin vodi po stvarnim (unetim) ili prosečnim cenama na sledeći način:

- '**PROD**' stvarne
- '**PROS**' prosečne cene

NP definiše da li se magacin vodi po prodajnim, planskim ili nabavnim cenama na sledeći način:

- '**P**' prodajne cene
- '**L**' planske cene
- '**N**' nabavne cene

primeri: cene NP

Cene	N
PROD	P
PROD	P

primer 1. Trgovački magacin '**PROD-P**'

primer 2. Gotovi proizvodi '**PROD-L**'

primer 3. Repromaterijal '**PROD-N**'

Sif_obj	Naziv	Cene	Np	Konto	K1	Prihod	K2	Trosak	K3
0101	Magacin trgovine na veliko I	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T
0102	Magacin trgovine na veliko II	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T
0201	Magacin gotovih proizvoda	PROD	L	96000	F	61200	F	98000	T
0301	Magacin materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F
0309	Magacin pomocnog materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F
0601	Prirucni magacin	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T
5101	Maloprodaja	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F
5102	Maloprodaja	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F
5111	Komision	PROD	P	88020	T	60200	F	50110	F

konto

Definiše magacinski konto. Taj će se konto kasnije automatski knjižiti kada god se napravi promena na tom objektu, ako nije drugačije definisano šifarnikom tipova artikala

K1

'**T**' - taj konto se knjiži na izlaznom računu, '**F**' - taj konto se ne knjiži na izlaznom računu

prihod

Definiše prihodni konto. Najčešće se ovo odnosi na knjiženje izlazne fakture

K2

'**T**' - taj prihod se knjiži na izlaznom računu, '**F**' - taj prihod se ne knjiži na izlaznom računu

trosak

Definiše konto nabavne vrednosti. Najčešće se ovo odnosi na knjiženje izlazne fakture ili trebovanja materijala (utrošak)

K3

‘**T**’ - taj trošak se knjiži na izlaznom računu, ‘**F**’ - taj trošak se ne knjiži na izlaznom računu

fakt por ne koristi se više

K4 ne koristi se više

tv pren ne koristi se više

Tv_pren	Tm_pren	Ztros
2700	2700	49400
2700	2700	49400
2700	2700	49400

tm pren ne koristi se više

ztros

Konto zavisnih troškova. Odnosi se na knjiženje kalkulacije - prijemnice i to za onaj deo zavisnih troškova koji nije raspoređen po dobavljačima (opcijom F4)

marza

Konto razlike u ceni ili odstupanja. Koristi se kod kalkulacije - prijemnice.

reval ne koristi se više; ranije je to bio konto revalorizacije na koji se knjižio deo ukalkulisane razlike u ceni kod izrade kalkulacije ili nivelacije.

kalod

Dugovni konto za kalo. Koristi se kod kalkulacije - prijemnice

kalop

Potražni konto za kalo. Koristi se kod kalkulacije - prijemnice

m konto

Maloprodajni konto zaliha. Koristi se kod prenosa robe u maloprodaju internom kalkulacijom na malo

m marza

Maloprodajni konto razlike u ceni. Koristi se kod prenosa robe u maloprodaju internom kalkulacijom na malo

m porezs, r, o, a

Maloprodajni konto ukalkulisanog poreza. Koristi se kod prenosa robe u maloprodaju internom kalkulacijom na malo i od dobavljača

k r1,2,3,4,5

5 rezervnih konta. Koriste se prilikom modeliranja kontiranja u šifarniku dokumenata tj. vrsta promena

koef uvec ne koristi se više

cene bod

- Koristi se kod veze prema bodovnom cenovniku. U tom slučaju treba uneti 'VP CBOD' ili 'MP CBOD'. Cene u bodovima je potrebno uneti u šifarnik artikala u polja VP CBOD ili MP CBOD. Moguće je potom definisati da se te cene pojavljuju na fakturama kao takve ili pomnožene sa kursom.

VP_CBOD može poslužiti i za KEPU knjigu ukoliko se magacin trgovine vode po prosečnim cenama. KEPU zahteva informaciju o prodajnim cenama koja se dobija iz cenovnika

Tada se prodajna cena, koja je neophodna za KEPU, može uzeti iz VP_CBOD u šifarniku artikala. Ovo zahteva neka dodatna podešavanja KEPU knjige na parametrima iste

- Koristi se kod magacina gotovih proizvoda koji se vodi po planskim cenama da ukaže na polje u šifarniku artikala gde su te cene unete. U tom slučaju tu treba uneti 'PLN CBOD', a u šifarniku artikala u tu kolonu konkretne planske cene

kurs bod

Definiše kurs ili vrednost sa kojom se množi na primer VP CBOD iz prethodnog parametra odnosno cena u bodovima.

- ako upišemo vrednost '**1**' onda se u fakturama nudi bodovna cena kao takva
- ako upišemo 'm.pro_kurs' onda se bodovna cena množi sa prodajnim kursom koji je definisan u kursnoj listi na posebnim opcijama robnog i kao takva se nudi prilikom fakturisanja

vm

Kategorija objekta:

- '**V**' - veleprodaja
- '**P**' - proizvodnja
- '**M**' - maloprodaja
- '**G**' - ugostiteljstvo
- '**K**' - komision

Cene_bod	Kurs_bod	Vm	Ind_iz
VP_CBOD		V	O
VP_CBOD	m.pro_kurs	V	O
PLN_CBOD		P	S
VP_CBOD		P	O

ind iz

Izvor podatka o zalihama prilikom fakturisanja

- '**O**' - iz tabele stanja
o tabeli stanja pogledajte u delu koje govori o kontrolama ravnoteža
- '**D**' - sa robnih dokumenata (kartica) najsporija metoda (preporučuje se kada nema mnogo promena u robnom knjigovodstvu)
- '**S**' - iz šifarnika artikala
može se koristiti samo ako firma ima jedan objekat

sif_rj

Poslovnica koja se automatski knjiži u finansijsko

sektor

Sektor koji se automatski knjiži u finansijsko

sif_fobj

Koristi se kod fakturisanja robe kada na jednoj fakturi možete imati robu iz više objekata. Upisuje se šifra objekta koja kada se nalazi u zaglavlju fakture, nakon upisa šifre artikla se ispituje da li u ovom objektu postoje zalihe tog artikla.

krob

Indikator knjiženja u robno. Najčešća vrednost 'D'

Najvažniji parametri-kolone šifarnika objekata od gore nabrojanih su: **cene, np, konto, prihod, trosak, ind_iz**, a ako postoji maloprodaja i prenos robe u nju onda su i: **m_konto, m_marza i m_porezr**

Sif_obj	Naziv	Cene	Np	Konto	K1	Prihod	K2	Trosak	K3	K4	Ztros	Marza	M_konto	M_porezr	K_r1
0101	Magacin trgovine na veliko I	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13440	61300
0102	Magacin trgovine na veliko II	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13440	61300
0201	Magacin gotovih proizvoda	PROD	L	96000	F	61200	F	98000	T	T	49400	96090	91200	91240	61300
0301	Magacin materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13440	61300
0309	Magacin pomocnog materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13440	61300
0601	Prirucni magacin	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13440	61300
5101	Maloprodaja.M1	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F	T	49400	13490	13400	13440	91200
5102	Maloprodaja.M2	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F	T	49400	13490	13400	13440	91200
5111	Komisijon	PROD	P	88020	T	60200	F	50110	F	F	49400	13490	88020	88040	61300
9501	Usluge	PROD	P		F	61205	T		F	T	49400				61300

Preporuke u vezi definisanja šifarnika objekata:

- potrebno je što detaljnije definisati šifarnik objekata pre početka unosa i knjiženja izvornih robnih dokumenata
- postupak definisanja i unosa šifarnika objekata obaviti uz konsultaciju sa Info-instruktorom jer se radi o veoma značajnoj fazi u procesu uvođenja informacionog sistema
- šifru objekta uneti kao četvorocifren broj gde prve dve cifre označavaju kategoriju objekta (veleprodaja, maloprodaja, repromaterijal, proizvodi, ...)
- ukoliko imate samo jedan objekat u okviru određene kategorije onda na mesto treće i četvrte cifre unesite vrednost '01'; tako na primer:
  1. Veleprodaja   0101
  2. Maloprodaja   5101
  3. Repromaterijal   0301
  4. Gotovi proizvodi   0201kao što je prikazano na gornjoj slici
- naknadne izmene šifre objekata nisu moguće ukoliko postoji robno-materijalno knjiženje vezano za njih
- Šifre objekata ne moraju odražavati magacine u fizičkom smislu
- Definišite fiktivne šifre objekata ako imate potrebu za posebnim robnim evidencijama kao što su na primer:
  1. evidencija sitnog inventara gde svaki računopolagač može biti jedna šifra objekta
  2. troškovno mesto gde se može pratiti samo ulaz da bi se znalo šta je potrošeno
  3. evidencija prodaje gotovih proizvoda u kafani (gde nije bitan ulaz) jer se na osnovu nje i unapred unetih normativa može automatski formirati trebovanje potrebnih materijala
  4. Šifra objekta za usluge se obično definiše kao jedna posebna šifra za koju je vezan konto prihoda

2.5. Futeri - *

[ODRŽAVANJE/Futeri]

Futer (engl. **footer**) znači da se radi o podnožju štampanog dokumenta, znači o delu teksta koji se štampa na dnu).

Česta potreba za štampom futera je kod fakture i o tome pogledajte deo uputstva koji se odnosi o dodatnim tekstovima na fakturi.

Međutim, isto tako česta je potreba da se definišu futeri i kod štampe nekih drugih dokumenata. Definisanje futera nije jednostavna opcija za korišćenje pa ćemo ovde navesti njenu primenu samo na robne dokumente.

Na opciji **[ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]** se evidentiraju mnogi razni robni dokumenti zavisno od vrste promene kao na primer: prijernnica, trebovanje, primopredajnica, otpis, povratnica robe, ... Postoji relativno česta potreba da svaka vrsta robnog dokumenta ima sebi pridružen specifičan tekst na dnu štampe (futer), a to mogu biti potpisi, propratne klauzule ili bilo šta. Da bi se to definisalo potrebno je uneti futer. To znači uneti podatke kao na gornjoj slici gde se u polje **Opcija** unosi reč "ROBNO", u polje **UP** se unosi vrsta promene za koju se definiše futer, **Opis** može da bude samo dodatni komentar, u polje **Sadržaj** se unosi tekst futera (komandom F2 pošto se izvrši **Upis - Da**).

Pregled postojećih, već unetih, futera se najlakše može videti u tabelarnom režimu ako se klikne dugme **tAbla**. Tada se dobija ovakav pregled.

FAKTURA	25		Dodatni tekst na fakturi	memo
FAKTURA	2501		Dodatni tekst na fakturi	memo
IO1		DUG	Potpisi na IOS-ima (Dugovanje)	Memo
IO1		POT	Potpisi na IOS-ima (Preplate)	Memo
IOS1		DUG	Potpisi na IOS-ima (Dugovanje)	Memo
KASA_MOD				Memo
KUMULAT			Obrazac OAPP (kumulativni obracun poreza)	Memo
OBR_NAL			Potpisi na radnom nalogu	Memo
OBR_SPIS			Potpisi na otpremnicama	Memo
OPS_NIV			Potpisi na opstoj nivelaciji	Memo
OS3	01		Potpisi na aktiviranju osnovnih sredstv.	Memo
OS35			Potpisi na obracunu otudjenja	Memo
OTPREMN	28		Dodatni tekst na otpremnici	Memo
OVLASCENJE		KUP	Ovlašćenje kupca uz nalog za naplatu	Memo
O_KD		DEF	Obrazac tabele komitenata za prikaz	Memo
O_SIFMAT		BL	Obrazac tabele artikala za prikaz	Memo
O_SIFMAT		DEF	Obrazac tabele artikala za prikaz	Memo
PLN_NIV			Potpisi na planskoj nivelaciji	Memo
POPIS			Potpisi na obradenoj popisnoj listi	Memo
POPIS_BL			Potpisi na blanko popisnoj listi	Memo
PREDRACUN	25		Dodatni tekst na predracunu	memo
PREPIS			Parametri prepisa	memo
REPETIKETA		HEAD		Memo
REPORT		ETIKE		Memo
ROBNO	60		Potpisi na prijernnici	Memo
ROBNO	61		Potpis na trebovanju	Memo
S15			Potpisi na finansijskom nalogu	memo

Primer: Robni dokument sa vrstom promene 60 – prijernnica, čiji je teskt futera definisan u **Memo** polju

Duplim klikom na polje **Memo** dobija se tekstualni sadržaj futera koji se može modifikovati i na ovom mestu.

3. EVIDENCIJE

3.1. Kalkulacije - Prijemnice

[ROBNO/Kalkulacije - Prijemnice]

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINF0_INL... Verzija od: 26/01/2006)

Okruženje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Fin.nal Fin.Kart TV-Kalk Fature Rob.dok Otpremn TM-Kalk TK/KEPU PDV-dok KPR(KUP) KIR(KIF) Poreska pi Nap.nal Isp.nal Supervisor

Kalkulacije

Objekat.....: 0101 Magacin trgovine na veliko I
Broj kalkulacije....: 0001 Faktura/Otp(F/O): F
Datum kalkulacije...: 12/02/2006 Broj dokumenta....: 123456
Dobavljač.....: 001 Datum prometa....: 12/02/2006
STR KOMERC TRADE Valuta dokumenta.: 12/02/2006
Nivelacija (D/N)....: N PDV 0010 Sifra valute.....:
Ursta promene.....: 2201 Kurs.....: 0.00000
Zaokruženje (br.dec): 2 Urednost robe u valuti.: 0.00
Konto (dobavljača)..: 43300 Ukupni zavisni troškovi: 0.00
Kalkulacija knjižena: N Ugovor.....:
Fakturni iznos.....: 0.00 Sektor.....:
F1=Artikli
F2=Dobavljači
F4=Plasporod
zav.troškova
F12=Pregled
stavki
kalkulacije
CTRL+F11=
Kartica artikla

Sifra	Kolicina	Nab. vr.	Nab. cena	Rabat	Marža	Prod. cena	Naziv	JM
010101	1020.000	0.000	300.000	0.00	30.00	390.000	Artikal "A"	ke
010102	200.000	0.000	250.000	0.00	20.00	300.000	Artikal "B"	ke
010103	650.000	0.000	56.000	0.00	42.86	80.000	Artikal "C"	ke
010104	1000.000	0.000	610.000	0.00	14.75	700.000	Artikal "D"	ke

[Mod] [Vrh] [Dno] [Nar] [Pre] [Ira] [Rel] [Unos] [±Kopi] [Bris] [tAbla] [Stavke] [Obrada] [Izlaz]

01: "Preduzeće", BEOGRAD
Akcionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999
Vlasnik licence:
INFOSYS - Prezentacija
F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Vlasnik licence: INFOSYS - Prezentacija

OVR NUM CAPS

infosys

Ova opcija se koristi za ulaznu kalkulaciju cena po prijemnici za trgovačku robu ili za kalkulaciju cena prilikom nivelacije ili za prijemnicu materijala. Za nivelaciju cena postoje i druge opcije (automatska, opšta nivelacija, detaljna nivelacija, ...).

Obrazac ili maska za kalkulacije sastoji se iz dva dela i to: iz zaglavlja kalkulacije i drugog dela za stavke kalkulacije, gde se unose podaci vezani za artikle.

Komandom <Unos> se unosi nova kalkulacija u evidenciju. Unosi se šifra objekta. Kao broj kalkulacije se podmeće prvi slobodan broj tj. broj zadnje kalkulacije uvećan za 1. Ovaj broj možete prihvatiti ili po potrebi promeniti. Datum kalkulacije se podmeće kao sistemski datum (datum u računaru), a može se promeniti. Šifra dobavljača se unosi u sledeće polje. Podsećamo da je ovde korisno koristiti taster "F5" za pregled spiska svih dobavljača. Pozicioniranjem na red tabele u kome su podaci o traženom dobavljaču i izlaskom iz tabele, automatski se upisuje šifra komitenta u polje na obrascu. U ovoj tabeli se može i otvoriti nova šifra i uneti podaci za dobavljača, ako se prvi put pojavljuje kao komitent pomoću komande "Ctrl Insert" za rad u tabeli. Prethodno se treba uveriti da je komitent zaista novi jer duple šifre komitenata su veliki problem u finansijskom knjigovodstvu. U slučaju nivelacije ovo polje se ne unosi (U šifarniku komitenata treba da postoji jedan prazan red).

Sledeća dva polja su indikator (F ili O) koji pokazuje da li se kalkulacija cena pravi na osnovu dokumenta otpremnice ili fakture dobavljača i broja samog dokumenta tj. otpremnice ili fakture. Datum dokumenta i datum valute plaćanja se unose sa dokumenta dobavljača. Zatim se unose šifra objekta za koji se pravi kalkulacija i konto dobavljača; broj decimala na koji se zaokružuje prodajna cena i indikator da li se radi o nivelaciji cena ili o kalkulaciji cena po osnovu prijema robe (D ili N). Na pitanje "Upis (D/N)?" odgovarate sa 'D' ako se niste predomislili.

Zadavanjem komande <Rel> tj. pritiskom na slovo "R" se prelazi na unos stavki kalkulacije tj. podataka vezanih za primljene artikle.

Najpre treba uneti šifru artikla. Ovde je takođe korisno koristiti taster "F5" koji daje spisak svih artikala u obliku tabele. Pozicioniranjem na red tabele u kome su podaci o traženom artiklu i izlaskom iz tabele, automatski se upisuje šifra artikla u polje na obascu. U ovoj tabeli se može i otvoriti nova šifra i uneti podaci za artikal, ako se prvi put pojavljuje pomoću komande "CTRL_Insert" za rad u tabeli.

Zatim se unose ulazna količina u jedinici mere, procenat eventualnog kala, nabavna cena artikla po jedinici mere, procenat eventualno dobijenog rabata, ukupan iznos ili procenat eventualnih zavisnih troškova tj. prevoza, utovara, istovara robe i slično. Ukoliko se radi o sopstvenim zavisnim troškovima ovo je dovoljno. O marži će detaljnije biti reči na kraju ove teme.

Marža, Prodajna cena

Drugi rabat, ako postoji na fakturi, a najčešće se radi o akcijskom rabatu. Drugi rabat se otvara na objektima tekućeg obrasca (visible na .T.)

Nabavna cena	Rabat	Zavisni troškovi	Marza	Prodajna cena
60.000	0.00	0.00	0.00	60.000

<F1>=Artikli, <F2>=Dobavljac, <F4>=Raspored zav. troškova <CTRL+F11>=Kartica artikla, <F12>=Pregled stavki kalkul

Ako se ne radi o sopstvenim zavisnim troškovima, već se oni odnose na dobavljača ili se odnose na više različitih komitenata koristi se opcija "Raspored zavisnih troškova" iz lokalnog menija to jest iz Okruženja (taster "F4"). Tada se dobija tabela sa rasporedom zavisnih troškova. Unos nove stavke je pomoću tastera "+". U polje "Sif firme" treba upisati šifru firme na koju se odnose zavisni troškovi. Podsećamo da je ovde korisno da se pomognete kombinacijom tastera "Ctrl" i "F5" (Pritisne se taster "Ctrl" i dok se on drži pritisne se taster "F5"). Dobija se spisak poslovnih partnera u obliku tabele. Pozicioniranjem na red tabele sa podacima o traženom komitentu i pritiskom na kombinaciju tastera "Ctrl" i

"**ENTER**" se izlazi iz tabele i izabrana šifra komitenta upisuje u tabelu za raspored zavisnih troškova. Ako se iz tabele izađe pritiskom na taster "**Esc**" upisa šifre u ovo polje neće biti tj. ostaće prethodna šifra. Ostale podatke u tekućem redu uneti po potrebi i zavisno od vrste zavisnog troška; detaljnije o ovome pogledajte u **PDV uputstvu**. Zavisne troškove koji se odnose na dobavljače treba rasporediti po stavkama artikla. Kada se unesu sve stavke kalkulacije i izađe se na zaglavlje (komanda **Izl**), uđe se u "**Raspored zavisnih troškova**" i iz **Okruženja** izabere se opcija "**Raspored po stavkama**" koja ovaj posao automatski izvodi. Prilikom rasporeda po stavkama zavisni troškovi se mogu rasporediti po svim ili samo izabranim stavkama. Pri tome se može izabrati da se prodajna cena uveća zbog zavisnih troškova ili da se "ide" na teret razlike u ceni.

Marža

U stavkama kalkulacije se unosi podatak o procentu **marže**. Na osnovu unetog procenta marže dobija se prodajna cena (koju možete menjati po želji ili potrebi). Ukoliko unesete **prodajnu cenu**, a ne maržu, onda će se marža sama izračunati. Ukoliko želite da se uobičajen procenat veleprodajne marže podmeće na kalkulaciji, treba postaviti ovaj procenat pomoću opcije "**Parametri**" sa **okruženja**. Ukoliko je marža zakonom ograničena za određene artikle, ili želite da je fiksirate iz drugih razloga, u šifarniku artikala treba postaviti podatak "**tv_marža**" na odgovarajući procenat.

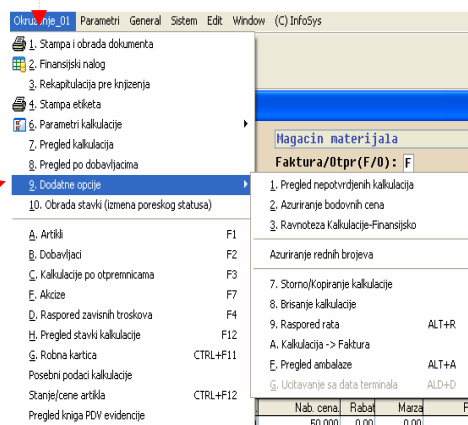
Ako se želi fiksirati veleprodajna cena artikla onda u kolonu "tv_marža" treba uneti veleprodajnu cenu artikla sa predznakom "-" (minus). Na primer, ako je veleprodajna marža za jestivo ulje ograničena na 8%, u kolonu "vp_marža" se upisuje 8.00, a ako je veleprodajna cena ograničena na 83 dinara, upisuje se -83.00.

Napomena: Prodajna cena se uvek zaokružuje na predviđen broj decimalnih mesta. Ovo zaokruživanje često povlači i izvesno korigovanje zadatog procenta marže.

Kod nivelacije u polje "**nabavna cena**" se unosi stara prodajna cena, u polje "**marža**" procenat povećanja cene, a u polje "**Prodajna cena**" nova prodajna cena artikla.

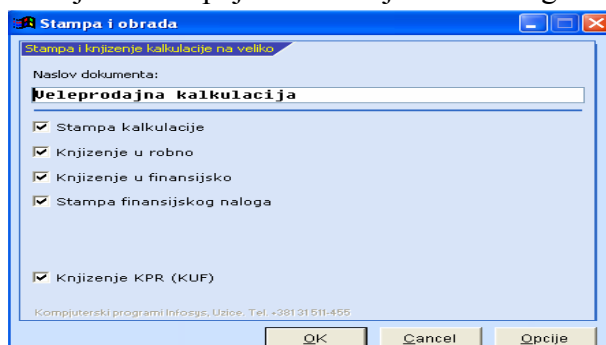
Postoje sledeće **dodatne opcije** koje se pozivaju sa **okruženja**:

1. Stampa/Obrada kalkulacije
2. Finansijski nalog
3. Rekapitulacija pre knizenja
4. Stampa etiketa
5. Brisanje kalkulacije
6. Parametri kalkulacije
7. Pregled kalkulacija
8. Pregled po dobavljačima
9. Dodatne opcije
  - 9.1. Pregled nepotvrđenih kalkulacija
  - 9.3. Ravnoteza Kalkulacije-Finansijsko
  - 9.7. Brisanje kalkulacije
  - 9.8. Storno/Kopiranje kalkulacije

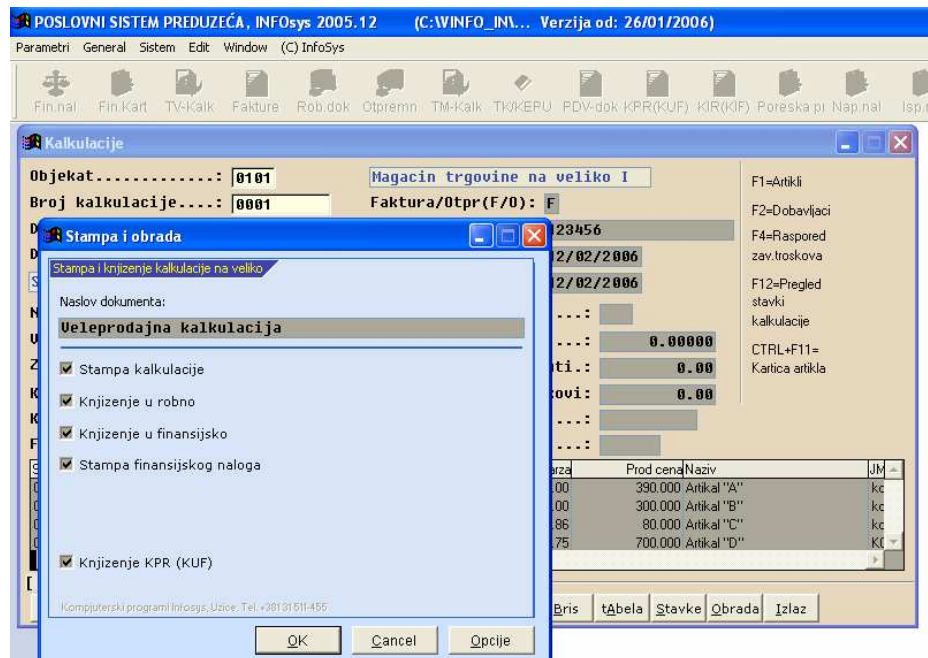
1. Stampa/Obrada omogućava automatsko izvršenje svih ili pojedinih akcija iz sledećeg skupa:

- Štampa kalkulacije
- Knjiženje u robno
- Knjiženje u finansijsko
- Knjiženje u PDV - KPR
- Štampa finansijskog naloga

Akcija će se izvršiti ako je postavljen odgovarajući indikator. Inicijalno stanje indikatora je određeno parametrima koji se definišu pomoću opcije "[Parametri](#)" ili zavisno od vrste promene što je objašnjeno u odeljku "dodatak – primeri" ovog uputstva.

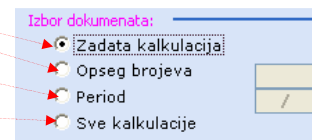

U robnom knjigovodstvu se formira dokument čiji je broj isti kao i broj kalkulacije.

Broj finansijskog naloga se može formirati na tri načina: **Prema prvom načinu** nalog je oblika SIFRA_OBJEKTA + "cccc" gde je c cifra tj. cccc broj kalkulacije. Tako na primer finansijski nalog za kalkulaciju broj 0121 za objekat 01 će biti sa brojem "010121". **Prema drugom načinu** nalog je oblika VPmmdd gde je VP vrsta promene, mm - mesec a dd - dan iz datuma kalkulacije. Na primer, za kalkulaciju radenu 15 januara, pod vrstom promene 22 broj naloga će biti "220115". **Prema trećem načinu** nalog je oblika VPmmdd gde je VP vrsta promene, mm - mesec iz datuma kalkulacije, a dd poslednji dan u ovom mesecu. Na primer, za kalkulaciju radjenu 15. januara, pod vrstom promene 2201 broj naloga će biti "220131". Na koja konta u finansijskom knjigovodstvu će kalkulacija biti proknjižena zavisi od zadatog konta dobavljača, konta definisanih u šifarniku objekata - kolone ("Konto", "Marza", "Ztros") i eventualno posebno definisanih konta u odgovarajućim kolonama šifarnika tipova artikala.

Pomoću ove opcije se radi i tzv. serijska obrada kalkulacija tj. iz ovog dijaloga je moguće obraditi više kalkulacija. Klikne se dugme "[Opcije](#)" da bi se dobio novi dijalog. Postoji četiri mogućnosti:

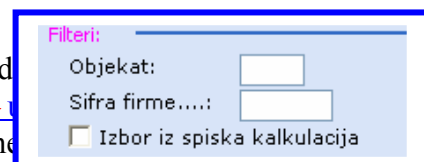
- obrada [kalkulacije prikazane na obrascu](#) (u tom slučaju se ne ulazi u ovaj dijalog)
- obrada kalkulacija iz zadatog [opsega brojeva](#).
- obrada kalkulacija iz zadatog datumskog [perioda](#) knjiženja
- obrada [svih kalkulacija](#)

Pored ovog uslova mogu se zadati i sledeći dodatni uslovi na [opcijama](#):

- [Šifra objekta](#) za koji se rade kalkulacije (ako je za sve objekte polje se ostavlja prazno)
- [Šifra dobavljača](#) (ako je za sve dobavljače polje se ostavlja prazno)
- Indikator "[Izbor iz spiska](#)" koji se postavlja ako se pre obrade kalkulacija želi izabrati kalkulacije za koje će se raditi obrada.

Izlaskom iz ovog dijaloga vrši se povratak u prethodni dijalog ili odustati od obrade. Indikatori ("[Štampa](#)", "[Knjiženje](#)" i "[Štampa finansijski](#)") na sve izabrane

2. Finansijski nalog se može pregledati u obliku tabele posle knjiženja kalkulacije.

Nalog: 220306 od: 06/03/2006 "++Unos, <F12>=Zbir naloga, <F9> - DETO Unos										
	Datum	Konto	Analitika	Duguje	Potrazuje	Posl	VP	Broj dokumenta	Datum knjiženja	Opis knjiženja
▶	06/03/2006	13200	0101	9625.00		01	2201	0001	06/03/2006	2201:0101-0001/123
	06/03/2006	43300	100		7729.00	01	2201	123	06/03/2006	2201:0101-0001/123
	06/03/2006	13290	0101		3075.00	01	2201	0001	06/03/2006	2201:0101-0001/123
	06/03/2006	27000		1179.00		01	2201	0001	06/03/2006	2201:0101-0001/123

3. Rekapitulacija pre knjiženja daje zbirni pregled relevantnih podataka o kalkulaciji (Zaduženje magacina, faktorni iznos dobavljača, razlika u ceni i slično) na način na koji se kalkulacija knjiži u finansijsko knjigovodstvo, ali se ovaj pregled može dobiti i pre i posle knjiženja kalkulacije. Često se ova opcija poziva pre knjiženja da bi se proverili neki značajni iznosi na fakturi dobavljača. **Na primer**, treba uporediti da li je faktorni iznos dobavljača i prethodni PDV u kalkulaciji – prijemnici jednak kao na fakturi dobavljača. Ako jeste to je pokazatelj da je kalkulacija – prijemnica najverovatnije urađena bez greške. Ako je razlika mala, nastala usled zaokruženja, onda se mora izvršiti korekcija iznosa dobavljača. Taj postupak se može obaviti preko rasporeda zavisnih troškova, ali i opcijom sa **okruženja** 'Korekcija iznosa dobavljača'. Tu se unosi odstupanje osnovice i PDV-a od vrednosti sa kalkulacije – prijemnice do istih iznosa na fakturi dobavljača. Razlika može biti pozitivna ili negativna pa se samim tim tako i unosi u prikazana polja na slici.

Klikom na **OK** podaci se upisuju u zavisne troškove i mogu se videti opcijom 'Raspored zavisnih troškova' sa **F4**. Korektivni iznosi se knjiže potražno na dobavljača i potražno suprotnog znaka na konto zavisnih troškova unet u šifarniku objekata u kolonu ZTROS.

4. Štampa etiketa. Ovom opcijom se na osnovu definisanog šablona mogu štampati etikete kojim se označavaju artikli u veleprodaji. Ovo je praktičan način da se za nove artikle, kao i za artikle kojima je promenjena cena odštampaju etikete kojima se markiraju izloženi artikli. Pored kalkulacije etikete se mogu štampati i iz opcije "Stanje artikala - Lager lista". Šablon za štampu etiketa pored ostalog sadrži font (tip znakova) i size (veličinu fonta). U polje fonta upisuje se broj od 0 do 10 što odgovara fontu koji je definisan u futerima ["REPETIKETA", "HEAD"]. Parametarska tabela se takođe nalazi u futerima ["REPORT", "ETIK"] gde je

1. **red** - nebitan (stara ili nova štampa)
2. **red** - pregled pre štampe (print preview) D,N
3. **red** - izbor štampača D,N
4. **red** - broj kolona 2, 3, 4
5. **red** – visina etikete <u pikselima (najmanjim elementima slike)>

6. Parametri kalkulacije

Već je bilo reči u odeljku o parametrima.

7. Pregled kalkulacija prikazuje spisak svih kalkulacija u obliku tabele, a takođe i spisak stavki za označeni dokument.

8. Pregled kalkulacija po dobavljačima je statistički izveštaj koji pokazuje koliko je koji artikal u zadatom periodu nabavljan od kog dobavljača; i to po količini, nabavnoj i prodajnoj vrednosti, kao i vrednost eventualnih nivelacija cena. Izveštaj se može dobiti za zadati ili za sve objekte. Dobijeni izveštaj se može odštampati, a takođe se mogu dobiti i rekapitulacije po artiklima i dobavljačima. Takođe može se dobiti spisak stavki svih kalkulacija za zadati artikal sa pregledom datuma, količine, nabavne i prodajne cene (Kartica artikla).

9. Dodatne opcije

9.1. Pregled nepotvrđenih kalkulacija. Daje tabelarni pregled kalkulacija koje nisu potvrđene.

9.3. Ravnoteža Kalkulacije-Finansijsko. Ova opcija ispituje da li se razlikuju stavke proknjiženih finansijskih naloga za kalkulacije cena na veliko od stavki koje bi nastale ponovnim knjiženjem kalkulacija. Drugim rečima ispituje se za svaku kalkulaciju, da li odgovarajući proknjiženi finansijski nalog odgovara izvornom dokumentu. Takođe, ispituje se i da li u finansijskom knjigovodstvu postoje stavovi koji se odnose na kalkulacije, a izvornih dokumenata (kalkulacija cena) nema u evidenciji. Ispituje se datum, konto, analitika, vrsta promene i iznos. Do neslaganja može doći iz više razloga a to su:

- naknadna izmena kalkulacije tj. kalkulativnih elemenata
- naknadna izmena finansijskog naloga
- naknadna izmena pravila za knjiženja (konta u šifarnicima objekata i tipova materijala i slično)

Zadaje se:

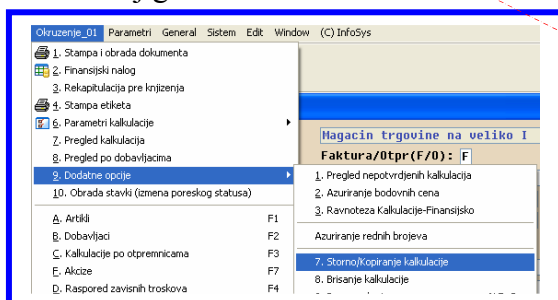
- šifra objekta (opciono, ako se ne unese, ispituju se svi objekti)
- vrsta promene (obavezna)
- šifra dobavljača (neobavezna)
- datumski period
- opseg brojeva dokumenata

Kao rezultat kontrole se dobija tabela koja sadrži ispitivane podatke. Pregled se može, po zahtevu odštampati (sa okruženja). Takođe može se izvršiti ponovno knjiženje kalkulacija u finansijsko za sve ili izabrane kalkulacije kod kojih je nađena neravnoteža.

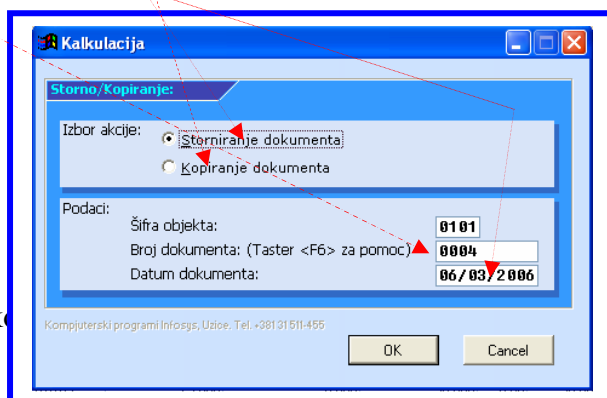
9.7. Brisanje kalkulacije. Brisati se mogu samo nepotvrđeni dokumenti.

9.8. Storno/Kopiranje kalkulacije.

Kalkulacija se može automatski stornirati ili kopirati u drugu kalkulaciju pri čemu se zadaje novi broj i datum kalkulacije. Opcija za kopiranje se može koristiti i ako se želi da se više kalkulacija napravi sa istim ili sličnim spiskom stavki. Novoformirana kalkulacija se može modifikovati i kao takva proknjižiti u robno i/ili finansijsko knjigovodstvo.

Opcija **Kalkulacija** se koristi na isti način i kada se unosi ukalkulisana razlika u ceni.

Korisna napomena:

Ako prilikom unosa nabavne cene nemate podatak o veleprodajnoj ceni jer vam na fakturi dobavljača stoji cena sa porezom, onda možete tu bruto cenu uneti sa predznakom '-' (minus); program tada iz te cene “izbija” porez i u tom polju vam ostavlja upisanu neto cenu, dakle cenu bez poreza. Ovo vam može smanjiti trud oko računanja neto cene.

Aspekt PDV-a

Napominjemo da na [okruženju](#) kalkulacije na kraju postoji opcija “[Pregled knjiženja PDV evidencije](#)” pomoću koje možete pogledati tekuću kalkulaciju u KPR-u. “[Pregled knjiga PDV evidencije](#)”, dakle, prikazuje KPR-a samo za tekuću kalkulaciju.

Predlažemo vam da za ovu temu koristite **PDV uputstvo**.

1. Automatsko knjiženje zavisnih troškova u KPR je omogućeno tako što i zavisni troškovi imaju poreski status. Unosi se osnovica niža stopa i viža stopa. Osnovica ulazi u raspored zavisnih troškova, a viša i niža stopa povećavaju iznos prethodnog PDV-a

2. Automatsko knjiženje Ino-kalkulacija – Pri unosu zaglavlja Ino-kalkulacije treba voditi računa o sledećem:

- poseban poreski status (0500 – uvoz dobara i usluga)
- JCI osnov (unos se vrednost osnovice po carinskoj proceni na koju se obračunava pdv)
- šifra valute inostrane fakture
- kurs
- vrednost (samo) robe izražene u valuti
- ukupnu vrednost zavisnih troškova bez PDV-a (carinu, carinske takse, usluge špeditera, ino i domaći prevoz itd...) u domaćoj valuti

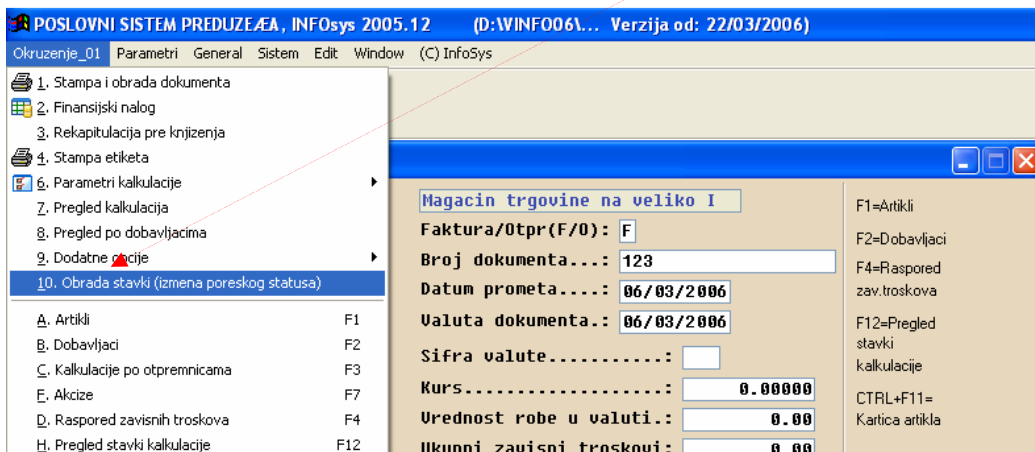
Carina se unosi u zavisne troškove kao [osnovica](#) a u kolone [pdv_vs](#) i [pdv_ns](#) se unosi pdv po obračunu carine. U kontu zavisnih troškova uneti konto carine. Za upis u KPR-postoji više mogućnosti. Prva je da se ceo stav upiše na uvoznika (vrednost uvoza=iznos kalkulacije + carina, a uvozni pdv=pdv_vs+pdv_ns); tada se u zavisnim troškovima unosi jedan rad - za poreski status se ništa ne upisuje, a u polje osnovica unosi se iznos carine i pdv_vs=iznos PDV. Druga mogućnost je da se carina u KPR odvoji od uvoznika – tada se u zavisnim troškovima unose dva reda (u prvom redu status je prazan, osnovica=0, pdv_vs=iznos pdv ; a u drugom redu PSTS je 0510 osnovica=iznos carine, pdv_vs=0.

Detaljnije o ovome pogledajte u **PDV uputstvu**

3. Prijem avansnog računa. Pri prijemu avansnog računa od dobavljača on se unosi u [PDV dokumente](#). Vrsta promene je -9 ili -8 (prilagoditi vašim potrebama). Ta vrsta promene u finansijsko knjigovodstvo upisuje dva stava. Prvi je avans (15000) potražuje, a drugi <<PDV>> duguje za iznos PDV-a. (Pri unosu šifre osnova u stavku dokumenta u polju knjiga treba da je '2' - podešeno za 8000 i 8001) . Zatim pri izradi kalkulacije na osnovu dobijene fakture sa avansom, avans se unosi u zavisne troškove sa indikatorom avans='A' i kontom avans (15000). Ti stavovi se knjiže tako što avans potražuje za iznos osnovice, dobavljač

duguje za iznos osnovice + pdv a konto <<PDV>> dugovnu stranu umanjuje za iznos pdv-a avansne uplate. Svi ovi stavovi se dobijaju automatski.

4. Promena obračuna poreza (izmena statusa ili tarife na artiklu) – zahteva ponovnu obradu stavki. Ta se opcija poziva sa okruženja kalkulacija – obrada stavki (izmena poreskog statusa)

Ova opcija se koristi kada ste uneli celu kalkulaciju – prijemnicu sa pogrešnim poreskim statusom, ili sa pogrešnom tarifom.

Nije dovoljno u zaglavlju ispraviti poreski status, niti je dovoljno u šifarniku artikala izmeniti tarifu. To je potrebno uraditi, ali i aktivirati opciju sa okruženja 'Obrada stavki' prikazanu na gornjoj slici. Tada će se novi poreski status u skladu sa svojim karakteristikama primeniti na dokument, kao i nova izmenjena tarifa. Tek posle ovoga treba uraditi obradu dokumenta odnosno knjiženje u sve potrebne evidencije (finansijsko, robno, poresko, ...)

Napomena:

Obrada stavki se najčešće trenutno odradi prilikom poziva te opcije.

3.2. Fature - Računi

[ROBNO/Fature – Računi]

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINF\INI... Verzija od: 26/01/2006)

Okrúženje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Fin.nal. Fin.kart. TV-Kalk. Fatura. Rob.dok. Otpremn. TM-Kalk. TKKEPU. PDV-dok. KPR(KUP) KIR(KF) Poreska.p. Nap.nal. Isp.nal. Supervisor

Fatura

Broj fakture: 00001 Objekat: 0101 Magacin trgovine na veliko I Fakt. iznos: 0.00

Kupac: 001 STR KOMERC TRADE, Beograd Knjizena...: N Stornirana...: N

Datum: 12/02/2006 Dat. prometa: 12/02/2006 Valuta: 8 20/02/2006

Sektor: Kupci u zenlji

Konto: 20200 PDU: 1000 UP: 2501 Zaracunat porez: D

Ugovor: Sifra val. Kurs: 0.00000

F1=Artikli F2=Kupci F4=F.kartica F7=Fakt. trosk. F8=Stanje artikala F9=Opcije F12=Stavke CTRL+F11=R.kartica

Rbr	Sifra	D	Naziv	JM	Kol	Cena	Iznos	Rabat
0001	010104		Artikal "D"	KOM	10.000	100.000	1000.00	0.00
0002	010102		Artikal "B"	kom	7.000	420.000	2940.00	6.00
0003	010103		Artikal "C"	kom	3.000	100.000	300.00	0.00
0004	010101		Artikal "A"	kom	78.000	35.000	2730.00	4.00

Mod. Vrh. Dno. Nar. Pre. Ira. Bel. Unos. ±Kopi. Bris. tAbela. Stavke. Obrada. Izlaz.

01: "Preduzeće", BEOGRAD

Akcionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999

Vlasnik licence:
INFOSYS - Prezentacija

F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

start Robno-materijalno _robno.doc - Micro... POSLOVNI SISTEM P... EN 22:33

infosys

Obrazac-masku za fakture-račune se sastoji iz dva dela: zaglavlje računa i stavke računa.

Da biste mogli da počnete sa unošenjem željenih podataka treba najpre dati komandu <Unos> slovom **U**. Program u prvom polju zaglavlja, sam podmeće prvi slobodan broj računa - fakture. **Broj fakture** treba da ima bar onoliko cifara da bi sve fakture u toku godine mogle da imaju broj iste dužine. Naša preporuka je da to bude najmanje petocifren broj što omogućava maksimalno 99999 fakture u toku poslovne godine što znači da prvi broj treba da bude "00001". Ako je sigurno da je dovoljno 9999 fakture u toku godine prvi broj može da bude četvorocifren "0001".

Datum, računar podmeće sam kao trenutni datum i korisnik ga može prihvatiti, ili ga prekucati. **Valuta** plaćanja se automatski izračunava kao "Datum" + "broj beskamatnih dana" gde je "broj beskamatnih dana" zadat kao parametar i može se promeniti na parametrima fakture (na okruženju). **Datum valute** se takođe može prihvatiti ili prekucati.

Za **šifru kupca** unosi se odgovarajuća šifra iz šifarnika kupaca/dobavljača. Ukoliko vam je potrebno da je pronađete, to možete uraditi na sledeći način: kada je kursor u polju gde treba uneti šifru kupca, treba pritisnuti taster "**F5**" da biste "ušli" u šifarnik kupaca. Ako nakon toga još jednom pritisnete isti taster "**F5**", na ekranu će se pojaviti dijalog za unošenje reči ili dela reči karakteristične za naziv kupca kojeg tražite. Za više informacija o pretrazi na ovaj način pogledajte opšte upustvo.

u evidenciju ili će se odustati od upisa. Sledeća stavka fakture se unosi ponovnim zadavanjem komande **Unos** ili **+Kopi**.

Ako se dogodi da ste uneli podatke za neki artikal i na pitanje "**Upis**" odgovorili "**Da**", a kasnije ustanovili da je nešto netačno (bilo količina, bilo cena i sl.) možete izvršiti ispravku to jest modifikaciju zadavanjem komande **Mod**, kucanjem slova "**M**".

Na raspolaganju su sledeće dodatne opcije na okruženju:

1. Štampa i obrada fakture
2. Finansijski nalog
3. Rekapitulacija pre knjiženja
4. Knjiga izlaznih faktura
5. Štampa porudžbenice
6. Parametri fakture
8. Pregled faktura
9. Dodatne opcije
  - 9.1. Pregled nepotvrđenih faktura
  - 9.2. Ravnoteže fakture - finansijsko
  - 9.5. Incijalizacija rezervisanih količina
  - 9.8. Storniranje fakture
  - 9.9. Raspored rata
  - 9.E. Postavljanje rabata
  - 9.F. Pregled ambalaze

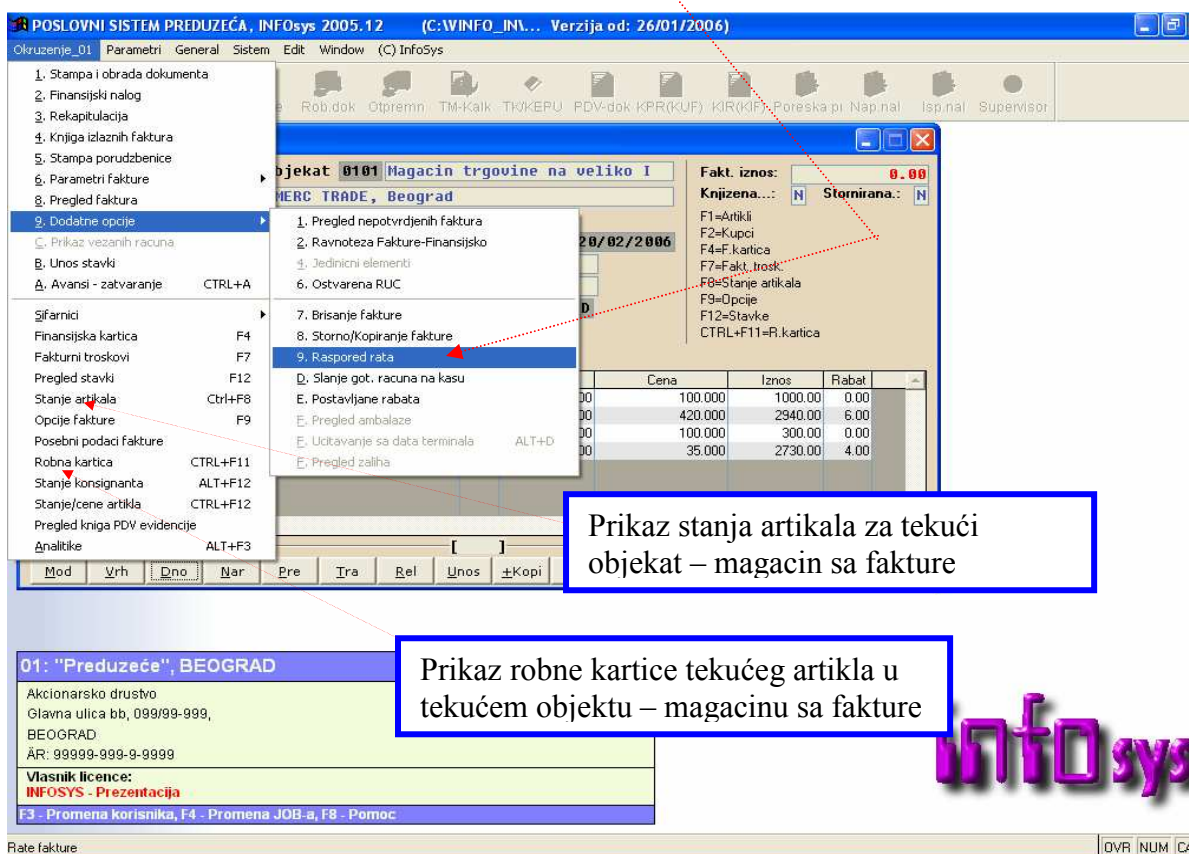
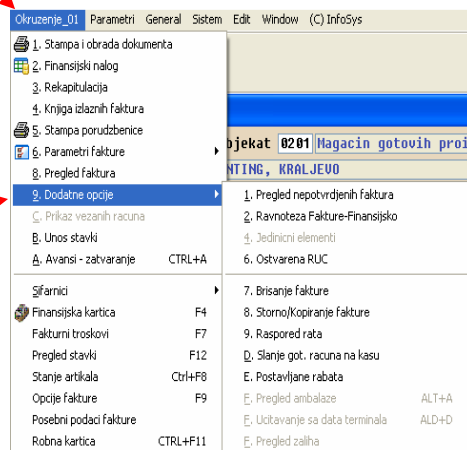
B. Unos stavki

A. Avansi zatvaranje

Robna kartica (prikaz robne kartice)

Pregled stanja/cenovnika (prikaz robnog stanja i cenovnika)

Pregled knjiga PDV evidencije (prikaz KIR-a samo za tekuću fakturu)

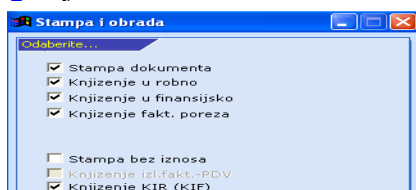
1. Štampa i obrada fakture

Kada se zada ova komanda pojavljuju se izvesni podaci vezani za fakturu od kojih većina nije bila na obrascu za unos fakture. To su:

- Naziv dokumenta ("RAČUN", "RAČUN-OTPREMNICA", "FAKTURA" i slično)
- Broj i datum otpremnice
- Datum DPO-a, broj beskamatnih dana i valuta plaćanja.
- Procenat popusta, ovde se može dati dodatni popust na celu fakturu (kasa (skonto))
- Tekst ispod naslova i tekst koji se štampa na kraju fakture, (Podmeću se iz parametara fakture, a mogu se izmeniti i dodati proizvoljni sadržaji)

Ako se podmetnuti podaci prihvataju bez izmene pritiskom na kombinaciju tastera **Ctrl** i **Enter** se izlazi iz dijaloga, inače se koriguju potrebni podaci pa se zada prethodna kombinacija tastera. Zatim se pojavljuje dijalog koji sadrži sledeće indikatore:

- Štampa fakture
- Knjiženje u robno
- Knjiženje u finansijsko
- Knjiženje u KIR

Indikatori se postavljaju ako se želi izvršiti specificirana akcija. **Na primer**, ako se želi samo odštampati faktura bez knjiženja treba da bude postavljen samo prvi indikator za štampu.

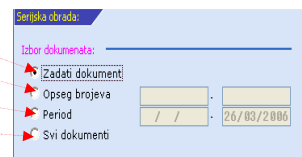
Prilikom knjiženja u robnom knjigovodstvu se formira dokument čiji je broj oblika + KONTROLNI_BROJ + '-' + BROJ_FAKTURE. **Na primer**, ako je broj fakture "0521", a kontrolni broj "27" broj robnog dokumenta će biti "27-0521". Kontrolni broj se izračunava po specifičnoj formuli odnosno po modelu koji je zadat kroz parametre fakture. U momentu pisanja ovog uputstva aktuelni model je 97. Može se izbeći formiranje kontrolnog broja prilikom knjiženja u robno; o ovoj mogućnosti detaljnije je opisano u poglavlju o parametrima fakture.

Broj finansijskog naloga je najčešće oblika VRSTA_PROMENE + "MMDD" gde je vrsta promene zadata na obrascu-masci, "MM" mesec iz datuma fakture, a "DD" dan iz datuma fakture. **Na primer**, ako je vrsta promene "2501", a datum fakture 16 februar broj naloga će biti "250216". Sve fakture knjižene istog dana pripadaju istom finansijskom nalogu. Na koja konta u finansijskom knjigovodstvu će faktura biti proknjižena zavisi od zadatog konta kupca i definisanih konta u šifarniku objekata.

Knjiženje u robno i knjiženje u finansijsko se može ponoviti sve do potvrđivanja. Eventualne korekcije fakture će povući adekvatno korigovanje robnog dokumenta i finansijskog naloga. Ukoliko je faktura menjana bez ponovnog knjiženja u robno, nije uopšte proknjižena u robno, ili je naknadno direktno menjan robni dokument opcijom iz glavnog menija [ODRŽAVANJE/Ravnoteže] moguće je ustanoviti ovakva eventualna odstupanja.

Pomoću ove opcije se radi i tzv. serijska obrada fakture tj. iz ovog dijaloga je moguće obraditi više fakture. Klikne se dugme "**Opcije**" da bi se dobio novi dijalog. Postoji četiri mogućnosti:

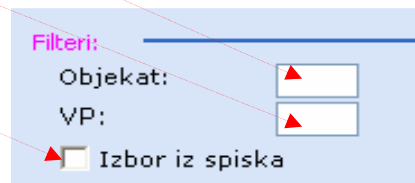
- obrada fakture **prikazane na obrascu-masci** (u tom slučaju se ne ulazi u ovaj dijalog)
- obrada fakture iz zadatog **opsega brojeva**.
- obrada fakture iz zadatog datumskog **perioda** knjiženja.
- obrada **svih fakture**

Pored ovog uslova mogu se zadati i sledeći dodatni uslovi:

- Šifra objekta za koji će se raditi serijska obrada faktura (ako je za sve objekte polje se ostavlja prazno)
- Vrsta promene za koje će se raditi serijska obrada faktura (ako je za sve VP polje se ostavlja prazno) .. na primer na taj način je moguće uraditi serijsku obradu samo ino-faktura, ili samo domaćih, ili samo faktura za Crnu Goru, ili bilo po kom drugom kriterijumu koji je u zavisnosti od vrste promena.
- Indikator "Izbor iz spiska" koji se postavlja ako se pre obrade faktura žele izabrati fakture za koje će se raditi obrada.

Izlaskom iz ovog dijaloga vrši se povratak u prethodni dijalog odakle se može otpočeti obrada ili odustati od obrade. Indikatori ("Štampa", "Knjiženje u robno", "Knjiženje u finansijsko") se odnose na sve izabrane fakture.

2. Finansijski nalog, ovde možete videti finansijski nalog za fakturu koja je trenutno na obrascu.

Nalog: 250328 od: 28/03/2006 "+"=Unos, <F12>=Zbir naloga, <F9> - DETO Unos									
	Datum	Konto	Analitika	Duguje	Potrazuje	Posl	VP	Broj dokumenta	Datum knjiženja
▶	28/03/2006	50100	0101	1950.00		01	2501	80-00006	28/03/2006
	28/03/2006	13200	0101		1950.00	01	2501	80-00006	28/03/2006
	28/03/2006	47000			351.00	01	2501	80-00006	28/03/2006
	28/03/2006	20200	103	2301.00		01	2501	80-00006	28/03/2006
	28/03/2006	60200	0101		1950.00	01	2501	80-00006	28/03/2006

3. Rekapitulacija (koju možete videti i pre štampanja fakture tj. još u toku unošenja stavki za artikule). Ova opcija prikazuje sve relevantne zbirne vrednosti za fakturu kao što su zaduženje kupca, eventualno razduženje magacina, eventualni fakturisani porez, ostvareni prihod, eventualni troškovi i slično za fakturu koja je trenutno na masci.

4. Knjiga izlaznih faktura (pojaviće se "tabela" koja u sebi sadrži sve unete izlazne fakture sa podacima o njima. To su: broj i datum fakture, naziv kupca, valuta plaćanja računa, fakturni iznos. Pored toga postoji kolona za plaćeno, datum uplate i broj dana koliko je kasnila uplata.

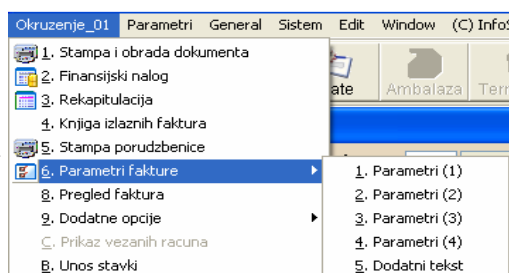
Znači, pored toga što u ovoj tabeli ima uneto sve potrebno vezano za ispostavljanje fakture, tu možete naći podatke vezane za plaćanje tj. naplatu.

Napomena: [ROBNO/Knjige-dnevnici/Knjiga izlaznih faktura] daje i adekvatan štampani pregled.

5. Štampa porudzbjenice

6. Parametri fakture

Detaljno je opisano u odeljku o parametrima

8. Pregled faktura prikazuje spisak svih faktura u obliku tabele, a takođe i spisak stavki za označenu fakturu.

9. Dodatne opcije

9.1. Pregled nepotvrđenih faktura. Daje tabelarni pregled faktura koje nisu potvrđene.

9.2. Ravnoteža Fakture-Finansijsko. Ova opcija isputuje da li se razlikuju stavke proknjiženih finansijskih naloga za fakture od stavki koje bi nastale ponovnim knjiženjem faktura. Drugim rečima ispituje se za svaku fakturu, da li odgovarajući proknjiženi finansijski nalog odgovara izvornom dokumentu. Takođe, ispituje se i da li u finansijskom knjigovodstvu postoje stavovi koji se odnose na fakture, a izvornih dokumenata (izlaznih faktura) nema u evidenciji. Ispituje se datum, konto, analitika, vrsta_promene i iznos. Do neslaganja može doći iz više razloga a to su:

- naknadna izmena fakture
- naknadna izmena finansijskog naloga
- naknadna izmena pravila za knjiženja (konta u šifarnicima objekata i tipova materijala, pravila za knjiženje definisanih u šifarniku vrsta promena itd.)

Zadaje se:

- šifra objekta (opciono, ako se ne unese, ispituju se svi objekti)
- vrsta promene (obavezna)
- datumski period
- opseg brojeva faktura

Kao rezultat kontrole se dobija tabela koja sadrži ispitivane podatke. Pregled se može, po zahtevu odštampati sa [okruženja](#). Takođe može se izvršiti ponovno knjiženje faktura u finansijsko za sve ili izabrane fakture kod kojih je nađena neravnoteža.

9.8. Storno/Kopiranje fakture. Faktura se može automatski [stornirati](#) ili [kopirati](#) u drugu fakturu pri čemu se zadaje [novi broj](#) i [datum fakture](#). Opcija za kopiranje se može koristiti i ako se želi da se više faktura izda sa istim ili sličnim spiskom stavki. Na primer, kupac traži da mu se za svaku njegovu maloprodaju izda posebna faktura sa približno istim spiskom stavki. Drugi primer je kada se određene usluge fakturišu periodično pod istim uslovima. Novoformirana faktura se može modifikovati i kao takva proknjižiti u robno i/ili finansijsko knjigovodstvo.

Faktura

Storno/Kopiranje:

Izbor akcije:

☒ Storniranje fakture

☐ Kopiranje fakture

Podaci:

Broj dokumenta: (Taster <F6> za pomoc)

Datum dokumenta:

Kompiuterski programi Infosys, Uzice. Tel. +381 31 511-455

OK Cancel

9.9. Raspored rata. Može se odobriti više rata za plaćanje, dakle, više valutnih rokova za pojedine delove fakturnog iznosa. Sve ovo se definiše na ovom mestu. U finansijsko knjigovodstvo će se proknjižiti na kontu kupca onoliko stavki koliko ima rata, a u broju dokumenta pored broja fakture stajace i valuta za tu ratu.

9.E. Postavljanje rabata. Ovom opcijom je moguće svim stavkama fakture dopisati određenu stopu rabata.

9.F. Pregled ambalaže. Ova opcija omogućava da se uz robu definiše i ambalaža koja se izdaje kako bi se mogla evidentirati i pratiti. Uputstvo o evidentiranju ambalaže je dato u zadnjem odeljku sa primerima.

Postoji još korisnih opcija na okruženju fakture. Neke od njih su:

- Finansijska kartica F4 (skraćeno pozivanje opcije)

Prilikom fakturisanja se uvek može prozvati ova opcija kojom se može videti finansijsko stanje kupca; najčešće se koristi za tekućeg kupca za koga se upravo unosi faktura.

- Stanje artikala CTRL F8 (skraćeno pozivanje opcije)

Ovde se prikazuje tabela stanja opisana u dodatku koja prikazuje trenutno stanje artikala po svakom objektu i njihove rezervisane količine. Ovo tako radi samo ako je indikator u šifarniku objekata 'ind iz' = 'O' (bilo je reči u odeljku o parametrima i u šifarniku objekata)

- Robna kartica CTRL F11 (skraćeno pozivanje opcije)

U svakom momentu prilikom fakturisanja možete pozvati robnu karticu

- Stanja/cene artikla CTRL F12 (skraćeno pozivanje opcije)

Prilikom fakturisanja možete vršiti pretraživanje šifre artikla u tabeli stanja, a ne u šifarniku artikala kako se najčešće radi. To je zgodno iz nekoliko razloga:

1. ovde vam se nude samo artikli koji su imali promet u objektu - magacinu iz koga fakturišete, pa imate suženi skup artikala i time bolju preglednost (ne pojavljuju se artikli iz drugih magacina kao na primer repromaterijal ili druga stovarišta i slično).
2. Prikazuju se i cene artikala. To je zgodno kada imate u šifarniku više sličnih artikala po nazivu i jedino gde možete da ih razlikujete to je po ceni.
3. Imate uvid o trenutnim rezervisanim količinama tog artikla.

A. Avansi zatvaranje. Ukoliko ste uneli fakturu koja predstavlja konačni račun kome je prethodio jedan ili više avansnih računa, ovom opcijom možete taj/te avansne račune povezati sa tekućim računom. Odgovarajuća knjiženja će se automatski sprovesti kao i štampa konačnog računa sa podacima o avansnim računima. Detaljnije je opisano u PDV uputstvu.

B. Unos stavki. Stavke se mogu unositi standardnim načinom preko obrasca ili pomoću ove opcije preko tabele. U dobijenoj tabeli se mogu menjati podaci o stavkama fakture ili unositi nove stavke. Međutim, posebno značajna opcija je izbor artikala iz lager liste (Dodatna opcija na [okruženju](#)). Aktiviranjem ove opcije dobija se dijalog za formiranje lager liste objekta sa koga se fakturiše. Lager lista se može dobiti za sve artikle ili za artikle po zadatom kriterijumu. Dobija se tabela koja za svaki artikal sadrži količinu (koja je inicijalno prazna), zalihe i prodajnu cenu sa lager liste i rabat. Za one artikle koji se žele fakturisati unese se količina u predviđeno polje. Postoji i druga mogućnost. Pomoću tastera "+" i "-" ili odgovarajućih opcija, sa okruženja, se količina uvećava ili smanjuje za definisano transportno pakovanje (Polje "TR_PAK" u šifarniku artikala). Ukoliko transportno pakovanje nije

definisano količina se menja za jednu jedinicu mere. Izlaskom iz ove tabele automatski se kreiraju stavke fakture.

Aspekt PDV-a

Sve o fakturisanju sa aspekta PDV-a je detaljno opisano u uputstvu o PDV-u

Nazivi promenljivih koje mogu da se koristi pri dodatnom kontiranju što znači da se u formulama mogu koristiti:

kol - količina

pr_vred - prodajna vrednost u valuti

cena_val - cena u valuti

pr_cena - prodajna cena

r_izn - iznos poreza

s_izn - iznos poreza (savezni – ne koristi se)

akc_jizn - iznos akcize po jedinici proizvoda

akc_iznos - ukupan iznos akcize

por_osnov - osnovica za porez

neto_iznos - neto iznos

rabat - iznos rabata

kasa_sk - kasa skonto

avans_osn - iznos osnovice avansa kojim je zatvorena faktura

avans_pdv - iznos pdv avansa kojim je zatvorena faktura

Kao uslov:

sif_mat

tarifa

ind_robno

tip_por - u/d/n

akciza ,

sif_robj šifra objekta na stavkama fakture

tip_mat

Korisna napomena:

Ako prilikom unosa prodajne cene nemate podatak o ceni bez poreza jer vam je prirodniija cena sa porezom (čest slučaj kod fakturisanja usluga) onda je potrebno tu **bruto cenu uneti sa predznakom '-' (minus)**; program tada iz te cene 'izbija' porez i u tom polju vam ostavlja upisanu neto cenu, **dakle cenu bez poreza**. Ovo vam može smanjiti trud oko računanja neto cene koja se unosi na fakturi (Prilikom fakturisanja iz maloprodaje ovaj komentar ne važi jer se tada u polje prodajne cene unose cene sa porezom).

Kolicina	Prodajna cena	Rabat
10.000	-600.0000	0.00

Kolicina	Prodajna cena	Rabat
10.000	500.4750	0.00

3.3. Avansni računi

[ROBNO/Avansni račun]

Način unosa avansnog računa je identičan kao redovan račun opisan u prethodnom odeljku. Ono što je posebno bitno je aspekt PDV-a koji je detaljno opisan u uputstvo o PDV-u.

Napomenuću da na parametrima treba postaviti sledeće:

- najčešći konto primljenog avansa (43000)
- šifra poreskog statusa 1900
- odrediti posebnu vrstu promene (npr. 2511)
- isključiti fiksno kontiranje za tu vrstu promene preko tekućih parametara

Ukoliko niste u stanju samostalno da postavite navedene parametre avansnog računa obratite se Info-instruktoru.

Broj fakture	0001	Objekat	0101
Kupac	100	PUTEVI, Koridor 1	
Datum	10/03/2006	Dat. prometa	1
Sektor			
Konto	43000	Primljeni avans	
PDV	1900	UP:	2511

3.4. Predračuni

[ROBNO/Predračun]

Način unosa predračuna je identičan kao račun opisan u prethodnom odeljku. Naziv dokumenta se podešava na parametrima i napomenućemo da se taj dokument može zvati još i 'Ponuda', 'Predračun - ponuda', i slično. Predračun se nigde ne knjiži. Posebno ističemo opciju na [okruženju](#) predračuna kojom je moguće prevesti **predračun u fakturu- račun, otpremnicu ili nalog magacinu.**

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINF\... Verzija od: 26/01/2006)

File FINANSIJSKO ROBNO MALOPRODAJA PDV PROIZVODNJA OS, SI BLAGAJNA SIFARNICI ODRZAVANJE SERVIS

Fin.nal Fin.K Kalkulacije - Prijemnice ALT+K
Fakture - Racuni ALT+T
Avansni racuni
Predracuni
Dokumenti (ul-izl) ALT+R
Zalihe/Cene/Utrosci
Pregledi/Knjige
Konsignacija
Posebne opcije
Otpremnice ALT+E
Nalog magacinu
Izjave (date)
Porez na promet

Okruzenje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C:\infoSys

1. Stampa predracuna
2. Predracun -> ...
3. Rekapitulacija
4. Knjiga predracuna
5. Stampa porudbenice
6. Parametri predracuna
7. Pregled predracuna
8. Unos stavki

1. Predracun -> Faktura
2. Predracun -> Otpremnica
3. Predracun -> Nalog magacinu

Objekat 0101 Magacin ti
MERC TRADE, NOVI SAD

01: "Preduzeće", BEOGRAD
Aktionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999
Vlasnik licence:
INFOSYS - Prezentacija
F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

info sys

Predračun je dokument koji se nigde ne knjiži (niti u finansijsko, niti u robno, niti u poresko knjigovodstvo).

3.5. Dokumenti (ul-izl)

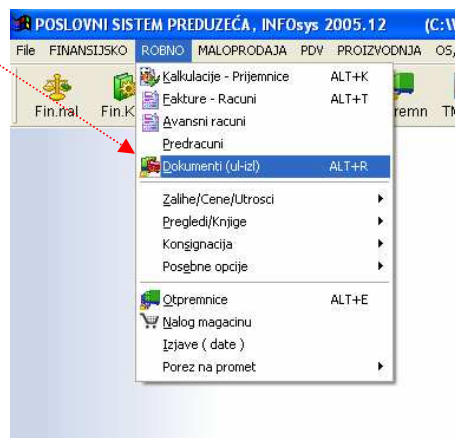
[ROBNO/Dokumenti(ul-izl)]

Ova opcija pristupa centralnom robno/materijalnom knjigovodstvu. Sve što je bilo odakle proknjiženo u robno/materijalno knjigovodstvo ili evidenciju je, ustvari, u ovoj evidenciji.

Takođe ovde se unose one robne promene koje nisu predviđene izvornim dokumentima. Dakle, sve ono što nije prijemnica, faktura, otpremnica, ..., a jeste promena u RM se knjiži ovde. Ova opcija ima ogromnu važnost u segmentu RM i potrebno je dobro je shvatiti i ispravno upotrebiti.

Dokumenta robnog/materijalnog knjigovodstva mogu nastati na dva načina:

- Kao rezultat automatskog knjiženja ulaznih kalkulacija, izlaznih faktura, trebovanja po radnom nalogu za proizvodnju, popisnih lista itd. u robno/materijalno knjigovodstvo
- Direktnim unošenjem dokumenata pomoću ove opcije

Dokument robnog/materijalnog knjigovodstva se može odnositi na jedan ili dva objekta. Ako se roba ili materijal prebacuje iz jednog objekta u drugi moraju se uneti šifre i izvornog i odredišnog objekta. Ovo omogućava da se na osnovu izlaznog dokumenta za jedan objekat, automatski kreira ulazni dokument za drugi objekat. U većini ostalih slučajeva odredišni objekat se ne navodi tj. ostavlja se prazno polje.

Svaki dokument mora imati jedinstven broj u okviru objekta - magacina. Maksimalna dužina broja dokumenta je 10 znakova.

Šifra dokumenta se obavezno unosi; ukazuje na tip dokumenta, a takođe definiše način automatskog knjiženja u finansijsko knjigovodstvo. Ovo je detaljno opisano u odeljku o šifarnicima.

Broj naloga ima značaja ako se radi o trebovanju po radnom nalogu za proizvodnju ili ako se na ovaj način dodeljuje broj naloga u finansijskom knjigovodstvu, inače se ne unosi. Šifra kupca/dobavljača se unosi ako se dokument odnosi na konkretnog komitenta, inače se ovo polje ostavlja prazno (u šifarniku komitenata mora postojati jedan prazan red).

Stavke dokumenta sadrže podatke o artiklu, količini, ceni i iznosu korekcije. Važno je razumeti šta predstavlja jednu stavku bilo kog robnog dokumenta. Jedna stavka je u stvari jedna promena količine i vrednosti u jednom objektu - magacinu. Iz tog razloga u stavkama artikala postoje sledeća polja:

- šifra artikla
- količina
- nabavna cena
- prodajna cena
- planska cena
- iznos korekcije

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINFO_INL... Verzija od: 26/01/2006)

Okruženje_02 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Fin.nal Fin.kart TV-kalk Fature Rob.dok Otpremn TM-kalk TKVKEPU PDV-dok KPR(KUP) KIR(KIF) Poreska.p Nap.nal Isp.nal Supervisor

Dokumenti (ul-izl)

Sifra objekta...: 0101 Magacin trgovine na veliko I F1=Artikli
 Br. dokumenta...: 0001 U objekat: F2=Kup/Dob
 Sifra dokumenta: 2201 Uveleprodajna kalkulacija Ulaz/izlaz...: U F3=Sif.dok

Broj naloga Stavke robnih dokumenata

Datum..... Osnovni podaci sa zaglavljja robnog dokumenta:
 Sifra kup./ Objekat: 0101 .. Magacin trgovine na veliko I ..... Broj dokumenta: 0001
 Dokum. kup.

Redni broj...: 0001
 Sifra artikla: 010101 Artikel "A" kon
 Kolicina.....: 1020.000
 Nabavna cena...: 300.000
 Prodajna cena...: 390.000
 Planska cena...: 0.000 Iznos korekcije: 0.000

<F1>=Artikli, <F2>=Kup/Dob, <F3>=Sif.dok., <F4>=Opis dok., <F12>=Preg.stavki, <F7>=Pregled dokumenata

01: "Preduz Mod Vrh Dno Nar Pre Ira Rel Unos ±Kopi Bris tAbela Stavke Obrada Izlaz

Akcionarsko društvo
 Glavna ulica bb, 099/99-999,
 BEOGRAD
 AR: 99999/999-9-9999
 Vlasnik licence:
 INFOsys - Prezentacija
 F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Vlasnik licence: INFOsys - Prezentacija

info sys

Sifra artikla određuje artikal.

Količina određuje količinu artikla po zadatoj jedinici mere.

Dalje postoje tri cene. Sa aspekta magacina bitna je samo jedna i to je definisano u šifarniku objekata u polju 'NP'. Evo primera:

- ako je 'NP' = 'N', cena se unosi u polje 'nabavna cena'
- ako je 'NP' = 'P', cena se unosi u polje 'prodajna cena'
- ako je 'NP' = 'L', cena se unosi u polje 'planska cena'; najčešće se povlači sama iz šifarnika artikala iz polja 'pln_cbod'

- ako je objekat definisan po prosečnim cenama, a dokument je izlazni cena se ne unosi već je program sam izračunava kada je to potrebno (prilikom knjiženja u finansijsko, pregleda robne kartice, obrade popisne liste, prikaza stanja artikala za knjigovodstvo, ...), a ne formira je na obrascu

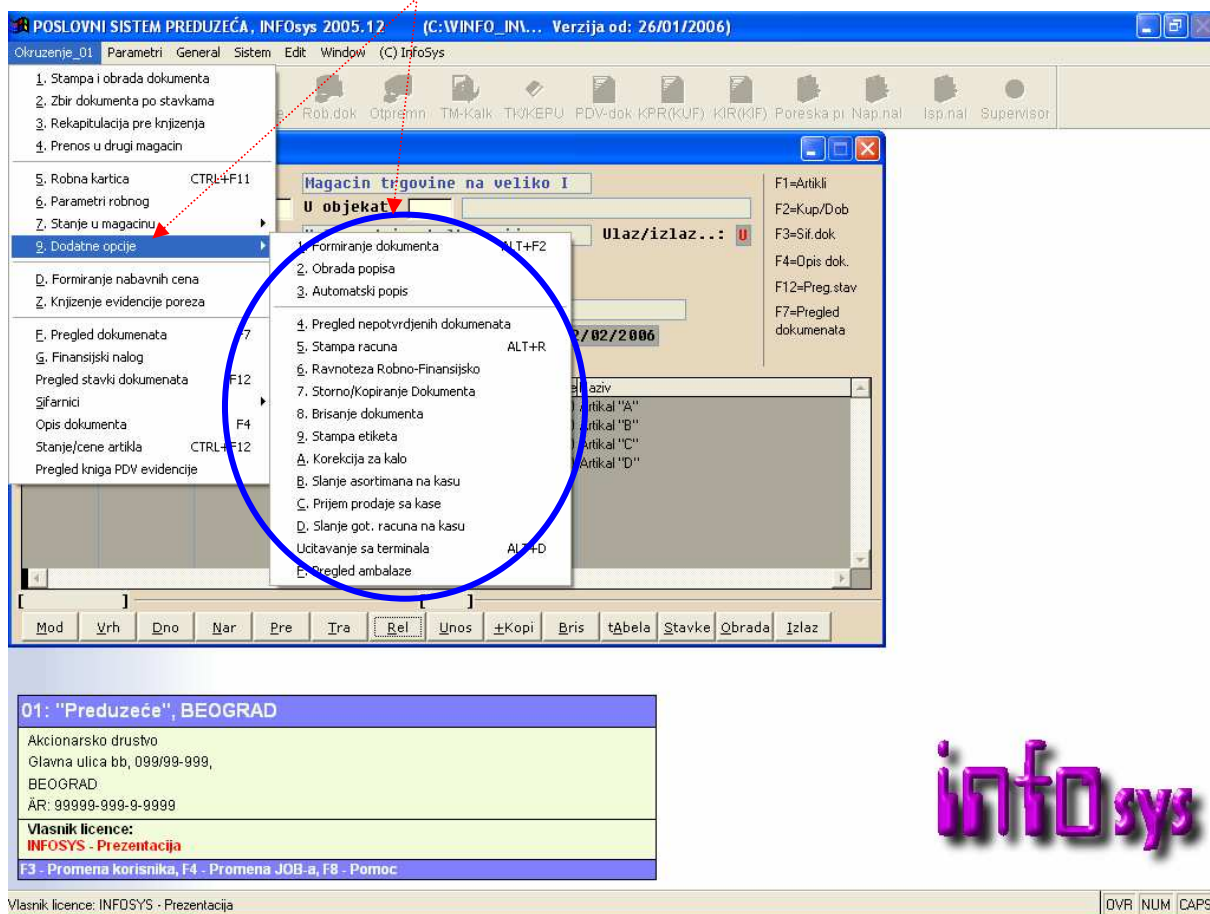
- iznos korekcije je iznos koji se dodaje na vrednost koja se dobija množenjem količine i odgovarajuće cene

Dakle vrednost jedne stavke u RM knjigovodstvu - evidenciji je:

Količina X Cena + Iznos korekcije.

Ta vrednost je vrednost promene koja se nalazi na RM kartici, vrednost koja se računa na lager listi ili stanju artikala, i na svim relevantnim mestima u okviru segmenta RM.

Na raspolaganju su sledeće **dodatne opcije** na **okruženju**:

infosys

1. Štampa i obrada dokumenta, (ili) knjiženje dokumenta robnog/materijalnog knjigovodstva koji je trenutno prikazan na obrascu ili više dokumenata odjednom. Za svaki dokument se može uraditi:

- Štampa

Forma štampanja dokumenta se može u velikoj meri podešavati u zavisnosti od vrste promene. Ukoliko imate takve potrebe obratite se Info-instruktoru.

- Knjiženje u finansijsko knjigovodstvo prema definisanom postupku.

- Štampa finansijskog naloga.

- Formiranje nabavnih cena je pronalaženje nabavne cene sa zadnje ulazne stavke pre tog izlaznog dokumenta i upis iste na obrazac; može poslužiti za autom.kontiranje.

- Kreiranje ulaznog dokumenta za objekat u koji se prebacuju artikli.

- Knjiženje u PDV evidenciju.

Ako se želi obraditi više dokumenata odjednom pritiskom na taster "**Opcije**" se dobija dodatni dijalog. U njemu se mogu izabrati dokumenta za zadat opseg brojeva ili datumski period sa više mogućih filtera: jedan ili sve objekte, zadatu ili sve šifre dokumenta, zadat ili sve brojeve naloga, zadat ili sve eksterne dokumente, zadat ili sve vrednosti podatka "**U objekat**". Pri tome je moguće i birati dokumenta iz spiska koji je formiran po prethodnim kriterijumima.

2. Zbir na dokumentu daje pregled stavki i njihov ukupan zbir.

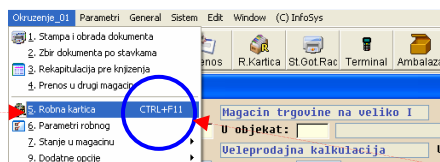
3. Rekapitulacija pre knjiženja

Ovde je moguće videti kako će se dokument proknjižiti u finansijsko knjigovodstvo pre samog knjiženja.

4. Prenos u drugi objekat - opcija ima smisla samo za ona dokumenta kojima se zadaje prenos iz jednog u drugi objekat. Zadavanjem ove opcije se automatski kreira ulazni dokument za objekat koji je zadat u polju "U objekat" za izlazni dokumenat koji je trenutno prikazan na obrascu. Novi ulazni dokument će imati isti broj kao i izvorni izlazni dokument. Ponovnim zadavanjem ove opcije će se korigovati ulazni dokument u skladu sa izmenama izvornog dokumenta. Najčešće se isporučuje vrsta promene sa šifrom '6009' koja je predefinisana za automatsko kontiranje.

5. Robna kartica

Prikaz robne kartice.

Primetite da se robna kartica može pozvati skraćenim načinom, kombinacijom tastera **CTRL+F11**

6. Parametri robnog:

- Broj naloga

Definiše se način dodeljivanja broja finansijskom nalogu

"Z" - broj finansijskog naloga se zadaje na obrascu - masci

"D" - broj finansijskog naloga se dobija kada se na šifru dokumenta nadovežu mesec i dan tj. broj naloga je oblika "VPmmdd" gde je VP- Vrsta Promene (šifra dokumenta), mm-mesec i dd-dan iz datuma knjiženja.

"M" - broj finansijskog naloga se dobija kada se na šifru dokumenta nadovežu mesec i poslednji dan u mesecu tj. broj naloga je oblika "VPmmdd" gde je VP- vrsta promene (šifra dokumenta), mm-mesec i dd-poslednji dan u mesecu iz datuma knjiženja.

"S" - broj finansijskog naloga se dobija kada se na šifru dokumenta nadoveže broj dokumenta. Ograničenje je da broj dokumenta ima najviše četiri znaka.

- **Kontrola zaliha**; određuje da li se zalihe kod izlaznih dokumenata kontrolišu ili ne.

- **Kontrola planskih cena**; važi za objekte koji se vode po planskim cenama i određuje da li je neophodno da planske cene budu upisane u šifarnik artikala.

- **Formula za podmetanje iznosa**; koristi se u specifičnim slučajevima, a odnosi se na iznos korekcije.

7. Stanje u magacinu

7.1. Stanje artikala štampa izveštaj o trenutnom stanju zaliha u objektu u formi koja je adekvatna za knjigovodstvo tj. sa cenom koja odgovara ceni po kojoj se vodi objekat; prosečnoj, prodajnoj ili planskoj.

7.2 Vrednost u magacinu. Ukupna vrednost u objektu daje izveštaj o ukupnoj vrednosti ulaza, izlaza i trenutnom stanju zaliha u magacinu. Ove vrednosti treba da odgovaraju prometu u finansijskom knjigovodstvu na odgovarajućem kontu.

7.3 Upis u šifarnik je upis zaliha u šifarnik artikala (bitno kada je u šifarniku objekata ind iz = "S" što je detaljno opisano u temi o šifarniku objekata)

9. Dodatne opcije

9.1. Formiranje dokumenta na osnovu nekog prethodno zadatog dokumenta.

9.2. Obrada popisa. Dokument popisa koji se radi u toku godine mora imati šifru dokumenta "87" i indikator "U/I" postavljen na 'T'. Njime se za svaki artikal/materijal koji je evidentiran na popisu unosi stvarno stanje. Opcijom "Obrada popisa" se

ustanovljuju razlike između knjigodstvenog i popisanog stanja i eventualno ustanovljene razlike upisuju u polje "[Količina](#)". Ako se radi o manjku po popisu ova količina će biti pozitivna inače će biti negativna. **Ova opcija se retko koristi.**

9.3 Automatski popis je opcija koja na osnovu dokumenta popisa ispituje da li ima artikala/materijala koji nisu evidentirani na popisu, a imaju knjigovodstveno stanje različito od nule. Za ovakve artikle se formira poseban izlazni dokument sa količinama koje su se vodile u knjigovodstvu kako bi novo stanje za ove artikle bilo dovedeno na nulu.

9.4. Pregled nepotvrđenih robnih (materijalnih) dokumenata. Daje tabelarni pregled dokumenata koji nisu potvrđeni.

9.5. Štampa gotovinskog računa. Odnosi se na one korisnike koji kroz ovu opciju rade dokumenta koja predstavljaju gotovinske račune ili paragon blokove.

9.6. Ravnoteža Robno-Finansijsko. Ova opcija ispituje da li se razlikuju stavke proknjiženih finansijskih naloga za robne (materijalne) dokumente od stavki koje bi nastale ponovnim knjiženjem dokumenata. Drugim rečima ispituje se za svaki dokument, da li odgovarajući proknjiženi finansijski nalog odgovara izvornom dokumentu. Takođe, ispituje se i da li u finansijskom knjigovodstvu postoje stavovi koji se odnose na robne dokumente, a izvornih robnih (materijalnih) dokumenata nema u evidenciji. Ispituje se datum, konto, analitika, vrsta_promene i iznos.

Zadaje se:

- šifra objekta (opciono, ako se ne unese, ispituju se svi objekti)
- vrsta promene (obavezna)
- podatak "U objekat" (opciono, ako se želi provera za mesto troška i slično)
- šifra firme (opciono, ako se želi provera za jednog komitenta)
- broj naloga (opciono, ako se želi provera za jedan nalog)
- datumski period
- opseg brojeva robnih dokumenata

Kao rezultat kontrole se dobija tabela koja sadrži ispitivane podatke. Pregled se može, po zahtevu odštampati sa [okruženja](#). Takođe, može se izvršiti ponovno knjiženje samo nepotvrđenih robnih dokumenata u finansijsko za sve ili izabrane dokumente kod kojih je nađena neravnoteža.

9.7. Storniranje / kopiranje dokumenta

Moguće je jedan dokument stornirati. Na taj način ostaje trag u knjigovodstvu. Storno dokument mora imati različit broj od izvornog.

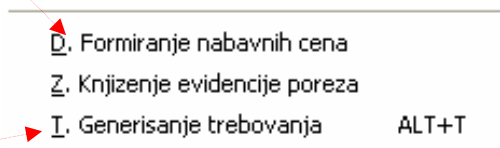
Moguće je kopirati dokument. To se koristi kada je potrebno uneti novi RM dokument koji je po sadržini veoma sličan nekom. Onda je lakše i brže da se taj dokument kopira u novi, pod novim brojem, a potom se taj novi modifikuje. Na kraju se knjiži.

9.8 Brisanje dokumenta. Brisati se mogu samo nepotvrđeni dokumenti.

D. Formiranje nabavnih cena

Ovom opcijom se na tekućem dokumentu automatski unose nabavne cene kao zadnje ulazne iz polja nabavna cena u robnim dokumentima. Taj robni dokument sa nabavnom cenom (pored prodajne) može nastati direktnim takvim unosom, ali i automatskim knjiženjem

kalkulacije u robno knjigovodstvo. Ako se kalkulacija automatski proknjiži u robno formiraće se posledični robni dokument u kome će u polju nabavne cene biti upisana nabavna cena sa kalkulacije. Vratimo se na tekući dokument i predpostavimo da su na primer prodajne cene na njegovim stavkama unete. Pustili smo Formiranje nabavnih cena. Sada kada imamo i nabavne cene možemo ih koristiti u formulama prilikom automatskog kontiranja. Ta bi formula, na primer, mogla da knjiži razliku u ceni ako bi bila $K*(P-N)$. Postoje i druge primene, od slučaja do slučaja.

D. Formiranje nabavnih cena	
Z. Knjizenje evidencije poreza	
T. Generisanje trebovanja	ALT+T

T. Generisanje trebovanja

Generisanje trebovanja je uslužna opcija koja na bazi tekućeg dokumenta i prethodno unetog normativa za stavke tog dokumenta daje predlog kako bi moglo izgledati trebovanje. Ovde se dakle najčešće radi o dokumentu gotovih proizvoda koji predstavljaju izlaz iz određenog magacina. Ekvivalent tom izlazu, u magacinu materijala, bi bilo trebovanje. Predloženo trebovanje se dalje knjiži u robno-materijalno i finansijsko knjigovodstvo sa okruženja. Pomenimo da ista ova funkcionalnost postoji i na opciji [ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM] gde se na okruženju, posle rekapitulaje po artiklima (i cenama), poziva opcija 'Predlog trebovanja'.

Kada koju koristiti:

1. Generisanje trebovanja sa okruženja robnog dokumenta.

Ova opcija 'Generisanje trebovanja' je pogodnija za korišćenje kada se želi od jednog robnog dokumenta gotovih proizvoda formirati jedan robni dokument trebovanja.

2. Predlog trebovanja iz opcije pregleda knjiženja RM.

Ova opcija za formiranje trebovanja je pogodnija kada se želi iz više robnih dokumenata gotovih proizvoda formirati jedan robni dokument trebovanja.

Za obe opcije se podrazumeva da su unapred uneti normativi.

Aspekt PDV

1. U zavisnosti od vrste promene i šifre poreskog statusa dokumenti se knjiže ili ne knjiže u KIR ili KPR. Kada je dokument **'U'** knjizi se u KPR po nabavnim cenama. Kada je dokument **'T'** knjizi se u KIR po prodajnim cenama. Prilikom automatskog knjiženja u finasijsko u formulama se koriste sledeće oznake: **'K'** za količinu **'N'** za nabavnu cenu a **'P'** za prodajnu. Veliko slovo **'T'** je stopa poreza (ako je PSTS sa obračunom poreza, porez zavisi od tarife, ako je dokument sa PSTS za poljoprivredu onda je 5%, a ako je PSTS bez obračuna poreza, porez je onda 0). Malo slovo **'t'** je preračunata stopa po istim pravilima.
2. Modifikacija dokumenta iz ulaznog u izlazni zahteva ponovnu obradu dokumenta kada se brišu svi nepotrebni stavovi.
3. Knjiženje pazara kada se vodi robno. Ako se želi svakodnevno ažuriranje obaveze za porez koristi se odgovarajuća vrsta promene i u polje PSTS uneti '1000' kako bi se knjižilo u KIR.

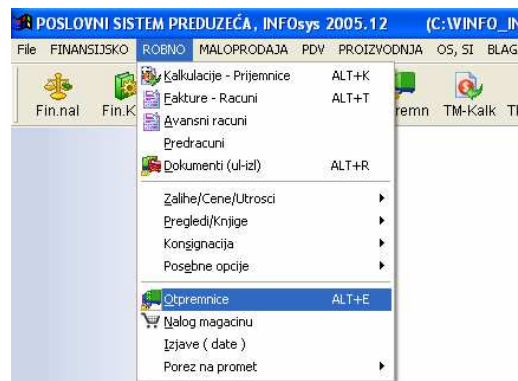
Detaljnije u vezi poreza pogledajte u uputstvu o PDV-u.

3.6. Otpremnice

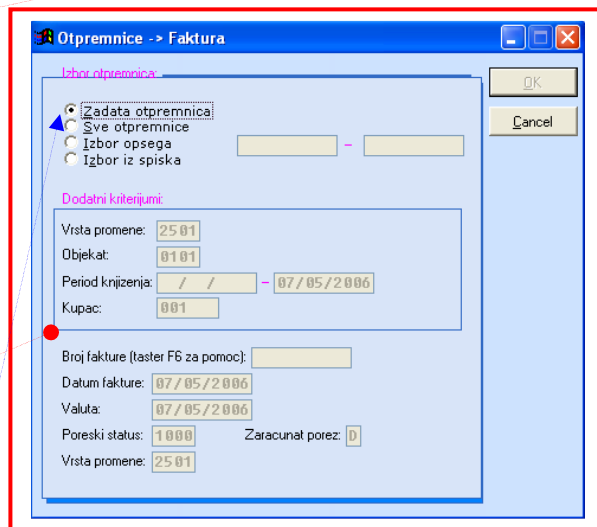
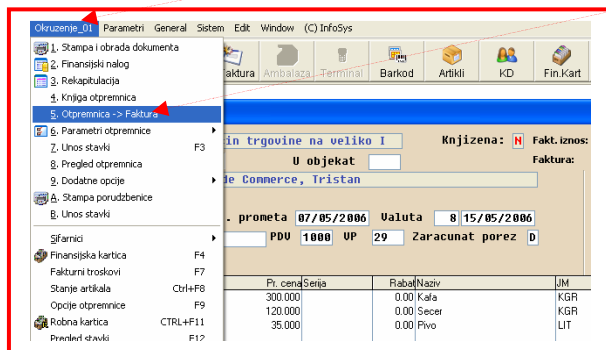
[ROBNO/Otpremnica]

Način unosa otpremnice je identičan kao račun opisan u prethodnom odeljku. Posebno ističemo opciju na [okruženju](#) otpremnice kojom je moguće prevesti otpremnicu u fakturu-račun. Otpremnice se koriste u firmama koje u trenutku izdavanja robe iz nekih razloga nisu u mogućnosti da izdaju i račun. Dalje, otpremnice se koriste i u slučajevima kada se roba izdaje u bilo koje druge svrhe koje ne predstavljaju prodaju, kao na primer, slanje robe u svoj distributivni centar, međumagacinski prenos, slanje robe na konsignaciju i slično. Ako se radi o međumagacinskom prenosu onda se u zaglavlju određi objekat-magacin unosi u polje “u objekat”. Knjiženjem te otpremnice automatski se razdužuje glavni objekat, a zadužuje tzv. “u objekat”.

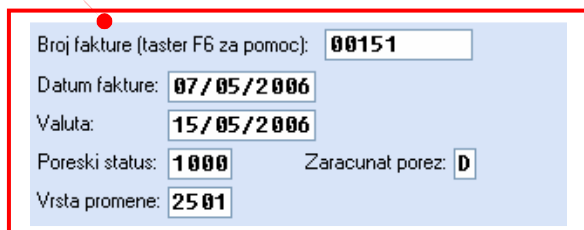

Otpremnica -> račun

Već sam u gornjem tekstu napomenuo da se otpremnica može automatski prevesti u račun odnosno može se formirati izlazna faktura-račun. Ova opcija je veoma korisna jer skraćuje operativni postupak unosa fakture-računa. Tačnije u ovom slučaju faktura-račun se mogu automatski formirati (uneti). Na [okruženju](#) otpremnice nalazi se opcija [Otpremnica -> faktura](#) kao na slici.

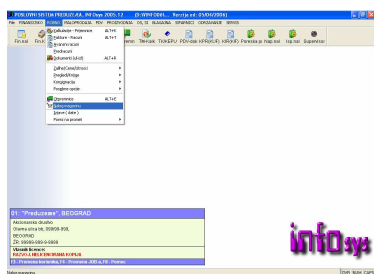
Aktiviranjem ove opcije dobija se [dijalog](#) na kome se definišu otpremnice iz kojih se želi formirati faktura-račun. Dakle, primetite da se iz više otpremnica može formirati jedna faktura što može biti realna potreba kao što su, na primer, svakodnevne ili česte isporuke posle kojih se jednom sedmično ili mesečno fakturiše (isporuka mlečnih proizvoda, hleba, peciva, goriva, ...). Ako se želi formirati račun na osnovu jedne (tekuće) otpremnice, treba kliknuti ‘[zadata otpremnica](#)’. Potom se pojavljuje sledeći [dijalog](#).

Na dijalogu treba uneti glavne podatke koji čine zaglavlje fakture-računa. Broj fakture se sam nudi kao prvi sledeći u odnosu na zadnji koji postoji. Od ostalih podataka posebno obratite pažnju na: poreski status i vrstu promene jer oni daju glavne osobine fakturi.

3.7. Nalog magacinu

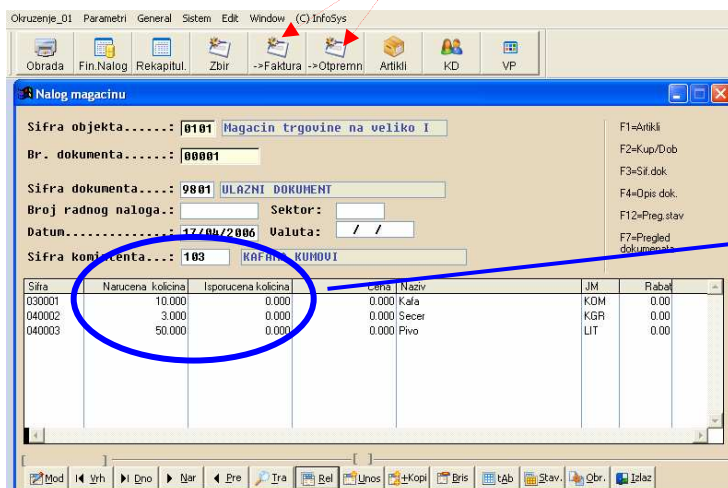
[ROBNO/Nalog magacinu]

Nalog magacinu može da posluži u sledeće svrhe:

- Da rezerviše robu, rezervacija se evidentira u tabeli stanja o kojoj je ranije bilo reči
  - Da evidentira narudžbinu od strane kupca, ovde se takođe radi o rezervaciji, ali i predstavlja evidenciju o narudžbama kupaca
  - Da evidentira magacioneru šta je potrebno izdvojiti od robe; to najčešće radi komercijala na osnovu saznanja o potrebi za isporukom; magacioner obično tada u isti nalog unosi podatke o isporučenoj količini
- Nalog magacinu se može automatski **prevesti u račun - fakturu ili otpremnicu** na bazi unetih podataka o isporučenoj količini. Ovo se sprovodi opcijom na [okruženju](#).

Sve mogućnosti štampe, obrade i ostale su očigledne i nalaze se na [okruženju](#), pa ih nećemo posebno navoditi.

Narucena kolicina	Isporcena kolicina
10.000	0.000
3.000	0.000
50.000	0.000

4. OBRADE - OBRAČUNI

4.1. Automatske obrade

Automatske obrade se odnose na knjiženje izvornih dokumenata u:

- Finansijsko knjigovodstvo

Svaki izvorni dokument se može knjižiti na konta koja su unapred definisana u šifarniku vrsta promena određenom sintaksom koja je ranije objašnjena. Na [okruženju](#) izvornog dokumenta se može videti kako je isti proknjižen u finansijsko knjigovodstvo opcijom '[Finansijski nalog](#)'.

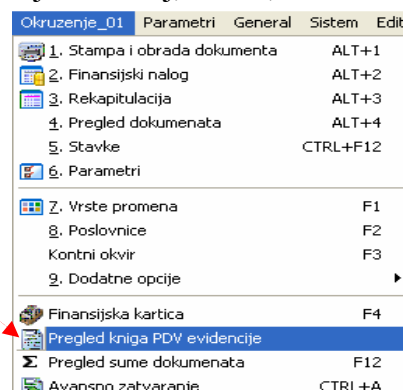
- Robno knjigovodstvo

Svaki izvorni dokument se može knjižiti u robno knjigovodstvo. To knjiženje se manifestuje tako što se automatski kreira jedan robni dokument, [\[ROBNO/Dokumenti \(ul-izl\)\]](#); tako na primer kada se u robno proknjiži kalkulacija onda se na opciji [\[ROBNO/Dokumenti \(ul-izl\)\]](#) može pronaći dokument koji joj odgovara, ili ako se proknjiži neka nivelacija ili popisna lista za viškove i manjkove, isti je rezultat, isto je i za fakturu, itd ...

- Poresko knjigovodstvo

Svi izvorni robni dokumenti koji donose poresku promenu knjiže se automatski u KPR ili KIR. To je regulisano šifrom poreskog statusa i detaljno upisano u PDV uputstvu. Na [okruženju](#) izvornog dokumenta se može videti kako je samo taj, tekući, dokument proknjižen u poresko knjigovodstvo odnosno u KPR ili KIR. Ta opcija je među poslednjima na [okruženju](#) izvornog dokumenta i naziva se: '[Pregled knjiga PDV evidencija](#)'

Primer na PDV
dokumentima

Okruzenje_01	Parametri	General	Sistem	Edit
1. Stampa i obrada dokumenta				ALT+1
2. Finansijski nalog				ALT+2
3. Rekapitulacija				ALT+3
4. Pregled dokumenata				ALT+4
5. Stavke				CTRL+F12
6. Parametri				
7. Vrste promena				F1
8. Poslovnice				F2
Kontrni okvir				F3
9. Dodatne opcije				
Finansijska kartica				F4
Pregled knjiga PDV evidencije				
Pregled sume dokumenata				F12
Avansno zatvaranje				CTRL+A

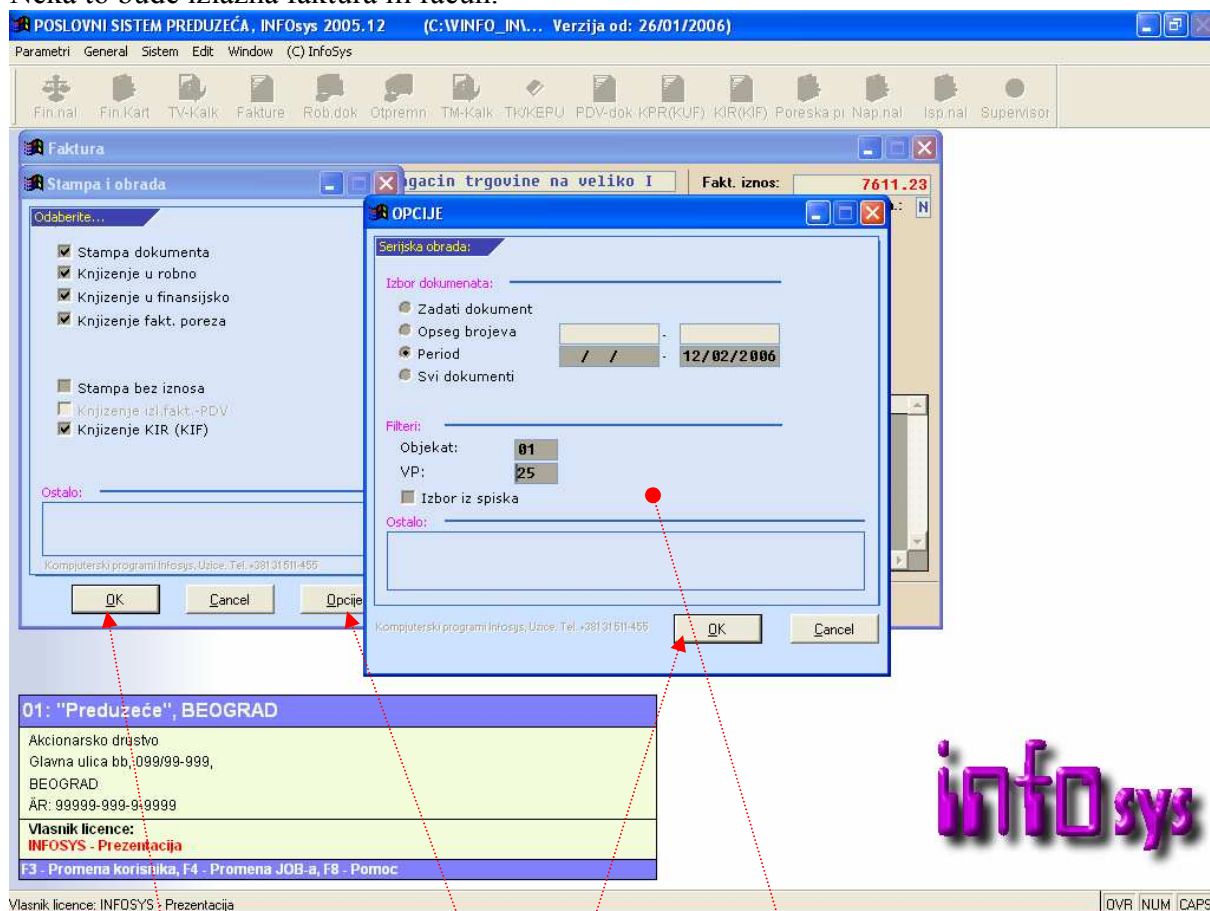
4.2. Serijske obrade izvornih dokumenata

Svi izvorni dokumenti se mogu automatski knjižiti u evidencije u koje je to predviđeno (finansijsko, robno, poresko, ...) serijski. To znači da se jednim zadavanjem u programu mogu automatski proknjižiti više robnih izvornih dokumenata odjednom. Ovo je naročito poželjno u nekim slučajevima kao što su:

- kada promenimo model kontiranja za neku vrstu promene pa je po osnovu toga potrebno da se svi takvi robni dokumenti ponovo proknjiže u finansijsko da bi se izvršila ispravka; to je moguće ako ti robni dokumenti nisu prethodno potvrđeni
- kada nismo sigurni da li smo obradili (proknjižili) i potvrdili sve izvorne dokumente koje smo uneli
- kada je takva organizacija unosa izvornih dokumenata; primer je kada dislocirano mesto fakturiše kupcima, a na kraju dana sve te fakture šalje u centralnu bazu podataka; centrala prima sve te fakture u izvornom obliku i jednom komandom u programu ih automatski knjiži u sve potrebne evidencije
- u slučajevima oštećenja u bazi podataka kada nismo sigurni da li je to oštećenje zahvatilo deo baze podataka gde su se knjižili izvorni dokumenti

Primer

Kako se izvodi serijska obrada objasnićemo na jednom primeru izvornog dokumenta. Neka to bude izlazna faktura ili račun.

U programskoj opciji **fakture - računi** potrebno je sa **okruženja** pozvati štampu i obradu dokumenta. Pri tome nije bitno na kojoj se fakturi nalazimo kada se radi serijska obrada (serijsko knjiženje više faktura). Na dijalogu za štampu i obradu potrebno je uključiti/isključiti obrade koje želimo/ne želimo da se serijski izvrše; pri tome sve to važi i za štampu fakture, jer ako ostavimo uključenu štampu to znači da će se sve izabrane fakture štampati, tzv. serijska štampa. Kada smo, dakle, uključili željene obrade onda kliknemo dugme 'Opcije.' Tada dobijamo **dijalog** koji definiše serijsku obradu, odnosno koji definiše izbor faktura koje ćemo serijski obraditi - knjižiti - štampati. Znači u tom dijalogu možemo koristiti sve što nam se nudi da izaberemo koje fakture serijski obrađujemo. Nudi nam se izbor po periodu (možemo zadati samo fakture iz jednog dana, meseca, ...), i to samo određene vrste promene, ... , ili možemo zadati opseg brojeva faktura, i dakle sve što je ponuđeno u tom dijalogu može biti predmet filtriranja - selekcije faktura za serijsku obradu. Kada smo konačno napravili izbor faktura kliknemo **OK**, program nas vraća na osnovni dijalog u kome takođe kliknemo **OK**. Potom kreće serijska obrada. Nekada ovo može potrajati duže vremena što najviše zavisi od vrsta obrada koje smo izabrali, kao i od broja faktura koje će se serijski knjižiti. Tokom rada serijske obrade u gornjem desnom uglu ekrana se prikazuju podaci o tekućoj fakturi koja se obrađuje.

Ostali izvorni dokumenti se serijski obrađuju - knjiže zadavanjem komandi na potpuno analogan način pa ih nećemo detaljno objašnjavati.

4.3. Nivelacije

4.3.1. Automatska nivelacija

[ROBNO/Zalihe/Nivelacije/Automatska nivelacija]

Ova opcija vrši automatsku nivelaciju za svu robu koja je trebala biti nivelisana, a iz nekog razloga to nije urađeno. Automatska nivelacija se koristi samo za objekte - magacine koji se vode po prodajnim cenama tako da je njena upotreba uglavnom u trgovini na veliko. Postoje dva razloga za ovu vrstu nivelacije:

1. Ukoliko se izvrši nabavka po novoj ceni za robu koja postoji na zaliham. Ovo znači da je potrebno da se stare zalihe nivelišu na novu ukalkulisanu prodajnu cenu.

Primer,

Nabavili smo jedan artikal 10 komada i ukalkulisali ga na prodajnu cenu od 100 dinara. Prodali smo po toj ceni 3 komada. Ostalo je 7 komada po ceni od 100 dinara što znači da je vrednost tog artikla na zaliham sada 700dinara. Ukoliko sada nabavimo 3 komada tog istog artikla i ukalkulisemo ga na 120 dinara, stanje je: 10 komada a vrednost 1060 dinara. Pri tom je prodajna cena 120 dinara. Očigledno da sada postoji razlog za korekciju vrednosti zaliha jer 10 komada po 120 dinara treba da vrede 1200 dinara, a ne 1060 dinara. Ta korekcija vrednost odnosno nivelacija ili odstupanje je $1200 - 1060 = 140$ dinara. Dakle, iznos za nivelaciju je 140 dinara. Ova opcija automatske nivelacije će to sama uraditi. U suprotnom smo mogli da opcijom 'Kalkulacija' izvršimo nivelaciju 7 komada sa cene 100dinara na cenu od 120dinara, što je jednako $7 \times (120-100) = 140$ dinara; rezultat je isti, ali smo mi sami morali utvrditi koju je količinu (7 komada) potrebno nivelisati. Zamislite koliko se problem komplikuje ukoliko imamo isti slučaj sa više artikala, a da i ne pominjemo mogućnost da isti artikal može više puta da se nabavi u danu. Takođe i slučaj koji je opisan u sledećoj tački čini da je ponekad praktično skoro nemoguće samostalno odrediti elemente nivelacije, već se jedino pouzdano to može uraditi samo ovom opcijom automatske nivelacije.

2. Ukoliko se prilikom prodaje robe odstupa od prodajne cene koja je ukalkulisana pri poslednjoj kalkulaciji. Za sva ta odstupanja je potrebno izvršiti nivelaciju.

Primer,

Ako imamo na stanju 10 komada artikla po 100 dinara. 3 komada prodamo po 100dinara, sledeća 2 po 120dinara. Sada na zaliham imamo 5 komada po 100 dinara i vrednost $(10 \times 100) - (3 \times 100) - (2 \times 120) = 460$ dinara. Međutim ta vrednost treba da bude $5 \times 100 = 500$ dinara. Znači potrebno je izvršiti nivelaciju ili odstupanje vrednosti za $500 - 460 = 40$ dinara. Automatska nivelacija će to potpuno automatski uraditi. U suprotnom bi morali sami da odredite količine i cene koje su odstupile u prodaji od ukalkulasane prodajne cene, i to svaki slučaj odstupanja na svakom artiklu u danu, pa to onda sve uneti kao nivelaciju opcijom 'Kalkulacija'. U većem i frekventnijem obimu prometa to je praktično skoro nemoguće uraditi. Dodatno bi se još komplikovalo ako bi se našli razlozi za nivelaciju iz prethodne tačke.

Na osnovnom dijalogu treba da označite 'nivelacija prodatog' da bi sve funkcionisalo onako kako smo opisali.

Ovu opciju treba da koristite samo ako ste sigurni da je možete odbraniti pred kontrolom, dakle, ako možete taj postupak da objasnite.

Na [okruženju](#) postoje opcije za štampu i knjiženje nivelacije. Knjiženje se obavlja u finansijsko i robno knjigovodstvo. Dijalog za knjiženje vam nudi broj finansijskog naloga i broj robnog dokumenta pod kojim će se automatska nivelacija proknjižiti.

Primer jednog potencijalnog problema.

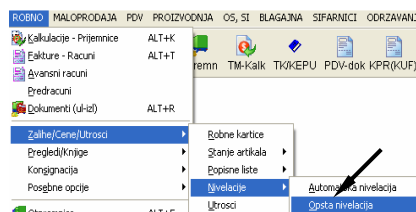
Ovde ću navesti primer kada se koristi cenovnik koji se ažurira na bazi urađenih kalkulacija i nivelacija. To je ujedno i najčešći princip cenovnika u praksi. Svaka kalkulacija ili nivelacija ažurira i taj cenovnik sa zadnjim obrađenim cenama..

Dakle, ako se vratite na ranije urađenu kalkulaciju, posle koje postoje knjiženja ulaza ili nivelacija, pa ponovite obradu iste, njene cene će se upisati u cenovnik što vam može izazvati problem. Problem je u tome što želite da vam cene u aktuelnom cenovniku budu sa zadnje kalkulacije ili nivelacije, a ne sa zadnje obrađene kalkulacije i/ili nivelacije. Da bi sprečili tu pojavu možete postupiti na dva načina:

1. da ne obrađujete kalkulacije retroaktivno (ranije već obrađene) i da se tako držite principa hronologije knjiženja i obrade dokumentacije.
2. ako morate da ponovo obradite ranije urađenu kalkulaciju (nivelaciju) onda morate obraditi i svaku kalkulaciju i nivelaciju posle nje hronološkim redosledom kako su nastajale

4.3.2. Opšta nivelacija

[ROBNO/Zalihe/Nivelacije/Opšta nivelacija]

Opšta nivelacija se koristi kada se želi promeniti cena postojećih zaliha. Automatska nivelacija se radi pošto se desi promet po promenjenim cenama, a opšta nivelacija se radi unapred, dakle pre prometa robe po novim cenama.

Na osnovnom dijalogu se bira objekat, artikli, datum i izbor načina nivelacije koji može biti na novu vrednost boda, za procenat ili nove cene. '[Nova vrednost boda](#)' pretpostavlja da se u šifarniku artikala u polju '[vp_cbod](#)' nalaze upisane cene u bodovima, pa se zadavanjem nove vrednosti boda dobija predlog novih cena u tabeli. '[Procenat nivelacije](#)' je procentualni podatak koji daje predlog promene cena za zadat procenat (u plusu ili minusu). '[Nove cene](#)' znači da se nove cene postavljaju na nulu i da se očekuje od korisnika da ih unese samostalno. Kada se na kraju, klikne **OK**, dobije tabela sa cenama, to treba shvatiti kao predlog što znači da korisnik sada može vršiti naknadne korekcije prodajnih cena ili procenta marže. Takođe, korisnik može izvršiti zaokruženje prodajnih cena po nekoliko kriterijuma uz pomoć opcija koje se nude na [okruženju](#):

- zadnje nule

ako se ovde upiše **-1** to znači da se desno od decimalne tačke uzima samo jedna značajna cifra a ostale će biti 0 (nula). Minus je desno, plus levo od decimalne tačke.

Primer, zadnje nule:

Prodajna cena	Broj značajnih cifara	Cena posle zaokružnja
45.23	-1	45.20
1345.60	0	1346.00
1345.60	2	1300.00

- značajne cifre

Primer, značajne cifre:

Prodajna cena	Broj značajnih cifara	Cena posle zaokružnja
1234.00	2	1200.00
3.86	2	3,90
1562589.00	4	1563000,00

- najmanja cena

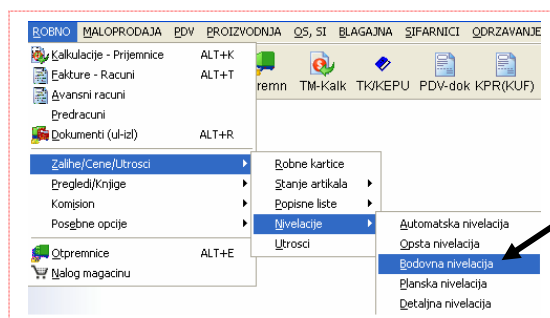
cena ispod najmanje definisane cene se neće smatrati da je definisana

Kada ste konačno odredili prodajne cene potrebno je da se izvrši knjiženje, a poželjno je i da se dokument nivelacije štampa. Te opcije se nalaze na [okruženju](#).

4.3.3. Bodovna nivelacija

[\[ROBNO/Zalihe/Nivelacije/Bodovna nivelacija\]](#)

Ova nivelacija radi slično kao i opšta sa varijantom nova vrednost boda.

4.3.4. Planska nivelacija

[\[ROBNO/Zalihe/Nivelacije/Planska nivelacija\]](#)

Planska nivelacija se koristi samo za magacine koji se vode po planskim cenama. Ukoliko u toku godine dođe do promene planskih cena (u šifarniku artikala polje 'pln_cbod') potrebno je postojeće zalihe svesti na vrednost po novim planskim cenama knjiženjem odstupanja. To radi planska nivelacija.

4.3.5. Detaljna nivelacija

[ROBNO/Zalihe/Nivelacije/Detaljna nivelacija]

Ova nivelacija radi slično kao i automatska s'tim što se svako odstupanje cena niveliše i u robnom se evidentira kao stavka korektivnog iznosa. **Na primer**, ako se jedan artikal ukalkuliše na jednu cenu, a potom se prodaje nekoliko puta i to sve po različitim cenama, automatska nivelacija bi proknjižila ukupno odstupanje u jednoj stavci u robnom, dok će detaljna nivelacija proknjižiti onoliko stavki korektivnog iznosa koliko je i bilo odstupanja, dakle koliko je bilo prodaja ili nabavki po različitim cenama. Detaljnu nivelaciju je lakše objasniti drugom licu jer je očiglednija samim time što se svako odstupanje od ukalkulisane cene niveliše. Iz toga razloga bi ova varijanta nivelacije mogla biti i naša preporuka kada se radi o potrebi da se izvrši obrada i knjiženje već učinjenog odstupanja cena, to jest vrednosti.

Dijalog koji se dobija kada se pozove opcija detaljne nivelacije

Detaljna nivelacija se može štampati i knjižiti grupisano po danima

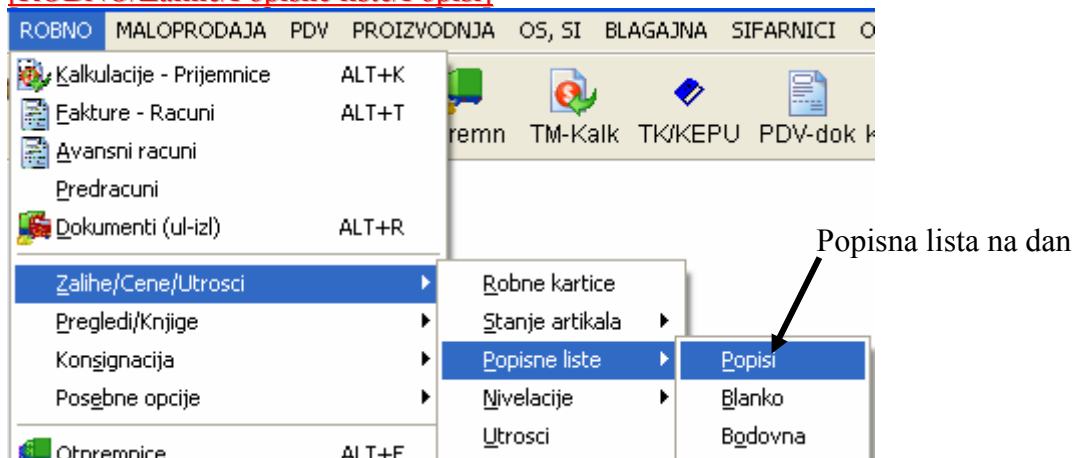
Primer detaljne nivelacije kod maloprodajnog objekta.

Kada se radi detaljna nivelacija u slučaju maloprodajnog objekta onda je važno i da se adekvatno isprati trgovačka knjiga jer se svaka nivelacija u nju evidentira. Info program podržava princip da se u trgovačku knjigu za svaki dan, automatski iz detaljne nivelacije, unese po jedan red zaduženja. To znači da ako ste uradili detaljnu nivelaciju za zadnjih npr. 7 dana, u robnom će se svaka promena cene evidentirati na karticama, a u trgovačkoj knjizi će biti maksimalno 7 novih redova (za svaki dan grupisanih u jedan red). Štampa se takođe grupiše u jedan dan.

4.4. Popisne liste

4.4.1. Popisi

[ROBNO/Zalihe/Popisne liste/Popisi]

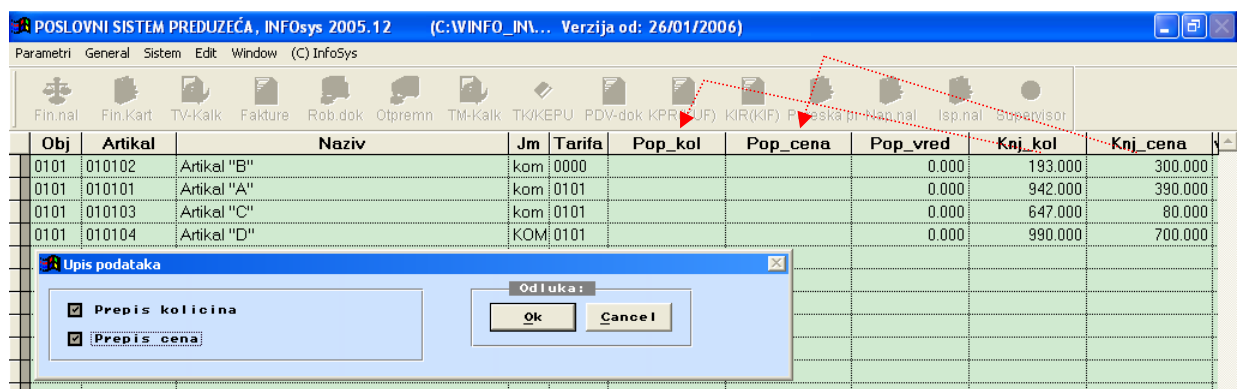
Ova opcija se koristi za unos i obradu popisa u objektima trgovačke robe, gotovih proizvoda, sirovina, materijala, sitnog inventara bez obzira da li se objekat vodi po prodajnim, planskim ili prosečnim cenama. Može se koristiti i za ispravku vrednosti u objektima koji se vode po prosečnim cenama, bez obzira da li je izvršen popis ili ne. Unose se sledeći podaci:

- datum popisa. Knjigovodstveno stanje se uzima zaključno sa ovim datumom.
- šifra objekta. Ako se polje ostavi prazno radi se o popisu za sve objekte.

Za svaki popis postoji dokument sa zaglavljem (datum, šifra objekta, ...) i stavke. Potrebno je uneti zaglavlje popisa sa datumom i šifrom objekta opcijom [ROBNO/Zalihe/Popisne liste/Popisi]. Ako se aktivira opcija Okruženje/Tabelarni pregled – obrada generišu se stavke i prikazuju u tabelarnom režimu. Na okruženju te tabele nalaze se sve značajne opcije. Tabela koju ste dobili sadrži sledeće značajne kolone:

- količina po popisu POP_KOL
- cena po popisu POP_CENA
- količina po knjigama KNJ_KOL
- cena po knjigama KNJ_CENA
- vrednost po knjigama KNJ_VRED

Najčešće će se pojaviti tabela u kojoj su kolone POP_KOL, POP_CENA i POP_VRED prazne, a ostale kolone pune. Ukoliko ovo nije slučaj potrebno je uraditi "Brisanje popisa" opcijom sa okruženja, potom izaći iz popisne liste na dan pa ponovo ući u istu. Cilj je da se kolone POP_KOL i POP_CENA popune. To se može uraditi direktnim unosom u tabeli ili se pomoću opcije sa okruženja 'Prepis količina i cena' prepisuju sa knjigovodstvenog stanja, a potom se menja samo ono sto je različito.

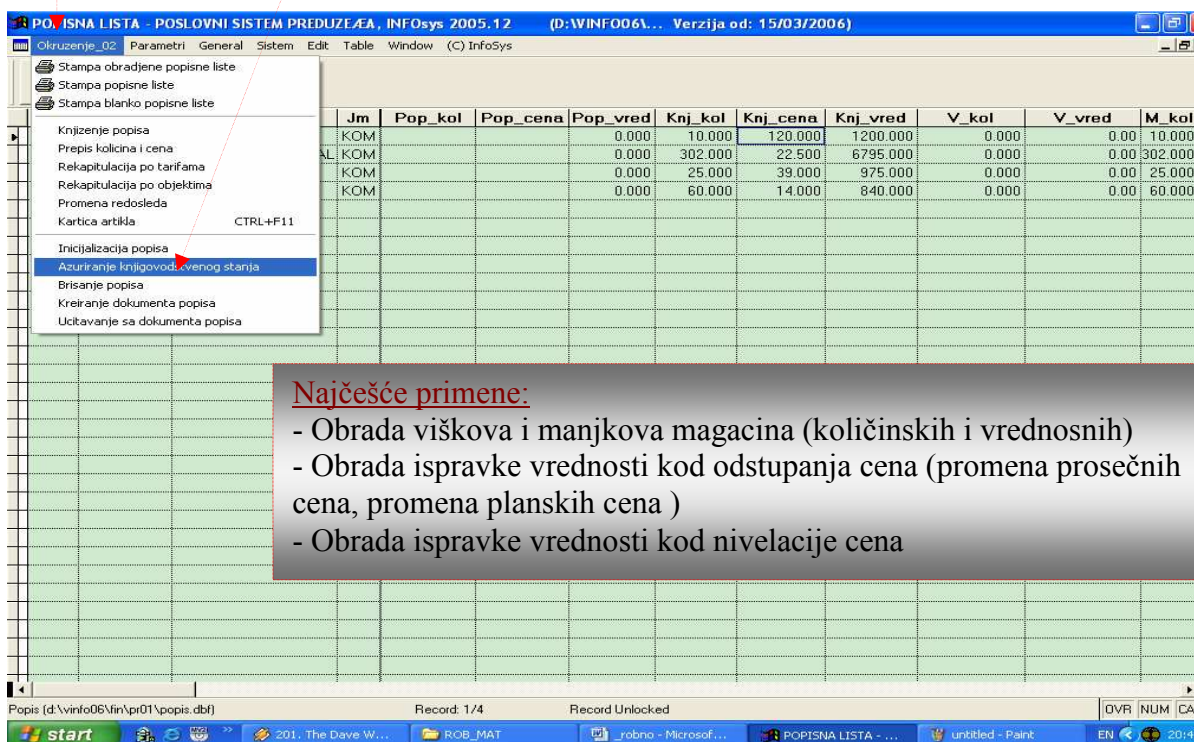

Popisna lista na dan utvrđuje stanje po knjigama, po popisu i razlike: viškovi, manjkovi, ispravke vrednosti. Sve se to dakle odnosi na dan ili jedan datum. To znači da se u danu – datumu kada se radi obrada i knjiženje razlika po popisu ne sme knjižiti niti jedna druga robna promena posle urađenog – utvrđenog popisa jer bi inače stanje po knjigama bilo izmenjeno. Zato se popisna lista zove **NA DAN** (a ne na smenu, sat, minut,...) jer je ona stanje tog dana.

Opcija '**Štampa popisa**' daje izveštaj o stanju po popisu, knjigovodstvenom stanju, viškovima i manjkovima usled neslaganja količina i/ili vrednosti ova dva stanja. Izveštaj se može odštampati za sve artikle koji su imali promene u toku godine ili samo za artikle koji imaju stanje po popisu (Indikator '**Štampa nula vrednosti**'). Takođe izveštaj se može štampati samo za artikle čije se stanje po popisu razlikuje od knjigovodstvenog stanja (Indikator '**Štampa samo razlika**').

Opcija sa **okruženja 'Knjiženje popisa'** kreira jedan ili više robnih dokumenata sa viškovima, manjkovima i korekcijama vrednosti robe/materijala koji su nastali usled neslaganja količina i vrednosti po knjigovodstvenom i stanju po popisu. Ti robni dokumenti mogu imati brojeve **VIS.12.31, MAN.12.31, ISP.12.31** (ako su radjeni na dan 31.12. ili slično). Ukoliko imate potrebe njima možete pristupiti opcijom **[ROBNO/Dokumenti(ul/izl)]**. Pri tome je za svaki dokument moguće zadati posebnu vrstu promene i na taj način automatski proknjižiti u finansijsko knjigovodstvo. Ukoliko ne koristite ovaj automatizam u finansijsko onda je potrebno da se kroz opciju finansijski nalozi proknjiže adekvatni stavovi za viškove, manjkove i ispravku vrednosti.

Obrada popisa se ne mora završiti pri prvom pozivu ove opcije. Iz tabele se može izaći u bilo kom trenutku i kasnije ponovo ući. Program tada neće ponovo sračunati knjigovodstveno stanje već će vam ponuditi istu tabelu sa istim sadržajem kakvu ste imali zadnji put. Ukoliko iz nekog razloga želite da ponovo ažurirate knjigovodstveno stanje onda pozovite opciju sa **okruženja 'Ažuriranje knjigovodstvenog stanja'**; to vam može trebati ako ste u međuvremenu izvršili neke promene u robnom.

The screenshot shows the 'POPIISNA LISTA' application window. The title bar indicates 'POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12' and 'Verzija od: 15/03/2006'. The menu bar includes 'Okruženje_02', 'Parametri', 'General', 'Sistem', 'Edit', 'Table', 'Window', and '(C) InfoSys'. A dropdown menu is open, showing options like 'Stampa obradjene popisne liste', 'Stampa popisne liste', 'Stampa blanko popisne liste', 'Knjiženje popisa', 'Prepis količina i cena', 'Rekapitulacija po tarifama', 'Rekapitulacija po objektima', 'Promena redosleda', 'Kartica artikla', 'Inicijalizacija popisa', 'Ažuriranje knjigovodstvenog stanja', 'Brisanje popisa', 'Kreiranje dokumenta popisa', and 'Učitavanje sa dokumenta popisa'. The main window displays a table with columns: Jm, Pop_kol, Pop_cena, Pop_vred, Knj_kol, Knj_cena, Knj_vred, V_kol, V_vred, and M_kol. The table contains data for three items (KOM, AL, KOM, KOM) with their respective quantities and values. A text box in the bottom right corner of the screenshot lists 'Najčešće primene:' (Most common uses):

- Obrada viškova i manjkova magacina (količinskih i vrednosnih)
- Obrada ispravke vrednosti kod odstupanja cena (promena prosečnih cena, promena planskih cena)
- Obrada ispravke vrednosti kod nivelacije cena

Tada će se kolone KNJ_KOL, KNJ_CENA i KNJ_VRED iznova izračunati i upisati u gornju tabelu. Potom je potrebno obraditi i proknjižiti popis.

4.4.2. Popisna lista - blanko

[\[ROBNO/Zalihe/Popisne liste/blanko\]](#)

Ova opcija se koristi da bi se štampala blanko popisna lista koja treba da posluži prilikom vršenja popisa i upisivanja. Moguća je i štampa po računopolagačima. Na dijalogu je potrebno to uključiti.

☐ **Racunopolagac**

u tri forme.

Na [okruženju](#) se nalazi štampa blanko popisne liste

Predlažemo vam da samostalno probate štampu svake od te tri varijante i izaberete onu koja vam najviše odgovara.

Napominjemo da postoje naprednije tehnike unosa popisa tokom vršenja popisa u magacinu preko specijalnih uređaja takozvanih 'data terminal' – a ili ručnih terminala. Naš program podržava komunikaciju sa većinom od tih uređaja.

4.5. Automatsko formiranje izvornih dokumenata

Izvorni dokumenti se mogu automatski kreirati osim što se mogu direktno unositi. Navešćemo nekoliko osnovnih automatskih kreiranja izvornih robnih dokumenata koje smo već pominjali:

Predračun -> Faktura

[\[ROBNO/Predračuni/Okruženje/Predračun -> Faktura\]](#)

Na osnovu predračuna kreira se faktura istovetnog sadržaja.

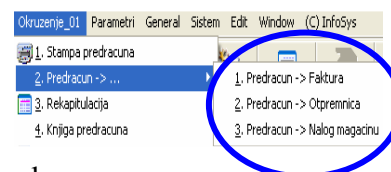
Ova opcija vam može poslužiti u sledećoj situaciji. Ako ste opcijom '[Predračun](#)' poslali ponudu koja je prihvaćena onda je potrebno napraviti fakturu istovetnog sadržaja. Da ne biste ponovo unosili sve kao i na predračunu ovaj automatizam kreiranja fakture će vam biti od koristi.

Predračun -> Otpremnica

[\[ROBNO/Predračuni/Okruženje/Predračun -> Otpremnica\]](#)

Na osnovu predračuna kreira se otpremnica istovetnog sadržaja.

Analogno kao u prethodnom slučaju, samo se kreira otpremnica robe.

Predračun -> Nalog magacinu

[\[ROBNO/Predračuni/Okruženje/Predračun -> Nalog magacinu\]](#)

Na osnovu predračuna kreira se nalog magacinu istovetnog sadržaja.

Analogno kao u prethodnom slučaju, samo se kreira nalog magacinu da se roba isporuči.

Otpremnica -> Faktura

[\[ROBNO/Predračuni/Okruženje/Otpremnica -> Faktura\]](#)

Na osnovu otpremnice ili skupa otpremnica kreira se faktura; posebno je zanimljiva mogućnost kreiranja fakture iz više otpremnica koje se selektuju na osnovnom dijalogu.

Kalkulacija -> Faktura

[\[ROBNO/Kalkulacija/Dodatne opcije/Kalkulacija -> Faktura\]](#)

Ovde je moguće da se na osnovu kalkulacije uradi faktura. Ovo može biti korisna opcija u slučaju kada se nabavlja roba specijalno po narudžbini kupca. Tada se najčešće cela nabavljena količina robe fakturiše kupcu.

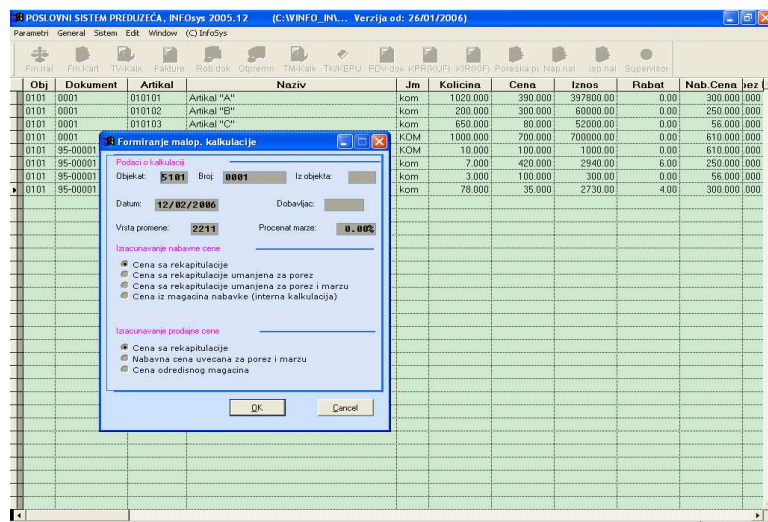
Opcijom Pregled knjiženja RM

[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM/]

Odavde se mogu kreirati tri vrste izvornih dokumenata:

1. Formiranje maloprodajne kalkulacije

[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM/Okruženje/Formiranje maloprodajne kalkulacije]

Maloprodajne kalkulacije se mogu odavde direktno formirati. Ovo se može upotrebiti u sledećem slučaju. Ako je potrebno jednom dnevno formirati maloprodajnu kalkulaciju za svu robu koja je toga dana prodana kupcima fizičkim licima. Ovo se radi da bi se sprovela neophodna maloprodajna evidencija. Dakle, na kraju dana se kreira jedna maloprodajna interna kalkulacija koja će zadužiti

maloprodaju za sve što je toga dana izdato. Pretpostavimo da je sve to što je izdato fizičkim licima evidentirano kao robni izlaz iz objekta maloprodaje. Ovom opcijom se u osnovnom dijalogu biraju izlazne promene za objekat maloprodaje, **OK**. Može se sa **okruženja** birati opcija **'Rekapitulacija po artiklima i cenama'** jer ako je jedan isti artikal prodavan fizičkim licima po različitim cenama onda je ovo potrebno uraditi da bi se taj artikal više puta pojavio u kalkulaciji to jest onoliko puta koliko je imao pojavljivanja različitih cena. Potom sa okruženja **'Formiranje maloprodajne kalkulacije'**. Potrebno je na dijalogu definisati osnovne elemente te kalkulacije:

- podaci o kalkulaciji
- izračunavanje nabavne cene
- najčešće se ovde bira 'cena iz magacina nabavke (interna kalkulacija)'
- izračunavanje prodajne cene

Na osnovu svih tih elemenata kreiraće se maloprodajna kalkulacija. Treba tada ući u opciju maloprodajnih kalkulacija, pronaći je i proknjižiti.

2. Formiranje dokumenta

[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM/Rekapitulacija po artiklima/Okruženje/Formiranje dokumenta]

Ovom opcijom je moguće da se na osnovu nekih podataka iz robnog kreira neki novi dokument u robnom. Primer za to može biti sledeći. Kada se na bazi celodnevne prodaje gotovih proizvoda želi napraviti jedan dokument ulaza u taj isti magacin. Na osnovnom dijalogu se unese: izlaz, period, objekat gotovih proizvoda, **OK**. Potom, **okruženje**, **rekapitulacija po artiklima**. Tada smo dobili pregled prodatih gotovih proizvoda u periodu. Sada bismo želeli da sve te artikle sa tim količinama proknjižimo kao ulaz u taj (ili neki drugi željeni) objekat. Tada zadajemo **Okruženje**, **Formiranje dokumenta**, i dobijamo dijalog na

kome se od nas očekuje da popunimo osnovne podatke o novom dokumentu koji će se kreirati. Obavezno treba uneti kompletan podatak u polje '**broj dokumenta**', vrstu promene jer od nje zavisi kontiranje u finansijsko i datum dokumenta. Potom **OK** i novi robni dokument je formiran i proknjižen, a možete ga pogledati u opciji **[ROBNO/Dokumenti (ul-izl) /Traži/ <zadajte šifru objekta i broj dokumenta>]**

Broj dokumenta obavezno dopunite jer se inicijalno u dijalogu nudi 'REK'

Vrstu promene ili šifru dokumenta pravilno zadajte jer od nje zavisi kontiranje ako je uključeno knjiženje u finansijsko

3. Formiranje trebovanja

[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM/Okrúženje/Predlog trebovanja/Okrúženje/Formiranje trebovanja]

Opcijom **predlog trebovanja** dobija se na ekranu u tabeli sadržina artikala koji preko normativa čine prethodne artikale (gotove proizvode).

Ovo se najčešće koristi na sledeći način. Osnovnim dijalogom se selektuju gotovi proizvodi koji su, na primer, proizvedeni u nekom periodu odnosno, preciznije, koji su ušli u magacin gotovih proizvoda (ulazni). Sada želite da formirate trebovanje materijala koji je potreban za te gotove proizvode. To se postiže kada se sa **okruženja** startuje opcija '**Predlog trebovanja**' kojom se dobijaju materijali koji čine malopredašnje gotove proizvode. Ti materijali su se pojavili na osnovu ranije unetih normativa gotovih prozvoja, opcija **[PROIZVODNJA/Normativi]**. Predloženo trebovanje se sada knjiži u robno-materijalno opcijom sa **okruženja** '**Formiranje trebovanja**' koja je po svemu ista kao i malopre objašnjena opcija '**Formiranje dokumenta**'.

Sada želite da formirate trebovanje materijala koji je potreban za te gotove proizvode. To se postiže kada se sa **okruženja** startuje opcija '**Predlog trebovanja**' kojom se dobijaju materijali koji čine malopredašnje gotove proizvode. Ti materijali su se pojavili na osnovu ranije unetih normativa gotovih prozvoja, opcija **[PROIZVODNJA/Normativi]**. Predloženo trebovanje se sada knjiži u robno-materijalno opcijom sa **okruženja** '**Formiranje trebovanja**' koja je po svemu ista kao i malopre objašnjena opcija '**Formiranje dokumenta**'.

Obratiti pažnju da podatak 'Datum dokumenta' ne sme ostati prazan!

Broj dokumenta obavezno dopunite jer se inicijalno u dijalogu nudi 'TR'

Vrstu promene ili šifru dokumenta pravilno zadajte jer od nje zavisi kontiranje ako je uključeno knjiženje u finansijsko

4.6. Ravnoteže

Programske opcije za kontrolu ravnoteže služe da se proveri da li postoji ravnoteža između izvornog robnog dokumenta i evidencije u koju se isti automatski proknjižio. Tako se može kontrolisati ravnoteža:

- **Kalkulacije - Finansijsko** [\[ROBNO/Kalkulacije/Okruženje/Dodatne opcije\]](#)
- **Kalkulacije - Robno** [\[ODRŽAVANJE/Ravnoteže\]](#)
- **Fakture - Finansijsko** [\[ROBNO/Fakture/Okruženje/Dodatne opcije\]](#)
- **Fakture - Robno** [\[ODRŽAVANJE/Ravnoteže\]](#)
- **Robno - stanje artikala**

Ova ravnoteža ima posebnu važnost i o njoj je već bilo reči u poglavlju o izveštajima i stanju robe

- **Nalog magacinu - robno** [\[ODRŽAVANJE/Ravnoteže\]](#)

Pošto se gore pominje opcija [\[ODRŽAVANJE/Ravnoteže\]](#) dajemo detaljniji opis programske opcije:

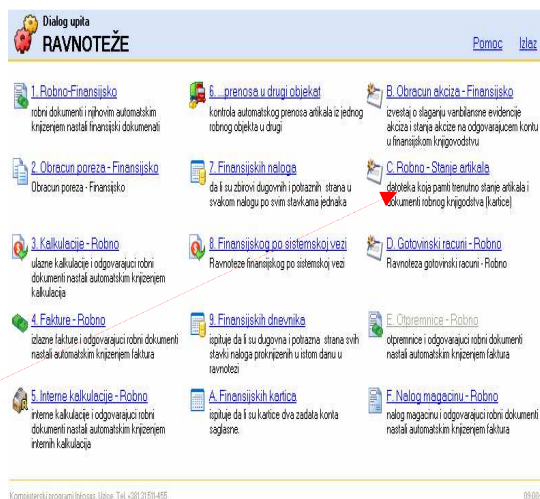
Kontrola ravnoteže je opcija koja kontroliše moguće neravnoteže između pojedinih segmenata informacionog sistema ili unutar finansijskog knjigovodstva.

Kontrola između pojedinih segmenata ima smisla ako se radi automatsko knjiženje iz jednog u drugi segment, što je uobičajeno, ili se dodeljuju isti brojevi dokumentima u oba segmenta. Korigovanjem izvornih dokumenata bez ponovnog knjiženja, ili brisanjem dokumenata na način koji ne povlači brisanje odgovarajućeg dokumenta u segmentu sa kojim je povezan, a takođe i direktnim menjanjem ili brisanjem odredišnog dokumenta (dokumenta koji je nastao kao rezultat automatskog knjiženja i nalazi se u evidenciji [\[ROBNO/Dokumenti \(ul- izl\)\]](#)) može nastati neravnoteža.

Nastala neravnoteža se lako uočava pomoću ove opcije pa je poželjno da se povremeno izvrši provera. Proveru treba izvršiti i ako se posumnja da izveštaji iz pojedinih segmenata daju nesaglasne informacije.

Može se kontrolisati ravnoteža između sledećih segmenata:

1. Robno (Materijalno) i Finansijsko
  2. Evidencija obračunatog poreza i finansijsko
  3. Ulazne kalkulacije i robno
  4. Izlazne fakture i robno
  5. Interne kalkulacije i robno
  6. Ravnoteža prenosa u drugi objekat
  7. Finansijski nalozi (dugovna i potražna strana)
  8. Ravnoteža finansijskog po sistemskoj vezi
  9. Finansijski dnevnik (dugovna i potražna strana)
- A. Finansijske kartice
B. Ravnoteža obračunata akciza - finansijsko
C. Ravnoteža robno – stanje artikala (tabela stanja)
D. Ravnoteža gotovinski računi - Robno
E. Ravnoteža otpremnice - robno
F. Ravnoteža nalog magacinu - robno

Rezultate kontrole treba pažljivo analizirati. Neki dokumenti nastali denominacijom u pojedinim segmentima mogu biti u neravnoteži zbog dodeljenih različitih brojeva (naziva) dokumentima, a takođe je moguće i odstupanje za mali finansijski iznos (nekoliko para).

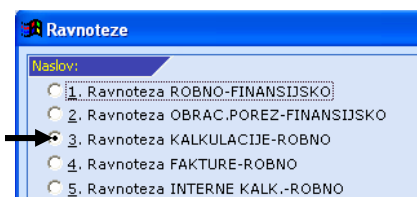
Dalje, problem može biti i u izvornom i u odredišnom dokumentu, pa treba pregledati dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjiženje dokumenata.

1. Ravnoteza Robno (Materijalno) / Finansijsko ispituje moguće neravnoteže između robnih dokumenata i njihovim automatskim knjiženjem nastalih finansijskih dokumenata. Način automatskog knjiženja ulaznih kalkulacija i izlaznih faktura je objašnjen u odgovarajućim opcijama programa. Automatsko knjiženje ostalih robnih dokumenata koji se direktno unose u opciji **[ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]** korisnik može sam definisati u zavisnosti od tipa (šifre) dokumenta tj. vrste promene koja se radi, prema uputstvu za ovu opciju. Izveštaj daje brojeve dokumenata, datum, iznos i podatak da li je dokument ulazni ili izlazni, za dokumente koji nisu u ravnoteži tj. datum ili iznos se ne slažu između robnog i finansijskog dokumenta ili jedan od ova dva dokumenta ne postoji.

2. Ravnoteza Obračunat porez / Finansijsko ispituje moguće neravnoteže između evidencije fakturisanog poreza i konta za njegovo knjiženje. Postoji posebna programska opcija **"Fakturisani porez"** u kojoj se može pregledati (a takođe i modifikovati što nije preporučljivo) ova evidencija, a koja nastaje automatskim knjiženjem izlaznih faktura. Izveštaj daje broj dokumenta i iznos poreza iz finansijskog knjigovodstva, broj dokumenta i iznose poreza iz evidencije poreza za eventualno nađenu neravnotežu.

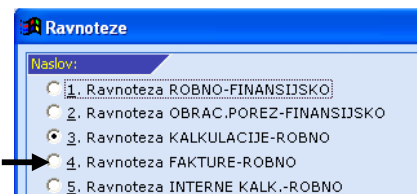
3. Ravnoteža Kalkulacije / Robno ispituje eventualne neravnoteže između ulaznih kalkulacija i odgovarajućih robnih dokumenata nastalih automatskim knjiženjem kalkulacija. Izveštaj o neravnoteži se daje na nivou stavki tj. za svaku stavku iz robnog i kalkulacija se ispituje podudarnost:

- Šifara dobavljača
- Datuma dokumenata
- Šifara artikala
- Količina
- Nabavnih cena
- Prodajnih cena

4. Ravnoteza Fakture / Robno ispituje eventualne neravnoteže između izlaznih faktura i odgovarajućih robnih dokumenata nastalih automatskim knjiženjem faktura. Izveštaj o neravnoteži se daje na nivou stavki tj. za svaku stavku iz robnog i faktura se ispituje podudarnost:

- Šifara kupaca
- Datuma dokumenata
- Šifara artikala
- Količina
- Prodajnih cena

5. Interne kalkulacije / Robno (veleprodaje) ispituje eventualne neravnoteže između internih kalkulacija i odgovarajućih robnih dokumenata nastalih automatskim knjiženjem internih kalkulacija u robno veleprodaje (ili gotovih proizvoda). Izveštaj o neravnoteži se daje na nivou stavki tj. za svaku stavku iz robnog i kalkulacija se ispituje podudarnost:

- Datuma dokumenata
- Šifara artikala
- Količina
- Nabavnih cena za kalkulaciju

6. Ravnoteza prenosa u drugi objekat. Ako se radi automatski prenos artikala iz jednog robnog objekta u drugi pomoću ove opcije moguće je izvršiti kontrolu ravnoteže. Neravnoteža

može nastati ako se ne sprovede akcija prebačaja, ili ako se naknadno menja izvorni dokument bez ponovnog prebačaja, ili se menja odredišni dokument bez izmene izvornog.

7. Ravnoteža finansijskih naloga ispituje da li su dugovna i potražna strana na nalogu u ravnoteži tj. da li su zbrovi dugovnih i potražnih strana u svakom nalogu po svim stavkama jednaki. Ravnoteža se može posebno ispitivati samo za finansijsko knjigovodstvo (klase 0 do 8), za klasu 9, ili za sve klase. Ako se pronađu nalozi koji nisu u ravnoteži daju se podaci o zbiru dugovne i potražne strane, a takođe i razlika u formi tabele. Označeni nalog u tabeli se može dobiti zumiran po svim stavkama pritiskom na taster **F12**. Na ovaj način se može i ukloniti razlog neravnoteže, modifikacijom iznosa, dodavanjem novih nedostajućih stavki ili brisanjem suvišnih stavki finansijskog naloga.

8. Ravnoteža finansijskog po sistemskoj vezi. Sistemska veza predstavlja takozvani 'linksis' podatak koji vezuje skup stavki finansijskog knjigovodstva. Te stavke potencijalno mogu biti u različitim nalogima. Obično su stavke koje su zajedno u skupu po **sistemskoj vezi** one koje su se automatski proknjižile iz izvornih dokumenata. Ova ravnoteža može biti korisna kada prethodno opisana ne daje dovoljno dobre rezultate.

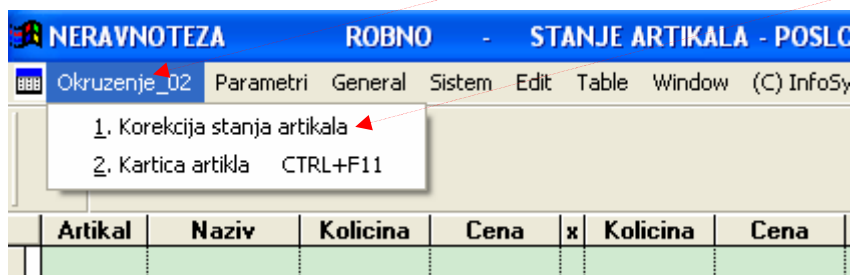
9. Ravnoteža finansijskih dnevnika ispituje da li su dugovna i potražna strana svih stavki naloga proknjiženih u istom danu u ravnoteži tj. da li su zbrovi dugovnih i potražnih strana po svim stavkama proknjiženim u danu jednaki. Ako se pronađu datumi da ne postoji ravnoteža daju se podaci o zbiru dugovne i potražne strane, a takođe i razlika u formi tabele.

A. Ravnoteza finansijskih kartica ispituje da li su kartice dva zadata konta saglasne.

B. Kontrola ravnoteze akcize - finansijsko. Dobija se izveštaj o slaganju vanbilansne evidencije akciza i stanja akcize na odgovarajućem kontu u finansijskom knjigovodstvu. Izveštaj se dobija po dokumentima i akcizama i sadrži podatke u sledećim slučajevima:

- Postoji evidentiran dokument sa akcizom u vanbilansnoj evidenciji, a ne postoji odgovarajući stav u finansijskom knjigovodstvu
- Postoji stav u finansijskom knjigovodstvu koji odgovara zaduženju akcize, a ne postoji odgovarajući dokument u vanbilansnoj evidenciji akcize.
- Postoji evidentiran dokument sa akcizom i u vanbilansnoj evidenciji i u finansijskom knjigovodstvu, ali se iznos, datum ili neki drugi podatak razlikuje.

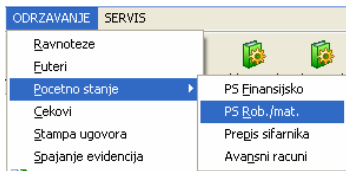
C. Ravnoteza ROBNO - STANJE ARTIKALA ispituje da li se podaci u tabeli stanja koja pamti trenutno stanje (količinu i prodajnu cenu) artikala slaže sa dokumentima robnog knjigodstva (karticama). Ako postoji neravnoteža potrebno je na **okruženju** aktivirati opciju '**Korekcija stanja artikala**'.

4.7. Prepis početnog stanja – iz prethodne godine

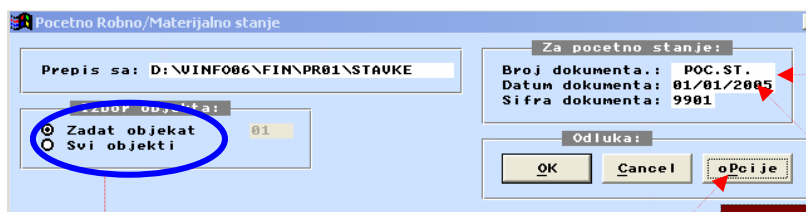
[ODRŽAVANJE/Početno stanje/PS Rob-mat]

Ovom programskom opcijom se vrši automatski prepis početnog stanja iz prethodne godine u tekuću (tekuća je ona u koju ste 'ušli'). Rezultat te opcije je formiran robni dokument koji se može videti na opciji [ROBNO/Dokumenti ul-izl].

Pre prepisa početnog stanja obavezno proverite da li ste završili sva knjiženja u prethodnoj godini? Da li su u trgovini urađene nivelacije, na materijalu da li su urađene ispravke vrednosti, na gotovim proizvodima takođe, obrade popisa, ...

Kada ste aktivirali opciju za prepis početnog stanja pojaviće se sledeći dijalog na ekranu.

Dokument početnog stanja

Broj dokumenta početnog stanja

Datum dokumenta

Formiranje početnog stanja se može obaviti za:

- **zadati objekat**, ili
- **sve objekte** odjednom.

Ako se označi prepis početnog stanja za sve objekte odjednom onda će se u tekućoj godini formirati onoliko dokumenata početnog stanja koliko je imalo objekata u prošloj godini.

VAŽNO! Prepis početnog stanja aktivirajte iz Nove godine (uđite u novu poslovnu godinu)

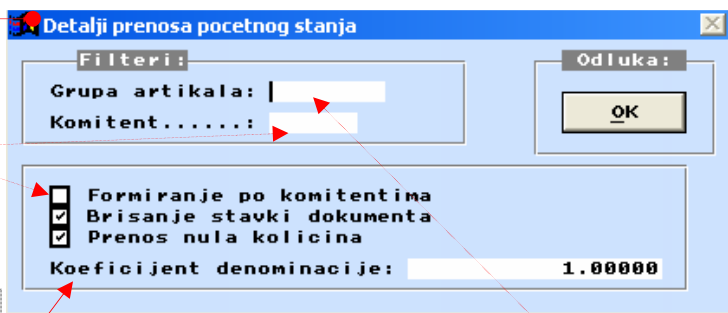
Ukoliko je za robno bitno **početno stanje po komitentima** (konsignacija, ambalaža, ...) onda se za jedan objekat mora formirati onoliko dokumenata početnog stanja koliko ima komitenata na tom objektu. To je omogućeno na dodatnom dijalogu za početno stanje koji se nalazi pod dugmetom **Opcije**.

Na ovom dijalogu je moguće definisati jednog **komitenta** za koga se želi formirati početno stanje

Denominacija početnog stanja je do sada bila potrebna u dva slučaja:

- denominacija valute
- promena valute

Jedinica je neutralna i znači da nema denominacije

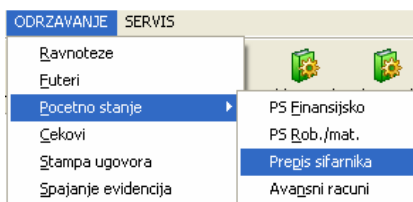
Na ovom dijalogu je moguće uneti **grupu** artikala (deo šifre s'leve strane od nekoliko početnih cifara) za koju se želi formirati početno stanje

Kada ste formirali početno stanje robe predlažemo vam da sprovedete postupak obnavljanja tabele stanja pre nego što počnete sa radom. To se radi programskom opcijom [ODRŽAVANJE/Ravnoteže/C. Ravnoteža ROBNO – Stanje artikala].

Na kraju treba uporediti vrednost dokumenta početnog stanja i stanja robe u prethodnoj poslovnoj godini koji treba da se slažu. Neslaganje je znak da nisu u prošloj godini urađene ili nivelacije ili ispravke vrednosti (popisi i razlike)

4.8. Prepis šifarnika – iz prethodne godine

[ODRŽAVANJE/Početno stanje/Prepis šifarnika]

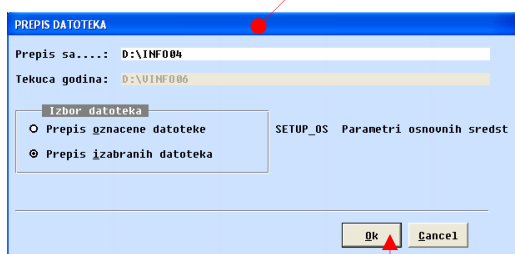

VAŽNO! Prepis šifarnika aktivirajte iz Nove godine (uđite u novu poslovnu godinu)

Preduzeće Infosys korisnicima obično instalira program za novu poslovnu godinu krajem Decembra ili početkom Januara. Tada se u programu za Novu godinu prenesu svi šifarnici iz prethodne. Međutim posle toga korisnik još radi u prethodnoj godini i često unese nove šifre artikala, kupaca, ... Kada definitivno počne raditi u programu za novu poslovnu godinu primeti da mu nema nekih šifara koje je imao u prethodnoj godini. Tu se radi o tim novootvorenim šiframa posle instalacije programa za novu poslovnu godinu.

Da bi korisnik preneo te šifre iz prethodne u tekuću godinu potrebno je uraditi sledeći postupak:

- da uđe u program za tekuću (novu) godinu
  - da aktivira opciju za prepis šifarnika [ODRŽAVANJE/Početno stanje/Prepis šifarnika]
  - da iz ponuđene tabele označi koje šifarnike želi da prepíše (sa **CTRL-X**)
  - sa **Okruženja** da aktivira opciju za **prepis**
- i pojaviće se sledeći dijalog

Na kome treba odgovoriti sa **OK**.

TABELE ZA PREPIS Taster F12 za izbor nacina prepisa - POSLOVNI SISTEM PREDUZE

Opis	Ime dat	x
Dodatni parametri štampe virmena	SETUP_V1	
Parametri štampe virmena	SETUP_VN	
	SETUP_VP	
Parametri veza sa SPP	SET_ISP	
Šifarnik artikala	SIFMAT	x
Šifarnik opcija (SISTEM)	SIFOPC	
	SIFOSN	
Šifarnik blagajni	SIF_BLAG	

Da bi ste znali da označite željene šifarnike u **gornjoj tabeli** navešćemo nekoliko najčešćih koji vam mogu biti potrebni sa svojim oznakama u koloni **Ime dat**.

IME_DAT	Značenje
SIFMAT	Šifarnik artikala
K_D	Šifarnik kupaca – dobavljača
K_P	Kontni plan
OBJ	Šifarnik objekata
SIF UPL	Šifarnik vrsta promena
OSN_SRED	Šifarnik osnovnih sredstava
SEKTOR	Šifarnik sektora

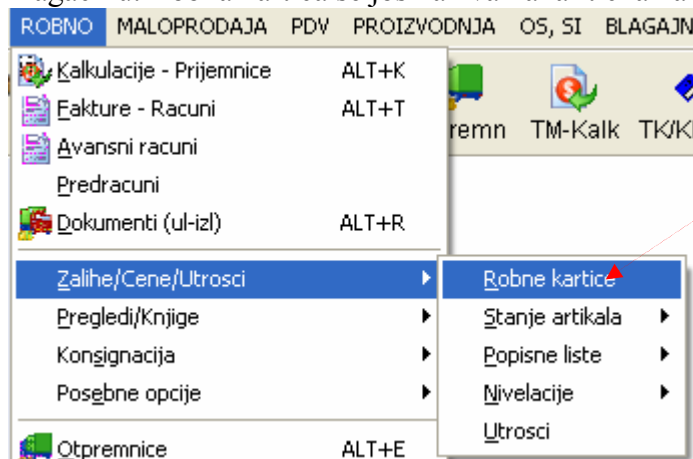
VAŽNO! Kada prepisujete bilo koji šifarnik iz prethodne u tekuću poslovnu godinu, može doći do **'prebijanja'** šifre u novoj godini pod uslovom da je prethodno kao takva bila uneta, to jest ako ste pod istom šifrom imali različite činioce (nazive šifri) u prethodnoj i tekućoj poslovnoj godini.

5. IZVEŠTAJI

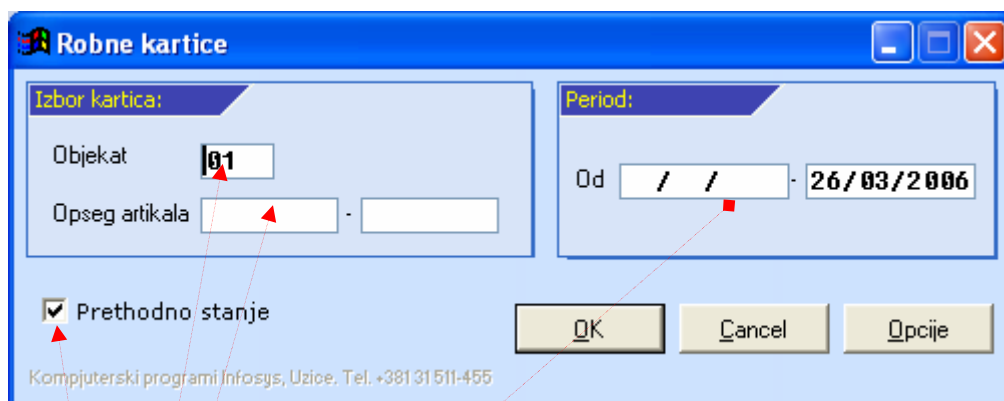
5.1. Robne kartice

[ROBNO/Zalihe/Robne kartice]

Robna kartica hronološki prikazuje sve promene jednog artikla na jednom objektu - magacinu. Robna kartica se još naziva i analitička kartica robe. Kada se pozove [ova opcija](#)

dobija se dijalog na kome treba uneti sledeće podatke:

- šifra objekta - na dijalogu stoji 'objekat'

ovde se unosi šifra objekta - magacina; može se koristiti **F5** za pretraživanje u šifarniku objekata

- šifra artikla - na dijalogu stoji 'opseg artikala'

ovde se unosi šifra artikla; opseg artikala znači da se može zadati **od šifre do šifre** ali se to retko koristi, dakle dovoljno je uneti samo jednu šifru artikla koja vas interesuje, a drugo polje za šifru, iz opsega, može ostati prazno.

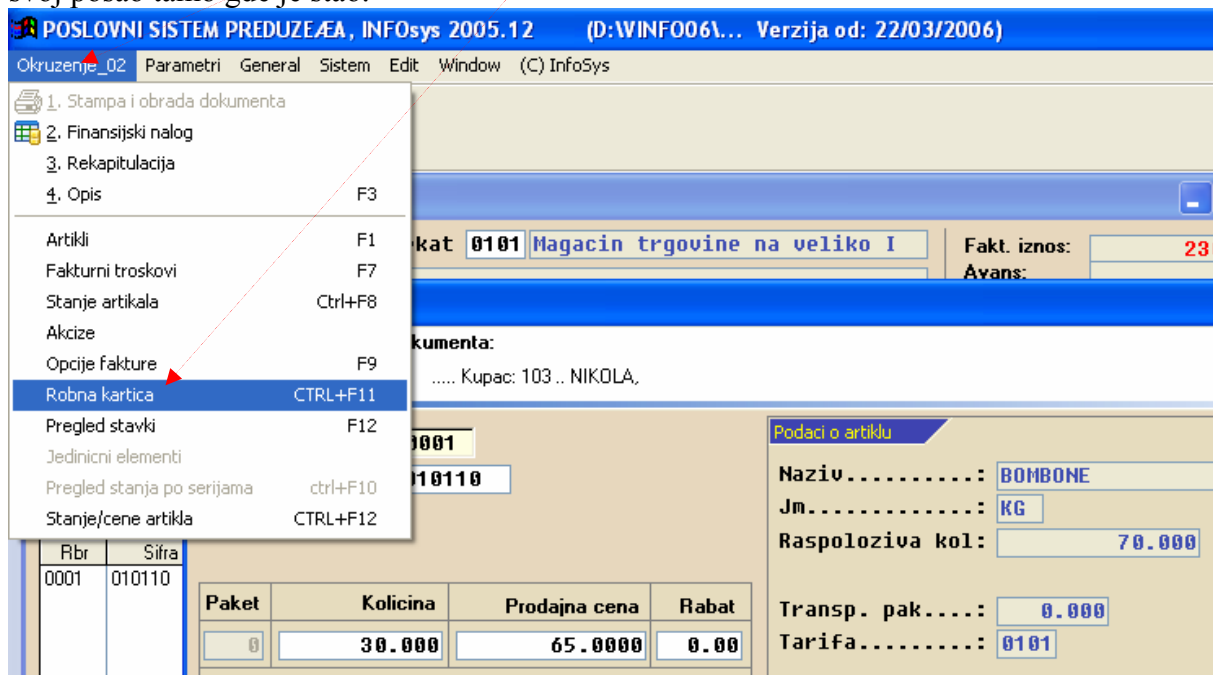
- period

period je postavljen na ceo period i najčešće ga ne treba zadavati, izuzev ako želite prikaz robne kartice baš u nekom zadanom periodu

- prethodno stanje

ako je uključeno onda se na kartici prikazuje prethodno stanje, i obrnuto; prethodno stanje može biti početno stanje kada se zada ceo period, ali ako se zada neki period iz sredine godine, onda je prethodno stanje jednako početnom uvećanom za tekući promet sve do prvog datuma iz zadanog perioda.

Robna kartica se može pozvati i sa [okruženja](#) skoro svih izvornih robnih dokumenata jer je to česta potreba korisnika. Na taj način korisnik može bez izlaska iz tekuće opcije, na primer fakture, da u svakom momentu pozove [robnu karticu](#) koja ga interesuje i da potom nastavi svoj posao tamo gde je stao.

Robna kartica od važnih kolona u sebi sadrži:

- **datum**, datum promene

- **dokument**, broj dokumenta

ovo je najčešće broj izvornog dokumenta sa koga je nastao robni dokument; ako je na primer na robnoj kartici jedna stavka sumnjiva ili netačna možete pogledati robni dokument, bilo izvorni bilo centralni, ako zapamtite taj broj sa kartice, pa ga potom “tražite” pod tim brojem u svojoj evidenciji.

- **ulaz**, količina robe koja je ušla u magacin

- **izlaz**, količina robe koja je izašla iz magacina

- **stanje**

stanje robe (ulaz – izlaz); ovaj podatak na robnoj kartici je kumulativan, dakle predstavlja stanje robe do toga momenta

- **cena**, cena robe

- **iznos**, iznos korekcije

- **saldo**

vrednost robe; ovaj podatak na robnoj kartici je kumulativan, dakle predstavlja vrednost robe do toga momenta

- **u_obj**

kod međumagacinskog prenosa ako je stavka izlazna prikazuje odredišni objekat, odnosno objekat u koji je roba prešla, a ako je stavka ulazna ovaj podatak prikazuje objekat odakle je roba došla

- **vp**

vrsta promene; ovaj podatak nam najčešće daje informaciju o izvornom dokumentu sa koga se promena na robnoj kartici desila; tako možemo lako da prepoznamo da li je stavka “došla” sa kalkulacije, fakture, ...

- **ext_dokum**

broj dokumenta komitenta; na izvornim dokumentima bi to mogao da bude broj fakture dobavljača kada se knjiži prijemnica, i slično

PRET.(do: / /)		0.000	0.000	0.000	0.00				
Datum	Dokument	Ulaz	Izlaz	Stanje	Cena	Iznos	Saldo	U_obj	Vp
06/03/2006	0001	300.000		300.000	22.500	6750.00	6750.00		2201
14/04/2006	68-00010		10.000	290.000	22.500	225.00	6525.00		2501
17/04/2006	TEST		1.000	289.000	33.000	33.00	6492.00		6002
04/05/2006	36-00150		10.000	279.000	300.000	3000.00	3492.00		2501

- **nalog**

predstavlja unet podatak u polju 'Nalog' na izvornim dokumentima koji imaju to polje; u proizvodnji ovo može da bude radni nalog

- komitent

ako je robna promena vezana za nekog komitenta onda se o tom komitentu prikazuje njegova šifra i naziv. Na primer, kod prijemnica bi se videlo od koga je roba nabavljena, a kod prodaje robe bi se videlo kome je roba prodana.

Sortiranje

Prva, Prethodna, Naredna, Poslednja stavka robne kartice

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, InfoSys 2005.12 (D:\WINF006\... Verzija od: 05/04/2006)

Okruganje_02 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Stampa 1 Stampa 2 Traženje Lista

ROBNA KARTICA za obj. 0101, Art. 010110 BOMBONE

Traži: [ ] [Z] [F] [K] [L] [R] [P]

[Delete] - Pretraživanje podataka

Datum	Dokument	Ulaz	Izlaz	Stanje	Cena	Iznos	Saldo	U_obj	Vp	Ext.dokum.	Nalog	Komit.	Naziv
27/03/2006	0003	100.000		100.000	60.000	6000.00	6000.00	2201	456			102	
28/03/2006	80-00006		30.000	170.000	65.000	1950.00	9050.00	2501	00006			103	
30/03/2006	M0005	170.000		340.000	50.000	8500.00	17550.00	5101	2213	M0005			
30/03/2006	M0006	-100.000		240.000	50.000	-5000.00	12550.00	5102	2213	M0006			
03/04/2006	0010	1000.000		1240.000	80.000	80000.00	92550.00	2201	789		003		KAFANA KUMOWI
UKUPNO		1270.00	30.00	1240.00	80.00		92550.00						

Record: 1/6 Exclusive

OVR NUM

Prva, Prethodna, Naredna, Poslednja robna kartica

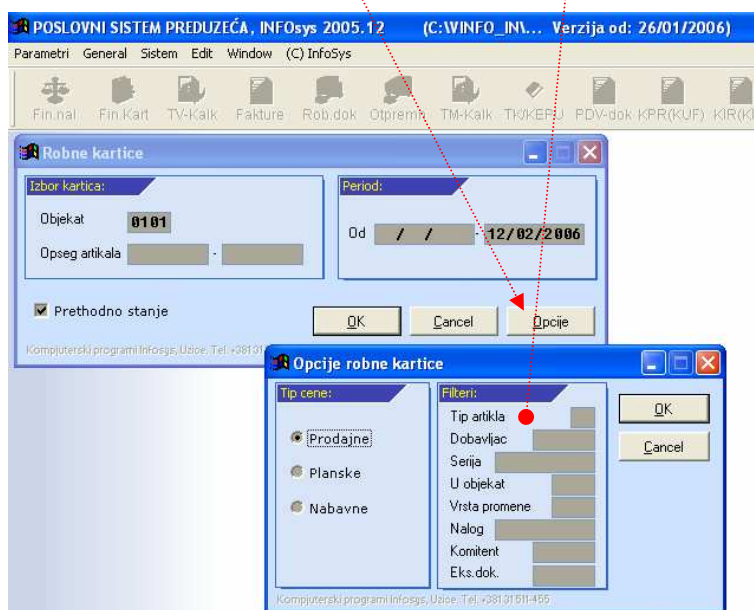
Ulaz, Izlaz, Stanje količine

U dijalogu za robnu karticu postoji i dugme 'Opcije' gde se mogu zadati još neki kriterijumi za prikaz robne kartice. Oni se retko pozivaju pa su iz tog razloga smešteni pod to dugme. Tu se može prikazati robna kartica ali pod filterima koje zada korisnik. Tako, na primer, moguće je da pozovete robnu karticu na kojoj se prikazuju promene samo određenog kupca, ili određene vrste promene ili bilo čega što se nudi pod filterima.

Kada ste na ekranu dobili robnu karticu u formi tabele moguće je sa okruženja uraditi sledeće:

- štampa robne kartice (tekuće)
- prikazati sledeću karticu sa **ALT + ↓**
- prikazati prethodnu karticu sa **ALT + ↑**
- prikazati prvu karticu iz zadatog opsega sa **ALT + V**
- prikazati poslednju karticu iz zadatog opsega sa **ALT + D**
- prikazati listu kartica iz zadatog opsega sa **ALT + L**

ovom opcijom možete dobiti listu svih ili nekih kartica koje potom možete sve odjednom štampati opcijom sa okruženja. Sve ove opcije su ponuđene na okruženju robne kartice i omogućavaju korisniku lak i komforan način listanja istih.

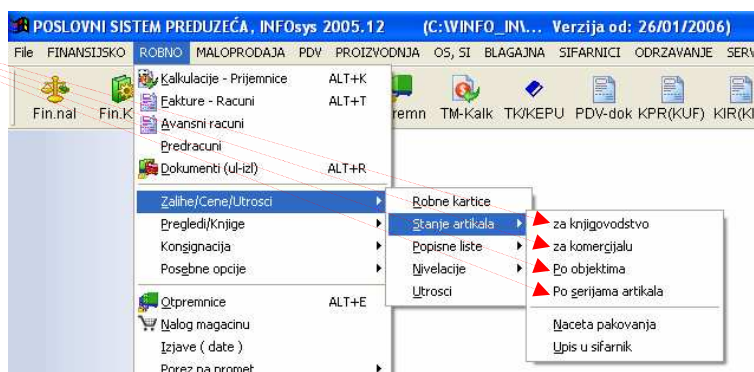
5.2. Stanja artikala (lager liste)

[ROBNO/Zalihe/Stanje artikala]

Stanje artikala je izveštaj koji prikazuje stanje robe u objektu - magacinu.

Program ima **4 varijante** ovog izveštaja i ovde ćemo svaki posebno detaljno opisati:

- za knjigovodstvo
- za komercijalu
- po objektima
- po serijama

5.2.1. Stanje artikala / za knjigovodstvo

[ROBNO/Zalihe/Stanje artikala/za knjigovodstvo]

Ova opcija je najvažnija od sve četiri i prikazuje stanje artikala u zadatom objektu po pravilima kako to knjigovodstvo propisuje. Količina se dobija automatskim izračunavanjem sa pojedinih kartica. Vrednost se izračunava sabiranjem vrednosti sa svake promene na karticama. Dakle, ovde se podrazumeva da se stanje artikala uvek iznova izračunava prilikom pozivanja ove opcije, što nije slučaj kod varijante .. za komercijalu. To ujedno i znači da je ova varijanta stanja artikla najpouzdanija u smislu tačnosti podataka, ali i najsporija; međutim kako su danas računari izuzetno brzi, ova potencijalna mana dolazi do izražaja samo gde se u bazi podataka nalazi izuzetno mnogo robnih promena.

Kada se pozove ova opcija dobija se dijalog sledeće sadržine:

- Izbor objekta

Bira se šifra objekta - magacina za koji se želi dobiti stanje magacina. Posle ovog izbora najčešće se više ništa u dijalogu ne bira jer je sve podešeno na default-ne vrednosti (najčešće vrednosti), dakle, klikom na **OK** se dobija izveštaj u formi tabele.

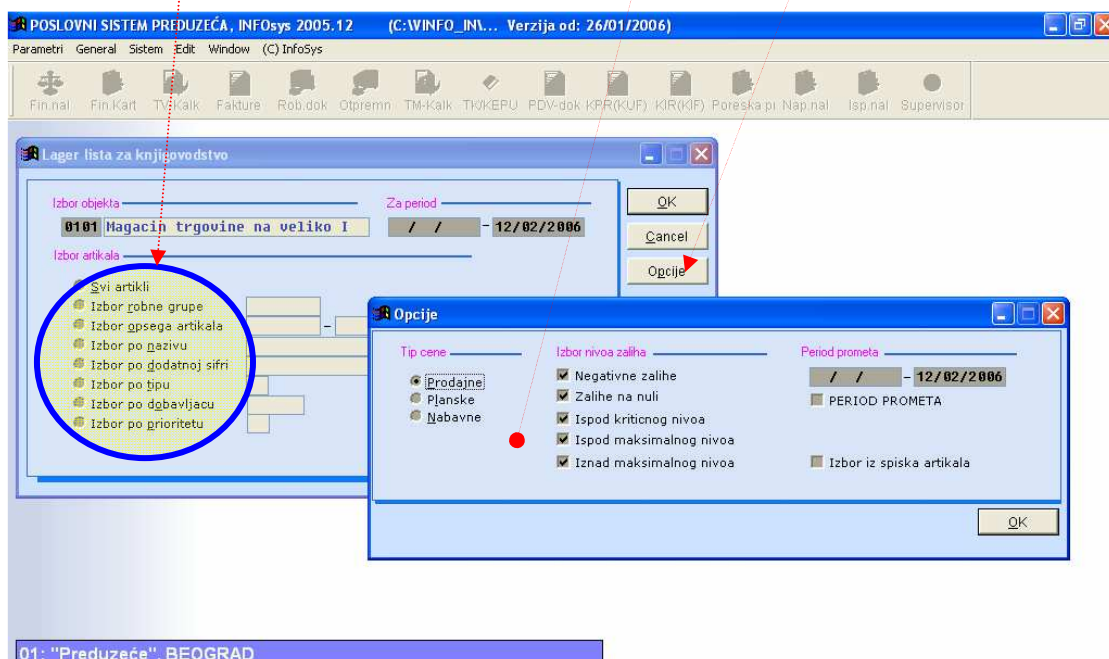
- Za period

Bira se period. Najčešće se početni datum nikada ne unosi. Krajnji datum je sistemski, dakle tekući, pa se ni on najčešće ne unosi.

- Izbor artikala

- Svi artikli
- Izbor robne grupe
- Izbor opsega artikala
- Izbor po nazivu
- Izbor po dodatnoj šifri
- Izbor po tipu
- Izbor po dobavljaču
- Izbor po prioritetu

Ako kliknete na dugme **Opcije** dobijate sledeći **dijalog** na kome možete postaviti dodatne uslove za željeni izveštaj

Ovde se može ograničiti skup artikala koji su predmet vašeg interesovanja za ovaj izveštaj. Možete koristiti gornje kriterijume da bi ograničili skup željenih artikala.

Primer 1.

Ako želite sve artikle čija šifra počinje sa 012, onda u polje 'Izbor robne grupe' treba uneti 012.

Primer 2.

Ako želite sve artikle koji u nazivu imaju reč FILTER, onda u polje 'Izbor po nazivu' treba uneti tu reč FILTER.

Primer 3.

Ako želite sve artikle koji pripadaju određenom tipu gde je tip unapred unet u šifarniku artikala, onda u polje 'tip' unesete željeni tip.

Primer 4.

Ako želite stanje artikala koji pripadaju zadatom dobavljaču, onda u polju 'Izbor po dobavljaču' treba da zadate šifru tog dobavljača (može se koristiti F5 za pretraživanje). Međutim ova opcija zahteva da se prethodno u šifarniku artikala unese dobavljač u polju 'dobav'.

- dugme **Opcije**

Koristi se kada se žele uključiti još neki dodatni kriterijumi koji se inače ređe pozivaju. To su:

- tip cene

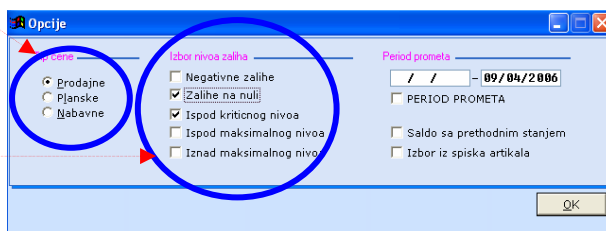
Stanje artikala, kada je cena i vrednost u pitanju, se prikazuje po ceni koja je definisana u šifarniku objekata u polju 'NP' (ranije je bilo reči o tome).

Međutim ako se ne želi to već korisnik hoće da forsira neke druge cene onda bira iz ponuđenog:

- prodajne
- planske
- nabavne

- izbor nivoa zaliha

- negativne zalihe
- zalihe na nuli
- ispod kritičnog nivoa (minimalnog nivoaa)
- ispod maksimalnog nivoaa
- iznad maksimalnog nivoaa

Ovi kriterijumi su svi uključeni, ali korisnik može da isključi neke od njih po želji.

Primer 5.

Ako želite stanje samo onih artikala koji su bili u prometu, a sadašnje stanje količine je 0 (nula).

Treba sve isključiti osim 'zalihe na nuli'.

Primer 6.

Ako želite stanje zaliha koji je pao ispod minimalnih zaliha, onda treba samo da ostane uključen kriterijum 'ispod kritičnog nivoaa (minimalnog nivoaa)'. Prethodno su kritične - minimalne zalihe unete u šifarniku artikala u opciji 'trgovački-komercijalni-zalihe' o čemu je bilo reči u odeljku o šifarniku artikala.

Primer 7.

Ako želite stanje zaliha koji je prešao maksimalni nivo zaliha, onda treba samo da ostane uključen kriterijum '[iznad maksimalnog nivoa](#)'. Prethodno su maksimalne zalihe unete u šifarniku artikala u opciji 'trgovački-komercijalni-zalihe' o čemu je bilo reči u odeljku o šifarniku artikala.

- period prometa

Ovaj kriterijum može da bude od velike koristi. Navešćemo **primer**: Ako želite stanje samo onih artikala koji su 'prometovali', dakle, imali promene, u nekom periodu, onda se koristi ovaj kriterijum; ali to ne znači da je to stanje artikala u tom periodu. Znači izdvajaju se samo oni artikli koji su se javili u robnom prometu u zadatom periodu, ali se njihovo stanje prikazuje za ceo zadati period u osnovnom, to jest glavnom ili početnom dijalogu.

- izbor po komitentu iz perioda prometa

Ovaj kriterijum je sličan prethodnom. Uzimaju se samo oni artikli koji su prometovali u zadatom periodu, ali i koji su vezani za zadatog komitenta. Ovo se može koristiti kada želite izveštaj o stanju zaliha robe od zadatog dobavljača. Pri tome neki od tih artikala se mogu nabavljati od zadatog ali i od drugih dobavljača i prikazaće se na izveštaju. Na 'Izbor artikala / po dobavljaču', (ranije objašnjeno), se ovo ne može ovako dobiti jer će isključiti artikle koji su povezani sa drugim dobavljačima preko polja '[dobav](#)' u šifarniku artikala.

- izbor iz spiska artikala

Ovde se može dodatno selektovati iz ponuđenih artikala koje želite da dobijete na izveštaju o stanju zaliha. Izbor iz spiska (CTL-X, CTRL-E) je opisan u opštem uputstvu.

Treba istaći i to da se svi kriterijumi koje korisnik izabere na dodatnom dijalogu pod dugmetom '[Opcije](#)' sabiraju sa kriterijumima koje je korisnik definisao na glavnom dijalogu, na primer 'izbor artikala', pa onda tako izdvojeni artikli se prikazuju na izveštaju o stanju zaliha.

Period prometa - **03/04/2006**

☐ PERIOD PROMETA

☐ Saldo sa prethodnim stanjem

☐ Izbor iz spiska artikala

Ekranski prikaz pregleda stanja artikala

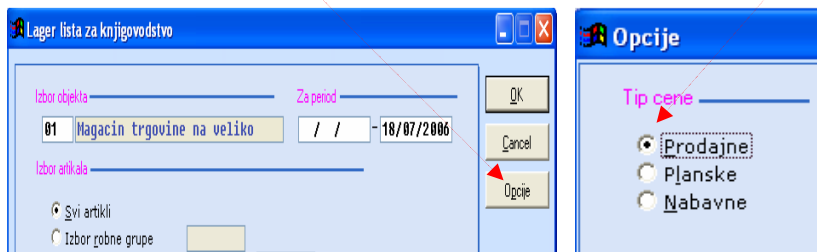
Okruženje_01 Parametri General Sistem Edit Table Window (C) InfoSys								
Stampa 1 Stampa 2 Suma Sortiranje R.Kartica St.Stanja								
STANJE MAGACINA: 0101 Magacin trgovine na veliko I								
	Sifra	x	Naziv	Jm	Stanje	Ulaz	Izlaz	Cena
	010101	x	NEKI ARTIKAL	KOM	10.000	10.000	0.000	120.000
	010102	x	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	300.000	300.000	0.000	22.500
	010103	x	Neki treci artikal	KOM	25.000	25.000	0.000	39.000
	010104	x	Neki cetvrti artikal	KOM	50.000	50.000	0.000	14.000
	010105	x	MATERIJAL	KOM	10.000	10.000	0.000	650.000
	010107	x	GROZDJJE	KOM	4.000	4.000	0.000	21000.000
	010108	x	CEMENT	KOM	4.000	4.000	0.000	21000.000
	010110	x	BOMBONE	KG	1240.000	1270.000	30.000	80.000
	010113	x	ARTIKAL	KOM	100.000	100.000	0.000	54.000
	010114	x	EKSPLOZIV "A"	KGR	1000.000	1000.000	0.000	600.000
	010115	x	EKSPLOZIV "B"	KGR	2000.000	2000.000	0.000	400.000
	010116	x	EKSPLOZIV "C"	KGR	3000.000	3000.000	0.000	200.000

Primer 8.

Ako želite prikaz stanja artikala gotovih proizvoda, ali po podajnim cenama.

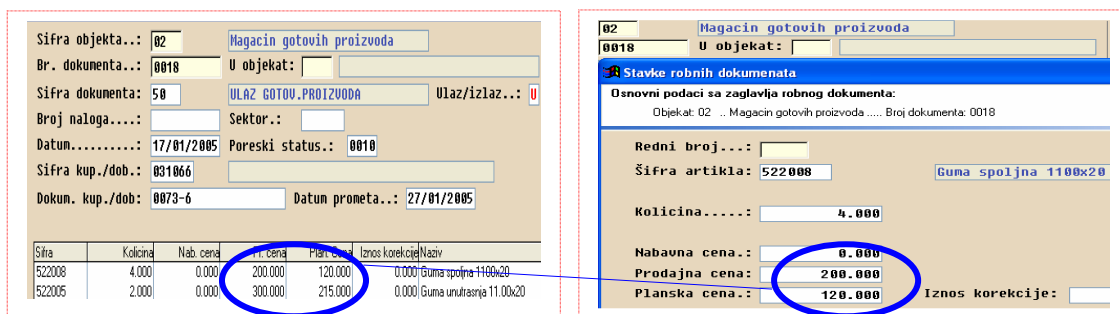
Potrebno je na **opcijama** osnovnog dijaloga kliknuti (izabrati) **prodajne cene** kao što je prikazano na slici.

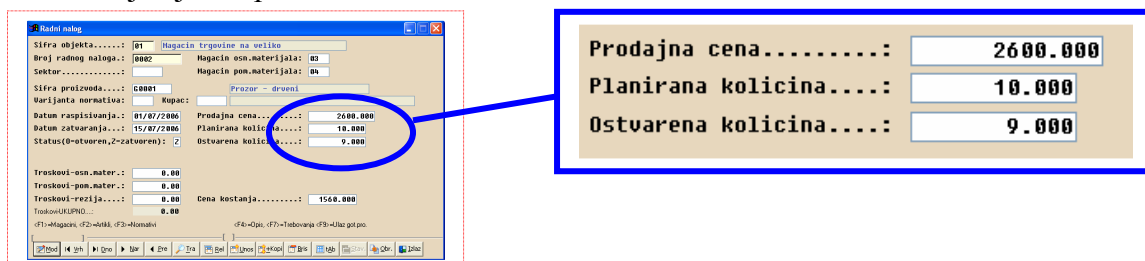
Tada će se gotovi proizvodi prikazati po prodajnim cenama, a ne kako je to definisano u šifarniku objekata (najčešće po planskim).

Prodajna cena koja se prikazuje na ovom izveštaju o stanju artikala – gotovih proizvoda se uzima kao ona koja je zadnja ulazna u magacin. To znači da je neophodno obezbediti taj podatak prilikom knjiženja prijemnice gotovih proizvoda. To se može uraditi na dva načina:

1. Najčešće se to radi opcijom **[ROBNO/Dokumenti(ul-izl)]**. Tom prilikom se planska cena sama unosi kao ona koja je uneta u šifarniku artikala u kolonu **pln cbod**. Korisnik pored nje treba da unese i prodajnu cenu kako bi zadovoljio neophodan uslov.

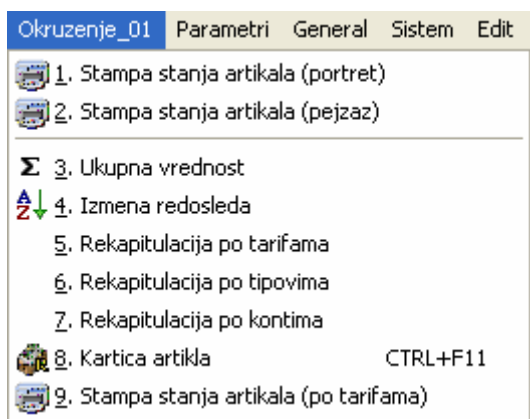

2. Ako korisnik koristi programski segment za proizvodnju onda on najčešće iz radnog naloga formira ulaz u magacin gotovih proizvoda. Prilikom tog postupka potrebno je da u radnom nalogu unese i **prodajnu cenu**. Kasnije će ta prodajna cena, prilikom formiranja ulaza gotovih proizvoda, automatski „doći“ na robni dokument tog ulaza i zadovoljen je neophodan uslov.

Treba imati u vidu da se vrednost gotovog proizvoda dobijena na ovakav način (pomnožena količina na zalihama sa prodajnom cenom sa zadnjeg ulaza gotovih proizvoda) ne može smatrati kao knjigovodstveno relevantna jer nisu uzeti u obzir parametri o odstupanju cena, nivelacije, i slično. Ovo prevashodno ima upotrebnost u komercijalne svrhe i služi za približan uvid u vrednosno stanje magacina gotovih proizvoda po tržišnim kriterijumima.

Na [okruženju](#) pregleda stanja artikala postoje sledeće opcije:

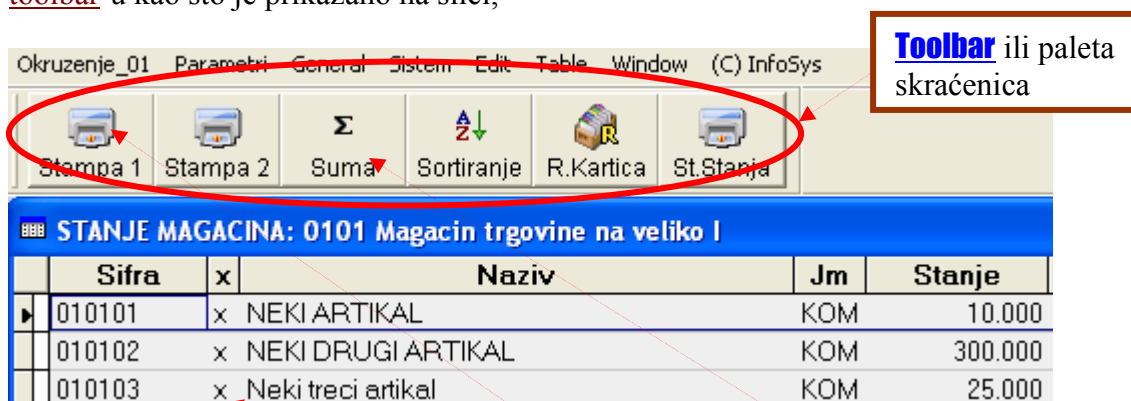

- Dve forme štampe izveštaja
- Ukupna vrednost
- Izmena redosleda
- Nekoliko rekapitalacija
- Kartica artikla

Izmena redosleda vam omogućava da presortirate izveštaj po nekoj drugoj od ponuđenih kolona. Zanimljivo je sortirati izveštaj po vrednosti artikla na zalihama.

Kartica artikla vam omogućava da pozovete po želji bilo koju robnu karticu na koju se pozicionirate.

Većina opcija sa [okruženja](#) se nalazi u [toolbar](#)-u kao što je prikazano na slici,

Primetite da postoji kolona sa **X** oznakama. To znači da se artikli mogu isključiti/uključiti. Komandom **CTRL-X** se artikal može isključiti i tada će iz tog reda nestati oznaka **X**. Komandom **CTRL-E** se može isključiti/uključiti opseg artikala što je pogodno da bi se izbeglo kucanje komande CTRL-X kada se radi sa mnogo artikala. Pošto smo ostavili uključene one artikle koje želimo da to bude sada možemo da **štampano** izveštaj samo uključenih, komandom za štampu sa [okruženja](#) ili iz toolbar-a. Ako kliknemo dugme '**Suma**' dobijamo ukupno duguje i ukupno potražuje samo označenih artikala.

Prikaz forme štampe lager liste (pregleda stanja) za knjigovodstvo.

STANJE ARTIKALA ZA : - MAGACIN : 0101 Magacin trgovine na veliko I
na dan : 05/04/2006

Strana: 1

RED. BROJ	SIFRA ARTIKLA	NAZIV MATERIJALA		KOLICINA			CENA	VREDNOST		
				ULAZ	IZLAZ	STANJE		DUGUJE	POTRAZUJE	
1	010101	NEKI ARTIKAL	KOM	10.000	0.000	10.000	120.000	1200.00	0.00	1200
2	010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	300.000	0.000	300.000	22.500	6750.00	0.00	6750
3	010103	Neki treci artikal	KOM	25.000	0.000	25.000	39.000	975.00	0.00	975
4	010104	Neki cetvrti artikal	KOM	50.000	0.000	50.000	14.000	700.00	0.00	700
5	010105	MATERIJAL	KOM	10.000	0.000	10.000	650.000	6500.00	0.00	6500
6	010107	GROZDJE	KOM	4.000	0.000	4.000	21000.000	84000.00	0.00	84000
7	010108	CEMENT	KOM	4.000	0.000	4.000	21000.000	84000.00	0.00	84000
8	010110	BOMBONE	KG	1270.000	30.000	1240.000	80.000	99500.00	1950.00	99500
9	010113	ARTIKAL	KOM	100.000	0.000	100.000	54.000	5400.00	0.00	5400
10	010114	EKSPLOZIV "A"	KGR	1000.000	0.000	1000.000	600.000	600000.00	0.00	600000
11	010115	EKSPLOZIV "B"	KGR	2000.000	0.000	2000.000	400.000	800000.00	0.00	800000
12	010116	EKSPLOZIV "C"	KGR	3000.000	0.000	3000.000	200.000	600000.00	0.00	600000
UKUPNO:								2284025.00	1950.00	2284025

5.2.2. Stanje artikala / za komercijalu

[ROBNO/Zalihe/Stanje artikala/za komercijalu]

Ovaj izveštaj je skoro u svemu sličan sa prethodnim. Međutim postoji jedna suštinska razlika, a to je što se ovde ne prikazuje stanje koje se sračunava sa robnih kartica, već se kao stanje zaliha prikazuje takozvana tabela stanja.

Tabela stanja, je permanentna tabela koja se može prikazati na okruženju nekih izvornih robnih dokumenata, kao na primer na fakturama (CTRL-F8). Tabela stanja je tabela koja u svakom trenutku sadrži podatke o stanju zaliha robe po objektima, ceni robe i rezervisanim količinama. Tabela stanja se automatski ažurira kada god se desi neka promena u robnom knjigovodstvu. Na taj način je moguće dobiti pregled stanja trenutno. Tako ova opcija daje izveštaj trenutno.

Međutim ovaj izveštaj ima nekoliko nedostataka:

- Tabela stanja može biti netačna. To se može desiti u nekoliko situacija:
- ako u toku rada na programu računar izgubi napajanje strujom ili se restartuje iz bilo kog razloga
- ako se neka promena u robnom izvrši na nestandardni način (izmeni se robno preko tabele sa F6)
- Tabela stanja nema ispravnu vrednost zaliha. Vrednost zaliha koja se prikazuje u tabeli stanja, dakle i u ovom izveštaju, je rezultat množenja količine na stanju i cene što u opštem slučaju ne mora da predstavlja vrednost zaliha. U slučaju trgovine ta vrednost zaliha je jednaka tom proizvodu samo ako nema odstupanja vrednosti, odnosno ako su urađene sve nivelacije.

Zbog svega toga naša preporuka je da se ovaj izveštaj ne koristi bez velikog razloga, ali i da se njegov rezultat uslovno uzima kao relevantan, odnosno tačan. **Ukoliko posumnjate da ovaj izveštaj ne prikazuje tačne podatke potrebno je izvršiti rekreiranje tabele stanja, odnosno njenu ispravku. To se radi na sledeći način:**

1. opcija [ODRŽAVANJE/Ravnoteže/Robno - stanje artikala]
2. potom se zada objekat za koji se želi uraditi ispravka tabele stanja
3. oba indikatora treba postaviti uključena pa **OK**
4. ponuđeni upiti vezani za rezervaciju robe takođe treba da ostanu uključeni
5. ako se u tabeli pojavi neki sadržaj to znači da se na tim artiklima javilo neslaganje stvarnog stanja te robe i podataka u tabeli stanja; tada se na okruženju startuje opcija 'Korekcija' kojom ćete izvršiti ispravku tabele stanja.

Ispravka tabele stanja može da se radi i preventivno. To znači da pre početka rada možete uraditi ovaj postupak. Potom u toku dana isti postupak možete ponoviti ako sumnjate da je tabela stanja netačna. Ovo se posebno preporučuje svim korisnicima programa koji prilikom izdavanja robe iz magacina (fakture, otpremnice, interne kalkulacije) imaju potrebu za pouzdanim sistemom kontrole zaliha sa ciljem da zalihe ne pređu u negativne.

Prikaz forme štampe lager liste (pregleda stanja) za komercijalu

LAGER LISTA OBJEKTA : - MAGACIN : 0101 Magacin trgovine na veliko I

Strana: 1

RED.	A R T I K A L						
BROJ	SIFRA	N A Z I V	JM	K O L I C I N A	C E N A	V R E D N O S T	
1	010101	NEKI ARTIKAL	KOM	10.00	120.00	1,200.00	
2	010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	300.00	22.50	6,750.00	
3	010103	Neki treci artikal	KOM	25.00	39.00	975.00	
4	010104	Neki cetvrti artikal	KOM	54.00	21,750.00	1,174,500.00	
5	010105	MATERIJAL	KOM	10.00	650.00	6,500.00	
6	010107	GROZDJE	KOM	4.00	21,000.00	84,000.00	
7	010108	CEMENT	KOM	4.00	21,000.00	84,000.00	
8	010110	BOMBONE	KG	1,240.00	80.00	99,200.00	
9	010113	ARTIKAL	KOM	100.00	54.00	5,400.00	
10	010114	EKSPLOZIV "A"	KGR	1,000.00	600.00	600,000.00	
11	010115	EKSPLOZIV "B"	KGR	2,000.00	400.00	800,000.00	
12	010116	EKSPLOZIV "C"	KGR	3,000.00	200.00	600,000.00	
U K U P N O:						3,462,525.00	

5.2.3. Stanje artikala / po objektima

[ROBNO/Zalihe/Stanje artikala/po objektima]

Ovaj izveštaj može da prikaže stanje svakog artikla u svakom objektu koji se želi. Osnovni dijalog je u mnogome sličan ranijim i nećemo ga posebno objašnjavati. Potom se javlja izbor objekata de se standardnim postupkom (**CTRL-X**) izaberu objekti za koji se želi ovaj izveštaj. Izveštaj se potom dobija za sve izabrane artikale kao i za sve izabrane objekte. Postoji kolona 'ukupna količina' gde se vidi stanje zaliha robe u svim magacinima, ali se vidi i pojedinačno stanje u kolonama P_<objekat>. Na dugmetu 'Opcije' se može postaviti da se izveštaj želi i sa prikazom vrednosti zaliha. U tom slučaju će se na izveštaju prikazati ukupna vrednost zaliha kao i pojedinačne vrednosti u kolonama V_<objekat>.

Dakle, ukoliko imate više magacina i želite da vidite koliko koje robe imate u kom magacinu, onda je ovaj izveštaj primenjiv za takve potrebe.

Artikal	Naziv	Jm	x	Uk.kol.	P_0201	P_0202	P_0203	P_0205
0200	Voda Naturale NEGAZ	FL	x	38461.00	37069.00	0.00	1092.00	300.00
0202	Voda Naturale GAZIRA	FL	x	49498.00	11881.00	4032.00	33465.00	120.00
0211	Frutela 0.5l	FL	x	64671.00	55600.00	7804.00	103.00	1164.00
0212	Tonic Water 0.5l	FL	x	27630.00	25604.00	591.00	19.00	1416.00
0300	Voda Naturale NEGAZ	FL	x	36190.00	31270.00	200.00	3340.00	1380.00
0424	Naturale Cola LIGHT	FL	x	42765.00	40155.00	90.00	2232.00	288.00
0460	VodaNaturaleNEGAZ.2	FL	x	11298.00	3840.00		7458.00	
0462	VodaNaturaleGAZIRA.2	FL	x	2688.00	0.00		2688.00	
0601	Voda Naturale GAZIRA	FL	x	9100.00	9100.00			
0602	Voda Naturale GAZIRA	FL	x	3168.00	3168.00			
0603	Voda Naturale GAZIRA	FL	x	13248.00	13248.00			
0604	Voda Naturale GAZIRA	FL	x	0.00	0.00			

$$Uk\_kol = P\_0201 + P\_0202 + P\_0203 + P\_0205$$

5.2.4. Stanje artikala / po serijama

[ROBNO/Zalihe/Stanje artikala/po serijama artikala]

Prikaz stanja artikala po serijama u svemu je isti kao i prethodne varijante stanja robe, s'tim što se ovde svaki artikal razdvaja po seriji, odnosno za svaku seriju artikla se prikazuje stanje zaliha. Serija može biti podatak koji dodatno razvrstava jedan artikal. **Primer** kod fabrike municije je sledeći, svaki metak koji izađe iz proizvodnje pripada nekoj seriji i to se mora znati u slučaju da iz nekog razloga cela serija mora da se povuče iz prodaje; serija je tada obavezna da se prikazuje na računima. Serija može biti podatak o isteku roka trajanja artikla, pa se onda ovaj izveštaj može koristiti da se vidi za koje količine će uskoro isteći rok trajanja. Serija se kao podatak može naći na izvornim robnim dokumentima (kalkulacije-prijemnice, fakture, otpremnice, ...). Ukoliko kod vas postoji interesovanje za uvođenje praćenja po serijama potrebno je da se obratite Infosys-u.

Ostale mogućnosti ovog izveštaja su analogne prethodno opisanim varijantama stanja artikala.

5.3. Pregled knjiženja RM

[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM]

Ovaj pregled, slično opciji "**DNEVNIK**", daje informacije o promenama u robnom - materijalnom knjigovodstvu proknjiženim u zadatom periodu. Za razliku od dnevnika, ova opcija pruža niz mogućnosti za filtriranje podataka, a zatim i rekapitulaciju pregleda po više osnova.

Pregled se u opštem slučaju može dobiti:

- za ulazne ili izlazne dokumente ili bez obzira na tip dokumenta
- za sve ili zadatu oznaku korisnika
- za sve artikle, zadati artikal, zadati opseg artikala, zadati tip artikala, artikle koji sadrže zadatu reč, artikle od značajnog dobavljača ili izabrane artikle
- za sve ili izabrane objekte
- za sve ili izabrane vrste promena
- za sva ili izabrana mesta troška
- za sve ili izabrane komitente
- za sve ili izabrane naloge
- za sve ili izabrane eksterne dokumente

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINO_IN\... Verzija od: 26/01/2006)

Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Fin.nal Fin.kart TV-ikalk Fakture Rob.dok Otpremn TM-ikalk TKZ-EPD PDV-dok KPR(KUP) KIR(KIF) Poreska pi Nap.nal Isp.nal Supervisor

PREGLED KNJIZENJA RM

Naslov: PREGLED KNJIZENJA

Period: / - 12/02/2006

Opseg brojeva: -

Izbor iz spiska:

- ☐ Objekta
- ☐ Vrste promene
- ☐ Mesta troška
- ☐ Komitenta
- ☐ Naloga
- ☐ Eksternog dokumenta
- ☐ Sektora
- ☐ Dokumenta

Tip cene:

- ☐ Magacinske
- ☐ Nabavne
- ☐ Prodajne
- ☐ Blanske

☒ Prikaz nabavne cene

OK Cancel

01: "Preduzeće", BEOGRAD

Akcionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999

Vlasnik licence:
INFOsys - prezentacija

F3: Promena korisnika, F4: Promena JOB a, F8: Pomoc

info sys

OVRI NUM CAPS

Za dobijeni pregled postoje sledeće dodatne opcije na okruženju:

1. Štampa izveštaja

2. Zbirni pregled

----

1. Rekapitulacija po komitentima

- po komitentima
- po tipovima KD

2. Rekapitulacija po artiklima

- po artiklima
- po klasama artikala
- po tipovima artikala
- po robnim grupama
- po jedinici mere
- po artiklu i seriji
- po tarifama

3. Rekapitulacija po subanalitikama

- po mestima troška
- po externim dokumentima

4. Rekapitulacija po dokumentima

5. Rekapitulacija po objektima

6. Rekapitulacija po vrstama promene

7. Rekapitulacija po naložima

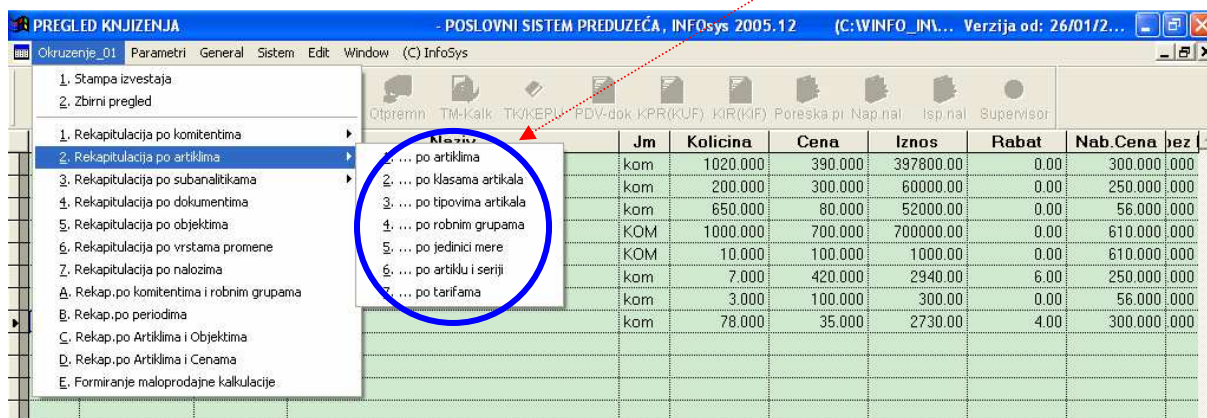
A. Rekapitulacija po komitentima i robnim grupama

B. Rekapitulacija po periodima

C. Rekapitulacija po artiklima i objektima

D. Rekapitulacija po artiklima i cenama

E. Formiranje maloprodajne kalkulacije

Svaka od rekapitulacija uzima u obzir samo one promene koje ispunjavaju uslove zadate u početnom dijalogu. Rekapitulacije po robnim grupama i klasama artikala (kolona "Ident" iz šifarnika artikala) se dobijaju za zadati nivo tj. broj početnih cifara iz šifre ili klase artikla. Na primer, rekapitulacija po robnim grupama za nivo 2, grupiše sve artikle prema početne dve cifre iz šifre i nalazi zbir količina i vrednosti za ulazne i izlazne dokumente po ovim grupama. Rekapitulacije se nalaze na [okruženju](#) izveštaja.

Upiti na osnovnom dijalogu omogućavaju sužavanje pogleda ili formiranje podskupa robno-materijalnih promena koji su od interesa za analizu. Tu možemo sve navedene tačke ili samo neke iskoristiti za filtriranje podataka. Na bazi tako isfiltriranih podataka možemo koristiti navedene rekapitulacije za dodatno grupisanje.

Primeri:

Primer 1.

Hoćemo sve izlazne promene u zadatom periodu prema samo nekim (navedenim) kupcima.

- Navedemo period, označimo samo izlazne dokumente, kliknemo 'izbor iz spiska komitenata' i sa **CTRL-X** označimo kupce od interesa. Potom izvršimo **OK**. Time dobijamo sve robno/materijalne promene koje zadovoljavaju složeni upit koji smo naveli.
- Ako želimo grupisanje ili rekapitulaciju po artiklima ili kupcima ili nečemu drugom možemo dobiti sa okruženja izborom željene rekapitulacije.

Primer 2.

Hoćemo sve ulazne promene u zadatom periodu od samo nekih (navedenih) dobavljača.

- Navedemo period, označimo samo ulazne dokumente, kliknemo 'izbor iz spiska komitenata' i sa **CTRL-X** označimo dobavljače od interesa. Potom izvršimo **OK**. Time dobijamo sve robno/materijalne promene koje zadovoljavaju složeni upit koji smo naveli.
- Ako želimo grupisanje ili rekapitulaciju po artiklima ili dobavljačima ili nečemu drugom možemo dobiti sa okruženja izborom željene rekapitulacije.

Primer 3.

Hoćemo sve izlazne promene u zadatom periodu samo nekih artikala ili samo jednog artikla.

- Navedemo period, označimo samo izlazne dokumente, Na upitu za izbor artikala kliknemo 'izbor robne grupe' i potom unesemo robnu grupu (početne cifre željenih šifara artikala (proizvoljan broj)) ili celu šifru artikla. Potom izvršimo **OK**. Time dobijamo sve robno/materijalne promene koje zadovoljavaju složeni upit koji smo naveli.
  - Ako želimo grupisanje ili rekapitulaciju po artiklima ili kupcima ili nečemu drugom možemo dobiti sa okruženja izborom željene rekapitulacije.
- Ako se želi formirati rang lista odnosno sortirati izveštaj po količini ili vrednosti, to se može uraditi nad svakom varijantom izveštaja na sledeći način.
- Komandom ALT-S (Sistem) se otvara specijalni lokalni meni iz koga se bira 'Sortiranje'. Tu se sada izaberu kolone izveštaja po kojima se izveštaj može sortirati. Time se mogu dobiti odgovori na sledeća pitanja:

- U mesecu martu koji su artikli po vrednosti najviše realizovani?
- U prvom tromesečju koliko smo nabavili po vrednosti i od kojih dobavljača smo najviše nabavljali?
- Kakva je realizacija zadatog artikla bila u Februaru, a kakva u Martu i to po kupcima, jedinici mere, ...?
- Da li je zadat artikal uopšte prometovao u prvih pola godine i ako jeste sa kim u kolikim količinama i vrednostima?
- Koji je odnos nabavke i prodaje jednog, grupe ili svih artikala u Januaru, uporedno. Kod ovog izveštaja se zadaju svi dokumenti (ne samo ulazni ili

izlazni), a potom se vrši rekapitulacija po artiklima. Potom se vidi za svaki artikal koliko je nabavljen a koliko prodavan u zadatom periodu.

Izveštaj o ostvarenoj razlici u ceni

Ova programska opcija vam može dati podatak o **razlici u ceni** po svim gore navedenim kriterijumima. Preduslov za to je da u osnovnom dijalogu uključite indikator '**prikaz nabavnih cena**' koji daje i prikaz nabavnih vrednosti na rekapitulacijama.

Tada se u izveštaju dobija nabavna cena odnosno nabavna vrednost, kao i **razlika u ceni**.

Radi ilustracije pomenućemo da na taj način možete dobiti pregled razlike u ceni po: **Artiklima**, ako aktivirate opciju '**rekapitulacija po artiklima**' **Kupcima**, ako aktivirate opciju '**rekapitulacija po komitentima**' **Objektima**, ako aktivirate opciju '**rekapitulacija po objektima**'
Itđ, ako aktivirate bilo koju rekapitulaciju koja vam se nudi na okruženju.

Prilikom prenosa početnog stanja robe iz prethodne godine potrebno je uključiti indikat '**Prenos nabavne cene**'

Sa ovih nekoliko primera nam je bila namera da vam ilustrujemo mogućnosti ove programske opcije, ali mnogo toga još je moguće dobiti te stoga mi predlažemo vaše samostalno ispitivanje daljih mogućnosti.

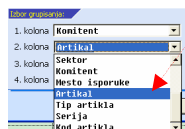
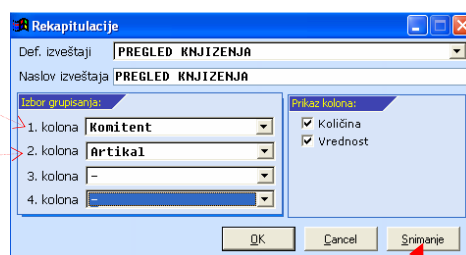
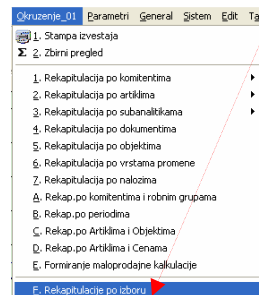
Ul. kol.	Izl. kol.	Stanje	Masa	Vredn. ul.	Vredn. izl.	Saldo	RUC	Nab.vred.
20.000	13.000	7.000		1.400.00	50.060.00	-48.660.00	50200.00	1260.00
300.000		300.000		6.750.00		6.750.00	2250.00	4500.00
25.000		25.000		975.00		975.00	225.00	750.00
160.000	10.000	150.000		6.200.00	550.00	5.650.00	6450.00	300.00
20.000		20.000		831.500.00		831.500.00	0.00	831500.00
5.000.000		5.000.000		190.000.00		190.000.00	0.00	190000.00
12.104.000		12.104.000		405.440.00		405.440.00	0.00	404000.00
22.004.000		22.004.000		260.000.00		260.000.00	0.00	260000.00
100.000		100.000		5.000.00		5.000.00	0.00	5000.00
1.700.00					950.00	123.820.00	4672.90	118277.10
100.00						5.000.00	5000.00	0.00
1.500.00					0.000.00	590.000.00	90000.00	1045000.00
100.00						5.400.00	0.00	5400.00

Da bi prikaz razlike u ceni (RUC) bio tačno izračunat neophodno je da se izuzmu sve vrste međumagacinskih prenosa ukoliko postoje. One su obično pod posebnim vrstama promene. Zato treba na izboru vrsta promena označiti samo prodaju (npr. 25.. fakture).

F. Opšta rekapitulacija (Pregled knjiženja RM)

Posebnu pažnju skrećemo na ovu mogućnost programa jer se radi o univerzalnoj – opštoj rekapitulaciji. To znači da možete izvršiti proizvoljne rekapitulacije ili grupisanja po svakoj koloni ili kombinaciji do četiri kolone koje postoje na pregledu. Redosled izabranih kolona po kojima se grupiše je važan!

Opcija se poziva sa **okruženja** kao poslednja u nizu rekapitulacija. Kada se pozove dobija se dijalog kao na slici. Na tom dijalogu vidite maksimalno četiri ponuđene kolone po kojima možete da grupišete podatke (izvršite rekapitulaciju). Ako želite da grupišete samo po komitentima dovoljno je u **1. kolona** (combo box) odabrati iz **ponuđenog spiska kolona** onu koja se naziva **“Komitent”**. Potom **OK**. Ali ako želite da se u okviru svakog komitenta napravi pregled sumarno po svakom artiklu, onda treba da u **2. kolona** (combo box) odaberete iz **ponuđenog spiska kolona** onu koja se naziva **“Artikal”** (kao na slici desno). Kada ste to uradili klikom na **OK** dobijate željenu rekapitulaciju. Primetite da se u dijalogu za opštu rekapitulaciju može uneti i naslov izveštaja koji će se kasnije štampati. Ukoliko ste zatim zadali štampu dobićete izveštaj koji jasno naglašava komitenta, a ispod sve njegove artikle.

To bi izgledalo kao na donjoj slici.

Komitent 0065 DD METING - EL, UZICE				
Sifra	Artikal	Količina	Vrednost	
20000062	ARTIKAL 20000062	1.00	0.00	
P01011	Flase za kiselu vodu 1l	180.00	0.00	
P01012	Čajbe za kiselu vodu	15.00	0.00	
999999		92.53	0.00	
Ukupno:		332.53	5,994.00	
Komitent 0075 OS BRACA JECMENICA, UZICE				
Sifra	Artikal	Količina	Vrednost	
020005	Šumadijska supa 70 gr. TAKOVO	1.00	1,000.00	
070003	Misernina voda "V mjezi"	120.00	1,920.00	
P01011	Flase za kiselu vodu 1l	120.00	0.00	
P01012	Čajbe za kiselu vodu	10.00	0.00	
Ukupno:		251.00	2,920.00	
Komitent 0116 UNI-KOMERC, NOVI SAD				
Sifra	Artikal	Količina	Vrednost	
010001	Pasirno brašno T400 1/l	25.00	325.00	
010002	Pasirno brašno T500 1/l	10.00	120.00	
060001	MAJICA SPORTSKA	5.00	1,200.00	
061001	KOSULJA MUSKA DUGE RUKAV	4.00	1,920.00	
061002	KOSULJA MUSKA KRATKI RUKAV	4.00	1,440.00	
Ukupno:		48.00	5,005.00	
UKUPNO:		3,419.33	32,103.00	

Ukoliko imate potrebu da neku rekapitulaciju često pozivate, pa da ne bi svaki put birali po kojim kolonama ih grupišete, program vam omogućava da zapamtite (snimate) željenu kombinaciju izabranih grupisanja - kolona. Dakle, kada postavite **naslov izveštaja** i **kolone** za grupisanje, pre nego kliknete OK, treba kliknuti dugme **Snimanje**. Kada kasnije opet želite da dobijete izveštaj po tom grupisanju treba da, umesto da ponovo definišete kolone, samo otvoriti definisane izveštaje. Tada će se u listi (combo box) pojaviti svi koji su ranije definisani - snimljeni a vama ostaje da izaberete željeni.

Praktična primena ove programske opcije je veoma velika. Korisnik je taj koji joj daje smisao i funkcionalnost. Predlažemo vam da isprobate sve navedene primere kao i da samostalno uradite vaše u skladu sa vašim potrebama.

5.4. Pregled veleprodajnih kalkulacija (u dve varijante)

[\[ROBNO/Pregledi-dnevnici/Pregledi/Pregled veleprodajnih kalkulacija\]](#)

Ovaj izveštaj može biti veoma koristan ukoliko želite da pregledate nabavku, prijemnice, kalkulacije u nekom periodu. Možete da vidite prosečne nabavne cene, rabate, marže, prodajne cene i to po artiklima, dobavljačima i ostalim kriterijumima koji vam se nude na [okruženju](#) dobijenog izveštaja. Preporučujemo vam da pogledate ponuđene opcije u osnovnom dijalogu, a potom i na [okruženju](#).

Primer:

Najveća upotreba ovog izveštaja je u trgovini kada se želi videti sa kakvom maržom ste nabavljali određene artikle, ili kolike rabate ste dobijali od određenih dobavljača.

5.5. Pregled maloprodajnih kalkulacija u dve varijante

[\[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregledi/Pregled maloprodajnih kalkulacija\]](#)

Kao i prethodna tačka, ali se odnosi na maloprodajne kalkulacije. Preporučujemo vam da samostalno istražujete mogućnosti ove opcije.

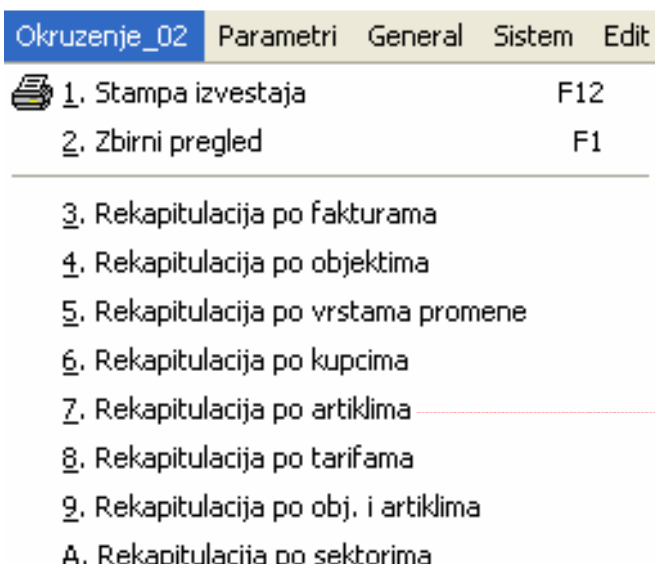
5.6. Pregled izlaznih faktura - računa

[\[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregledi/Pregled izlaznih faktura – računa\]](#)

Na osnovnom dijalogu možete zadati period, objekte-magacine, kupce i artikle. Potom dobijate izveštaj kao na slici.

Br.fakture	Datum	Obj	Kupac	Naziv kupca	Artikal	Naziv artikla	Jm	Kolicina	Prodajna cena	Prod.vred.	%Rabat	Iznos rabata
89-00003	14/03/2006	0201	101		010104	Neki celvrti artik	KOM	10.000	14.000	140.00		
86-00004	20/03/2006	5111	001	KOMERC TRADE	010101	NEKI ARTIKAL	KOM	10.000	5.000.000	50.000.00		
00-00005	22/03/2006	0101	100		010109	MATERIJAL PR	KOM	20.000	150.000	3.000.00		
00-00005	22/03/2006	0101	100					0.000				
80-00006	28/03/2006	0101	103		010110	BOMBONE	KG	30.000	65.000	1.950.00		
77-00007	01/04/2006	0201	102		010110	BOMBONE	KG	50.000	50.000	2.500.00		

Na [okruženju](#) možete grupisati izveštaj po nekoliko kriterijuma koje nazivamo rekapitulacijama. Ti kriterijumi su prikazani na sledećoj slici,

Izveštaj sadrži i prosečnu nabavnu cenu. Rekapitulacije po artiklima, komitentima, fakturama sadrže podatke o razlici u ceni.

Sifra	Naziv artikla	Jm	Kolicina	Prodajna vred.	Rabat	Porez
	Neki celvrti artikl	KOM	0.000	0.00	0.00	0.00
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	10.000	50.000.00	0.00	9.000.00
010104	Neki celvrti artikl	KOM	10.000	140.00	0.00	25.20
010109	MATERIJAL PRVI	KOM	20.000	3.000.00	0.00	540.00
010110	BOMBONE	KG	80.000	4.450.00	0.00	801.00

5.7. Obrasci

5.7.1. KEPU (knjiga evidencije prometa i usluga)

5.7.1.1. KEPU obrazac – stara programska opcija

[\[ROBNO/Pregledi-knjige/Knjige/KEPU obrazac\]](#)

KEPU knjiga je obavezna (propisana) evidencija. Ta evidencija se automatski dobija na osnovu podataka:

- iz finansijskog knjigovodstva
- iz robnog knjigovodstva

Obrazac u osnovi ima kolone zaduženje i razduženje. Ako se poziva na osnovu podataka iz finansijskog knjigovodstva onda mu je relevantna finansijska kartica odgovarajućeg magacinskog konta. Ako se poziva na osnovu podataka iz robnog knjigovodstva onda mu je relevantna robna evidencija odnosno sve robne promene na zadatom objektu - magacinu.

Napomena: U slučaju trgovine poželjno je magacin veleprodaje voditi po prodajnim cenama da bi KEPU knjiga bila automatska. Nova verzija programa podržava KEPU i kada se magacin veleprodaje vodi po prosečnim cenama, ali o tome u sledećoj tački.

5.7.1.2. KEPU knjiga – nova programska opcija

[\[ROBNO/Pregledi-knjige/Knjige/KEPU knjiga\]](#)

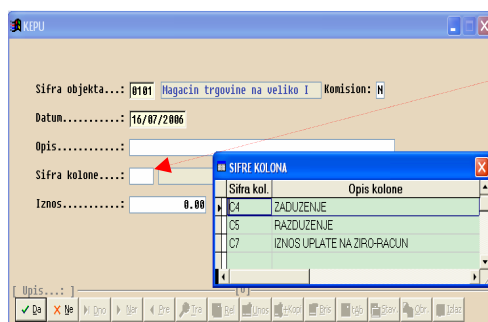
Programska opcija KEPU knjiga se odnosi na KEPU evidenciju koja je opisana u prethodnom poglavlju. Ova opcija važi u programskoj verziji od Jula 2006.godine. Međutim ovo je nova verzija programskog rešenja i kao takva zaslužuje posebno i detaljno uputstvo za podešavanje i korišćenje i predstavlja našu preporuku.

KEPU knjiga je permanentna evidencija. To znači da se u nju mogu:

- nezavisno unositi podaci (kao u trgovačku knjigu),
- mogu se povlačiti iz robnog i/ili finansijskog, i
- mogu se kombinovati te dve stvari.

Sve se to podešava parametrima?

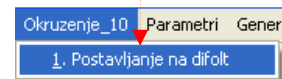
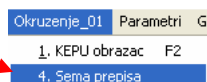
a) Ako se podaci nezavisno unose to znači da se, po izboru ove opcije, koristi komanda unos. Dalje je već očigledno šta se treba uneti. Za ilustraciju pogledajte sledeću sliku,

U šifru kolone možete uneti **C4**, **C5** ili **C7** (zaduženje, razduženje, iznos uplate na račun). Ovo može biti korisno kada treba uneti početno stanje KEPU knjige, kada se vrše ispravke, ili kada se proces ne može ili ne treba povezati sa robnim i/ili finansijskim knjigovodstvom.

Sifra kol.	Opis kolone
C4	ZADUZENJE
C5	RAZDUZENJE
C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN

b) Podaci u KEPU knjizi se mogu povlačiti (preuzimati) iz finansijskog i/ili robnog knjigovodstva. U tom slučaju potrebno je izvršiti neka podešavanja parametara odnosno šeme prepisa. Kada ste ušli u KEPU knjigu (navedenom opcijom) na [okruženju](#) se nalazi opcija „Šema prepisa“ . Po izboru ove opcije dobićete verovatno praznu [okruženju](#) treba da startujete opciju „Postavljanje na default.“ Tada ćete dobiti popunjen sadržaj tabelle u kojoj se nudi nekoliko mogućnosti podešavanja. Tu je, u stvari, navedeno nekoliko najčešćih slučajeva podešavanja da bi vam olakšali ceo postupak.

To izgleda ovako:

SEMA PREPISA PODATAKA IZ FINANSIJSKOG I ROBNOG - POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (D:\WINF0061... Verzija od: 12/07/2006)

Okruzenje_10 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Obj.	Izvor [F/R]	Formula	Uslov	Sif.Kolone	Naziv kolone
-01		obj. se vodi po prodajnim cenar			ZADUZENJE
-01	F	D1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-01	F	P1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-01	F	P2020	AND SIF_RJ=OBJ.SIF_RJ	C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN
-11		obj. se vodi po prodajnim cenar			ZADUZENJE
-11	R	stavke.kol*stavke.pr_cena	AND ROBN.SIF_OBJ=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-11	R	stavke.kol*stavke.pr_cena	AND ROBN.SIF_OBJ=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-11	F	P2020	AND SIF_RJ=OBJ.SIF_RJ	C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN
-21		obj. se vodi po nab.ili plan.cena			ZADUZENJE
-21	F	D1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-21	F	P6020 - D5011	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-21	F	P6020	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-21	F	P2020	AND SIF_RJ=OBJ.SIF_RJ	C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN
-31		obj. se vodi po nab.ili plan.cena			ZADUZENJE
-31	R	stavke.kol*sifmat.vp_cbod+stavke	AND ROBN.SIF_OBJ=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-31	R	stavke.kol*stavke.pr_cena	AND ROBN.SIF_OBJ=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-31	F	P2020	AND SIF_RJ=OBJ.SIF_RJ	C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN
-41		obj. se vodi po prodajnim cenar			ZADUZENJE
-41	R	stavke.kol*stavke.pr_cena	AND ROBN.SIF_OBJ=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-41	R	stavke.kol*stavke.pr_cena	AND ROBN.SIF_OBJ=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-51		obj. se vodi po prodajnim cenar			ZADUZENJE
-51	F	D1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
-51	F	P1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-51	F	P2020	AND ROEXIST(M.SIF_OBJ,PROI	C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN
-61		obj. usluga, zaduzenje i rayduze	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-61	F	P61205	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
-61	F	P61205	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE

Izvor šeme prepisa:
F – Finansijsko knjigovodstvo
R – Robno knjigovodstvo (evidencija)

Primitite da se u prvoj koloni javlja šifra objekta kao negativan broj. To je „joker“ sadržaj i znači da vi sami treba da je „prepravite“ u šifru objekta koju koristite za vaš magacin. Prepravite samo onu minusnu šifru koju imate u svom poslovanju, a ne sve koje vidite na gornjoj tabeli.

Ja ću vam navesti slučajeve koji se nalaze u tabeli:

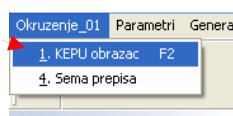
- 01 - obj. se vodi po prodajnim cenama, sve tri kolone KEPU iz finansijskog
- 11 - obj. se vodi po prodajnim cenama, zaduženje i razduženje iz robnog, uplate iz finansijskog
- 21 - obj. se vodi po nabavnim ili planskim cenama, zaduženje iz finansijskog (sa razlikom u ceni pri razduženju), razduženje iz finansijskog, uplate iz finansijskog
- 31 - obj. se vodi po nabavnim ili planskim cenama, zaduženje iz cenovnika, razduženje iz robnog, uplate iz finansijskog

- 41 - obj. se vodi po prodajnim cenama, zaduženje i razduženje iz robnog, uplate iz kepu
- 51 - obj. se vodi po prodajnim cenama, sve tri kolone kepu iz finansijskog, sa proverom da dokument iz uplate postoji u robnom (robexist funkcija)
- 61 - obj. usluga, zaduženje i razduženje iz finansijskog, uplate iz KEPU

Kada prepoznate vaš slučaj treba da prepravite šifru objekta na vašu realnu. Na slici je prikazan sadržaj šeme prepisa kada je šifra objekta prepravljena na 0101 – trgovina na veliko.

0101		obj. se vodi po prodajnim cenama			ZADUZENJE
0101	F	D1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C4	ZADUZENJE
0101	F	P1320	AND SIF_FIRME=M.SIF_OBJ	C5	RAZDUZENJE
0101	F	P2020	AND SIF_RJ=OBJ.SIF_RJ	C7	IZNOS UPLATE NA ZIRO-RACUN

Posle toga treba da izvršite proveru rada i funkcionalnosti KEPU knjige. Treba pozvati opciju sa **okruženja** koja prikazuje KEPU knjigu. Tada se dobija tabela gde se vidi uplate. Ako želite da je štampate potrebno opciju za štampu i dobićete formu KEPU slici,

kao propisan obrazac. zaduženje, razduženje i je sa **okruženja** startovati knjige kao na sledećoj

KEPU knjiga je veoma važna! Proverite njeno funkcionisanje i ukoliko nije u redu obratite se našoj firmi za podešavanje parametara.

Ukoliko imate potrebe za dodatnom konsultacijom sa Info instruktorom pozovite nas pošto ste prethodno dobro proučili ovaj deo uputstva.

c) Kombinacija direktnog unosa u KEPU i šeme prepisa je moguća i deo je koncepta KEPU evidencije. Te dve stvari se sabiraju. To znači da se KEPU knjiga pojavljuje na osnovu podataka koji su direktno uneti (pod a) i podataka koji se povlače onako kako je definisano u šemi prepisa. Primer za ovo može biti ako korisnik ima samo segment robnog instaliran u magacinu; kolone zaduženja i razduženja mogu se preuzeti iz robnog, a uplate se mogu direktno unositi.

5.7.2. Ugostiteljstvo - DPU obrazac ili knjiga šanka

[ROBNO/Pregledi-knjige/Knjige/DPU – knjiga šanka]

1. VARIJANTA

Ovu varijantu preporučujemo da koristite. Druga varijanta je u stvari starije rešenje koje kao koncept ima ograničenje u primeni jer ne podrazumeva normativ. Dakle, ovde se predviđa da se u šifarniku objekata unesu dva objekta kao na primer:

Sif_obj	Naziv	Cene	Np
0321	Sank - materijal	PROS	N
0322	Sank - gotovi proizvodi	PROD	P

0321 – šank – materijal

Ovaj magacin će pratiti stanje šanka i on je u suštini glavni magacin.

Obično je ovaj magacin definisan kao **PROS-N**, znači vodi se po prosečnim cenama.

0322 – šank – gotov proizvod

Ovaj magacin je pomoćni i služi samo da evidentira gotove proizvode koji su prodati.

Obično je ovaj magacin definisan kao **PROD-P**, znači vodi se po prodajnim cenama.

Magacin 0321 – šank – materijal.

Magacin 0321 služi za praćenje stanja šanka. Tu se evidentira nabavka materijala kao i utrošak istog. Nabavka materijala se evidentira po nabavnoj ceni i može se knjižiti opcijama [ROBNO/Kalkulacije – Prijemnice] ili [ROBNO/Dokumenti ul-izl]. **Na primer**, kada se nabavlja kafa ulaz se pravi najčešće u kilogramima, pivo na točenje u litrima, limun u kilogramima, itd... Razduženje ili utrošak tog magacina se ne radi direktno (ne unosi se kroz robne dokumente na tom magacinu), već se za to koristi pomoćni magacin 0322.

Magacin 0322– šank – gotov proizvod.

Magacin 0322 služi za praćenje prodaje artikala (gotovih proizvoda). Tu se evidentira dnevna prodaja kao izlazni dokument u robnom knjigovodstvu / evidenciji. Taj izlazni robni dokument se može direktno uneti opcijom [ROBNO/Dokumenti ul-izl] ili automatskim preuzimanjem dnevnog izveštaja sa fiskalne kase. U svakom slučaju rezultat je izlazni robni dokument iz magacina 0322 koji se nigde ne knjiži (znači nije bitna vrsta promene). Taj robni dokument sadrži artikle gotovih proizvoda, znači posebno šifriranih artikala u šifarniku artikala. To znači, u slučaju kafe, da kafa u nabavci (objekat 0321, jedinica mere KGR) ima jednu šifru artikla ili šifru materijala, a kafa u prodaji (objekat 0322, jedinica mere KOM) ima drugu šifru artikla ili šifri proizvoda. Treba i navesti primer artikala koji nemaju normativ (prodaju se u istom obliku kao što se i nabavljaju), kao što je, na primer, sok u flašici ... Taj se artikal takođe unosi u izlazni robni dokument prodaje.

Normativ. [PROIZVODNJA/Normativ]

Potrebno je da se definiše veza između šifre proizvoda i šifre/šifara materijala. Ta veza se naziva normativ. Normativ, dakle, definiše sastav proizvoda u smislu iz kojih se materijala sastoji. **Na primer**, šoljica kafe se sastoji od 10 grama kafe kao materijal i kesice šećera. Ili drugi primer, krigla 0,5 piva se sastoji od 0,5 litara piva. Ovi primeri se u normativu unose kao što je prikazano na slikama. Primer artikla koji nema normativ (sok u flašici, ...). Taj artikal nema normativ jer se sastoji od samog sebe što znači da se za njega ne unosi normativ. Program je tako urađen da, ako za neki proizvod nema normativ, onda se on kao takav (ista šifra artikla i ista jedinica mere) razdužuje iz magacina 0321.

Normativ

Sifra proizvod.....: **030001** **Kafa** **KOM**

Varijanta normativa:

Opis.....:

Op	Sifra	Kol	Naziv	Uj
0	040001	0.010000	Kafa	KGR
0	040002	1.000000	Secer	KGR

Normativ za kafu

Obratite pažnju na jedinice mere

Normativ

Sifra proizvod.....: **030002** **Pivo - krigla 0,5** **KOM**

Varijanta normativa:

Opis.....:

Op	Sifra	Kol	Naziv	Uj
0	040003	0.500000	Pivo	LIT

Normativ za kriglu piva

Suština knjige šanka, ili kako se ta knjiga dobija.

Imamo ulaz u magacin 0321. Potrebno je da imamo izlaz iz tog magacina. Međutim mi imamo izlaz iz 0322. **Na bazi robnog dokumenta koji je izlaz iz 0322 i na bazi ranije unetog normativa proizvoda može se automatski dobiti izlazni dokument iz magacina 0321 što je kranji cilj**, ako sa okruženja tog dokumenta startujemo opciju 'Generisanje trebovanja' (a potom formiranje trebovanja) što je već detaljno opisano, ali da se podsetimo,

Okruzenje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Obrada Pregled Rekapitul. Prenos R.Kartica St.Got.Rac Terminal Ambalaza Barkod Gen. Trebov. Fin. Naloga Ar. Generisanje trebovanja -

Dokumenti (ul-izl)

Sifra objekta...: **0322** **Sank - gotovi proizvodi**

Br. dokumenta...: **G0001** U objekat:

Sifra dokumenta...: **5002** **Dnevna prodaja** Ulaz/izlaz...: **I**

Broj naloga....: Sektor...:

Datum.....: **07/04/2006** Poreski status...: **0000**

Sifra kup./dob...:

Dokum. kup./dob...: Datum prometa...: **07/04/2006**

Sifra	Kolicina	Nab. cena	Pr. cena	Plan. Cena	Iznos korekcije	Naziv
030001	7.000	0.000	60.000	0.000	0.000	Kafa
030002	11.000	0.000	80.000	0.000	0.000	Pivo - krigla 0,5
030003	4.000	0.000	70.000	0.000	0.000	Pivo - krigla 0,3

F1=Artikli
F2=Kup./Dob
F3=Sif. dok
F4=Opis. dok.
F12=Preg. stav
F7=Pregled dokumenata

Drugi način je preko pregleda knjiženja RM gde je cilj da se dobije pregled prodaje poizvoda.

1. Pregled prodaje proizvoda

Dobija se izveštajem **[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja RM]**.

Na dijalogu se izabere period od jednog dana, izlaz, objekat 0322,

PREGLED KNJIZENJA RM

Naslov: **PREGLED KNJIZENJA**

Period: **07/04/2006 - 07/04/2006** Opseg brojeva:

Izbori: ☒ Objekta ☐ Vrste pro ☐ Mesta tro ☐ Komitent. ☐ Naloga ☐ Eksternost ☐ Sektora ☐ Dokumer

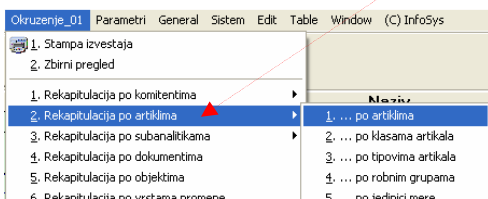
Izbor artikala: Oznaka korisnika:

Sifra	Naziv	
0201	Magacin gotovih proizvoda	x
0321	Sank - materijal	
0322	Sank - gotovi proizvodi	x

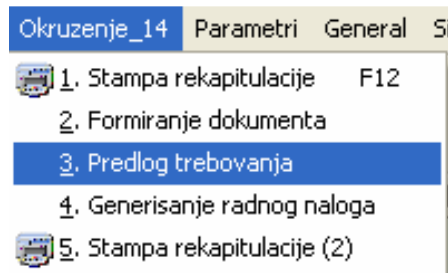
CTRL-X za izbor

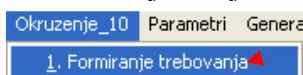
Potom **OK**, pa na **okruženju** 'Rekapitulacija po artiklima – po artiklima'.

Potom okruženje, pa 'Predlog trebovanja'

i dobijamo tabelu u kojoj su artikli – materijali koje treba razdužiti iz objekta [0321](#). Da bi to uradili sada opet **Okruženje** pa sledeći dijalog,

2. Formiranje trebovanja

- Uneti objekat materijala šanka npr. [0321](#)

- Broj dokumenta je predložen i najbolje je da ga prihvatite

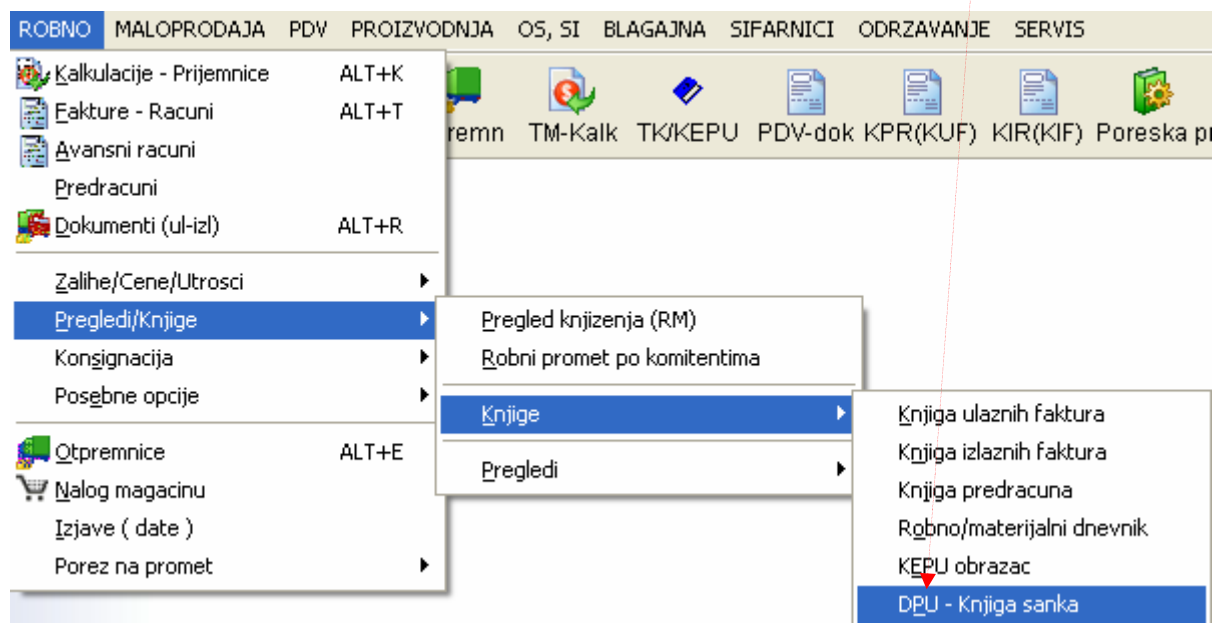
- Uneti šifru dokumenta (vrstu promene) za trebovanje, npr. [6002](#)

- Ako je predviđeno i modelirano da se ovaj dokument knjiži u finansijsko onda treba to uključiti.

Kada je to tako, onda je promet magacina 0321 (ulaz i izlaz) u stvari knjiga šanka, koja se štampa u određenoj propisanoj formi (prethodno stanje, ulaz u danu, krajnje stanje, pazar). Pošto knjiga šanka sadrži i informaciju o pazaru onda je potrebno da se na tom izveštaju prikažu količine i prodajne cene proizvoda što, je u stvari, izlazni dokument iz 0322. Zbog toga su i ti podaci našli mesto na knjizi šanka. Zato je knjiga šanka kompleksan izveštaj koji je zbir ulaza i izlaza magacina materijala 0321 i izlaza proizvoda iz magacina 0322.

3. Prikaz knjige šanka

Knjiga šanka se sada može štampati jer su ispunjeni uslovi za to (imamo ulaz i izlaz objekta 0321). Knjiga šanka se štampa opcijom **[ROBNO/Pregledi-Knjige/Knjige/DPU – knjiga šanka]**.

Dobija se tabela knjige šanka koja u štampanoj formi izgleda ovako,

DPU
Redni Br. iz PK-1: _____

Lista dnevnog prometa ugostitelja
za dan: 07.04.2006 godina

Objekat 0321, Sank - materijal

Red. Br.	Sifra artikla	Naziv jela i pica za konzumaciju na licu mesta	Stopa PDV	JM	Preneta količina	Nabavljena količina	Ukupno (5+6)	Zalihe na kraju dana	Utrošena količina u toku dana (7-8)	Prodajna cena po jedinici mere sa PDV	Ostvareni promet od usluga (9*10)		Prodajna vrednost jela i pica za konzumaciju na licu mesta (6*10)
											od pica	od jela	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
001	04000	Kafa	18	KGR	12.00	2.00	14.00	13.93	0.07	300.00	21.00	0.00	600.00
002	04000	Secer	18	KGR	100.00	20.00	120.00	113.00	7.00	5.00	35.00	0.00	100.00
003	04000	Pivo	18	LIT	50.00	30.00	80.00	73.30	6.70	30.00	201.00	0.00	900.00
S v e g a :											257.00	0.00	1600.00

Sastavio :

Izbor DPU obrasca:

- ☐ Za sve datume
☒ Tekuci datum
☐ Izbor iz spiska

Odgovorno lice :

Za **tekući datum** knjiga šanka sadrži i podatke o proizvodima pa onda izgleda ovako,

Redni Br. iz PK-1: _____

Lista dnevnog prometa ugostitelja
za dan: 07.04.2006 godina

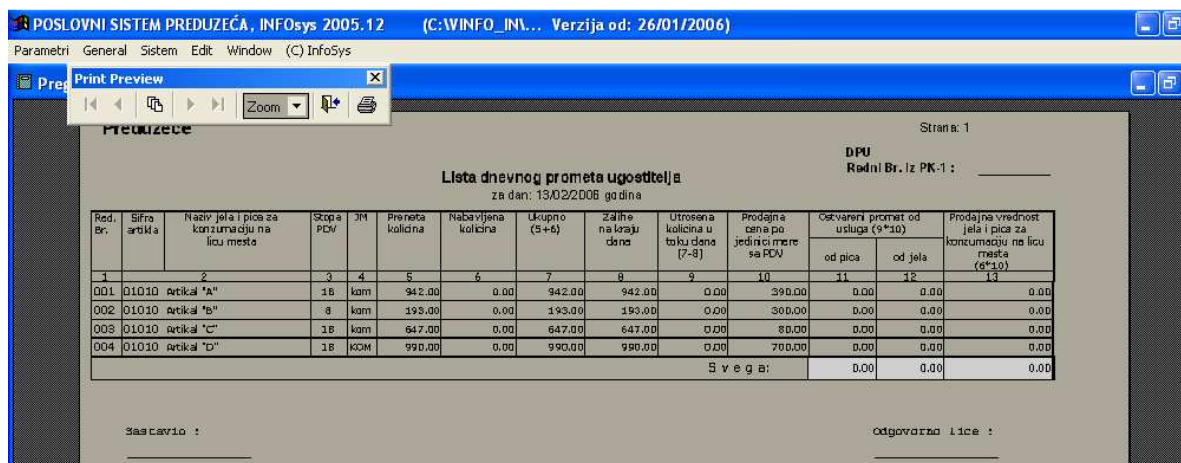
Objekat 0321, Sank - materijal

Red. Br.	Sifra artikla	Naziv jela i pica za konzumaciju na licu mesta	Stopa PDV	JM	Preneta količina	Nabavljena količina	Ukupno (5+6)	Zalihe na kraju dana	Utrošena količina u toku dana (7-8)	Prodajna cena po jedinici mere sa PDV	Ostvareni promet od usluga (9*10)		Prodajna vrednost jela i pica za konzumaciju na licu mesta (6*10)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
001	04000	Kafa	18	KGR	12.00	2.00	14.00	13.93	0.07	300.00	21.00	0.00	600.00
002	04000	Secer	18	KGR	100.00	20.00	120.00	113.00	7.00	5.00	35.00	0.00	100.00
003	04000	Pivo	18	LIT	50.00	30.00	80.00	73.30	6.70	30.00	201.00	0.00	900.00
004	03000	Kafa	18	KOM	0.00	7.00	7.00	0.00	7.00	60.00	420.00	0.00	420.00
005	03000	Pivo - krigla 0,5	18	KOM	0.00	11.00	11.00	0.00	11.00	80.00	880.00	0.00	880.00
006	03000	Pivo - krigla 0,3	18	KOM	0.00	4.00	4.00	0.00	4.00	70.00	280.00	0.00	280.00
007	03000	Sok Djus	18	KOM	0.00	0.00	0.00	-5.00	5.00	100.00	500.00	0.00	0.00
S v e g a :											2337.00	0.00	3180.00

2. VARIJANTA

[ROBNO/Posebne opcije/DPU obrazac ili knjiga šanka]

Dnevni promet ugostitelja ili knjiga šanka je takođe robni izveštaj. Taj izveštaj predstavlja stanje zaliha ali u specifičnoj formi. Naime, definiše se na nivou jednog dana što znači da je potrebno da se poziva za period od jednog dana. Na izveštaju se prikazuje stanje do prethodnog dana, ukupan ulaz robe zadatog dana, ukupan izlaz robe zadatog dana, stanje robe na kraju zadatog dana. S'obzirom da taj obrazac predviđa posebne kolone za piće i hranu pretpostavka je da se u šifarniku artikala u polju 'tip' odvoje posebni tipovi po ovom osnovu. Tako se može razdvojiti ostvaren promet od pića i od hrane.

POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (C:\WINFO_INL... Verzija od: 26/01/2006)

Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Print Preview

Strana: 1

DPU
Rodni Br. iz PK-1: _____

Lista dnevnog prometa ugostitelja
za dan: 13/02/2006 godina

Red. Br.	Sifra artikla	Naziv jela i pica za konzumaciju na licu mesta	Skola PCV	JM	Preneta količina	Nabavljena količina	Ukupno (5+6)	Zaliha na kraju dana	Utrošena količina u toku dana (7-8)	Prodajna cena po jedinici mere sa PCV	Ostvareni promet od usluga (9*10)	Prodajna vrednost jela i pica za konzumaciju na licu mesta (9*10)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
001	01010	Artikal "a"	18	kom	942.00	0.00	942.00	942.00	0.00	390.00	0.00	0.00
002	01010	Artikal "b"	8	kom	193.00	0.00	193.00	193.00	0.00	300.00	0.00	0.00
003	01010	Artikal "c"	18	kom	647.00	0.00	647.00	647.00	0.00	80.00	0.00	0.00
004	01010	Artikal "d"	18	KOM	990.00	0.00	990.00	990.00	0.00	700.00	0.00	0.00
Svega:											0.00	0.00

Sastavio : _____

Odgovorno lice : _____

Napomena: Da bi za šank mogli imati ovaj obrazac potrebno je da se vodi robna evidencija šanka, a to znači i ulaz robe i izlaz robe iz šanka. Kada je to obezbeđeno DPU obrazac je automatski obezbeđen. Ovo se može koristiti i za bilo koji drugi objekat - magacin ukoliko vam je potrebno kao izveštaj date specifične forme.

Ova varijanta se koristi kada ne postoji potreba za normativom, to jest, kada se artikli prodaju u istom obliku kao što se i nabavljaju. Tada imamo robni promet samo nad jednim objektom, pa tako i DPU - knjiga šanka predstavlja izveštaj samo tog objekta. Samim tim ovo je uprošćena varijanta knjige šanka i kao takva u retkim slučajevima može da zadovolji realne potrebe u ugostiteljstvu.

Napomena koja važi za obe varijante opisane ovim uputstvom.

S'obzirom da taj obrazac predviđa posebne kolone za piće i hranu pretpostavka je da se u šifarniku artikala u polju 'tip' odvoje posebni tipovi po ovom osnovu. Tako se može razdvojiti ostvaren promet od pića i od hrane.

5.8. Fakturisana realizacija

[ROBNO/Posebne opcije/Fakturisana realizacija]

Izveštaj je baziran na podacima iz faktura – računa. Prikazuje podatke o fakturisanjoj realizaciji (neto vrednost, bruto vrednost, rabat) po artiklima ili po kupcima, zavisno šta opredelite u osnovnom dijalogu. Po dobijanju izveštaja pogledajte ponuđene opcije na okruženju.

sifra	Naziv	Jm	Kolicina	Vrednost	Rabat
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	30.00	4,500.00	0.00
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	22.00	3,270.00	0.00
010103	Neki treci artikal	KOM	2.00	78.00	0.00
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	20.00	8,000.00	0.00
010109	MATERIJAL PRVI	KOM	20.00	3,000.00	0.00
010110	BOMBONE	KG	30.00	1,950.00	0.00

01: "Preduzeće", BEOGRAD
Aktionarsko društvo
Glavna ulica bb, 099/99-999,
BEOGRAD
AR: 99999-999-9-9999
Vlasnik licence:
INFOSYS - Prezentacija
F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

info sys

5.9. Uporediti dva objekta

[ROBNO/Posebne opcije/Uporediti dva objekta]

Radi se o uslužnoj opciji programa u situaciji kada za isti objekat knjigovodstvo i magacioner vode zasebne robne evidencije. Postoji potreba da se povremeno među njima izvrši upoređenje i spravljanje stanja. Ovom opcijom se to može uraditi i program kao rezultat daje izveštaj u formi tabele koji prikazuje samo artikle na kojima postoje količinske **razlike**.

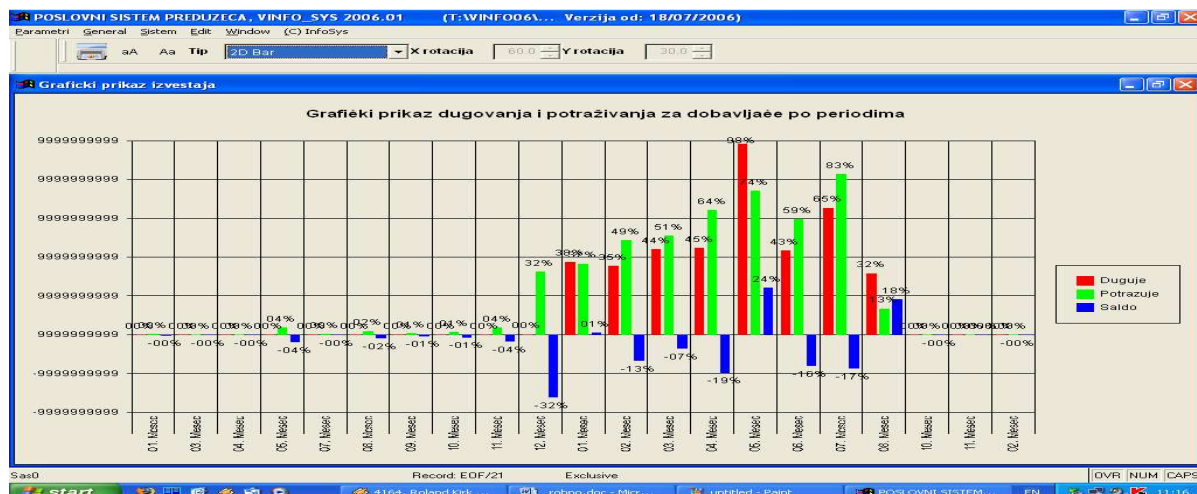
Sifra	Naziv artikla	Stanje1	Stanje2	Razlika
04	NALEPNICA COSMOS	10.00	0.00	10.00
10000003	ALATNI PRIBOR SA3500	10.00	14.00	-4.00
10000004	ALATNI PRIBOR SA4000	20.00	24.00	-4.00
10000007	ALATNI PRIBOR SA3000	9.00	11.00	-2.00
20000001	TOOL-SET THUNDER AZ 4 MT4.50	20.00	19.00	1.00
20000003	TOOL-SET THUNDER AZ 6 MT4.00	7.00	6.00	1.00
20000005	TOOL-SET THUNDER AZ 4 MT4.0	7.00	6.00	1.00
20000061	TOOL-SET CAR SPIN AZ 3MT.2.7	2.00	1.00	1.00
20000064	TOOL-SET CAR SPIN AZ 4M.3.00	25.00	24.00	1.00
60000002	MAST ZA PODMAZIVANJE	4.33	0.00	4.33
90000504	VODA MINERALNA	25449.00	10.00	25439.00
90000730	BURGIJA ZA BOILE 5877	119.00	120.00	-1.00

5.10. Supervisor

[ODRŽAVANJE/Supervisor]

Programska opcija “[Supervisor](#)” je nastala od ideje da se na jednom mestu mogu, na lak i jednostavan način, prikazati najvažniji izveštaji i finansijskog i robno-materijalnog knjigovodstva. Namenjena je pretežno za menadžere, direktore, vlasnike, ali mogu je svi koristiti u skladu sa definisanim ovlašćenjima. Ovlašćenja za ovu, ali i za svaku drugu, opciju se definišu na zahtev korisnika. Preporučujemo da samostalno probate da koristite Supervisor.

6. DODATAK - PRIMERI

Ovde ću izneti više primera koji se najčešće sreću u praksi. Kako ima dosta različitih primena RM segmenta uvešćemo klasifikaciju na nekoliko najčešćih:

6.1. Šifarnik artikala - hijerarhijska definicija

Šifarnik artikala je je centralni šifarnik segmenta RM i kao takav poželjno je da dobro bude definisan. To znači da je naša preporuka da se taj šifarnik osmisli tako da šifra artikla ima svoj smisao to jest da ima svoje predefinisano značenje. Mi to predefinisano značenje još nazivamo i hijerarhija šifre artikla. Naime, naša preporuka je da se šifra artikla sastoji od tri nivoa: grupe , podgrupe i analitike. Podgrupa šifre nekada nije potrebna. U početku je potrebno odrediti koliko će cifara imati šifra artikla. Ograničenje u programu je 8 cifara maksimalno. Ukoliko imate potrebu za dužom šifrom artikla onda se prelazi na korišćenje paralelene šifre, takozvane ident ili kod šifre. O tome će postojati poseban dodatak u ovom uputstvu. Može se koristiti i manje od 8 cifara. Kada odrediti dužinu šifre treba se potom držati toga, to jest svaka šifra koju uvodite treba da bude te iste unapred određene dužine. Grupe mogu biti označene sa proizvoljnim brojem cifara, tako i podgrupe i analitike. Neka su, na primer, grupe dvocifrene, podgrupe takođe dvocifrene, a analitike trocifrene. Dakle opredelili smo se u ovom primeru da je šifra artikla dužine 7 cifara (mogu se koristiti i slova)

Grupe mogu da budu sledeće:

01 - prehrana,

Podgrupe prehrane mogu da budu:

0101 - keks,

0102 - piće,

0103 - riba.

02 - hemija,

Podgrupe hemije mogu da budu:

0201-Sredstva za čišćenje,

0202-Lakovi, ...

03 - alati.

...

Onda bi šifarnik artikala mogao izgledati ovako:

01..... - PREHRANA

0101... - PREHRANA / KEKS

0101001 - Jaffa keks

0101002 - Petit Beure

0101003 – Domaćica keks

0102..... - PREHRANA / PIĆE

0102001 - Sok negazirani

0102002 - Coca Cola

0102003 - Voda negazirana

0103..... - PREHRANA / RIBA

0103001 - Sardine

0103002 - Tunjevina

...

02..... - HEMIJA

0201..... - HEMIJA / SREDSTVA ZA ČIŠĆENJE

0201001 - Sredstvo za pranje posuda

0201002 - Pasta za obuću

0202..... - HEMIJA / LAKOVI

0202001 - Lak za čamce

0202002 - Lak za parket

Šifre artikala koje nemaju 7 cifara kao u gornjem primeru, već manje od toga, se ne koriste u knjiženjima bilo kojih dokumenata, nego služe samo kao naslovi grupa i podgrupa. Da bi se bolje istakle kao naslovne šifre predlažemo da ih dopunite sa tačkicama kao u gornjem primeru.

6.2. Početna podešavanja

Pre nego što se počne sa radom u programskom segmentu robno-materijalno potrebno je izvršiti početna podešavanja parametara. Ovde ću navesti nekoliko osnovnih i najčešćih podešavanja koje je potrebno izvesti na početku rada. Korisnik ne treba ovo da shvati kao obavezna podešavanja već samo kao ilustraciju, odnosno kao primer.

Navešćemo dva primera:

Sifarnik objekata															
	Sif_obj	Naziv	Cene	Np	Konto	K1	Prihod	K2	Trosak	K3	K4	Ztros	Marza	M_konto	M_marz
P	0101	Magacin trgovine na veliko I	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13490
	0102	Magacin trgovine na veliko II	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13490
	0201	Magacin gotovih proizvoda	PROD	L	96000	F	61200	F	98000	T	T	49400	96090	91200	91290
	0301	Magacin materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13490
	0309	Magacin pomocnog materijala	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13490
	0321	Sank - materijal	PROD	N	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13490
	0322	Sank - gotovi proizvodi	PROD	P	10100	T	60200	F	51100	F	T	49400	10190	13400	13490
	0601	Prirucni magacin	PROD	P	13200	T	60200	F	50100	T	T	49400	13290	13400	13490
	5101	Maloprodaja M1	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F	T	49400	13490	13400	13490
	5102	Maloprodaja M2	PROD	P	13400	F	60200	F	50110	F	T	49400	13490	13400	13490

6.2.1. Trgovina

Potrebno je definisati sledeće parametre:

Šifarnik objekata

- šifra objekta: **0101**
- naziv objekta: Trgovina na veliko
- cene: **PROD**
- np: **P**
- ind_iz: **O**
- vm: **V**

Šifarnik vrsta promene

- proveriti da li postoji vrste promene za početno stanje (99..), kalkulaciju (22..), fakturu(25..), avansni račun (25..), predračun (25..) i da li su popunjene kolone:
- kontopdvns (konto pdv-a za nižu stopu)
- kontopdvvs (konto pdv-a za višu stopu)

Kalkulacije

- Parametri kalkulacije:
  - najčešća šifra objekta
  - najčešća vrsta promene
  - najčešći dobavljač
  - zakruženje (ukalkulisane prodajne cene na zadat broj decimala)
  - automatska knjiženja (finansijsko, robno, pdv)

Fakture - Računi

- Parametri fature:

parametri (1)

- najčešća šifra objekta
- najčešći konto kupca
- broj beskamatnih dana
- naziv dokumenta (račun, račun-otpremnicu)
- mesto izdavanja računa
- drugi, treći, četvrti red teksta (definišu se najčešće klauzule koje će se štampati na dnu fakture, kao na primer upozorenje za neblagovremeno plaćanje, ...)

parametri (2)

- dodatni matični podaci (štampaju se odmah ispod memoranduma i matičnih podataka u gornjem delu fakture); tu se definiše neki fiksni tekst koji se želi prikazati na fakturi, a najčešće se to odnosi na neke dodatne matične podatke o vašoj firmi (npr. PDV registarski broj, ...)
- broj kopija (koji će se štampati jednim zadavanjem komande za štampu)
- potpisnici (maksimalno 3 potpisnika)
- najčešća vrsta promene (25...)

- parametri (3)

- štampa rednog broja (D-štampa se redni broj stavke na fakturi, N-ne štampa se redni broj stavke na fakturi)
- crtica (ako se unese donja crta (Shift -) kao _, onda će se štampati tanka horizontalna linija koja vizuelno razdvaja stavke; preporučujemo da to postavite zbog preglednosti fakture)
- indikator rezervisanih količina (ako nema potrebe za tim postavite na N)
- kontrola zaliha (D, N, U) (postavite po želji)
- automatska knjiženja (finansijsko, robno, pdv)

Avansni računi

- ### - Parametri avansnog računa

- parametri (1)

- uobičajen konto za kupca (konto primljenog avansa)

- parametri (2)

- uobičajen poreski status (1900, ranije korišćen 1000, ili neki novi predviđen)
- tekući parametri
- fiksno kontiranje postaviti na 'N' za vrstu promene avansnih računa

Predračuni i otpremnice ukoliko se koriste potrebno je podesiti ih preko njihovih parametara na sličan način kao gore opisani dokumenti.

Parametri (2)

Dodatni maticni podaci:

Broj kopija: 1

Zaracunat porez (D/N): N

Uobicajeni poreski status: 1900

Model za kontrolni broj: 97

POSLOVNI SISTEM PRILUŽICA... INFOsys 2000.12 (D:\WINF006\...)

Kruženje_O1 Parametri General Sistemske Windows (C:) InfoSys

1. Tekući parametri...

2. Svi parametri...

3. Objekti tekućeg obrasca...

4. Objekti SVH obrazaca...

5. Opšti parametri obrazaca za unos i dijaloga

Avansni

Broj fa

Kupac

POSLOVNI SISTEM PRILUŽICA... INFOsys 2000.12 (D:\WINF006\...)

Vrednost Parametara

Parametar: FIKSNO_KONTIRANJE

Pozicija: ☐ Oznaka korisnika: ☐

Opција: ☐ Vrsta promene: ☐ Sektor: ☐

Vrednost: N

Izraz:

Detalji:

6.2.2. Proizvodnja

Potrebno je definisati sledeće parametre:

Šifarnik objekata

gotovi proizvodi

- šifra objekta **0201**
- naziv objekta 'Magacin gotovih proizvoda'
- cene **PROD**
- np **L**
- ind_iz **O**
- vm **P**

materijal

- šifra objekta **0301**
- naziv objekta 'Magacin materijala'
- cene **PROS**
- np **N**
- ind_iz **O**
- vm **P**

Šifarnik vrsta promena

- proveriti da li postoji vrsta promene za početno stanje (99..), kalkulaciju (22..), fakturu(25..), avansni račun (25..), predračun (25..), prijemnicu materijala (60..), trebovanje materijala ili utrošak (60..), ulaz gotovih proizvoda (50..) i da li su popunjene kolone:
- kontopdvns (konto pdv-a za nižu stopu)
  - kontopdvvs (konto pdv-a za višu stopu)

Za prijemnicu, trebovanje i ulaz gotovih proizvoda ne važe pravila fiksno definisanog automatskog kontiranja, pa je za te vrste promene potrebno definisati modele automatskog kontiranja. Navodimo jedan primer kako to može da bude urađeno koji vas ne obavezuje:

Prijemnica materijala.

Mi preporučujemo da se radi opcijom '[Kalkulacija – prijemnica](#)' jer je tada automatsko kontiranje definisano fiksnim pravilima, a bolje su rešeni i zavisni troškovi, ali ako želite da prijemnicu knjižite opcijom '[\[ROBNO/Dokumenti \(ul-izl\)\]](#)', onda se mora definisati model automatskog kontiranja u šifarniku vrsta promena i evo primera:

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
6001	Prijemnica materijala	27100	27000	konto	analitika	formula
Prijemnica materijala			1	<<KONTO>>D		K*N
			2	43300P	KD	K*N*(1+T/100)
			3	<<PDV>>D	SPACE	K*N*T/100

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
6002	Utrošak materijala			konto	analitika	formula
<i>Utrošak materijala</i>			1	<<KONTO>>P		K*N
			2	<<TROSAK>>D		K*N

U šifarniku objekta u koloni '**TROSAK**' unet je konto troška kao na primer **51100**.
Moguće je da se na utrošku odmah definiše i stav pogonskog knjigovodstva na klasi 9 i to bi tada moglo izgledati ovako:

<i>Utrošak materijala dodatak za pogonsko</i>	3	95000D		K*N
	4	90200P		K*N

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
5001	Ulaz gotovih proizvoda			konto	analitika	formula
<i>Ulaz gotovih proizvoda</i>			1	<<KONTO>>D		K*L
			2	95000P		K*L

U šifarniku vrsta promena se obično trebaju definisati i mnoge druge vrste promena kao što su: rashod, otpis, popis, međumagacinski prenos, ... Njih treba uvesti po potrebi i adekvatno definisati automatsko kontiranje. Naše preduzeće vam uz program isporučuje i nekoliko praktičnih modela kontiranja zapisanih u šifarnik vrsta promena. Te modele možete dobiti sledećom opcijom, [\[ŠIFARNICI/Vrste promena/Okruženje/Postavljanje na default\]](#). Tada će vam se u šifarniku pojaviti nekoliko vrsta promena sa gotovim modelima, ali sa negativnom šifrom. Te vrste promena se ne koriste prilikom knjiženja. Ukoliko želite da neku od njih počnete koristiti potrebno je da joj dodelite neku konkretnu šifru vrste promene (prekucavanjem preko postojeće negativne).

Treba napomenuti da je moguće dobiti i dosta robnih izveštaja na bazi grupisanja ili rekapitulacija po vrsti promene, pa je i iz tog razloga poželjno pažljivo uočiti i definisati iste.

Kalkulacije

- Parametri kalkulacije:

- najčešća šifra objekta (za materijal 0301 ako se ovom opcijom radi prijemnica materijala)
- najčešća vrsta promene
- najčešći dobavljač

- zaokruženje (ukalkulisane prodajne cene na zadat broj decimala)
- automatska knjiženja (finansijko, robno, pdv)

Fakture

- Parametri fakture:

parametri (1)

- najčešća šifra objekta (za gotove proizvode 0201)
- najčešći konto kupca
- broj beskamatnih dana
- naziv dokumenta (račun, račun-otpremnicu)
- mesto izdavanja računa
- drugi, treći, četvrti red teksta (definišu se najčešće klauzule koje će se štampati na dnu fakture, kao na primer upozorenje za neblagopremeno plaćanje, ...)

parametri (2)

- dodatni matični podaci (štampaju se odmah ispod memoranduma i matičnih podataka u gornjem delu fakture); tu se definiše neki fiksni tekst koji se želi prikazati na fakturi, a najčešće se to odnosi na neke dodatne matične podatke o vašoj firmi (npr. PDV registarski broj, ...)
- broj kopija (koji će se štampati jednim zadavanjem komande za štampu)
- potpisnici (maksimalno 3 potpisnika)
- najčešća vrsta promene (25..)

- parametri (3)

- štampa rednog broja (D-štampa se redni broj stavke na fakturi, N-ne štampa se redni broj stavke na fakturi)
- crtica (ako se unese donja crta (Shift -) kao _, onda će se štampati tanka horizontalna linija koja vizuelno razdvaja stavke; preporučujemo da to postavite zbog preglednosti fakture)
- indikator rezervisanih količina (ako nema potrebe za tim postavite na N)
- kontrola zaliha (D, N, U) (postavite po želji)
- automatska knjiženja (finansijko, robno, pdv)

Avansni računi

- Parametri avansnog računa

parametri (1)

- uobičajen konto za kupca (konto primljenog avansa)

parametri (2)

- uobičajen poreski status (1900, ranije korišćen 1000, ili neki novi predviđen)
- tekući parametri
- fiksno kontiranje postaviti na 'N' za vrstu promene avansnih računa

Predračuni i otpremnice ukoliko se koriste potrebno je podesiti ih preko njihovih parametara na sličan način kao gore opisani dokumenti.

Opcija [ROBNO/Dokumenti(ul-izl)] takođe ima svoje parametre u kojima je vredno definisati parametar za kontrolu zaliha.

6.3. Početno stanje robe

Početno stanje zaliha robe se može uneti na dva načina:

- Direktan ili manuelni unos početnog stanja robe;
Uobičajen za naše nove korisnike koji u prethodnoj poslovnoj godini nisu koristili naš program.
- Automatski unos početnog stanja robe;
Uobičajen za naše korisnike koji u prethodnoj poslovnoj godini jesu koristili naš program.

6.3.1. Direktan ili manuelni unos početnog stanja robe.

Početno stanje robe se unosi kao jedan dokumenat za svaki objekat - magacin za koji se vodi robna evidencija.

Robni dokumenti se unosi na opciji **[ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]**.

U zaglavlju se unosi šifra objekta, broj dokumenta treba da bude opisno unet kao na primer **'POC.ST.'**; preporučujemo da se ispred reči **POC.ST.** unese jedan blanko znak (razmak) kako bi se kasnije taj robni dokument sortirao na početak svih robnih dokumenata kada se radi o sortu po broju dokumenata. Vrsta promene je obično **'99'** ili **'9901'**. Datum se unosi kao **'01/01/<tekuća godina>'**. Komitent se uglavnom ne unosi. Postoje izuzetni slučajevi kada se komitenti unose, kao na primer:

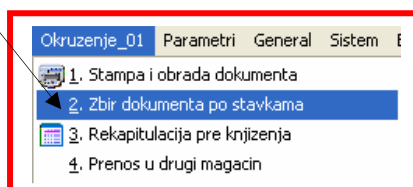
- Početno stanje kod konsignanta gde šifra kupca određuje konsignanta
- Početno stanje ambalaže kod kupca, ...

U stavkama dokumenta se unosi šifra artikla, količina i odgovarajuća cena:

- Ako je magacin trgovački (i vodi se po prodajnim cenama) onda se cena unosi u polje **'prodajna cena'**
- Ako se magacin vodi po prosečnim cenama, a u šifarniku objekata u polju **'NP'** stoji **'N'** onda se cena unosi u polje **'nabavna cena'**
- Ako se magacin vodi po planskim cenama onda se cena unosi u polje planska cena

Kada se završi unos dokumenta početnog stanja potrebno je znati da se taj dokument ne obrađuje, to jest ne pušta se nikakva obrada sa [okruženja](#). Robni dokument

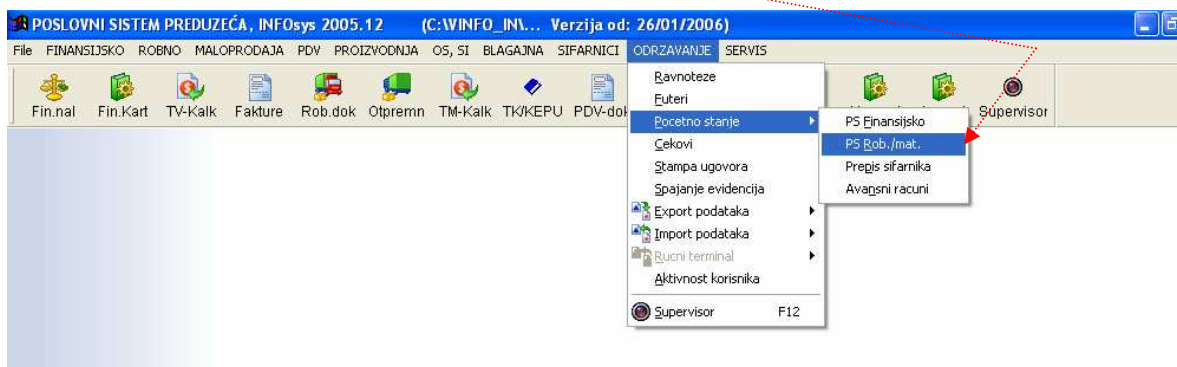
početnog stanja je potrebno prekontrolisati i za to se preporučuje sledeći metod. Na [okruženju](#) se startuje opcija **'Zbir dokumenta po stavkama'** gde se vidi svaka stavka unetog dokumenta početnog stanja kao i suma dokumenta.

6.3.2. Automatski unos početnog stanja robe.

Ukoliko se početno stanje želi formirati automatski na bazi stanja zaliha robe iz prethodne poslovne godine onda se koristi programska opcija.

[ODRŽAVANJE/Početno stanje/PS rob.mat.]

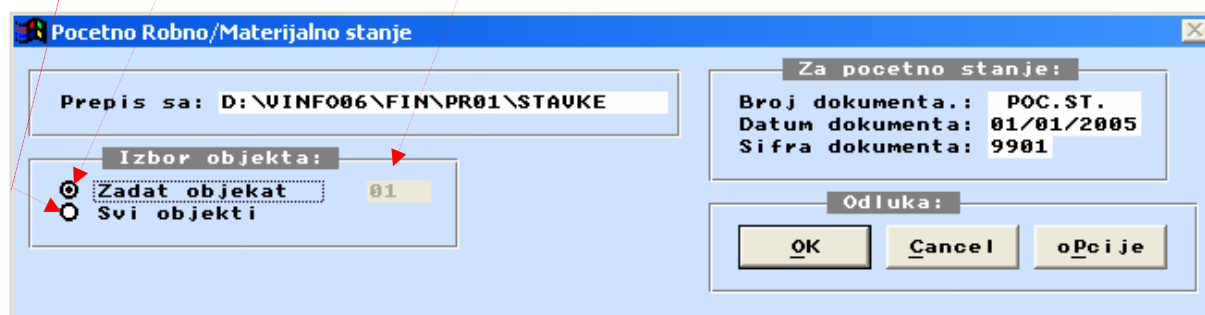

Pre nego što ćete startovati ovu opciju morate obratiti pažnju na dve veoma važne stvari:

- budite sigurni da vam je stanje zaliha pod 31.12. prethodne poslovne godine potpuno ispravno; znači urađeni su i proknjiženi popisi, viškovi i manjkovi su evidentirani, ...

- **startujte program za novu poslovnu godinu, pa iz njega opciju za prepis početnog stanja**; ukoliko ovo ne ispoštujete možete napraviti veoma krupne probleme sa robnim knjigovodstvom prethodne poslovne godine; dakle, uđite u program Nove godine.

Opcijom za automatski prepis početnog stanja možete odjednom prepisati sve objekte opcijom 'Svi objekti'. Ukoliko želite prepisati početno stanje za samo jedan objekat onda treba da izaberete opciju 'Zadat objekat' i da ga zadate. Objekat koji će se formirati kao početno stanje u tekućoj godini će biti pod brojem dokumenta koji vi unesete u dijalogu, ali se preporučuje da zadržite ponuđeni default-ni. Ukoliko treba da formirate početna stanja po komitentima (konsignacija, ambalaža, ...) onda je potrebno da na dodatnom dijalogu, dugme 'Opcije', uključite kriterijum 'Formiranje po komitentima'; na taj način ćete dobiti onoliko dokumenata početnih stanja koliko komitenata ima stanje zaliha u prethodnoj poslovnoj godini.

Kada ste prepisali i formirali dokumente početnog stanja onda možete da izvršite proveru ispravnosti; pronađite novoformirane robne dokumente početnog stanja na opciji [ROBNO/Dokumenti (ul-izl)] i proverite sumu vrednosti na okruženju opcijom 'Zbir dokumenta po stavkama'; možete i da pogledate i ostale robne izveštaje na kojima treba da se pojave promene sa početnog stanja, kao na primer: stanje robe, kartice, pregled knjiženja RM,

...

6.4. Međumagacinski prenos robe

Prenos robe iz magacina u magacin (iz objekta u objekat) je realna potreba kod firmi koje imaju složeniju strukturu magacina. Info program podržava međumagacinski prenos robe u okviru četiri programske opcije:

1. [ROBNO/Dokumenti (ul-izl)]

Ova opcija se koristi kada je potrebno proknjižiti prenos robe u drugi magacin, a da pri tome **nije** važna forma štampanog dokumenta. To znači da se taj dokument pretežno koristi samo u knjigovodstvu. Evo nekoliko primera:

- Ako imate više magacina iste kategorije (repromaterijal, gotovi proizvodi)
- Ako imate magacin inventara na upotrebi i na zalihama, pa treba da artikle prebacite iz zaliha na upotrebu
- Ako imate centralni magacin i više pomoćnih (gradilišta, mesta troška u ugostiteljstvu, ...) onda treba uraditi prenos robe u pomoćne.
- U mesnoj industriji je potrebno da se iz jednog odeljenja prebace artikli u sledeće, u fazi prerade.

Prilikom unosa robnog dokumenta međumagacinskog prenosa treba obratiti pažnju na sledeće:

- U zaglavlje dokumenta u polje 'Sifra objekta' uneti šifru objekta iz koga roba izlazi
- U zaglavlju dokumenta u polje 'U objekat' uneti šifru objekta u koji roba ulazi
- Prilikom obrade dokumenta, na dijalogu na [Okruženju](#) uključiti opciju 'Prenos u drugi magacin'.

Dokumenti (ul-izl)

Sifra objekta...: **0301**   Centralni magacin materijala

Br. dokumenta...: **00036**   U objekat: **0315**   Alat i inventar na zalihama

Sifra dokumenta: **6009**   Medjumagacinski prenos   Ulaz/izlaz...: **I**

Broj naloga....:   Sektor.....:   Datum prometa.: **08/02/2006**   Poreski status: **0000**

Datum.....: **08/02/2006**

Sifra kup./dob.:   SREDSTVO ZA SKIDANJE RDE

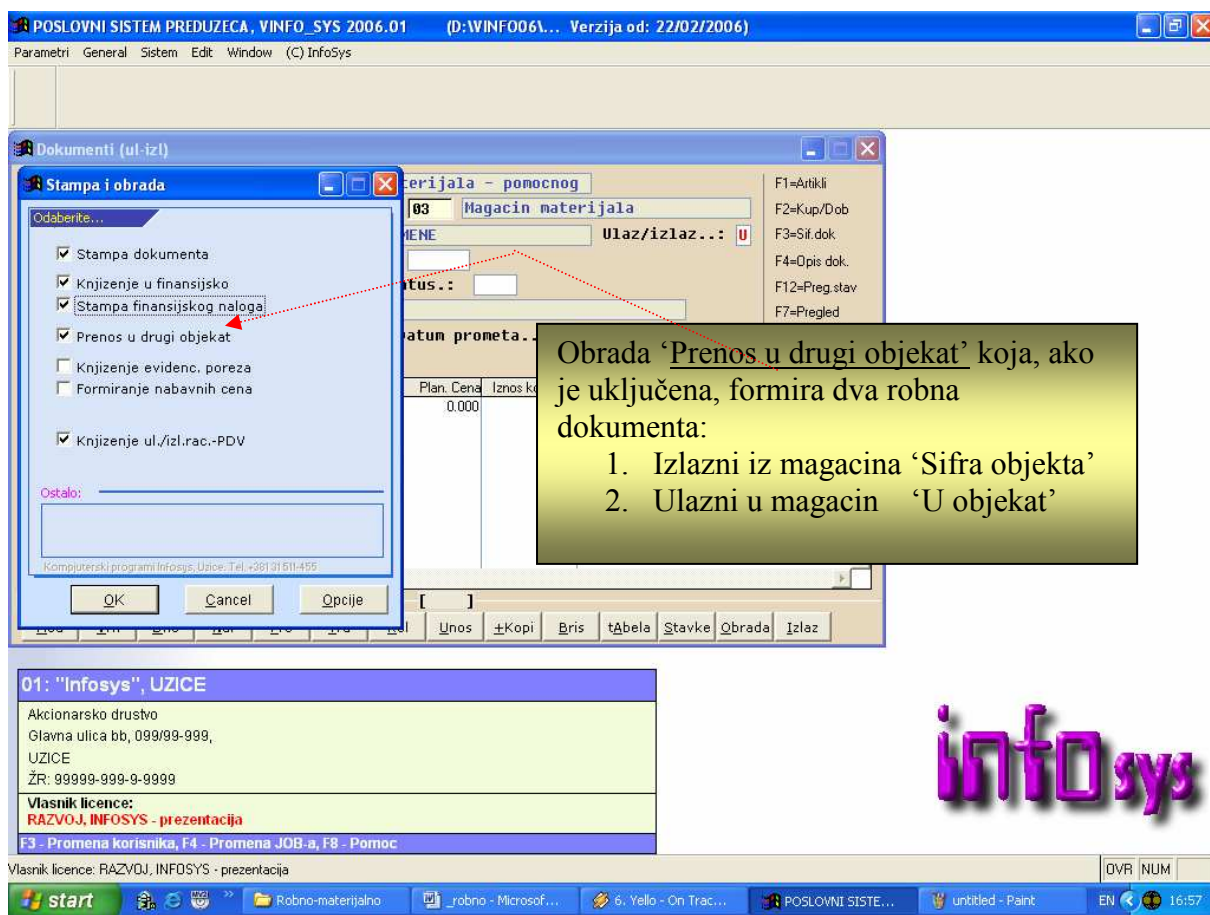
Mesto isporuke.:   Dokum. kup./dob.:   SREDSTVO ZA SKIDANJE RDE

Sifra	Kolicina	Nab. cena	Pr. cena	Plan. Cena	Iznos korekcije	Naziv
15524	7.000	0.000	0.000	0.000	0.000	SIJALICA WURTH
15528	3.000	0.000	0.000	0.000	0.000	GUMENI ČEP
15529	1.000	0.000	0.000	0.000	0.000	SREDSTVO ZA SKIDANJE RDE

Izvorni dokument je izlazni - **Odredišni** dokument je ulazni

U gornjem primeru:

- izvorni dokument se odnosi na objekat 0301
- odredišni dokument se odnosi na objekat 0315

Prepoznavanje odredišnog dokumenta.

Neka je izvorni dokument označen svojim ključnim podacima kao:

Sifra objekta   **0301**
Broj dokumenta   **T002**
U objekat   **0315**
Vrsta promene   **6009**
UI   **I**

**Prenos
iz objekta
u objekat**

Izvorni dokument međumagacinskog
prenosa koji je izlazni

Pošto se izvrši prenos u drugi magacin, automatski se formira **odredišni dokument** čiji su ključni podaci sledeći:

Sifra objekta   **0315**
Broj dokumenta   **T002**
U objekat   **0301**
Vrsta promene   **98**
UI   **U**

Ovaj podatak je fiktivan jer je ovo
odredišni dokument i on ne predstavlja
prenos u magacin. Dakle, 'U objekat'
sadrži informaciju o objektu iz koga je
nastao ovaj ulaz.

Važne napomene:

- Povraćaji prenosa se rade istim načinom samo s'tim što se količina robe unosi u minusu.
- Međumagacinski prenos se preporučuje da se radi samo između magacina – objekata iste kategorije. Kategorija magacina je definisana parametrima CENE (PROD, PROS) i NP (N, P, L) u šifarniku objekata (pogledati odeljak o šifarnicima objekata). To znači da se na primer prenos iz PROS-N vrši u PROS-N, ili PROD-L u PROD-L i slično.
- Kada se radi o trgovini ova opcija se ne preporučuje. O tome će biti reči u tački 3. i 4.
- Ne može se ova opcija koristiti za prenos robe iz jedne maloprodaje u drugu.
- Preporučena vrsta promene je **'6009'** za koju je definisano međumagacinsko kontiranje. Ova vrsta promene se dobija prilikom instalacije programa (samo novi korisnici od Januara 2006.

godine). Za one koji nemaju tu vrstu promene dajemo model kontiranja u donjoj tabeli kako bi mogli samostalno da je unesu.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
6009	Međumagacinski prenos robe			konto	analitika	formula
<i>Međumagacinski prenos</i>			1	<<KONTO>>P		K*N
			2	[[KONTO]]D	OBJ	K*N

Oznake [[...]] se koriste ako se želi ukazati na objekat koji u izvornom dokumentu nije osnovni već takozvani 'U OBJEKAT'

- Ukoliko se radi o prenosu sitnog inventara sa zaliha na upotrebu model kontiranja može biti složeniji i postavlja se po zahtevu korisnika.
- Ako posmatramo prenos iz magacina u magacin gde su magacini kategorisani po prosečnim nabavnim cenama kao **PROS-N** važno je istaći da se na izlaznom dokumentu automatski formiraju prosečne cene, a one su opet i cene po kojima će se zadužiti roba koja ulazi u određeni magacin. S'obzirom da se radi o prosečnim cenama mora se voditi računa o mogućim anomalijama koje one mogu da izazovu. Dakle, anomalije bi se desile ako bi se naknadno uneo ulazni dokument u magacin iz koga je roba već izašla. Tada ne bi bila tačna prosečna cena robe na izlazu, ali i robe na ulazu u drugi magacin. Kako je cena na ulazu u drugi magacin permanentna (trajna i upisana), onda se ta neravnoteža može dijagnostikovati na opciji **[ODRŽAVANJE/Ravnoteže/Robno-finansijsko]** gde se zadaje magacin iz koga je roba izašla. Ukoliko dokumenti nisu potvrđeni onda se njihovim ponovnim knjiženjem u finansijsko kao i ponovnim prenos u drugi magacin može ispraviti ta neravnoteža.

2. **[ROBNO/Otpremnice]**

Ova opcija se koristi kada je potrebno proknjižiti prenos robe u drugi magacin, a da pri tome **ieste** važna forma štampanog dokumenta. To znači da se osim knjigovodstvenog aspekta taj dokument često koristi i za neke potrebe kao na primer:

- Otpremnica je dokument koji nosi vozač robe radi pravdanja porekla i verodostojnosti iste,
- Ako se roba šalje na doradu pa druga firma treba da ima dokument o tome
- Ako se roba prenosi kao svoja u tuđem skladištu
- Ako se roba daje kupcu na konsignaciju
- Ako se roba šalje u svoje distributivne centre, pa osim vozača taj dokument služi i odredištu kao dokaz o prijemu, i slično...

Prilikom unosa otpremnice međumagacinskog prenosa treba obratiti pažnju na sledeće:

- U zaglavlje dokumenta u polje '**Sifra objekta**' uneti šifru objekta iz koga roba izlazi
- U zaglavlju dokumenta u polje '**U objekat**' uneti šifru objekta u koji roba ulazi
- Prilikom obrade dokumenta, na dijalogu na **Okruženju** uključiti opciju '**Prenos u drugi magacin**'.

3. [ROBNO/Kalkulacije - Prijemnice]

Ako firma ima više magacina trgovine na veliko (i iste su kategorije **PROD-P**) i potrebno je da se roba prenese iz jednog u drugi tada se radi takozvana interna veleprodajna kalkulacija. U vezi ove teme pogledajte odeljak uputstva koji se odnosi na izradu kalkulacije u trgovini na veliko. Samo ćemo naznačiti da se u zaglavlju kalkulacije na veliko u polje dobavljača ne unosi ništa, a u polje 'Iz obj' se unosi šifra objekta iz koga roba izlazi. Dalje se sve unosi standardno za kalkulaciju. Kao rezultat robnog knjiženja formiraće se automatski dva robna dokumenta. Prvi će biti izlazni iz magacina koji je unet u polje 'Iz obj', a drugi će biti ulazni u magacin koji je unet u polje 'Sifra obj' u zaglavlje kalkulacije (prvo polje na unosu).

4. [MALOPRODAJA/Kalkulacije]

Ovde se radi o prenosu robe iz veleprodaje u maloprodaju. Potrebno je uraditi internu maloprodajnu kalkulaciju koja se radi u svemu na isti način kao i interna veleprodajna koja je opisana u prethodnoj tački. Važno je napomenuti da se povraćaji rade kao i interna kalkulacija s'tim što se količina unosi u minusu. Prenos iz jedne u drugu maloprodaju se radi u dva koraka:

1. Interna maloprodajna kalkulacija sa količinama u minusu (povraćaj u veleprodaju ili u neki priručni magacin). U zaglavlju kalkulacije u polje 'Objekat' se unosi objekat u koji se roba vraća, a u polje 'Iz objekta' se unosi objekat iz koga se roba vraća.
2. Interna maloprodajna kalkulacija sa količinama u plusu u objekat u koji se roba prenosi.

Na taj način su se sve vezane radnje i knjiženja odradile kao što su: trgovačka knjiga, izkalkulisavanje i ukalkulisavanje poreza, robno, ...

Ako firma nema veleprodaju, već nekoliko maloprodajnih objekata i treba da uradi prenos robe, tada je potrebno da se u šifarniku objekata otvori takozvani priručni objekat koji je po kategoriji jednak sa veleprodajnim magacinom (**PROD-P**), da bi roba preko njega prešla. Konto zaliha koji prati taj objekat je po pravilu stalno na nuli, ako se to tako radi kao što je ovde opisano, i samim tim nije bitan sa aspekta praćenja trgovine.

Ukoliko korisnik ne želi da dva puta unosi isti ili sličan sadržaj kalkulacije na malo, a pogotovo ako ista ima mnogo stavki, može se postupak skratiti na sledeći način:

Navešćemo primer kada roba treba da pređe iz magacina 51 u 52.

1. Prvo se unese interna maloprodajna kalkulacija sa negativnim količinama koja zadužuje magacin u koji se roba privremeno prenosi, to jest 01,

Objekat   **51** (roba izlazi iz tog magacina)

Iz objekta   **01** (roba ulazi u taj magacin koji je veleprodajni, privremeni ili priručni)

2. Potom se ta kalkulacija kopira (dodatne opcije / storno-kopiranje) u novu kalkulaciju sa šifrom objekta u koji roba ulazi, a 'Iz objekta' je 01. Pri tom kopiranju obavezno uključite indikator „Promena predznaka za količinu“ (minusne količine će postati plusne)

Objekat   **52** (roba ulazi u taj magacin)

Iz objekta   **01** (roba izlazi iz tog magacina)

Dakle, druga kalkulacija se ne unosi već se dobija automatizmom (kopiranjem) i na taj način se skraćuje operativni ili manuelni rad.

POSLOVNI SISTEM PREDUZECA, VINFO_SYS 2006.01 (D:\VINFO061... Verzija od: 22/02/2006)

Okrusjenje_01 Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Stampa Fin.Nalog

Maloprodajna kalkulacija

Objekat: 51 Maloprodaja M1 Fakt. iznos: 6400.00
 Broj kalk.: 0016 Datum kalkulacije: 23/01/2006 Knjizena: D
 Dobavljalac: Iz objekta: 01 Magacin trgovine na veliko Fak/Otp: F
 Dokument: 0016 Datum dok.: 23/01/2006 Valuta: 23/01/2006
 Nivela: N Komision: N PDU: 0000 Up: 23 Konto: 43300 Zaokruz: 2.0 B/n: N Osnov: 0.00
 F1=Artikli F2=Dobavljalci F12=Pregled stavki
 F3=Otprem.bez faktura F4=Raspored zavisnih troškova
 Ctrl+F11 - Kartice

Sifra	Obj	Naziv	JM	Kol	Nap.cena	Prod.cena	Rabat	Marza
9015	51	Set za univer	kom	-1.000	1200.000	1600.000	0.00	12.99
9016	51	Set za alatni pribor	kom	-2.000	2600.000	3700.000	0.00	20.60

Mod Vrh Dno Nar Pre Tra Rel Unos ±Kopi Bris tAbela Stavke Obrada Izlaz

01: "Infosys", UZICE
 Akcionarsko drustvo
 Glavna ulica bb, 099/99-999,
 UZICE
 ŽR: 99999-999-9-9999
 Vlasnik licence:
 RAZVOJ, INFOSYS - prezentacija
 F3 - Promena korisnika, F4 - Promena JOB-a, F8 - Pomoc

Vlasnik licence: RAZVOJ, INFOSYS - prezentacija

Količine su u minusu što znači da se roba vraća u 01 iz 51, što je naizgled suprotna logika; ali suprotna je jer su količine negativne.

start Robno-materijalno _robno - Microsoft... 12. Various - Blen... POSLOVNI SISTE... untitled - Paint EN 17:23

Ova slika ima za cilj da ilustruje maloprodajnu internu kalkulaciju u slučaju povraćaja robe iz magacina 51 u magacin 01.

Svi ti interni prenosu zahtevaju i štampu interne otpremnice. To je omogućeno u postupku štampe kalkulacije gde se nudi ta štampa. U parametrima kalkulacije na malo se može postaviti kako štampa kalkulacije tako i štampa otpremnice.

POSLOVNI SISTEM PREDUZECA, INFOsys 2005.12 (D:\VINFO061... Verzija od: 22/03/2006)

Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Pregled pre štampe

"Prodavac" BEOGRAD

KALKULACIJA CENA broj: 5101-0004 od 30/03/2006

Dobavljalac: 5102-Maloprodaja

Dokument: 00004 od 30/03/2006

Rbr	Sifra	NAZIV	Jed. mere	Količina	Nabavna cena	Prod. cena	Zavisni troškovi (%)	Marža (%)	T. u. pa	POREZ	Prodajna cena po jedin	ukupno
1	010110	BOMBONE	KG	100.000	500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	590.00	59000.00
UKUPNO												59.000.00

REKAPITULACIJA

- Zadržanje maloprodaje 59000.00
 - Nabavna vrednost iz magacina -50000.00
 - Ukolikovanje PDV 9000.00

Kalkulaciju uradio: Robu primio:

Nalog broj: 220330

R. br.	Datum	VP	Broj dokumenta	Kombo	Analiitika	Duguje	Potrebuje
30032006	2213	0004	13400	5101	59.000.00	0.00	
30032006	2213	0004	13400	5102	-50.000.00	0.00	
30032006	2213	0004	13440	5101	0.00	9.000.00	
Total naloga:						9.000.00	9.000.00

Record: EOF/7 Exclusive

start ROB_MAT _robno - Microsoft W... POSLOVNI SISTEM P... untitled - Paint EN 0:01

6.5. Trgovina u tranzitu

Nabavka robe radi prodaje koja ne prolazi magacin trgovine naziva se trgovina u tranzitu.

1. Nabavka robe

Nabavka se evidentira PDV dokumentom na opciji [\[PDV/PDV dokumenti\]](#). Ta nabavka treba da se evidentira u KPR i u finansijskom knjigovodstvu, a ne u robnom i zato se ne radi kalkulacija. Što se tiče evidentiranja u KPR tu je sve standardno, dakle potrebno je obratiti pažnju na šifru poreskog statusa koji se koristi prilikom nabavke da bi se ista pravilno evidentirala. Međutim kod knjiženja u finansijsko je malo složeniji slučaj. Potrebno je u šifarnik vrsta promena otvoriti šifru koja će adekvatno knjižiti nabavku robe u finansijsko knjigovodstvo. Recimo da ti stavovi treba da budu sledeći:

50100 (nabavna vrednost ...)

27000 (ulazni pdv)

43300 (dobavljač)

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
2731	Nabavka robe u tranzitu	27100	27000	konto	analitika	formula
Nabavka robe u tranzitu			1	50100D	OBJ	BRUTO-PDV
			2	<<PDV>>D		PDV
			3	43300P	KD	BRUTO

2. Prodaja robe

Prilikom prodaje robe potrebno je uraditi [fakturu – račun](#), ali pod novom vrstom promene za koju će biti definisano da se ne knjiži u robno. To je moguće ako se za tu novootvorenu vrstu promenu u polju [VP_KN_ROB](#) definiše da se ne knjiži u robno (uneti 'N'). Posle toga će se na dijalogu prilikom obrade fakture isključiti knjiženje u robno što bi korisnik trebao da prihvati. U tom slučaju kontiranje bi izgledalo otprilike ovako:

20200 (kupac)

60200 (prihod)

47000 (izlazni pdv)

Primetite da nedostaje magacinski stav što je u redu jer se radi o tranzitu.

Vp_kn_fin	Vp_kn_rob	Vp_rezerv	Vp_kn_pdv	Vp_opcija
	N ▲			

6.6. Serijska obrada

Serijska obrada predstavlja mogućnost da se više izvornih dokumenata koji pripadaju istoj evidenciji proknjiže jednim zadavanjem te aktivnosti. Nekada je praktično da se izvorni dokumenti prvo unose, a kasnije odjednom, u seriji, proknjiže u sve potrebne evidencije kao i da se izvrše određene obrade. Serijskim obradama se najčešće vrši sledeće:

- štampa dokumenta
- knjiženje u finansijsko knjigovodstvo
- knjiženje u robno knjigovodstvo
- prenos u drugi magacin
- štampa finansijskog naloga
- knjiženje u pdv evidencije (KPR, KIR)

...
Obrade koje se žele izvršiti u seriji se definišu na osnovnom dijalogu [\[./Okruženje/Štampa i obrada\]](#). Skup izvornih dokumenata iste evidencije na koje će se definisane obrade izvršiti se definiše na dijalogu koji se dobija klikom na dugme 'Opcije'.

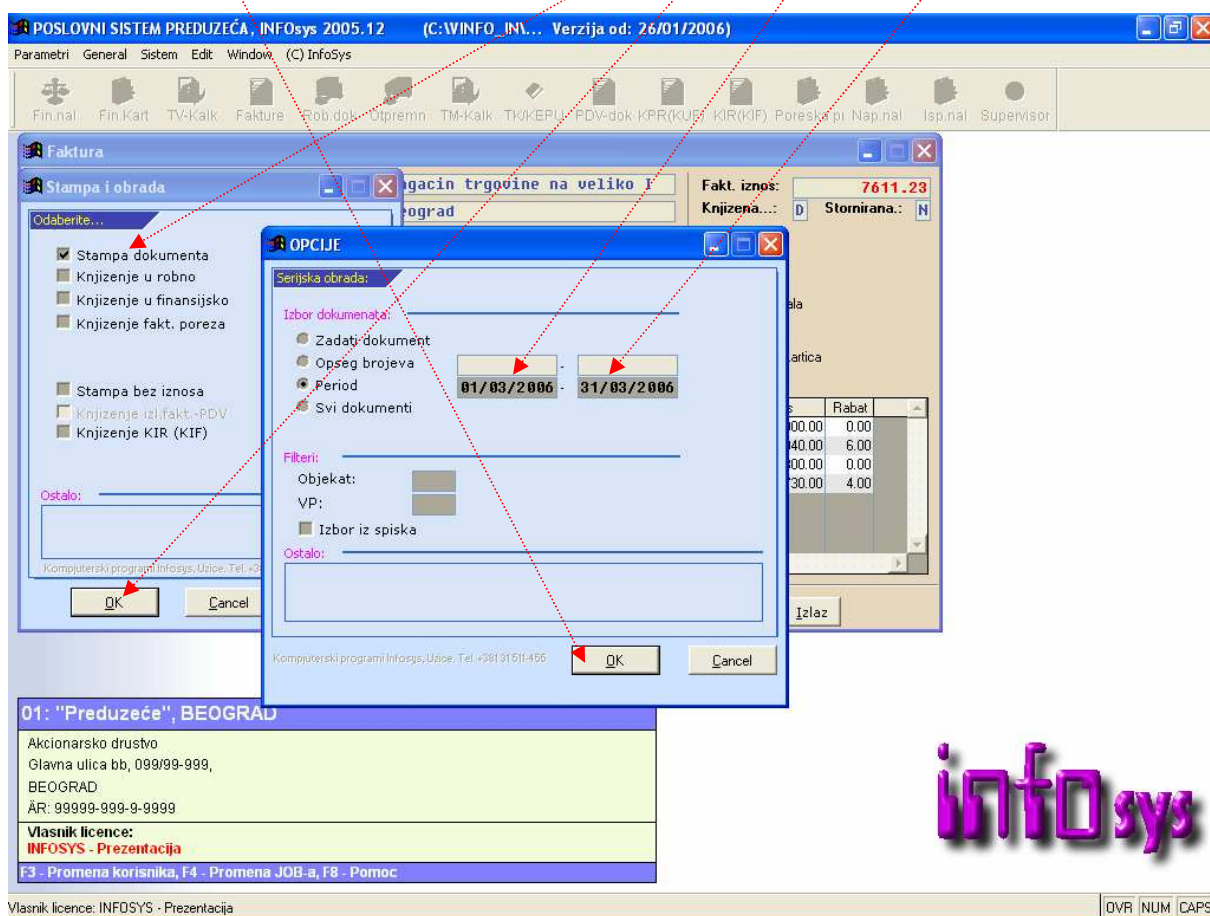
Primer1.

Želimo da štampano fakture iz meseca Marta 2006.godine.

Na osnovnom dijalogu treba da bude uključena samo [štampa](#), a sve ostale obrade da se isključe.

Na opcijama treba kliknuti period faktura i zadati [01/03/2006 – 31/03/2006](#).

Potom [OK](#), pa na osnovnom dijalogu takođe [OK](#).

Primer 2.

Želimo da sve kalkulacije za **objekat** '01' proknjižimo u finansijsko knjigovodstvo. Na osnovnom dijalogu isključimo sve obrade osim knjiženja u finansijsko. Na opcijama treba kliknuti sve kalkulacije. U **šifru objekta** uneti '01'. Potom **OK**, pa na osnovnom dijalogu takođe **OK**.

Primer 3.

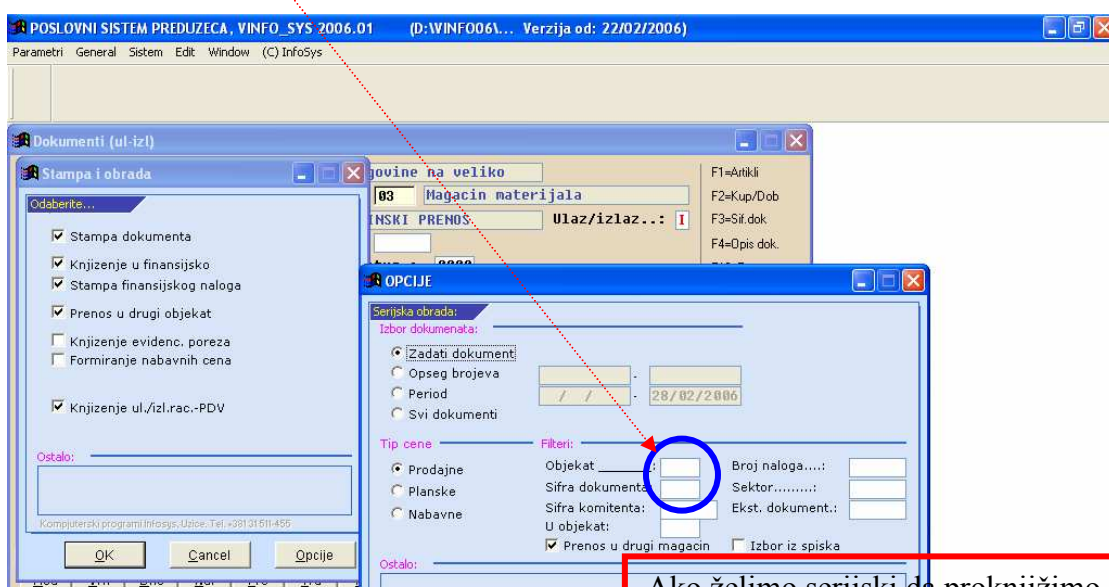
Želimo da sva trebovanja materijala iz objekta '03' proknjižimo u finansijsko knjigovodstvo. Na osnovnom dijalogu isključimo sve obrade osim knjiženja u finansijsko. Na opcijama treba kliknuti sva dokumenta. U **šifru objekta** uneti '03', a u **šifru vrste promene** obavezno uneti vrstu promene za trebovanje (npr. 61). Potom **OK**, pa na osnovnom dijalogu takođe **OK**.
Komentar: Ukoliko niste zadali vrstu promene onda će se u seriji proknjižiti svi dokumenti na zadatom objektu što možda ne biste želeli i što može da izazove neželjene efekte.

Analogno prethodnom primeru, ulazi gotovih proizvoda bi se serijski knjižili.

Primer 4.

Želimo da za sve međumagacinske prenose izvršimo obradu prenosa u drugi objekat kao i štampu tih dokumenata. Na osnovnom dijalogu isključimo sve obrade osim prenosa u drugi magacin i štampe. Na opcijama treba kliknuti sva dokumenta. U **šifru vrste promene** zadati vrstu promene za međumagacinski prenos. Potom **OK**, pa na osnovnom dijalogu takođe **OK**.

Na dijalogu pod **opcijama** postoje i dodatni kriterijumi koje takođe treba da se koristite kada za njih postoji potreba. Njihova upotreba je analogna navedenim kriterijumima u gornjim primerima. Ipak, važno je posebno istaći da su među najvažnijima i najčešćim kriterijumima, definisanje **šifre objekta i vrste promene**.

Ako želimo serijski da proknjižimo sva trebovanja onda, na primer, u polje **objekat** zadajemo 03 (ili 0301), a u polje **šifra dokumenta** zadajemo 62 (ili 6002).

6.7. Fakturisanje

6.7.1. Modeli kontiranja kod fakturisanja - *

Izrada fakture ili računa je opisana detaljno u poglavlju o fakturama, ali ćemo ovde dodatno razmotriti aspekt specifično zadatog kontiranja. Specifično kontiranje se smatra za ono koje nije u domenu fiksno zadatog kontiranja, a fiksno kontiranje fakture ima sledeću šemu:

<kupac>D
<rabat-prihod>D
<nabavna vrednost ...>D
/
<prihod>P
<pdv>P
<zalihe>P

U jednom konkretnom primeru kontiranja fakture bi izgledalo ovako:

20200D
60200D (rabat)
50100D
/
60200P (realizacija)
47000P
13200P

Rabat je svesno prebačen na dugovnu stranu da bi bio moguć pregled koliki je u zadatom periodu bio odobren rabat.

Međutim potrebe korisnika ponekada prevazilaze domen fiksnog kontiranja. Tada je potrebno napraviti specifičan model. Pre svega potrebno je da se isključi fiksno kontiranje. Da bi se to uradilo treba u šifarniku vrsta promena otvoriti novu šifru, npr. 2519. Potom za tu šifru treba isključiti fiksno kontiranje na sledeći način:

Ući u [tekuće parametre](#) i izabrati (sići strelicom) na parametar [‘FIKSNO KONTIRANJE’](#).

POSLOVNI SISTEM PREDUZECA, VINFO S

Okruszenie_01 Parametri General Sistem Edit

1. Tekuci Parametri...
2. Svi parametri...
3. Objekti tekućeg obrasca...
4. Objekti SVIH obrazaca...
5. Opšti parametri obrazaca za unos

AMBALAZA_AUT Da li se automatski generise evidencija ambalaze na d
AMBALAZA_OBJ Sifra objekta ambalaze
BEZ_IZNOSA Oznaciti "Bez iznosa" na dijalogu za stampu? (D-Da, N-Ne)
BR_DOKUM Podatak koji se upisuje u polje broj dokumenta pri knji
DEF_KOLONE_DOKUM Definicija kolona dokumenta
DEF_TEXT_DOKUM Definicija fiksnog teksta na dokumentima
DNO_KOREK Korekcija položaja teksta na dnu izvestaja.
FAKT_CENA Cena koja se nudi na Fakturi, Avan. recunu, predracun
FIKSNO_KONTIRANJE Izbor pravila za kontiranje fakture i otpremnica
IME_MEMOR Putanja do fajla koji sadrži logo
IND_MEMOR Stampati logo (D/N)?
IZB_STAMP Da li se pojavljuje dijalog za stampu? (D-Da, N-Ne)
POMERAJ Visina memoranduma
POS_POD_FAK Definicija prikaza posebnih podataka fakture

Onda pritisnuti taster [‘Enter’](#) i otvoriće se [obrazac](#) za unos vrednosti parametara.

Vrednost Parametara

Parametar: FIKSNO_KONTIRANJE Izbor pravila za kontiranje fakture i otpremnica

Pozicija: ☐ Oznaka korisnika: ☐

Opcija: Vrsta promene: Sektor:

Vrednost:

Izraz:

Detalji:

Komandom [Unos](#) započinjemo. Prvih nekoliko polja preskačemo, u polje [‘Vrsta promene’](#) unosimo [‘2519’](#), u polje [‘vrednost’](#) unosimo [‘N’](#), dalje prelazimo do kraja i izvršimo [Upis](#). Potom izlaz, pa [ESC](#).

Ovim smo postavili da svaka faktura koja se uradi sa vrstom promene 2519 ne vrši fiksno, to jest, nikakvo kontiranje samo po sebi dok se pravila za kontiranje ne unesu u šifarniku vrsta promena. Ako se to uopšte ne unese onda za tu vrstu promene više nije moguće automatsko kontiranje što nekome može da bude namera. Ali mi ćemo u ovom primeru sada objasniti kako se postavlja neko specifično kontiranje za vrstu promene 2519. To ćemo ilustrovati kroz dva primera:

Primer 1.

Želimo da se faktura kontira na sledeći način:

<kupac>D
— <Trošak>D   /   <pdv>P

Primetite da umesto da prihod potražuje, što je čest slučaj, ovde trošak storno duguje.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
2519	Fakture – specifično	27100	27000	konto	analitika	formula
<i>Fakturisanje - specifično</i>			1	kupac npr.20200D	KD	Neto_iznos+R_izn
			2	Trošak Npr.50100D		—Neto_iznos
			3	<<PDV>>P		R_izn

Primer 2.

Pomenimo i to da se istim opisanim postupkom definiše kontiranje avansnog računa. Najpre se odredi vrsta promene za avansni račun za koju se isključi fiksno kontiranje. Potom se definiše model kontiranja za tu vrstu promene kao u donjoj šemi

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
2531	Avansni račun	47300	47200	konto	analitika	formula
<i>Avansni račun</i>			1	kupac npr.43000D	KD	R_izn
			2	<<PDV>>P		R_izn

Primetite da su izrazi u formulama kao što su neto iznos i r_izn detaljno navedeni i objašnjeni u odeljku ovog uputstva o fakturisanju.

Ako želite da se faktura kontira na neki drugi konto prihoda zavisno od toga šta se fakturiše, odnosno od stavke koja se fakturiše, podsetićemo vas da se to definiše preko polja 'tip' u šifarniku artikala/usluga i u šifarniku tipova kako je to već objašnjeno u odeljku ovog uputstva o fakturisanju i o šifarniku tipova.

6.7.2. Model kontiranja fakture kada prihodni konto varira

Često je potrebno da se prilikom fakturisanja prihodni konto razlikuje zavisno od vrste fakture da li je domaća, inostrana, ili po nekom drugom kriterijumu. Ovde ćemo navesti primer podešavanja prihodnog konta koji rešava slučaj kada imamo fakture za domaće i inostrano tržište.

Prvo treba primetiti da je ovaj slučaj u domenu fiksnog kontiranja jer ima već od ranije poznatu šemu.

Dalje, potrebno je u šifarniku objekata isključiti prihodni konto tako što se u indikator **K2** unese vrednost **F**.

Prihod	K2
60200	F
61200	T

Potom je potrebno da se u šifarniku vrsta promena definiše model kontiranja za prihodni konto. Pošto se na tom istom kontu knjiži i rabat (na dugovnoj strani) ne treba zaboraviti da se i to definiše. Dakle, potrebno je model kontiranja postaviti na sledeći način:

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
2501	Fakture - domaće	47100	47000	konto	analitika	formula
<i>Fakture – Računi - na domaćem tržištu -</i>			1	<<PRIHOD>> D, rabat	O01	K*C0.RAB_ST/100
			2	<<PRIHOD>> P, realizacija		K*P
			Obratiti pažnju da je 0 cifra nula, a nije slovo O.			

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
2502	Fakture – inostrane			konto	analitika	formula
<i>Fakture – Računi - na inostranom tržištu -</i>			1	<<K_R1>>D, rabat	O01	K*C0.RAB_ST/100
			2	<<K_R1>>P, realizacija		K*P

Pri tome je potrebno da se u šifarniku objekata u polju **K_R1** unese konto prihoda za slučaj izvoza (fakturisanje na inostranom tržištu).

Na taj način je regulisano da se:

1. kod prodaje na domaćem tržištu uzima konto iz kolone **PRIHOD** šifarnika objekata
2. kod prodaje na inostranom tržištu uzima konto iz kolone **K_R1** šifarnika objekata

6.7.3. Model kontiranja fakture materijala - *

Fakturisanje repromaterijala ima poseban aspekt na kontiranje. Naime, prema sadašnje važećim propisima faktura materijala se kontira na konto dobiti od prodaje materijala što predstavlja razliku između prodajne i nabavne vrednosti. Pošto se materijal najčešće vodi po prosečnim nabavnim cenama mi ćemo ovde navesti takav primer.

Kao i u prethodnom primeru, potrebno je isključiti konto prihoda tako što u šifarniku objekata postavimo indikator K2 na F. Potom u šifarniku vrsta promena treba uneti posebnu vrstu promene za ovaj slučaj na sledeći način:

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja	
2503	Fakture materijala	47100	47000	konto	formula
<i>Fakture materijala</i>			1	<<PRIHOD>>P, dobit	IIF(K*(P-N)>0, K *(P-N), 0)
			2	<<TROSAK>>D , gubitak	IIF(K*(P-N)<0, -K*(P-N), 0)
			Umesto <u>PRIHOD</u> može da se koristi, npr, <u>K_R1</u> Umesto <u>TROSAK</u> može da se koristi, npr, <u>K_R2</u>		

Dakle, prema gornjem primeru u šifarniku objekata, na objektu materijala, treba postaviti konto dobiti od prodaje materijala u kolonu PRIHOD ili K_R1, a konto gubitka od prodaje materijala u kolonu TROSAK ili K_R2. Na taj način je regulisano da će se knjižiti dobit ako je prodajna cena materijala veća od prosečne, a gubitak ako je prodajna cena materijala manja od prosečne.

Gore navedena formula je kompleksna i sadrži uslovna izračunavanja funkcijom IIF. Korisnik ne treba da razume značenje te funkcije. Ovakve složene modele za vaše potrebe postavlja Info instruktor ukoliko su ugovorene konsultacije i ostale usloge nivoa 3 redovnog održavanja i garantnog roka.

Konto1	Formula1	Konto2	Formula2
47000	<<PRIHOD>>P	IIF(K*(P-N)>0,K*(P-N),0) <<TROSAK>>D	IIF(K*(P-N)<0,-K*(P-N),0)

IIF funkcija ima sledeću sintaksu i značenje:

Sintaksa (pravilo pisanja):

IIF(<uslov>, <izraz1>, izraz2)

Značenje:

Ako je <uslov> ispunjen izvršava se <izraz1>.

Ako nije <uslov> ispunjen izvršava se <izraz2>.

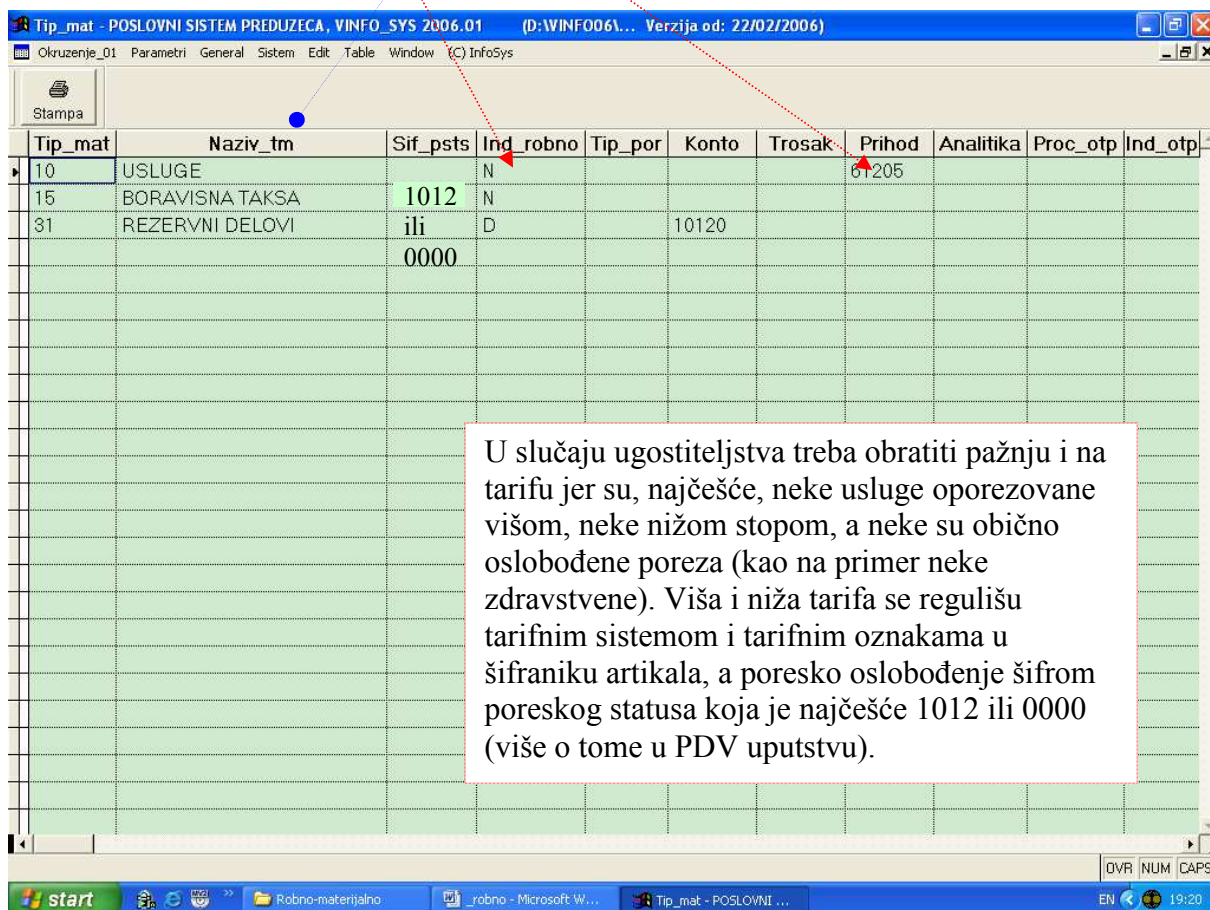

6.7.4. Fakturisanje usluga

Za fakturisanje usluga najbitnije je ispravno šifrirati usluge. Šifriranje usluga se vrši u šifarniku artikala na određeni način. Sve je isto kao i za običan artikal izuzev polja '**tip artikla**' ili kratko '**tip**'. To polje u šifarniku artikala postoji i u slučaju usluga mora biti uneto. Taj tip u šifarniku tipova, **[ROBNO/ŠIFARNICI/Artikli/Tipovi artikala - usluga]**, treba da ima dve bitne stvari:

- **ind robno**, postavljeno na 'N', što znači da se taj artikal - usluga prilikom fakturisanja neće knjižiti u robno (što je slučaj kod usluga)
- **prihod**, predstavlja konto prihoda koji će se knjižiti prilikom fakturisanja usluge što je obično različito od konta prihoda za robu.

Na istoj fakturi se može vršiti fakturisanje i robe i usluga. Program će sam razdvojiti koji se artikli knjiže u robno, a koji ne, zahvaljujući pravilnom definisanju usluga na gore opisan način. Takođe, program će ispravno knjižiti i u finansijsko tako što će konto prihoda za usluge opredeliti onaj koji je unet u šifarniku tipova; magacinski stav će se odnositi samo na stavke robe na fakturi, tako da će se kontiranje sprovesti ispravno.

U slučaju ugostiteljstva treba obratiti pažnju i na tarifu jer su, najčešće, neke usluge oporezovane višom, neke nižom stopom, a neke su obično oslobođene poreza (kao na primer neke zdravstvene). Viša i niža tarifa se regulišu tarifnim sistemom i tarifnim oznakama u šifarniku artikala, a poresko oslobođenje šifrom poreskog statusa koja je najčešće 1012 ili 0000 (više o tome u PDV uputstvu).

Na istoj fakturi se istovremeno mogu naći:

- roba iz različitih magacina (trgovina, materijal, proizvodi)
- usluge (sa i bez pdv-a)
- više i niže tarife robe, usluga, taksi, ...

6.7.5. Podešavanje dodatnog teksta na fakturama - *

Podešavanje dodatnog teksta na fakturama može se izvesti na dva načina. Prvi način je podesan kada se radi o tačno definisanom skupu podataka koji se navodi na fakturi kao na primer: vozač, registarski broj, bruto, neto, paritet i slično i taj način nazivamo 'Posebni podaci na fakturi'. Drugi način je podesan kada se na fakturi treba dodati neki fiksni tekst kao na primer instrukcije za plaćanje kod izvoza i taj način nazivamo 'Dodatni tekst'. Ovde ćemo opisati ta dva načina podešavanja:

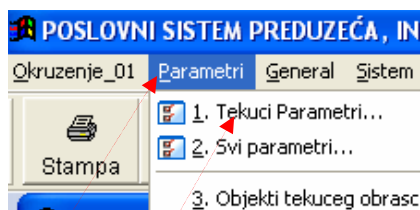
1. Posebni podaci na fakturi

Koristi se kada je potrebno navesti neki konačan skup podataka na dnu štampane fakture. Taj konačan skup podataka se najčešće koristi kod ino-fakture jer je potrebno prikazati nekoliko dodatnih podataka bitnih za carinu i granicu. Neka su to podaci: vozač, registarski broj, bruto, neto i paritet; dakle ima ih 4. Potrebno je izvršiti podešavanje na dva mesta:

a). [ROBNO/Fakture – Računi/Dno/Okruženje/Parametri/Parametri (4)]

Ovde treba uneti u našem primeru četiri prompta (fiksni reči) kao što je dole prikazano:

- Naziv kolone (1) Vozač
- Naziv kolone (2) Registarski broj
- Naziv kolone (3) Bruto
- Naziv kolone (4) Neto
- Naziv kolone (5) Paritet
- Naziv kolone (6) ...

Kasnije će se ovo pojavljivati na opcijama fakture neposredno pred štampu. Opcije fakture su skup podataka koji vam se prikazuje na ekranu u trenutku kada kliknete štampu i obradu fakture. Pri kraju (na dnu) opcija videćete navedene podatke i potrebno je da unesete njihove vrednosti koje će se pojaviti na štampi fakture.

b). [ROBNO/Fakture – Računi/Parametri/Tekući parametri]

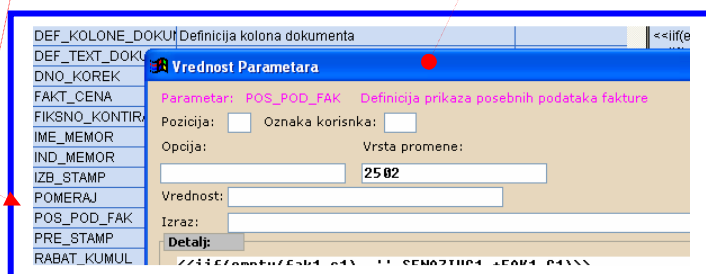
1. Treba strelicom nadole 'sići' na parametar pod nazivom **POS_POD_FAK**.
2. Pritisnuti taster **ENTER** i pojaviće se **obrazac** za vrednost parametra. Zadati komandu 'Unos' i uneti samo vrstu promene za ino-fakturu odnosno vrstu promene za koju će se štampati posebni podaci fakture. Potom izvršiti upis (može sa **CTRL-Enter**)

3. Pritisnuti taster **F2** (za editovanje teksta)

Tu se otvara prazan pravougaoni prostor u kome je potrebno pažljivo i tačno iskucati sledeći sadržaj:

```
<<iif(empty(fak1.c1), ",SFNAZIVC1 + FAK1.C1)>>  
<<iif(empty(fak1.c2), ",SFNAZIVC2 + FAK1.C2)>>  
<<iif(empty(fak1.c3), ",SFNAZIVC3 + FAK1.C3)>>  
<<iif(empty(fak1.c4), ",SFNAZIVC4 + FAK1.C4)>>
```

U slučaju da ste imali više posebnih podataka od četiri onda na analogan način treba nastaviti sa unosom gore navedenih linija.

2. Dodatni tekst

Često je potrebno da se kao dodatni tekst na fakturi pojavi neki unapred unet fiksni tekst. Najčešća potreba i primer toga je tekst instrukcija za plaćanje koji treba da se pojavi na dnu štampane fakture. Da bi to podesili potrebno je uraditi sledeće:

1. Treba odrediti šifru vrste promene za ino-fakturu ili neku specifičnu fakturu za koju će se povezati dodatni fiksni tekst. Tu šifru vrste promene treba uneti u šifarnik vrsta promena.

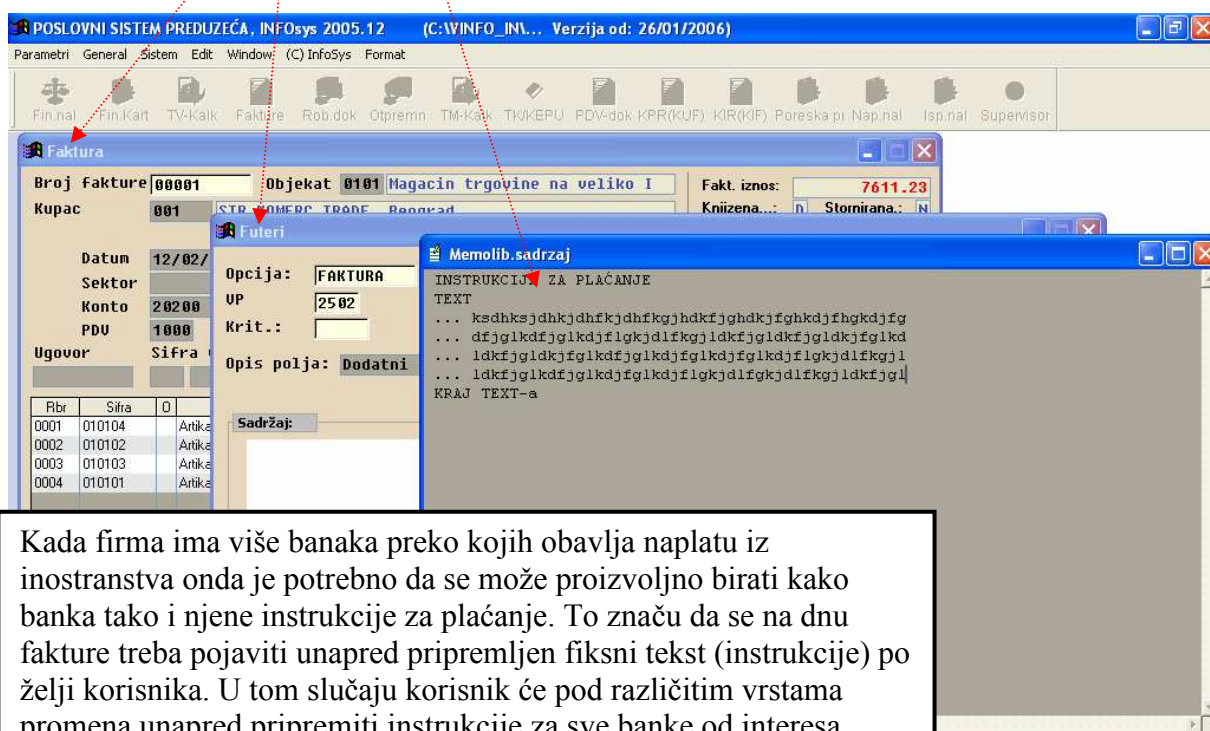
2. **[ODRŽAVANJE/Futeri]**

Futer (engl. **footer**) znači da se radi o podnožju štampanog dokumenta, znači o delu teksta koji se štampa na dnu).

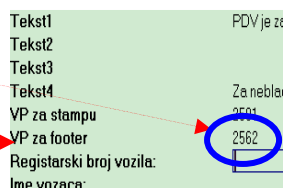
Ovde treba komandom '**Unos**' uneti slog sledeće sadržine:

- Opcija **FAKTURA**
- vp **2502** (za ino fakturu)
- Opis polja Ino-faktura-račun

izvršiti upis, pa potom **F2** za prikaz dodatnog opisa. Pojaviće se pravougaoni 'prozor' praznog sadržaja u koji treba da se unese (ukuca) fiksni tekst (na primer, instrukcije za plaćanje).

Kada firma ima više banaka preko kojih obavlja naplatu iz inostranstva onda je potrebno da se može proizvoljno birati kako banka tako i njene instrukcije za plaćanje. To znači da se na dnu fakture treba pojaviti unapred pripremljen fiksni tekst (instrukcije) po želji korisnika. U tom slučaju korisnik će pod različitim vrstama promena unapred pripremiti instrukcije za sve banke od interesa. Neka su te vrste promene, na primer, 2561, 2562, ... Prilikom obrade fakture pojavljuju se Opcije fakture, na kojima pri kraju stoji podatak '**VP za futer**'. Taj podatak je inicijalno popunjen kao i VP fakture, ali se može prekucati i tako izabrati neki drugi tekst na kraju fakture, recimo na primer **2562**. To izgleda ovako.

Osobina štampe različitih fiksnih tekstova na dnu fakture se može primeniti i na druge slučajeve kada za time postoji potreba. Ovaj primer sa instrukcijama plaćanja je samo jedan primer i ilustracija mogućnosti programa.

6.7.6. Fature za inostransvo

Faktura za inostrano tržište (ino faktura) se razlikuje od domaće po vrsti knjiženja u finansijsko i poresko knjigovodstvo, kao i po formi štampe. Iz tih razloga važno je obratiti pažnju na sledeće:

- Opredeliti posebnu vrstu promene, npr 2502
- Za tu vrstu promene opredeliti posebno kontiranje preko <<K_R1>>; objašnjeno u prethodnim temama

Faktura

Broj fakture: 00002   Objekat: 0101 Magacin t

Kupac: 002   NEKI INO-KUPAC, ZURICH

Datum: 05/03/2006   Dat. prometa: 05/03/2006

Sektor:

Konto: 20300   Kupci u inostranstvu

PDU: 1100   UP: 2502   Zaracu:

Ugovor: Sifra val.   Kurs

EUR   89.64200

konto ino-kupca (points to Kupac field)

poreski status za izvozu realizaciju (points to UP field)

vrstu promene za ino-fakture (points to UP field)

šifru ino-valute (points to Sifra val. field)

kurs prema ino-valuti (points to Kurs field)

U zaglavlju uneti **konto ino-kupca**, npr. 20300

U zaglavlju uneti **poreski status za izvozu realizaciju**, npr. 1100

U zaglavlju uneti **vrstu promene za ino-fakture**, npr. 2502

U zaglavlju uneti **šifru ino-valute**, npr. EUR

U zaglavlju uneti **kurs prema ino-valuti** (povlači se iz kursne liste koja se nalazi pod opcijom [\[FINANSIJSKO/Izveštaji -devizni/Kursna lista\]](#))

Stavke fakture

Podaci sa zaglavlja dokumenta:
FAKTURA: 00002   Kupac: 002 .. NEKI INO-KUPAC, ZURICH

Redni broj...: 0001

Sifra artikla: 010101

Podaci o artiklu

Naziv.....: NEKI ARTIKAL

Jm.....: KOM

Raspoloziva kol: 0.000

Transp. pak.....: 0.000

Tarifa.....: 0101

Paket	Kolicina
0	10.000

Prodajna cena u valuti	Prodajna cena	Rabat
30.0000	2689.2600	0.00

Beskam. dani: 0

F1=Artikli, F2=Kupci F3=Opis, F12=Pregled stavki F7=Fakturni troškovi F8=Stanje artikala F9=Opcije CTRL+F11=R.kartica

[Unos]

Upis...:

Da   Ne   Dno   Nar   Pre   Tra   Rel   Unos   ±Kopi   Bris   tAbela   Stavke   Obrada   Izlaz

prodajnu cenu u valuti (points to Prodajna cena u valuti field)

Prodajna cena (points to Prodajna cena field)

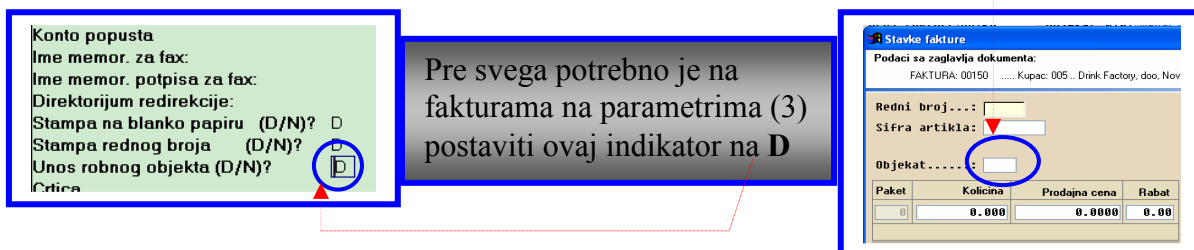
U stavkama uneti **prodajnu cenu u valuti** koja je uneta u zaglavlju, npr. EUR

Prodajna cena se sama izračunava kao prodajna cena u valuti pomnožena sa kursom iz zaglavlja.

Štampanje ino fakture se podešava na već opisan način, u prethodnoj temi, jer je potrebno ubaciti nekoliko klauzula koje su bitne za prevoz robe i za carinske organe.

6.7.7. Fakturisanje iz više objekata-magacina

Neke firme imaju magacine trgovačke robe, gotovih proizvoda, repromaterijala itd. Info program omogućava da se na jednoj te istoj fakturi unesu artikli koji pripadaju svim tim magazinima. Da bi se to obezbedilo potrebno je da se na stavkama fakture pojavi polje 'Objekat'.

U polje **Objekat** na stavkama nije potrebno unositi nikakav podatak ako se artikal fakturiše iz objekta koje je unet na zaglavlju fakture. Dakle, na zaglavlju fakture treba uneti šifru objekta-magacina iz koga će se najviše artikala fakturisati jer se u tom slučaju za većinu artikala u stavkama fakture ne mora unositi objekat. Za sve ostale artikle koji se fakturišu iz nekog drugog objekta u stavkama se mora uneti šifra objekta. Ako ovo izgleda komplikovano onda primenite sledeći princip:

U stavkama fakture u polje **Objekat** uvek unesite šifru magacina iz koga se fakturiše artikal bez obzira na objekat iz zaglavlja i tako nećete pogrešiti (iako ima suvišnog unosa).

Navešćemo primer fakture sa tri stavke:

Šifra artikla	Šifra objekta	Količina	Cena
010102	0101	10	300
010104	0201	20	400
010101	0301	30	150

na obarscu stavki fakture to izgleda ovako,

1. stavka

Paket	Kolicina	Prodajna cena	Rabat
0	10.000	300.0000	0.00

2. stavka

Paket	Kolicina	Prodajna cena	Rabat
0	20.000	400.0000	0.00

3. stavka

Paket	Kolicina	Prodajna cena	Rabat
0	30.000	150.0000	0.00

Kada ste ovako uneli fakturu onda se posle obrade dobija sledeće:

- U robnom knjigovodstvu su formirana tri robna dokumenta, za svaki objekat po jedan.
- U poreskom knjigovodstvu u KIR-u je faktura proknjižena.
- U finansijkom knjigovodstvu je svaki magacin ispraćen odgovarajućim magacinskim kontima, kontima nabavne vrednosti prodate robe i analitičkim kontima prihoda po svakom objektu.

Taj nalog izgleda otprilike ovako,

Nalog: 250504 od: 04/05/2006 "+"=Unos, <F12>=Zbir naloga, <F9> - DETO Unos									
Datum	Konto	Analitika	Duguje	Potrazuje	Posl	VP	Broj dokumenta	Datum knjiz	
04/05/2006	50100	0101	3000.00		01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	51100	0301	600.00		01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	98000	0201	1200.00		01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	10100	0301		600.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	13200	0101		3000.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	96000	0201		1200.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	47000			540.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	47000			1440.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	47000			810.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	20200	005	18290.00		01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	60200	0101		3000.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	61200	0201		8000.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	
04/05/2006	61200	0301		4500.00	01	2501	36-00150	04/05/2006	

Magacinska
konta

Nabavna
vrednost
prodate robe

Analitička
konta prihoda

Vrednost na magacinskim kontima se računaju kao količina **X** magacinska cena koja može biti prodajna, prosečna i planska. Nabavna vrednost prodate robe se izračunava po istom principu. Sve ovo je očigledno u navedenom primeru.

Treba obratiti pažnju da postoji i drugi način kontiranja fakturisanja materijala. Prema aktuelnim propisima u tom slučaju se knjiži konto dobiti ili gubitka, 67300 ili 57300. U tom slučaju se te stavke moraju uneti na posebnu fakturu i ne mogu se mešati sa ostalima iz razloga što je potrebno obezbediti poseban način kontiranja. Taj način kontiranja se definiše posebnom, unapred predodređenom, vrstom promene, kao na slici.

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja	
2505	Izlazni računi - prodaja materijala	47100	47000	konto	formula
Izlazni računi - prodaja materijala			1	<<K_R3>>P	IIF(K*(P-N)>0,K*(P-N),0)
			2	<<K_R4>>D	IIF(K*(P-N)<0,-K*(P-N),0)

U formuli je uneta IIF funkcija koja znači da se u jednoj fakturi primenjuje prva ili druga formula, a nikada obe istovremeno. To zavisi od toga da li je fakturna cena veća ili manja od prosečne (pretpostavka je da se magacin materijala vodi po prosečnoj ceni). Ako je ta cena veća od prosečne knjiži se dobit, inače gubitak. Konto dobiti(67300) i gubitka(57300) se unapred unose u šifarnik objekata u neko od polja K_R(1,2,3,4,5) .. neka je to K_R3(673000) i K_R4(57300) u našem primeru.

Na sve ovo mogla je biti uneta i stavka koja je usluga. U šifarniku artikala usluga se unosi tako što se određenim tipom određuje ista, što je posebno objašnjeno u odeljku o fakturama i o šifarnicima artikala. Naime, u šifarniku tipova se za usluge definiše:

- da se ne knjiže u robno (ind_robno se postavlja na **N**)
- odgovarajući analitički konto prihoda za usluge (u prihod se unosi taj konto)

Tip_mat - POSLOVNI SISTEM PREDUZEĆA, INFOsys 2005.12 (D:\WINF006\... Verzija od: 26/04/2006)

Okruzenje_01 Parametri General Sistem Edit Table Window (C) InfoSys

Stampa

Tip_mat	Naziv_tm	Sif_psts	Ind_robno	Tip_por	Konto	Analitika	Proc_otp	Ind_ot	Prihod	Trosak
10	USLUGE 1		N						61205	
25	MATERIJAL		D		10200					51113

Upotreba fakturnog objekta

U šifarniku objekata postoji polje sif_fobj koje ima značajnu ulogu u okviru teme o kojoj se ovde govori. To polje, ako se pravilno iskoristi, može da olakša rad kada je u pitanju unos šifre objekta u stavkama fakture. Na primer, ako u zaglavlju fakture unesemo šifru objekta trgovine na veliko **0101** kao pretežnu, a onda u stavkama unosimo artikle gotovih proizvoda. Posle unete šifre artikla program može sam da predodredi i podmetne šifru objekta za gotove proizvode, npr **0201**, i da tako uštedi trud korisniku. Ali pri tome se ta šifra sama popunjava samo ako tog artikla ima u tom objektu-magacinu. Dakle, to je i vid kontrole da li taj artikal postoji u tom objektu, jer ako ne postoji u polje za objekat se ništa neće pojaviti što je opet bitna informacija. Da bi sve to tako funkcionisalo potrebno je da se u šifarniku objekata postavi na objektu **0201** u polju sif_fobj sadržaj **0101**. Isto to može i na objektu materijala **0301**. Sledeća slika prikazuje kako se to treba uraditi:

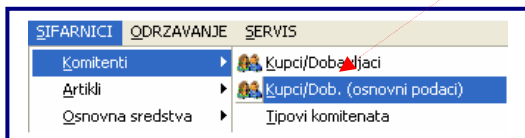
Magacin 0101 – trgovina na veliko	V	O			
Magacin 0201 – gotovi proizvodi	V	O			0101
Magacin 0301 – materijal	P	S			0101

Primetite da je za gotove proizvode i materijal uneta šifra fakturnog objekta, a nije za trgovinu jer se ta šifra objekta unosi na zaglavlju fakture

6.7.8. Postavljanje rabata i odloženog plaćanja po kupcima

Ukoliko imate potrebu da po kupcima postavite uslove prodaje koji se sastoje u definisanju rabata i odloženog plaćanja onda se to može uraditi tako što ćete u šifarniku komitenata (kupci – dobavljači) uneti te uslove.

Na opciji **[ŠIFARNICI/Komiteniti/Kup-Dob (osnovni podaci)]** možete uneti dve kolone po kupcima **Rabat** i **Dana**.

- U polje **Rabat** unesite procenat rabata za svakog kupca.
- U polje **Dana** unesite broj dana odloženog plaćanja za svakog kupca.

KUPCI/DOBAVLJACI (Osnovni podaci)					
Posta	Mesto	Ulica	Broj	Rabat	Dana
11070	NOVI BEOGRAD	P.Solidarno.bb		8.00	30
37230	ALEKSANDROVAC	Donji Vratar		8.00	30
16000	LESKOVAC	Veselina Masleše		10.00	45
37000	KRUŠEVAC	Miletine bune bb		10.00	30
18400	PROKUPLJE	Relina		10.00	30
18252	MEROŠINA			8.00	30
16000	LESKOVAC			4.00	45
11000	BEOGRAD			10.00	45
11000	BEOGRAD			8.00	60
11000	BEOGRAD	Vrednina 2		10.00	30
37230	ALEKSANDROVAC			8.00	30
32000	ČAČAK			15.00	30
11000	BEOGRAD			8.00	60
21000	NOVI SAD			15.00	30
37230	ALEKSANDROVAC			10.00	60
37230	ALEKSANDROVAC			10.00	60
37230	ALEKSANDROVAC			15.00	45
37230	ALEKSANDROVAC	Borje		8.00	45
15300	LOZNICA	Banjska 11		8.00	45
21000	NOVI SAD	Rumenički put 11		8.00	60
11000	BEOGRAD	Sloboden.Penezića 2		15.00	60
11080	ZEMUN	Batejnički drum bb		15.00	30
25250	ODŽACI	Somborska 123		15.00	30

Procenat
rabata

Broj dana
odloženog
plaćanja

Kada potom radite fakturu onda će se ti podaci pojavljivati prilikom izrade iste. Pri tome obratite pažnju da se **rabat i broj dana odloženog plaćanja na fakturi sami pojavljuju** ali da nisu obavezujući. To znači da možete da ih prekucavanjem promenite i na taj način odstupite od postavljenih uslova prodaje.

Ovde treba napomenuti da postoje slučajevi kada se uslovi prodaje trebaju-moraju kompleksnije definisati. Recimo, ako uslov prodaje može da zavisi i od artikla ili grupe artikala, ili od grupe kupaca, a da se može postaviti i drugi (akcijski) rabat, da se može postaviti i poseban cenovnik po komercijalnom uslovu prodaje; te programske mogućnosti nisu dostupne u programskom segmentu robno-materijalno knjigovodstvo u okviru poslovnog sistema preduzeća. Postoji programski segment komercijale – KOMERC – koji sadrži opisanu funkcionalnost. Ukoliko vam je to potrebno obratite se našoj firmi za prezentaciju programskih mogućnosti.

6.7.9. Cenovnici

Fakturisanje je najčešće povezano sa cenovnikom. To znači da se prilikom unosa stavki fakture automatski podmeće odgovarajuća cena artikla – usluge. To nameće pitanje cenovnika. Cenovnik se u programu može koncipirati na nekoliko načina:

1. Cenovnik u šifarniku artikala

1.1. Cena u polju 'PR_CENA'.

U šifarniku artikala cenovnik se može formirati tako što se unese kolona 'pr_cena'. Da bi ova cena predstavljala cenovnik potrebno je uneti u šifarniku objekata u koloni IND_IZ na datom objektu sadržaj 'S'. To 'S' znači da se prilikom unosa ulazno izlazne dokumentacije (kalkulacije i fakture), tretira šifarnik artikala, a po default-u je to u njemu kolona 'pr_cena'. Kada se proknjiži kalkulacija prodajna cena se automatski upisuje u šifarnik artikala u pr_cena. Kada se radi faktura ta cena se automatski nudi kao prodajna cena. **Mane ovog rešenje su:**

- ako imate više objekata, a svaki od njih može imati ulaz u magacin i to istog artikla; pa ako se prodajna cena istog artikla različito formira za ta dva magacina – objekta onda ovaj koncept ne može da vas zadovolji jer on pamti samo jednu prodajnu cenu
- kalkulacija formira cenu i na taj način menja postojeći cenovnik, a možda želite da formirate stabilan cenovnik koji ne zavisi od ulaza u magacin već od vaše volje

Ponekad se može desiti da se naruši informacija zapisana u 'pr_cena', to jest da ne odgovara pravom stanju u robnom. Da bi se ta informacija ponovo kreirala ili kako mi kažemo rekreirala potrebno je aktivirati sledeću opciju

[ROBNO/Zalihe/Stanje artikala/Upis u šifarnik]. Tada će se na bazi promena u robnom knjigovodstvu ponovi upisati podatak o zadnjoj ukalkulisanoj, prodajnoj ceni u šifarnik artikala u polje 'pr_cena'.

1.2. Cena u polju 'FAKT_CENA'.

U šifarniku artikala postoji kolona pod nazivom 'fakt_cena' i može se videti na opciji [ŠIFARNICI/Artikli/Trgovački-komercijalni-cene]. U tabeli koja vam se pojavljuje ugledaćete kolonu 'fakt_cena'. U njoj se može uneti cenovnik prodajnih cena koji će sadržati cene koje se pojavljuju prilikom unosa fakture, a da pri tom na njih ne utiče nova nabavka odnosno izrada kalkulacije. Da bi to tako radilo potrebno je prethodno podesiti odgovarajući parametar na fakturama. Na tekućim parametrima fakture treba parametru **FAKT_CENA** postaviti vrednost **SIFMAT.FAKT_CENA** i to se radi na sledeći način:

DEF_KOLONE_DOKUM	Definicija kolona dokumenta
DEF_TEXT_DOKUM	Definicija fiksnog teksta na d
DNO_KOREK	Korekcija položaja teksta na
FAKT_CENA	Cena koja se nudi na Fakturi
FIKSNO_KONTIRANJE	Izbor pravila za kontiranje fakt
IME_MEMOR	Putanja do fajla koji sadrži lo
IND_MEMOR	Stampati logo (D/N)?

AMBALAZA_C	BEZ_IZNOSA	BR_DOKUM	DEF_KOLON	DEF_TEXT_D	DNO_KOREK	FAKT_CENA	FIKSNO_KO	IME_MEMOR	IND_MEMOR	IZN_OTAMP
Vrednost Parametara										
Parametar: FAKT_CENA Cena koja se nudi na										
Pozicija: ☐ Oznaka korisnika: ☐										
Opcija: ☐ Vrsta promene: ☐										
Vrednost: sifmat.fakt_cena										
Izraz: <input type="text"/>										
Detalji: <input type="text"/>										

Kada ste se locirali na **FAKT_CENA** pritisnite **Enter** i otvoriće se **obrazac** za unos parametra. Komandom **Unos** unesite vrednost kako vidite na slici. Ali ako želite da ovaj koncept cenovnika važi samo za određene fakture, to jest fakture sa određenom vrstom promene, onda treba da unesete i podatak o **vrsti promene** za koju važi ovakvo fakturisanje sa aspektom na prodajnu cenu.

Primitite da vi možete u šifarniku artikala koristiti i druge kolone za prodajne cene (vp_cbod, mp_cbod, pln_cbod, ...) i da se sve one na isti način mogu definisati da predstavljaju cenovnik ako u vrednost postavite na primer sifmat.vp_cbod. Dalje, primitite da možete imati i, na primer, dvojne cenovnike ako postavite sifmat.fakt cena, pa ponovnim unosom i sifmat.vp cbod, a da pri tome definišete vrstu promene (npr. 2501, 2502). Na taj način prilikom fakturisanja možete da birate po kom cenovniku da se ono vrši a taj izbor se vrši šifrom vrste promene na zaglavlju fakture.

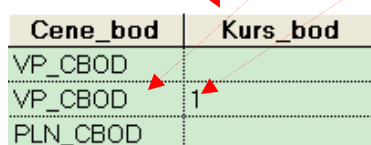
1.3. Cena u polju 'VP_CBOD'.

U šifarniku artikala postoje još polja koja se mogu iskoristiti za cenu a da pri tom slično funkcionišu kao prethodno opisan slučaj 'FAKT_CENA'. To su polja:

- VP_CBOD
- MP_CBOD
- PLN_CBOD

Uzećemo za primer polje VP_CBOD.

Predpostavimo da smo u njemu formirali cenovnik. Da bi se te cene pojavile na fakturi potrebno je izvršiti sledeće podešavanje. U šifarniku objekata u koloni 'CENE_BOD' treba da stoji VP CBOD (a može i MP_CBOD, PLN_CBOD) i u koloni 'KURS_BOD' treba da stoji 1 (cifra jedan). Pri tom, da bi sve to važno, ne sme biti uključen parametar FAKT_CENA opisan u prethodnoj temi (jer je on stariji u slučaju da su oba postavljena).

Cene_bod	Kurs_bod
VP_CBOD	
VP_CBOD	1
PLN_CBOD	

U gornjem primeru je u polje KURS_BOD upisana cifra 1. Međutim sada je momenat da se tu daju dodatna objašnjenja. Naime, ono što se tu upiše će biti pomnoženo sa onim što piše u koloni VP_CBOD. Na primer, ako stavimo 1.25 onda će se na fakturi nuditi cena koja je za 25% uvećana od one koja je upisana u šifarniku artikala u koloni VP_CBOD. Ili ako je kurs_bod = 0.8475 onda će se u fakturi nuditi cena pomnožena sa tim koeficijentom. Nije slučajno uzet ovaj koeficijent za primer jer vam on daje cenu bez pdv-a ukoliko je vp_cbod upisana sa pdv-om, za višu stopu. Ovo je pogodno kod firmi koje donose cenovnik sa pdv-om i kao takav žele da ga upišu. Pošto na fakturi treba da se nudi neto cena (bez pdv-a) onda se dakle u kurs_bod treba staviti 0.8475 (što je u stvari dobijeno kao $1 / 1.18$; analogno za artikle niže stope $1 / 1.08 = 0.9259$).

Dalje, u polje KURS_BOD može da stoji i sledeći sadržaj M.PRO KURS. To znači da će se VP_BOD pomnožiti sa prodajnim kursom referentne valute. Na primer, ako u šifarniku artikala u kolonu VP_CBOD unesete cene u EUR-ima, a fakturišete u dinarima, potrebno je da se te cene prilikom fakturisanja pomnože sa kursom dinara u odnosu na EUR. Taj kurs se unosi na opciji [ROBNO/Posebne opcije/Kurs] u polju PRO_KURS.

Primitite da, ako firma ima više objekata, cenovnici se mogu prema svakom od njih odrediti koristeći se do sada opisanim konceptima.

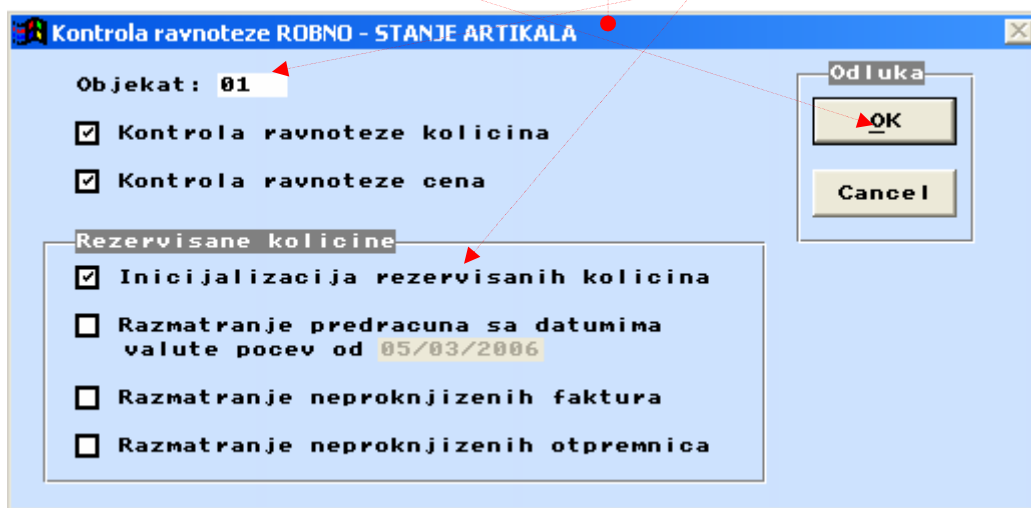

1.4. . Cenovnik u tabeli stanja

O tabeli stanja je bilo detaljno reči i predlažemo da se prvo podsetite celog koncepta u vezi te tabele. Tabela stanja sadrži i podatak o ceni koji se formira automatski ulazno – izlaznom dokumentacijom (kalkulacije, fakture, ulaz u magacin,...). Međutim suštinska razlika u odnosu na prethodnu priču o šifarniku artikala je ta što u tabeli stanja postoji kolona za šifru objekta. Na taj način ako se isti artikal nalazi u više objekata pamti mu se cena u svakom, to jest u tabeli stanja se formira red za svaku kombinaciju objekat – artikal. Prilikom izrade fakture ili interne maloprodajne kalkulacije automatski se pojavljuje cena iz tabele stanja. Na fakturi je to prodajna cena, a na internoj maloprodajnoj kalkulaciji je to nabavna cena (veleprodajna cena).

Neophodno podešavanje da bi to tako funkcionisalo je da se u šifarniku objekata u kolonu 'IND_IZ' postavi vrednost **'O'** (nije nula).

Ponekad se može desiti da se tabela stanja naruši, to jest da ne odgovara pravom stanju u robnom knjigovodstvu i tada je potrebno da se izvrši takozvano rekreiranje te tabele. Tada će se tabela stanja iznova napuniti sa podacima koji odgovaraju trenutnom stanju robe. To se vrši opcijom **[ODRŽAVANJE/Ravnoteže/C. Robno – stanje artikala]**. Tu se bira **objekat** za koji se vrši ravnoteža i potom **OK**. Primetite da se tu tretiraju i **rezervisanja**, ...

2. Cenovnik u okviru segmenta komercijale / komercijalni uslovi prodaje

Ova tema prevazilazi uputstvo o robnom knjigovodstvu, ali je samo pominjemo. U okviru programskog paketa preduzeća Infosys postoji segment komercijale gde se mogu postaviti komercijalni uslovi prodaje. Tu se unose, u zavisnosti od kupaca i artikala, sledeće veličine:

- Osnovni rabat
- Akcijski rabat
- Cenovnik
- Broj dana za odloženo plaćanje

Dakle, cenovnik se može postaviti za svakog kupca ili za grupu kupaca, za svaki artikal ili za grupu artikala, za kombinaciju kupac – artikal ili za kombinaciju grupa kupaca – grupa artikala.

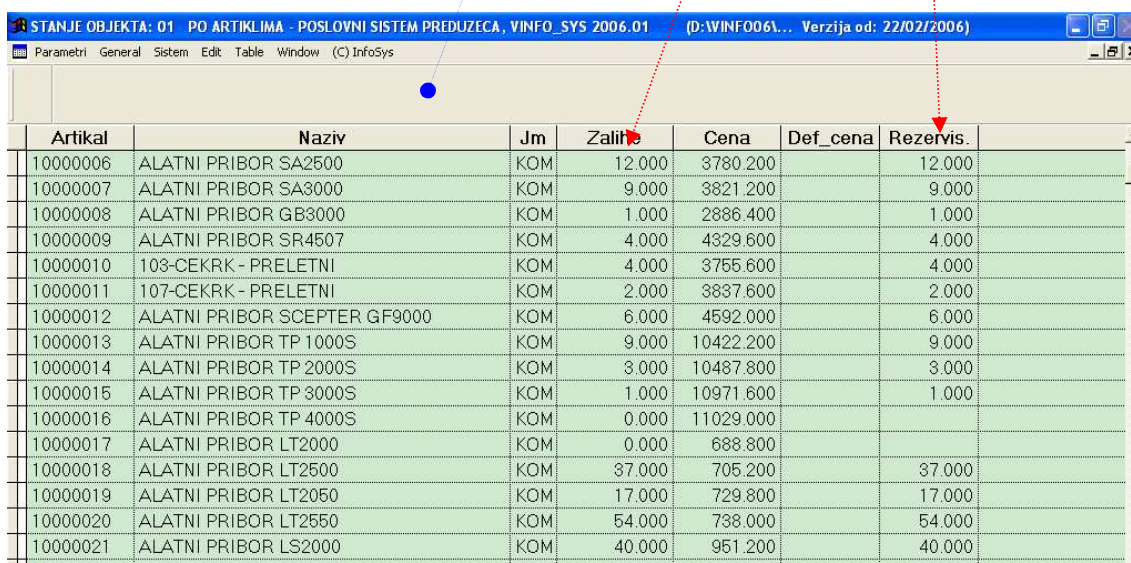
Komercijalni uslovi prodaje određuju:

- rabat
- valutu plaćanja (broj dana odloženog plaćanja)
- cenovnik koji se primenjuje za artikal, ili kupca, ili kombinaciju kupac - artikal ili kombinaciju grupa artikala – grupa kupaca

6.8. Rezervisanje robe

Program ima evidenciju rezervisanih količina u **tabeli stanja** u polju '**rezervis**'. Pored toga u istoj tabeli postoji i podatak o trenutnom stanju robe u polju '**zalihe**'. Raspoložive zalihe se definišu kao količina na zaliham – rezervisana količina, odnosno 'zalihe' – 'rezervis'. Raspoloživa količina je podatak sa kojim se poredi stanje zaliha prilikom izdavanja robe (fakture, otpremnice, interne maloprodajne kalkulacije, izlazni robni dokumenti) ako je to tako podešeno parametrom 'Kontrola zaliha'. Taj se parametar nalazi u šifarniku vrsta promena. Rezervisanje robe se može vezati za vrstu promene. U šifarniku vrsta promena postoji indikator za to. Tu se može definisati da, na primer, unos otpremnice rezerviše robu, a predračun ne; ili da predračun rezerviše a faktura ne, ili konačna faktura ne a obična da ako su razvrstane različitim vrstama promene, itd ...

[**ROBNO/Fakture – Računi/Okruženje/Stanje artikala**] i dobijate tabelu stanja kao na slici.

Artikal	Naziv	Jm	Zalihe	Cena	Def_cena	Rezervis.
10000006	ALATNI PRIBOR SA2500	KOM	12.000	3780.200		12.000
10000007	ALATNI PRIBOR SA3000	KOM	9.000	3821.200		9.000
10000008	ALATNI PRIBOR GB3000	KOM	1.000	2886.400		1.000
10000009	ALATNI PRIBOR SR4507	KOM	4.000	4329.600		4.000
10000010	103-CEKRK - PRELETNI	KOM	4.000	3755.600		4.000
10000011	107-CEKRK - PRELETNI	KOM	2.000	3837.600		2.000
10000012	ALATNI PRIBOR SCEPTER GF9000	KOM	6.000	4592.000		6.000
10000013	ALATNI PRIBOR TP 1000S	KOM	9.000	10422.200		9.000
10000014	ALATNI PRIBOR TP 2000S	KOM	3.000	10487.800		3.000
10000015	ALATNI PRIBOR TP 3000S	KOM	1.000	10971.600		1.000
10000016	ALATNI PRIBOR TP 4000S	KOM	0.000	11029.000		
10000017	ALATNI PRIBOR LT2000	KOM	0.000	688.800		
10000018	ALATNI PRIBOR LT2500	KOM	37.000	705.200		37.000
10000019	ALATNI PRIBOR LT2050	KOM	17.000	729.800		17.000
10000020	ALATNI PRIBOR LT2550	KOM	54.000	738.000		54.000
10000021	ALATNI PRIBOR LS2000	KOM	40.000	951.200		40.000

Primer rezervisanja kod fakturisanja robe.

Rezervisanje robe je veoma važna funkcija programa u situaciji kada više operatera istovremeno fakturiše robu. Dok operater unosi robu, faktura još nije proknjižena pa time roba i nije skinuta sa zaliha, potrebno je da se evidentira kao rezervisana u gore pomenuto i za to predviđeno polje. Kada se faktura proknjiži onda se podatak o rezervaciji anulira, ali se tada podatak o zaliham u tabeli stanja smanjuje za izdatu robu. Može se desiti situacija da je roba prilikom unosa fakture bila raspoloživa, ali da je kasnije u trenutku obrade i knjiženja iste došlo do situacije da nema dovoljno te robe (jer ju je neki drugi operater koji fakturiše izdao). Tada program automatski umanjuje količine ili briše takve artikale sa fakture i pri tome vas obaveštava o toj situaciji. U tom slučaju se može desiti da na fakturi nemate sve stavke koje ste prethodno uneli, što je regularna situacija.

Roba se može još rezervisati predračunom i nalogom magacinu da isporuči robu. U programskom segmentu '**KOMERCIJALA**' moguće je prikazati lager listu raspoloživih količina i karticu rezervisane robe. Sva automatska kreiranja fakture, otpremnice, naloga magacinu, kao i import podataka sa periferije vrši automatsko rezervisanje robe.

Rezervacije robe se tretiraju i kada se vrši automatsko firmiranje dokumenata, na primer postupkom generisanja odredišnog dokumenta iz izvornog. Primeri za to su:

- Predračun → faktura
- Predračun → opremnica
- Otpremnica → faktura
- Nalog magacinu → otpremnica
- ... itd ...

Ove obrade se kao opcije programa nalaze na okruženju izvornih dokumenata.

Pretpostavimo da svaki od gore navedenih dokumenata imaju svoju sopstvenu vrstu promene. U šifarniku vrsta promena je definisano da li se taj dokument tretira u smislu rezervacija, to jest, da li on uopšte vrši ili ne vrši rezervisanje prilikom sopstvenog unosa, modifikacije i obrade.

Analizirajmo prvi primer 'predračun → faktura' u četiri slučaja zavisno od postavke rezervacije u šifarniku vrsta promena:

1. Predračun rezerviše,	Faktura rezerviše
Kada se predračun prenosi u fakturu tada predračun skida (umanjuje) svoju rezervaciju, faktura postavlja (podiže) svoju rezervaciju, tako da se konačno u polju 'rezervis.' tabele stanja ništa ne menja.	
2. Predračun ne rezerviše,	Faktura rezerviše
Kada se predračun prenosi u fakturu tada predračun ne skida (ne umanjuje) svoju rezervaciju, faktura postavlja (podiže) svoju rezervaciju, tako da se polju 'rezervis.' tabele stanja rezervacija postavlja (podiže).	
3. Predračun ne rezerviše,	Faktura ne rezerviše
Kada se predračun prenosi u fakturu tada predračun ne skida (ne umanjuje) svoju rezervaciju, faktura ne postavlja (ne podiže) svoju rezervaciju, tako da se polju 'rezervis.' tabele stanja ništa ne menja.	
4. Predračun rezerviše,	Faktura ne rezerviše
Kada se predračun prenosi u fakturu tada predračun skida (umanjuje) svoju rezervaciju, faktura ne postavlja (ne podiže) svoju rezervaciju, tako da se polju 'rezervis.' tabele stanja umanjuje rezervacija.	

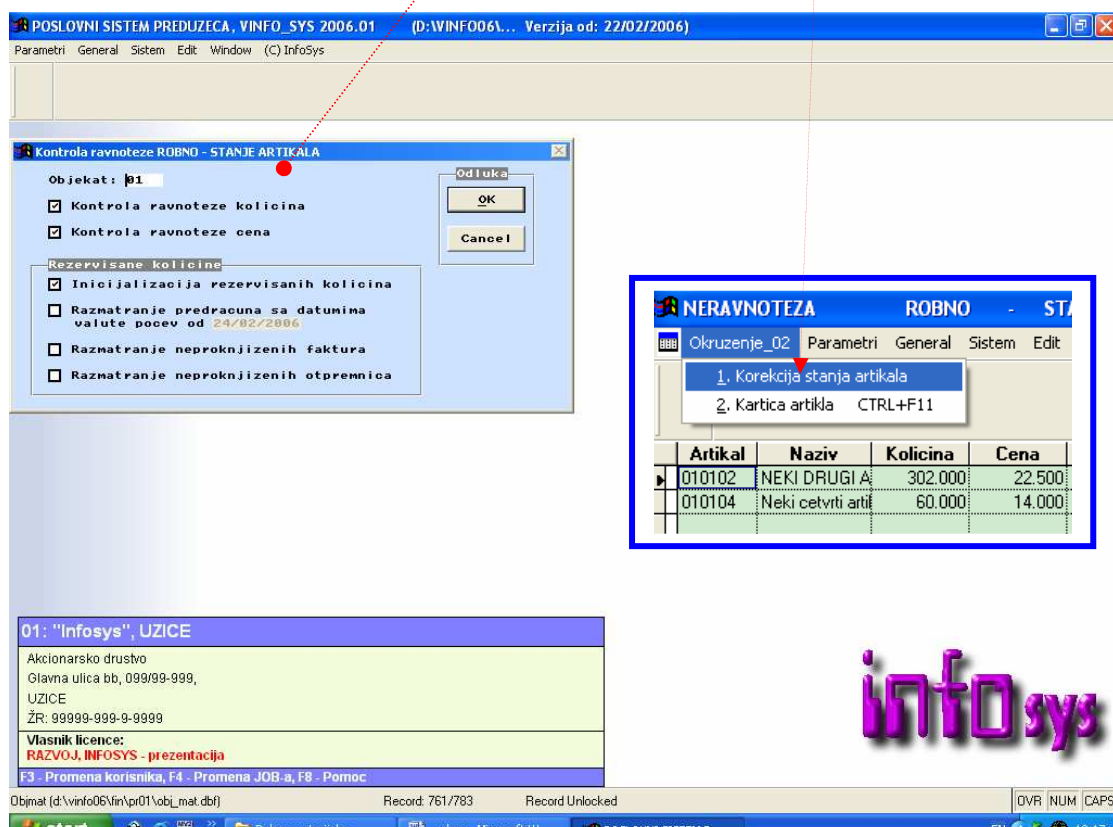
Analogno primeru formiranja fakture iz predračuna, funkcioniše i svaki drugi slučaj formiranja odredišnog iz izvornog dokumenta koji se gore navedeni.

Postoji nekoliko situacija kada sistem rezervisanja ne može da funkcioniše ispravno.

Te situacije se dešavaju u sledećim slučajevima:

- Kada se posle formiranja odredišnog dokumenta (npr. Predračun → faktura) vrši neka modifikacija izvornog ili odredišnog dokumenta.
- Neki slučajevi modifikacije i brisanja robnih dokumenata koji su zavisni od drugog dokumenta ili automatske robne obrade (npr. automatski kreirana maloprodajna interna kalkulacija koja se naknadno ispravlja na bilo koji način)
- Kada se na nestandardan način unose ili modifikuju promene na izvornim robnim dokumentima (tabela sa F6 i slično)

Neregularnosti u funkcionisanju računarske opreme, padovi sistema, nestanak struje i slično. Ukoliko posumnjate u ispravnost podataka o raspoloživim zalihama potrebno je da startujete opciju **[RAVNOTEŽE/Robno-Stanje artikala/OK/Okruženje/Korekcija]**; to je detaljno objašnjeno ranije u ovom uputstvu u odeljku o izveštajima stanja artikala za komercijalu. Na taj način će se podaci o zalihama i rezervisanim količinama iznova ponovo rekreirati (iznova formirati i oporaviti) na bazi robnih dokumenata koji postoje u bazi podataka, kao i na bazi njihovih stanja po pitanju da li su proknjiženi ili ne u robno knjigovodstvo. Predlažemo da se ovaj postupak formiranja i oporavka podataka u tabeli stanja o zalihama i rezervisanim količinama povremeno izvrši bez obzira na to da li je primećena neka sumnjiva situacija ili ne.

Sledi spisak robnih evidencija i programskih opcija u kojima je implementiran sistem rezervisanja kakvim smo ga u prethodnom tekstu opisali:

- Fature – Računi
- Predračuni
- Otpremnice
- Maloprodajne interne kalkulacije

Na ovim gore navedenim evidencijama-opcijama sistem rezervacije je implementiran na sledećim aktivnostima: unos stavki, modifikacija stavki, brisanje stavki, brisanje dokumenta, modifikacija objekta u kom se rezerviše, kopiranje, storniranje, obrada, naknadne izmene (unos, brisanje, modifikacija) posle obrade i neograničen broj obrada.

- Import podataka (**[ODRŽAVANJE/Import]**), Fature – Računi, Otpremnice, Maloprodajne kalkulacije
- Formiranje fakture iz veleprodajne kalkulacije
- Formiranje fakture iz maloprodajne kalkulacije
- Formiranje fakture iz otpremnice (Otpremnica → Faktura)
- Formiranje fakture iz predračuna (Predračun → Faktura)
- Formiranje fakture iz naloga magacinu (Nalog magacinu → Faktura))
- Formiranje otpremnice iz naloga magacinu (Nalog magacinu → Faktura)

6.9. Konsignacija

6.9.1. Praćenje robe i gotovih proizvoda datih na konsignaciju poslovnom partneru.

1. Izdavanje robe:

Pomoću programskih opcija za međumagacinski prenos: [\[Robno/Otpremnice\]](#) ili [\[Robno/Dokumenti ul./izl.\]](#) Iz objekta veleprodaje ili objekta gotovih proizvoda se roba prebacuje u magacin konsignacije poslovnog partnera. Magacin konsignacije poslovnog partnera se mora evidentirati u šifarniku objekata kao sopstveni magacin. Pri tome se u jednom magacinu konsignacije može voditi i roba kod više poslovnih partnera, ali se to rešenje ne preporučuje zbog ograničenja u izveštajima, popisima i obradama.

2. Prijem dokumenta odjave robe od poslovnog partnera - fakturisanje

- a) Svaki prijem odjave povlači kreiranje fakture poslovnom partneru za odjavljenu robu tj. odjavljeni artikli se unose pomoću opcije [\[Robno/Fakture\]](#). Obratiti pažnju da se u fakturi unosi šifra objekta kao magacin konsignacije poslovnog partnera
- b) Pojedinačne odjave se evidentiraju pomoću opcije [\[Robno/Dokumenti ul./izl.\]](#), a periodično se na osnovu svih odjava dobija odgovarajući pregled odjavljenih artikala. Opcija [\[Robno/Komision/Komision-davanje-odjava\]](#) se koristi za pregled odjavljene robe po artiklima i poslovnim partnerima radi fakturisanja odjavljene robe. Izveštaj daje informacije o količini, ceni i vrednosti odjavljene robe po artiklima u zadatom periodu za svakog poslovnog partnera: Izborom opcije ["Rekapitulacija po komitentima"](#), zatim ["Priprema za fakturisanje"](#) iz [okruženja](#) može se izvršiti dodeljivanje brojeva faktura, datuma fakturisanja i valute plaćanja za željene komitente. Opcija ["Fakturisanje"](#) iz okruženja kreira fakture kojima se može pristupiti kroz opciju [\[ROBNO/Fakture\]](#) i odatle ih proknjižiti u finansijsko (u robno knjigovodstvo ne treba jer su evidentirane kroz dokumente odjava kupaca).

3. Praćenje stanja robe kod poslovnog partnera (Opcija [\[Robno/Komision/Komision-promet\]](#)).

Ova opcija daje sledeće informacije za svakog poslovnog partnera koji prodaje konsignacionu robu:

- podaci o davanju robe na konsignacionu prodaju: broj dokumenta, datum i vrednost otpremljene robe
- podaci o odjavi robe sa konsignacione prodaje: broj dokumenta, datum i vrednost odjavljene robe
- Tekući saldo posle svake promene

KONSIGNACIONA PRODAJA

Objekat: Sifra:

Period: Od: / / Do: 27/03/2006

Odluka:

6.9.2. Praćenje robe primljene na konsignaciju od poslovnog partnera.

1. Prijem robe na konsignaciju.

Unosi se ulaz u poseban magacin koji predstavlja robu poslovnog partnera u njemu pomoću programske opcije [\[Robno/Kalkulacije\]](#). Ova roba se vodi vanbilansno u finansijskom knjigovodstvu (na primer klasa 8). To znači da je u šifarniku objekata potrebno unapred 'pripremiti' objekat za prijem robe na konsignaciju. Pripremiti objekat znači otvoriti (uneti) novi objekat i podesiti sve parametre u njemu. Tu posebno obratiti pažnju na vanbilansna konta koja se moraju podesiti na svim onim mestima koja su bitna za automatsko knjiženje kalkulacije. Za artikle koji su primljeni na konsignaciju u šifarniku artikala mora stajati od kog je dobavljača (kolona "dobav").

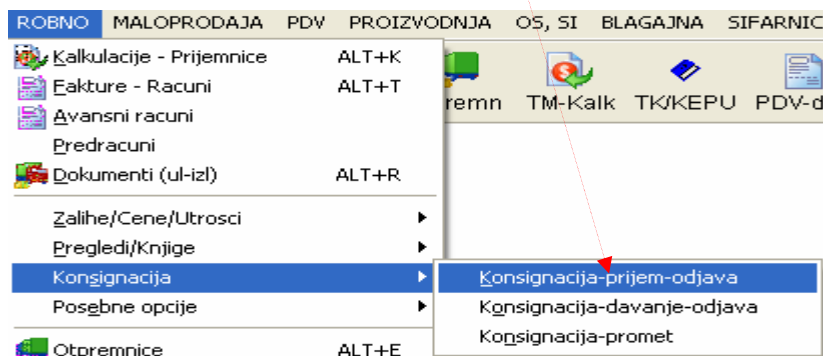
Sifarnik artikala (trgovacki-komercijalni-dobavljac)				
	Sifra	Naziv	Jm	Dobav
▶	010101	NEKI ARTIKAL	KOM	100
	010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	101
	010103	Neki treci artikal	KOM	205
	010104	Neki cetvrti artikal	KOM	212
	010105	MATERIJAL	KOM	432
	010106	LIM	KOM	
	010107	GROZDJJE	KOM	
	010108	CEMENT	KOM	

2. Prodaja robe primljene na konsignaciju.

Na standardan način, najčešće pomoću opcije [\[Robno/Fakture\]](#) iz objekta konsignacije (prijem), prenosom u maloprodaju i slično.

3. Dobijanje izveštaja o prodatoj robi.

Opcija [\[Robno/Komision/Komision-prijem-odjava\]](#) daje pregled odjavljene robe dobavljačima. Ovaj izveštaj tada daje, na osnovu robnog knjigovodstva za zadat objekat konsignacije, šta je sve prodato od robe kog dobavljača u zadatom periodu po količini i nabavnoj vrednosti.

Postoji mogućnost da se odjava evidentira, i da onda pri sledećem odjavljivanju robe program ponudi samo razliku (ono što je u zadatom periodu prodato, a neodjavljeno). Da bi se ta mogućnost iskoristila potrebno je da postoji u šifarniku objekata jedan vanbilansni objekat npr. 'Objekat evidencije odjava', koji se (već kod uvodnog dijaloga) popuni u polje '[Objekat odjavljenog](#)'. Kada se pojavi tabela artikala za odjavu u [Okruženju](#) treba startovati i opciju [Evidentiranje odjave](#). Ona kreira jedan izlazni dokument za taj vanbilansni objekat.

KONSIGNACIJA - ODJAVA		
Izbor objekta:	Objekat odjavljenog:	Izbor komitenata:
0101	0102	☒ Zadati komitent 00002
	☒ Prikaz minusa	☐ Svi komitenti

6.10. Ambalaža – evidencija - *

Izdavanjem ili prijemom artikala može se automatski evidentirati i pripadajuća ambalaža na osnovu veze ambalaže sa samim prodajnim artiklima. Da bi se ta evidencija uspostavila potrebno je izvršiti početna podešavanja preko tekućih parametara o kojima je dato načelno objašnjenje u poglavlju o parametrima.

Tekući parametri:

- AMBALAZA_AUT

koji definiše nivo automatizma

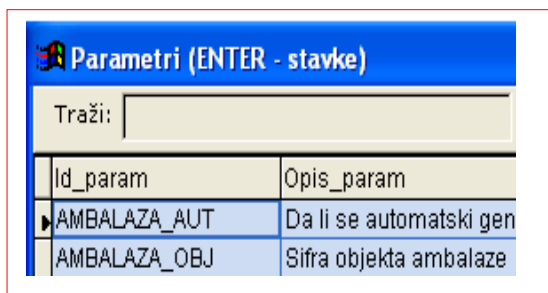
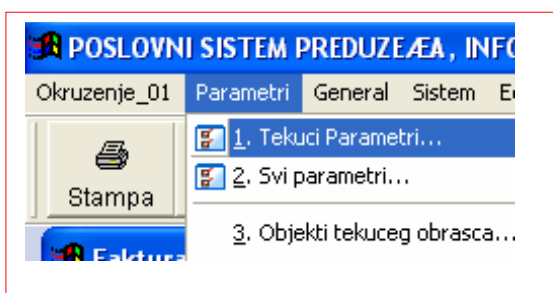
N - nema automatskog generisanja podataka za promet ambalaže,

D - potpuno automatsko generisanje podataka za promet ambalaže, prilikom obrade se nanovo računa ambalaža,

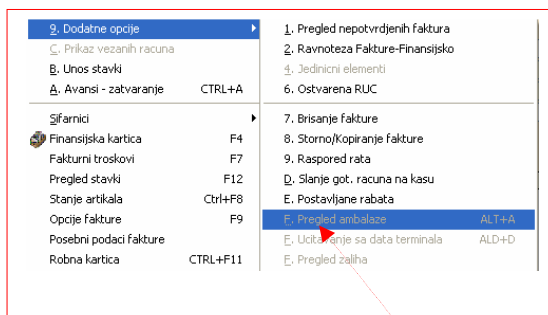
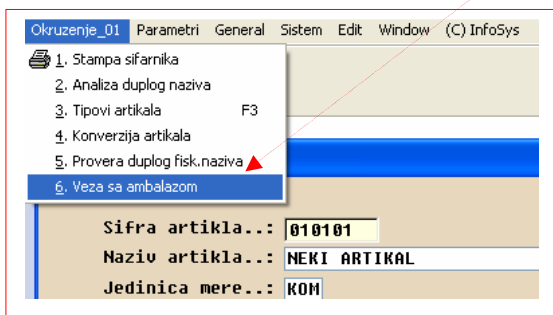
I - inicijalno se generišu podaci prvi put, a to kasnije ostaje bez obzira na izmene u artiklima dok korisnik ručno ne promeni)

- AMBALAZA_OBJ

koji definiše objekat za ambalažu, zavisi od programske opcije, šifre prodajnog objekta i šifre ambalaže)

Dalje je potrebno definisati vezu između artikla i pripadajuće ambalaže. Ta veza se unosi opcijom **[ŠIFARNICI/Artikli – obrazac/Okruženje/Veza sa ambalažom]**. Ovde se definiše koliko jedinica mere artikla pripada jednoj jedinici mere ambalaže (na primer, koliko se flaša mineralne vode pakuje u jednu gajbu, gde je voda-artikal, a paleta-ambalaža). Tu se takođe može definisati i zaokruživanje (**N**-Ne, **D**-Da, **+**=naviše, **-** = naniže).

Pregled prometa ambalaže **[<<Izvorni dokument>>/Okruženje/Dodatne opcije/Pregled ambalaže]**, koristi se za pregled i ažuriranje prometa ambalaže pri čemu se inicijalno puni ako je parametar **AMBALAZA_AUT** postavljen na **'I'**. Ako je ovaj parametar postavljen na **'N'** - može se uneti ambalaža pomoću ove opcije, a ako je postavljen na **'D'** - ovde ima smisla samo pregled (ne i izmena) ambalaže.

Obrade: Prilikom knjiženja u robno automatski se kreira jedan ili više dokumenta za promet ambalaže u robno/materijalnom knjigovodstvu.

Primer u trgovini na veliko

1. Otvoriti šifre objekata

- AM01** - objekat koji prati stanje povratne ambalaže u objektu trgovine na veliko - u kojoj se nalazi roba.
AMD - objekat koji prati stanje ambalaže od dobavljača
AMK - objekat koji prati stanje ambalaže kod kupaca
AM51 - objekat koji prati stanje ambalaže u sopstvenoj maloprodaji
AMP - objekat prazne ambalaže pored objekta veleprodaje

2. Postaviti parametar **AMBALAZA AUT na 'D' (eventualno na 'T')**

3. Postaviti parametar **AMBALAZA OBJ kao**

4. U šifarniku artikala otvoriti

šifre za ambalažu kao na
primer: **AM001** - povratna
flaša za mineralnu vodu 1l
AM002 - gajba za
kiselu vodu - 12 flaša

Opcija	objekat	ambalaza	Vrednost
	0101		AM01
ZKALK	AM01		AMD
FAKTURA	AM01		AMK
TMKALK	AM51		AM01
TMKALK	5101		AM51

5. Za artikle koji imaju povratnu ambalažu evidentirati pomoću veze artikala sa ambalažom

[ŠIFARNICI/Artikli – obrazac/Okruženje/Veza sa ambalažom)]

Recimo, za mineralnu vodu Vrnjci:

sif_amb: **AM001**
kol_amb: **1**
ind_zaok: **D**

i

sif_amb: **AM002**
kol_amb: **12**
ind_zaok: **D**

6. Kod izrade VP kalkulacije program bi trebao da automatski zaduži objekat: '**AM01**', a da formalno razduži objekat '**AMD**'

7. Kod izrade VP fakture program bi trebao da automatski razduži objekat: '**AM01**', a da formalno zaduži objekat '**AMK**'

8. Kod izrade interne maloprodajne kalkulacije program bi trebao da automatski razduži objekat: '**AM01**', a da zaduži objekat '**AM51**'

9. Kod povraćaja prazne ambalaže od strane kupca trebalo bi napraviti primopredajnicu iz objekta '**AMK**' sa analitikom kupca u objekat prazne ambalaže '**AMP**' (Pomoću opcije **[ROBNO/Dokumenti UI./Izl.]**)

10. Kod povraćaja prazne ambalaže od strane sopstvene maloprodaje trebalo bi napraviti primopredajnicu iz objekta '**AM51**' u objekat prazne ambalaže '**AMP**' pomoću opcije **[ROBNO/Dokumenti UI./Izl.]**

11. Kod povraćaja prazne ambalaže dobavljaču trebalo bi napraviti primopredajnicu iz objekta '**AM01**' sa analitikom dobavljača u objekat ambalaže kod dobavljača '**AMD**' pomoću opcije **[ROBNO/Dokumenti UI./Izl.]**

12. Standardne opcije: Stanje artikala ili Lager lista, Robni promet po kupcima/dobavljačima, Pregled knjiženja (RM), Robne kartice pružaju relevantne izveštaje.

6.11. Šifarnik vrsta promena i veza sa obradama i opcijama

Za svaku vrstu promene se mogu definisati i sledeće dve stvari:

1. Obrade koje će se automatski ponuditi na dijalogu.
2. Programske opcije koje joj pripadaju.

1. Obrade koje će se automatski ponuditi na dijalogu.

U šifarniku vrsta promena postoje 3 polja koja ovo regulišu:

Naziv polja	Dimenzija polja	Opis značenja polja	Vrednost polja		
<u>VP_KN_FIN</u>	C(1) – jedan znak	knjiženje u finansijsko	[ ]prazno	D	N
<u>VP_KN_ROB</u>	C(1) – jedan znak	knjiženje u robno	[ ]prazno	D	N
<u>VP_KN_PDV</u>	C(1) – jedan znak	knjiženje u pdv	[ ]prazno	D	N

Na taj način mi podešavamo šta su default-ne (najčešće) postavke na dijalogima za obradu. Tako je, dakle, moguće da se za svaku vrstu promene definiše knjiženje u finansijsko, robno i poresko knjigovodstvo. Ukoliko je vrednost polja prazna kao u gornjoj tabeli onda su default-ne postavke na dijalogima za obradu zavisne od parametara izvornih dokumenata.

Primer 1.

Ako knjižimo otpremnicu poželjno je da knjiženje u finansijsko bude isključeno po default-u i to se može tako definisati

Primer 2.

Ako fakturišete robu i formirate dokument 'račun – otpremnica' tada izlazna faktura ima svoju vrstu promene, recimo 2501, i ona se obično automatski knjiži u sve potrebne evidencije. Međutim može da postoji kupac (ili nekoliko njih) koji zahtevaju da se njima ispostavlja otpremnica nezavisno od fakture. Tu otpremnicu biste uradili opcijom [ROBNO/Otpremnice] koja ima svoju vrstu promene, na primer 2509, i koja neće nuditi knjiženje u finansijsko i poresko knj. Podešavanje je sledeće:

Naziv polja	Dimenzija polja	Opis značenja polja	Vrednost polja
VP_KN_FIN	C(1) – jedan znak	knjiženje u finansijsko	N
VP_KN_ROB	C(1) – jedan znak	knjiženje u robno	D
VP_KN_PDV	C(1) – jedan znak	knjiženje u pdv	N

Kada toj istoj firmi formirate fakturu potrebno je da se ona sada ne proknjiži u robno (jer je to otpremnica uradila), pa zbog toga morate imati posebnu vrstu promene za tu fakturu (dakle kojoj je prethodila otpremnica). Neka je ta vrsta promene 2519. Onda ćete za vrstu promene 2519 definisati da se ne vrši knjiženje u robno na sledeći način:

Naziv polja	Dimenzija polja	Opis značenja polja	Vrednost polja
VP_KN_FIN	C(1) – jedan znak	knjiženje u finansijsko	D
VP_KN_ROB	C(1) – jedan znak	knjiženje u robno	N
VP_KN_PDV	C(1) – jedan znak	knjiženje u pdv	D

Kada se radi o knjiženju u robno treba naglasiti da je indikator u šifarniku objekata koji definiše knjiženje u robno jače važnosti ako je definisan na 'N'. To znači da VP_KN_ROB u tom slučaju ne može preinačiti tu vrednost indikatora i prepraviti ga na 'D'.

2. Programske opcije koje joj pripadaju

U šifarniku vrsta promena postoji jedno namensko polje, vp_opcija, koje ovo reguliše:

Naziv polja	Dimenzija polja	Vrednost iz šifarnika opcija (SIFOPC)	
		šifra opcije	naziv opcije u meni sistemu
<u>VP_OPCIJA</u>	C(10) – 10 znakova	FAKTURAF	Faktura – račun
		FAKTURAA	Avansni račun
		SC_OTPRE	Otpremnica
		SC_PREDRAC	Predračun

Ovde se može vezati vrsta promene za programsku opciju, to jest, polje VP_OPCIJA određuje u kojoj opciji se ta vrsta promene može koristiti.

Na primer sve vrste promena koje predstavljaju fakturisanje se vežu za opciju Fakture – Računi tako da posle nije moguće da se posledični robni dokumenti u opciji [ROBNO/Dokumenti(ul-izl)] ažuriraju, obrađuju, i slično.

Ovo je veoma korisna mogućnost jer se tako smanjuje rizik od raznih grešaka. Na primer, sprečava se mogućnost unosa vrste promene koja je namenjena za pdv dokumente u opciji [ROBNO/Dokumenti(ul-izl)] i obrnuto. Primer za to je vrsta promene (34., 27..) za knjiženje troškova koja se koristi u opciji [PDV/PDV Dokumenti]. Ako bi se unosio bilo koji izvorni robni dokument (kalkulacije, fakture, dokumenti(ul-izl), ...) ne bi se mogla uneti ta vrsta promene jer nije namenjena za te opcije. Na taj način se smanjuje mogućnost grešaka u radu i obezbeđuje se znatno pouzdaniji rad.

Ukoliko ne koristite ovu programsku mogućnost onda su greške u radu kao i dijagnostičke greške moguće i zavise od ispravnosti unosa podataka od strane korisnika.

Sif_opc	Naziv
FAKTURAA	Avansni racuna
FAKTURAF	Fakture
ISPNAL	Nalog za isplatu
NAPNAL	Nalog za naplatu
PRAVNAL	Nalog razduzenja
PREDRAC	Predracun
ROBNO	Robni dokumenti
S15	Finansijki nalog
SC_OTPRE	Otpremnice
ZFIN	PDV-Dok
ZKALK	TV - kalkulacije
ZMKALK	TM - Kalk
ZNALMAG	Nalog magacinu

Na ovoj slici su navedene programske opcije i njihove oznake koje se koriste kao šifre opcija u šifarniku vrsta promena

6.12. Pravila za kontiranje izvornih dokumenata u finansijsko knjigovodstvo - **

Izvorni dokumenti:

- Kalkulacije na veliko
- Kalkulacije na malo
- Fakture
- Otpremnice
- Avansni računi
- PDV dokumenti
- Nalozi blagajni za naplatu i isplatu

Zadnja dva (pdv dokumenti i blagajna) ne pripadaju segmentu RM ali ćemo i njih navesti jer ćete tako na jednom mestu imati opisanu celu ovu oblast.

Neki izvorni dokument se može proknjižiti u finansijsko knjigovodstvo na osnovu:

1. Fiksnih pravila, ako su predviđena
2. Pravila zapisanih za vrstu promene

1. Fiksna pravila postoje za kalkulacije na veliko i malo, fakture i otpremnice

- Kalkulacija na veliko se po fiksnim pravilima kontira kao:

Magacinski konto - duguje - za vrednost robe (Polje "KONTO" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

Konto jednog ili više dobavljača - potražuje - za fakturni iznos po robi i zavisnim troškovima (Polje "KONTO" u zaglavlju kalkulacije)

Konto prethodnog PDV-a - duguje - za iznos prethodnog PDV-a (Polje 'PDV-niža' i 'PDV-viša' iz šifarnika vrsta promena)

Konto ukalkulisane razlike u ceni - potražuje - za iznos ukalkulisane razlike u ceni (Polje "MARZA" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

- Nivelacija na veliko se po fiksnim pravilima kontira kao:

Magacinski konto - duguje - za iznos promene vrednosti robe (Polje "KONTO" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

Konto ukalkulisane razlike u ceni - potražuje - za iznos promene vrednosti robe (Polje "MARZA" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

- Kalkulacija na malo se po fiksnim pravilima kontira kao:

Konto zaduženja maloprodaje - duguje - za vrednost robe (Polje "KONTO" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

Konto jednog ili više dobavljača - potražuje - za fakturni iznos po robi i zavisnim troškovima (Polje "KONTO" u zaglavlju kalkulacije)

Konto prethodnog PDV-a - duguje - za iznos prethodnog PDV-a (Polje 'PDV-niža' i 'PDV-viša' iz šifarnika vrsta promena)

Konto ukalkulisanog PDV-a - potražuje - za iznos ukalkulisanog PDV-a (POLJE 'M_POREZR' u šifarniku objekata ili tipova artikala)

Konto ukalkulisane razlike u ceni - potražuje - za iznos ukalkulisane razlike u ceni (Polje "MARZA" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

- Interna kalkulacija na malo se kontira kao

Konto zaduženja maloprodaje - duguje - za maloprodajnu vrednost robe (Polje "M_KONTO" u šifarniku objekata za objekat veleprodaje ili tipova artikala)
Konto magacina veleprodaje – storno duguje, ili potražuje - za veleprodajnu vrednost robe (Polje "KONTO" u šifarniku objekata za objekat veleprodaje ili tipova artikala)
Konto ukalkulisanog PDV-a - potražuje - za iznos ukalkulisanog PDV-a (POLJE 'M_POREZR' u šifarniku objekata ili tipova artikala)
Konto ukalkulisane razlike u ceni - potražuje - za iznos ukalkulisane razlike u ceni (Polje "M_MARZA" u šifarniku objekata za objekat veleprodaje ili tipova artikala)

- Nivelacija na malo se po fiksnim pravilima kontira kao:

Magacinski konto - duguje - za iznos promene vrednosti robe (Polje "KONTO" u šifarniku objekata ili tipova artikala)
Konto ukalkulisanog PDV-a - potražuje - za iznos ukalkulisanog PDV-a (POLJE 'M_POREZR' u šifarniku objekata ili tipova artikala)
Konto ukalkulisane razlike u ceni - potražuje - za iznos promene ukalk. razliike u ceni (Polje "MARZA" u šifarniku objekata ili tipova artikala)

- Fature se po fiksnim pravilima kontiraju kao:

Konto kupca - duguje - za prodajnu vrednost robe/usluga uvećanu za eventualni PDV (Polje "KONTO" iz zaglavlja faktura)
Magacinski konto - potražuje - za magac. vrednost robe ako je u šifarniku objekata postavljen K1 na .T. (Polje "KONTO" u šifarniku objekata ili tip.art.)
Konto troška - duguje - za magac.vrednost robe ako je u šifarniku objekata postavljen K3 na .T. (Polje "TROSAK" u šifarniku objekata ili tipova artikala)
Konto PDV-a - potražuje - za iznos PDV-a ako je u šifarniku objekata postavljen K4 na .T. (Polje "PDV-viša" i "PDV-niža" u šifarniku vrsta promena)
Konto Prihoda - potražuje - za prodajnu vrednost robe/usluga ako je u šifarniku objekata postavljen K2 na .T. (Polje "PDV-viša" i "PDV-niža" u šifarniku objek. ili tip.art.)

- Otpremnice se po fiksnim pravilima kontiraju isto kao i fature.

2. Pravila zapisana za vrstu promene

Pravila zapisana za vrstu promene mogu, a i ne moraju da postoje. Ako postoje, ona se nadovezuju na fiksna pravila ako ih ima. Pomoću ovih pravila mogu se zadati kontiranja dokumenata na više konta tj uređenih trojki (konto, analitika, sektor) po najviše 9 izraza. Dakle u šifarniku vrsta promena, za svaku promenu postoji od 0 do 9 uređenih četvorki (konto, analitika, sektor, formula) kojima je određeno kontiranje.

U polja za konta KON(1) - KON(9) se upisuju ili eksplicitno zadat konto ili oznaka koja se zamenjuje na osnovu odgovarajućeg sadržaja iz šifarnika objekata ili šifarnika tipova artikala uokvirena u "<< >>" ili "[[ ]]". Zagrade "<< >>" označavaju da se uzima u obzir osnovni objekat, a "[[ ]]" - pomoćni. Na kraju se nalazi slovo **D** ili **P** što znači da se vrednost izraza izračunata po odgovarajućoj formuli upisuje na dugovnu ili potražnu stranu stava za knjiženje u finansijskom nalogu.

Oznake za konta

Oznake za konta su nazivi kolona u šifarniku objekata ili tipova artikala i mogu biti:

KONTO	- konto zaduženja robe (magacinski konto)
PRIHOD	- konto prihoda
TROSAK	- konto troška
FAKT_POR	- konto fakturisanog poreza
TV_PREN	- konto prethodnog poreza u veleprodaji
TM_PREN	- konto prethodnog poreza u maloprodaji
ZTROS	- konto internih zavisnih troškova
MARZA	- konto ukalkulisan. RUC-a
KALOD	- konto za kalo (dugovna strana)
KALOP	- konto za kalo (potražna strana)
REVAL	- konto revalorizacije
M_KONTO	- konto zaduženja kod prenosa u maloprodaju
M_MARZA	- konto ukalkulisanog RUC-a kod prenosa u maloprodaju
M_POREZS	- konto ukalkulisanog saveznog poreza kod prenosa u maloprodaju
M_POREZR	- konto ukalkulisanog republičkog poreza (PDV-a) kod prenosa u maloprodaju
M_POREZO	- konto ukalkulisanog opštinskog poreza kod prenosa u maloprodaju
M_POREZA	- konto ukalkulisanog dodatnog poreza kod prenosa u maloprodaju
K_R1	- rezervni konto (1)
K_R2	- rezervni konto (2)
K_R3	- rezervni konto (3)
K_R4	- rezervni konto (4)
K_R5	- rezervni konto (5)

Oznake za analitike

U polja za analitike ANAL(1) - ANAL(9) se upisuju ili eksplicitno zadata analitika ili oznaka koja se zamenjuje po sledećim pravilima

SPACE	- bez analitike
OBJ	- šifra - objekta
KD	- šifra kupca ili dobavljača
MAT	- šifra artikla
TIP	- šifra tipa artikla
DOBAV	- šifra dobavljača upisana u polje "DOBAV" u šifarniku artikala
TAR	- analitika za poresku tarifu
SEKT	- sektor
OSEKT	- sektor iz šifarnika objekata
USEKT	- sektor iz šifarnika objekata za pomoćni objekat
NALOG	- broj naloga za dokument
O+neka oznaka	- na šifru objekta (bez praznina) se nadovezuje uneta oznaka

Oznake za sektore

U polja za sektore SEKT(1) - SEKT(9) se upisuju ili eksplicitno zadat sektor ili oznaka koja se zamenjuje po sledećim pravilima

SPACE	- bez sektora
OBJ	- šifra objekta
KD	- šifra kupca ili dobavljača
MAT	- šifra artikla
TIP	- šifra tipa artikla
DOBAV	- šifra dobavljača upisana u polje "DOBAV" u šifarniku artikala
TAR	- analitika za poresku tarifu
SEKT	- sektor
OSEKT	- sektor iz šifarnika objekata
USEKT	- sektor iz šifarnika objekata za pomoćni objekat
NALOG	- broj naloga za dokument
O+neka oznaka	- na šifru objekta (bez praznina) se nadovezuje uneta oznaka

Oznake za formule

Knjiženja na zadati konto se definišu određenom formulom. Formule mogu koristiti promenljive iz radnih tabela čija je struktura specifična za svaki tip izvornog dokumenta. Mogu se koristiti i sledeći simboli, ako se promenljive, čije značenje imaju, nalaze u radnoj tabeli (Nisu uopšte primenljivi na kalkulacije i PDV dokumente)

K = Količina

N = Nabavna cena

Y = Forsirana nabavna cena

P = Prodajna cena

L = Planska cena

I = Iznos

B = Rabat

T = Zbirna stopa poreza $T \times 100$

t = Preračunata zbirna stopa = $\frac{\quad}{\quad}$

S = Savezna stopa $T + 100$

R = Stopa PP

Z = Stopa za železnicu

r = Preračunata stopa PP

z = Preračunata stopa za železnicu

Pored simbola, koriste se i uobičajeni znaci aritmetičkih operacija

+ za Sabiranje

- za Oduzimanje

* za Množenje

/ za Deljenje

(,) za Zagrade

U formulama se mogu koristiti i odgovarajuće funkcije.

U formulama se mogu koristiti i oznake F1 do F9, a to znači da će pre evaluacije ove oznake biti zamenjene sa sadržajem upisanim u odgovarajuće formule F1 do F9, pa će se tek onda raditi evaluacija tj. izračunavanje iznosa za formulu. Redosled nije bitan, ali tome treba paziti da se ne uđe u petlju. (ne sme: F1 je K*P+F2, F2 je K*N-F1)

Fakture

Kod kontiranja faktura u formulama se mogu koristiti sledeće promenljive:

(Opcioni prefiks C0.). Pored njih se mogu koristiti i nazivi polja iz tabela FAK1 i SIFMAT sa punom sintaksom (na primer SIFMAT.vp_cbod, FAK1.

Naziv	Tip i dužina	Opis.....
sif_mat	C(8)	- šifra artikla sa stavke fakture
kol	N(12,3)	- količina sa stavke fakture
tarifa	C(4)	- tarifa poreza za artikal sa stavke fakture
pr_vred	N(14,3)	- prodajna vrednost u valuti
cena_val	N(14,3)	- cena u valuti
pr_cena	N(14,3)	- prodajna cena sa stavke fakture
ind_robno	C(1)	- indikator (D/N) da li se vodi robno ili ne
tip_por	C(1)	- indikator (D/N) da li se zaračunava porez ili ne
r_st	N(7,2)	- stopa saveznog poreza
r_izn	N(14,2)	- iznos saveznog poreza
r_st	N(7,2)	- stopa osnovnog poreza
r_izn	N(14,2)	- iznos osnovnog poreza
o_st	N(7,2)	- stopa opštinskog poreza
o_izn	N(14,2)	- iznos opštinskog poreza
a_st	N(7,2)	- stopa dodatnog poreza
a_izn	N(14,2)	- iznos dodatnog poreza
akciza	N(7,2)	- stopa akcize
akc_jizn	N(14,2)	- jedinični iznos akcize
akc_iznos	N(14,2)	- ukupan iznos akcize za stavku
taksa_jizn	N(14,2)	- jedinični iznos posebne takse
por_osnov	N(14,2)	- poreska osnovica
neto_iznos	N(14,2)	- neto iznos stavke
v660_st	N(14,2)	- knjigovodstvena vrednost robe
ak_cena	N(14,3)	- cena sa akcizom
rab_st	N(7,2)	- stopa rabata
rabat	N(14,2)	- iznos rabata
konto	C(6)	- magacinski konto - za fiksno kontiranje
prihod	C(6)	- konto prihoda - za fiksno kontiranje
trosak	C(6)	- konto troška - za fiksno kontiranje
fakt_por	C(6)	- konto obrač.poreza - za fiksno kontiranje
analitika	C(6)	- analitika - za fiksno kontiranje
anal_por	C(6)	- analitika poreza - za fiksno kontiranje
sif_robj	C(2)	- šifra robnog objekta
dana	N(7)	- broj beskamatnih dana
br_dok	C(10)	- broj dokumenta u robnom
br_slog	N(7)	- broj sloga u tabeli stavki faktura
tip_mat	C(2)	- tip artikla
RBR	C(5)	- redni broj stavke na fakturi
serija	C(10)	- serija
sif_rj	C(2)	- poslovnica
br_fakt	C(10)	- broj fakture
tr_pak	N(7,2)	- transportno pakovanje
kasa_sk	N(14,2)	- iznos za kasa skonto
avans_osn	N(14,2)	- osnovica - avans
avans_pdv	N(14,2)	- porez - avans

Primer za fakturu:

KON(1):	<MARZA>>P
ANAL(1):	OBJ
SEKT(1):	OSEKT
FORMULA(1):	round(K*P*c0.rab_st/100,2)

Algoritam evaluacije:

Za svaku stavku fakture se formira po jedan red u radnoj tabeli (Videti strukturu C0 za fakture)

1. Pogleda se u šifarniku artikala da li je definisan neki tip artikla. Ako nije uzme se konto iz kolone "**MARZA**" u šifarniku objekata. Ako jeste pogleda se da li je upisan neki konto u kolonu "MARZA". Ako jeste uzme se taj konto, ako nije opet se uzme konto iz kolone "MARZA" u šifarniku objekata.
2. Za analitiku se uzme šifra objekta sa zaglavlja fakture osim ako nije u stavci fakture popunjena šifra robnog objekta - tada se uzima taj podatak.
3. Za sektor se uzima sadržaj kolone "**SEKTOR**" u šifarniku objekata
4. Formula se prvo zameni sa "round(c0.kol*c0.pr_cena*c0.rab_st/100,2)", a zatim se evaluacijom izračuna iznos za svaku stavku posebno. Rezultat je jedna tabela sa 4 kolone(konto, analitika, sektor, iznos). Grupisanjem po prve tri kolone, a sumiranjem četvrte se dobija tabela sa jednim ili više redova koji će predstavljati stavke odgovarajućeg finansijskog naloga ili će korigovati stavke dobijene po drugim formulama ili fiksnim pravilima.

Kalkulacije na veliko

Kod kontiranja kalkulacija na veliko u formulama se mogu koristiti sledeće promenljive (Opcioni prefiks CK.)

<u>Naziv</u>	<u>Tip i dužina</u>	<u>Opis.....</u>
sif_mat	C(8)	- šifra artikla
kol	N(12,3)	- količina artikla na stavci u jedinici mere
konto	C(6)	- magacinski konto za fiksno kontiranje
analitika	C(6)	- analitika za fiksno kontiranje
k_marza	C(6)	- konto ukalkulsane razlike u ceni
k_ztros	C(6)	- konto zavisnih troškova
k_kalod	C(6)	- konto za kalo (dugovna)
k_kalop	C(6)	- konto za kalo (potražna)
k_reval	C(6)	- konto revalorizacije zaliha
k_tv_pren	C(6)	- konto prethodnog poreza
kalo	N(14,2)	- iznos kala na nivou stavke
rabat	N(14,2)	- iznos rabata na nivou stavke
akciza	N(14,2)	- iznos akcize na nivou stavke
ztros	N(14,2)	- iznos zavisnih troškova za stavku
fakizn	N(14,2)	- faktorni iznos dobavljača za stavku
valizn	N(14,2)	- iznos u valuti
zad	N(14,2)	- iznos zaduženja objekta
reval	N(14,2)	- iznos revalorizacije
stara	N(14,2)	- stara vrednost - kod nivelacije
nova	N(14,2)	- nova vrednost - kod nivelacije
marza	N(14,2)	- iznos ukalkul razlike u ceni
tarifa	C(4)	- tarifa poreza

anal_por	C(6)	- analitika za porez
s_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - savezni
r_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - osnovni
o_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - opštinski
a_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - dodatni

Kalkulacije na malo

Kod kontiranja kalkulacija na malo u formulama se mogu koristiti sledeće promenljive (Opcioni prefiks CK.)

Naziv	Tip i dužina	Opis.....
sif_mat	C(8)	- šifra artikla
kol	N(12,3)	- količina artikla na stavci u jedinici mere
konto	C(6)	- magacinski konto maloprodaje
analitika	C(6)	- analitika za fiksno kontiranje
k_dobav	C(6)	- konto dobavljača
k_ymarza	C(6)	- konto veleprodajne razlike u ceni
k_konto	C(6)	- magacinski konto veleprodaje
anal_dob	C(6)	- analitika dobavljača
k_marza	C(6)	- konto ukalkulsane razlike u ceni
k_ztros	C(6)	- konto zavisnih troškova
k_kalod	C(6)	- konto za kalo (dugovna)
k_kalop	C(6)	- konto za kalo (potražna)
k_reval	C(6)	- konto revalorizacije zaliha
k_tmpren	C(6)	- konto prethodnog poreza
k_spor	C(6)	- konto ukalkul. saveznog poreza
k_rpor	C(6)	- konto ukalkul. osnovnog poreza
k_opor	C(6)	- konto ukalkul. opštinskog poreza
k_apor	C(6)	- konto ukalkul. dodatnog poreza
k_fakt_por	C(6)	- konto prethodnog poreza
k_konst	C(6)	- konto za konstantu
kalo	N(14,2)	- iznos kala na nivou stavke
rabat	N(14,2)	- iznos rabata na nivou stavke
akciza	N(14,2)	- iznos akcize na nivou stavke
ztros	N(14,2)	- iznos zavisnih troškova za stavku
fakizn	N(14,2)	- fakturni iznos dobavljača za stavku
zad	N(14,2)	- iznos zaduženja objekta
reval	N(14,2)	- iznos revalorizacije
stara	N(14,2)	- stara vrednost - kod nivelacije
nova	N(14,2)	- nova vrednost - kod nivelacije
marza	N(14,2)	- iznos ukalkul razlike u ceni
tarifa	C(4)	- tarifa poreza
anal_por	C(6)	- analitika za porez
s_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - savezni
r_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - osnovni
o_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - opštinski
a_iznp	N(12,2)	- prethodni porez - dodatni

Primer za kalkulaciju na malo

Storniranje razlike u ceni u veleprodaji za internu kalkulaciju

KON(1) : <<K_VMARZA>>P
ANAL(1) : SPACE
SEKT(1) : SEKT
FORMULA(1) : iif(MZKALK.sif_obj_1 \$ s_interna, -marza, 0)

Algoritam evaluacije:

Za svaku stavku fakture se formira po jedan red u radnoj tabeli (Videti strukturu C0 za fakture)

1. Pogleda se u šifarniku artikala da li je definisan neki tip artikla. Ako nije uzme se se konto iz kolone "MARZA" u šifarniku objekata za veleprodajni objekat. Ako jeste pogleda se da li je upisan neki konto u kolonu "MARZA". Ako jeste uzme se taj konto, ako nije opet se uzme se konto iz kolone "MARZA" u šifarniku objekata.
2. Za analitiku se uzima prazan podatak.
3. Za sektor se uzima sadržaj kolone "SEKTOR" iz zaglavlja kalkulacije.
4. Formula se evaluacijom izračuna iznos za svaku stavku posebno. Rezultat je jedna tabela sa 4 kolone (konto, analitika, sektor, iznos). Grupisanjem po prve tri kolone, a sumiranjem četvrte se dobija tabela sa jednim ili više redova koji će predstavljati stavke odgovarajućeg finansijskog naloga ili će korigovati stavke dobijene po drugim formulama ili fiksnim pravilima.

Robni dokumenti

Kod kontiranja robnih dokumenata u formulama se mogu koristiti sledeće promenljive

<u>Naziv</u>	<u>Tip i dužina</u>	<u>Opis.....</u>
sif_obj	C(4)	- šifra objekta
sif_mat	C(8)	- šifra artikla
sif_prom	C(1)	- '1' - Ulaz, '2' ili '3' - izlaz
br_dok	C(10)	- broj dokumenta
sif_obj_1	C(4)	- šifra odredišnog objekta
sif_kd	C(6)	- šifra kupca/dobavljača
datum	Date	- datum dokumenta
kol	N(14,3)	- količina u jedinici mere
cena	N(14,3)	- knjigovodstvena cena
iznos	N(14,3)	- korektivni iznos
nab_cena	N(14,3)	- nabavna cena
pr_cena	N(14,3)	- prodajna cena
rabat	N(6,2)	- procenat rabara
plan_cena	N(14,3)	- planska cena
serija	C(10)	- serija
v9	N(14,3)	- iznos nivelacije
pop_kol	N(14,3)	- količina po popisu - samo za vp '87'
st_vred	N(14,3)	- stara vrednost

Kompletan primer za robni/materijalni dokument

Kalo iznad zakonom neoporezive količine

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja		
6812	Kalo	47100	47000	konto	analitika	formula
<i>Kalo iznad zakonom neoporezive količine</i>			1	<<TROSAK>>D	OBJ	F2 + F3
			2	<<KONTO>>P	OBJ	K*P
			3	<<PDV>>P	space	K*P*T/100

Algoritam evaluacije:

1. Pogleda se u šifarniku artikala da li je definisan neki tip artikla. Ako nije uzme se konto iz kolone "TROSAK" u šifarniku objekata za veleprodajni objekat. Ako jeste definisan pogleda se da li je upisan neki konto u kolonu "TROSAK". Ako jeste uzme se taj konto, ako nije opet se uzme konto iz kolone "TROSAK" u šifarniku objekata. Isti postupak se ponovi za kolonu "KONTO", a za kolonu "PDV" je bitno da li je tarifa artikla u spisku tarifa po posebnoj stopi (Opcija [PDV/KIR/Parametri]). Ako jeste uzima se sadržaj kolone "PDV-niza" iz šifarnika vrsta promena inače se uzima sadržaj kolone "PDV-viša" iz istog šifarnika.
2. Za analitiku se uzima šifra osnovnog objekta sa zaglavlja dokumenta.
3. Za sektor se uzima prazan podatak.
4. Formula se evaluacijom izračuna iznos za svaku stavku posebno. Rezultat je jedna tabela sa četiri kolone (konto, analitika, sektor, iznos).

Neka su u gornjem primeru dve stavke dokumenta sledeće:

Jabuke, 10 kgr, cena 30 dinara, niža tarifa, nema tip artikla

Šlag na meru, 0.8 kgr, cena 150 dinara, viša tarifa, nema tip artikla

Prva stavka - jabuke

Druga stavka – Šlag na meru

Konto	Analit	Sektor	Duguje	Potraz	Konto	Analt	Sektor	Duguje	Potraz
50100	01		324		50100	01		141.60	
13200	01			300	13200	01			120.00
47100				24	47000				21.60

Stavke finansijskog naloga bi bile

Konto	Analit	Sektor	Duguje	Potraz
50100	01		465.60	
13200	01			420.00
47000				24.00
47100				21.60

PDV dokumenti

U poljima kon(1) do kon(9) mogu se koristiti i <<KONTO_D1>>, <<KONTO_P1>>, <<KONTO_D2>>, <<KONTO_P2>> pri čemu se uzimaju sadržaji istoimenih kolona iz šifarnika osnova za knjiženje. Pored toga mogu se koristiti i <<KUPAC>> - za konto se uzima osnovni konto kupca, <<DOBAV>> - za konto se uzima osnovni konto dobavljača iz parametara finansijskog knjigovodstva. U istim poljima se mogu koristiti i nazivi kolona iz šifarnika objekata/tipova artikala ako je popunjeno polje "sif_obj" u stavkama PDV dokumenta. U poljima anal(1) do anal(9) se mogu koristiti ANALD1, ANALP1, ANALD2, ANALP2 pri čemu se uzimaju sadržaji sličnoimenih kolona iz šifarnika osnova za knjiženje.

Kod kontiranja PDV dokumenata u formulama se mogu koristiti sledeće promenljive:

Naziv	Tip i dužina	Opis.....
br_dokum	C(10)	- broj dokumenta
sif_osnova	C(4)	- šifra osnova za knjiženje
sif_firme	C(6)	- šifra kupca/dobavljača
anal	C(6)	- analitika
sif_psts	C(4)	- šifra poreskog statusa
ugovor	C(10)	- ugovor
br_dokum	C(20)	- broj dokumenta
opis_dok	C(30)	- opis dokumenta
datum	Date	- datum dokumenta
iznos	N(14,2)	- bruto iznos
bruto	N(14,2)	- takođe bruto iznos
neto	N(14,2)	- neto iznos
pdv	N(14,2)	- iznos PDV-a
sif_obj	C(4)	- šifra objekta
sif_rj	C(2)	- poslovnica
sektor	C(6)	- sektor
konto	C(6)	- konto
sif_val	C(3)	- šifra valute - monete
viznos	N(14,2)	- bruto iznos u valuti
vneto	N(14,2)	- neto iznos u valuti
vpdv	N(14,2)	- iznos PDV-a u valuti

Šifarnik osnova

Sif_osnova	Naziv	Sif_psts	Tarifa	Racun	Knjiga	Pdv	Konto_d1
0001	Utr.gonivo-putn.aut.	0011	0101	T			51310
0002	Troskovi transportni - telefon	0010	0101	T			53190
0003	Tros PTT usluga	0010	0101	T			53150
0004	Tros taksu-neobvezn.	0030	0000	T			5316
0005	Tr.usl.kuc.odrz. OS	0010	0101	T			53200
0006	Troskovi zakupina	0010	0101	T			53300
0007	Troskovi oglasa	0010	0101	T			5350
0008	Troskovi ostalih usluga	0030	0101	T			53900
0009	Troskovi reprezentacije - pice	0011	0101	T			5510
001	BLAGA JINICKI CEK	0000		T			
0010	Tros ugostustuga	0011	0101	T			55120
0011	Tros premija osig. auta	0506	0001	T			55290
0012	Troskovi ostalih usluga	0010	0101	T			53900
0013	Tros kancelar.mater. 8%	0010	0000	T			51280
0014	Tros kancelar. rezij.mater. 18%	0010	0101	T			51280
0015	Tros zekupa parkinga	0011	0101	T			53300
0016	Poslovna reprezentacija	0030	0101	T			55110
0017	Troskovi TV reklame	0010	0101	T			53503
0018	Troskovi rezerv.delova za put auto	0011	0101	T			51240
0019	PTT troskovi-merkice	0506	0001	T			53150

Primer za PDV dokument

Nabavka sa domaćeg tržišta

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja			
34	Troškovi	27100	27000	konto	anali-tika	formula	
Troškovi - usluge				1	<<konto_d1>>D	space	BRUTO-PDV
				2	43300P	KD	BRUTO
				3	<<PDV>>D	space	PDV

Broj dokumenta: 0015-1
 Datum: 15/08/2006
 Vrsta promene: 34 NPR - Knjiženje troškova
 Poslovnica:
 Sektor:
 Broj naloga:
 Knjiženo: 0

Dokument	Ugovor	Dokument	Šifra por. statusa	Neto	Bruto	PDV
0008 0511	0213	0030	36000.00	36000.00	0.00	
0020 1300	51206	0011	2612.00	3082.99	470.29	
0008 0507	012	0030	120000.00	120000.00	0.00	
0008 1311	5330015	0030	36500.00	36500.00	0.00	
0010 1029	0520101396	0011	12893.20	15302.18	2310.98	

U šifarniku osnova u koloni **KONTO_D1** upisan je konto troška (klasa 5). Svaka vrsta troška koja ima poseban konto treba da bude zasebna šifra osnova.

6.13. Forsirane nabavne cene

Ako se magacin vodi po prodajnoj ceni (najčešće kod trgovine) i ako se želi imati informacija o nabavnoj ili prosečnoj nabavnoj ceni ili ceni koštanja (prodajnoj umanjenoj za maržu) onda se uspostavlja sistem forsiranih nabavnih cena. Forsirana nabavna cena je ona cena koja se upisuje u izlazne robne dokumente u polje nabavna cena, a da se pri tome nije unosila ni na jednom izvornom dokumentu. To se tako radi da bi se imale obe cene, nabavna i prodajna, kako bi se potom mogla izračunavati razlika u ceni na svakom izlaznom dokumentu.

Da bi se to postiglo potrebno je da se u parametrima kalkulacija na veliko postavi indikator 'rabat-popust' na vrednost **P**. Forsirana nabavna cena se u formulama označava sa slovom **Y**. Tako na primer ako se želi napisati formula za nabavnu vrednost onda bi ona izgledala ovako **K*Y**.

Sledi primer robne kartice na kojoj se dodatno pojašnjava kako se izračunava forsirana nabavna cena:

Količina			Nabavna cena	Prodajna cena	Forsirana nabavna cena	Formula izračunavanja prosečne nabavne cene
Ulaz	Izlaz	Zalihe				
5		5	80	100	80	$= (0 \times 0 + 5 \times 80) / 5$
	3	2	80	100	80	cena se prenosi jer je izlazna stavka
5		7	90	100	87.14	$= (2 \times 80 + 5 \times 90) / 7$

$$87.14 = \frac{\text{Prethodna nabavna vrednost na kartici} + \text{Tekuća nabavna vrednost}}{\text{Sadašnje zalihe}}$$

$\frac{2 \times 80 + 5 \times 90}{7}$

Prethodna nabavna vrednost predstavlja nabavnu vrednost (zalihe X forsirana nabavna cena) na robnoj kartici zaključno sa predzadnjom stavkom na istoj.

Tekuća nabavna vrednost predstavlja nabavnu vrednost na tekućem dokumentu – zadnja stavka na robnoj kartici.

Sadašnja nabavna vrednost je zbir te dve vrednosti.

Sadašnja prosečna nabavna cena je jednaka količniku sadašnje nabavne vrednosti i sadašnjih zaliha, kako je u gornjoj formuli izračunato.

To znači da se prilikom sledeće prodaje ili razduženja magacina po nekoj prodajnoj ceni ujedno upisuje i nabavna cena od 87.14. Na tom istom izlaznom dokumentu bi se onda mogla definisati vrsta promene koja bi kontirala razliku u ceni po formuli **K*(P-Y)**. Ako se radi o fakturi koja može da ima rabat onda bi ta formula izgledala ovako **K*(P*(1-RAB_ST/100)-Y)**

Međutim forsirana nabavna cena se koristi i za izveštaje. Pogledati u odeljku izveštaja temu 'Pregled knjiženja RM' i u okviru nje podnaslov o razlici u ceni.

6.14. Kalkulacija – Prijemnica sa zavisnim troškom koji se knjiži na trošak

Postoje situacije kada se nabavlja neka roba/materijal kod koga na fakturi dobavljača postoji iskazana taksa koja se knjiži na troškove. Na tu se taksu obično ne zaračunava PDV jer je oslobođena. Takođe ta taksa ne sme da uveća nabavnu cenu prilikom zaduženja magacina jer je knjižena direktno na neki konto troška (klasa 5). Da bi se ta prijemnica uradila potrebno je unapred pripremiti posebnu vrstu promene za takvu nabavku koja će se koristiti u opciji **[ROBNO/Kalkulacije - Prijemnice]**. Ta vrsta promene, npr, 2251 ima definisan model kontiranja koji dopunjuje fiksno kontiranje koje inače postoji prilikom izrade kalkulacije. Na sledećoj slici je prikazan model kontiranja definisan na vrsti promene, npr. 2251.

Vp	Opis promene	Ui	PDV	Konto (1)	Formula (1)	Konto (2)	Formula (2)
2251	Kalk. - Prijemnica sa knizenjem troska U	27100 27000 55590D		ZTROS		<<MARZA>>P	-marza

Prilikom unosa prijemnice treba uraditi sledeće:

- u zaglavlju uneti vrstu promene 2251
- valutu uneti kao YUD (oznaku domaće valute)
- kurs je 1.00
- ukupni zavisni troškovi treba da budu uneti kao **iznos takse** koja će se knjižiti na trošak

- stavke se unose na uobičajen način

- potom se vraćamo na zaglavlje i ulazimo u raspored zavisnih troškova gde se definiše dobavljač za zavisni trošak kao na slici

Raspored zavisnih troškova, "+"=Unos									
Sif_obj	Br_kalk	Stat_pdv	Sif_mat	Konto	Sif_firme	Osnovica_pdv	PDV VISA ST.	PDV NIZA ST.	
0101	0011	0506		43300	004	6200.00			

Obratite pažnju na šifru poreskog statusa

- kada unesemo raspored zavisnih troškova treba na okruženju pozvati opciju **Raspored po stavkama** i **isključiti** korigovanje prodajne cene (jer taj zavisni trošak ne sme da poveća cenu zaduženja magacina s'obzirom da se odmah knjiži na konto troška na klasi 5)

Ovo isključiti

- na kraju se radi štampa i obrada gde treba pažljivo pogledati finansijski nalog

Datum	Konto	Analitika	Duguje	Potrazuje	Posl	VP	Broj dokumenta	Datum knizenja
04/04/2006	13200	0101	2000000.00		01	2251	0011	04/04/2006
04/04/2006	43300	001		2360000.00	01	2251	123456	04/04/2006
04/04/2006	27000		360000.00		01	2251	0011	04/04/2006
04/04/2006	43300	004		6200.00	01	2251	123456	04/04/2006
04/04/2006	55590	0101	6200.00		01	2251	0011	04/04/2006

Obratite pažnju na konto troška klase 5 koji je definisan u okviru vrste promene 2251.

6.15. Uravnoteženje finansijskog naloga u kalkulacijama na veliko i malo. **

Ovde ću navesti još jednu mogućnost modeliranja kontiranja (finansijskog knjiženja) koja se odnosi na uravnoteženje naloga. Zapravo, postoje situacije kada se postavljanjem modela kontiranja kalkulacija (na veliko i malo) odstupa od ravnoteže finansijskog naloga iz bilo kog razloga. Često su razlog tome uneti podaci na rasporedu zavisnih troškova sa F4. Da bi se isti uravnotežio ponekad to može biti veoma komplikovano izmodelirati. U tom smilu Info program omogućava da se definiše automatsko uravnotežavanje finansijskog naloga bez dodatnog (ili dopunskog) modeliranja vrste promene za kalkulacije, tako što se definiše konto preko koga će se to uravnoteženje sprovesti.

Praktično se najčešće radi o kontu razlike u ceni ili odstupanja od cene ili ispravka vrednosti.

Za vrstu promene treba za slobodno polje kon(N) upisati željeni konto na kome se radi uravnoteženje, (takođe analitiku i sektor). U polje formula(N) se upiše reč 'URAVNOTEZENJE'.

Ograničenje:

Ne bi smelo da postoji više stavki finansijskog naloga na koje će se ovo odnositi. Dakle, ako se želi uravnotežiti nalog preko konta razlike u ceni, u kon(N) treba upisati <<MARZA>>P, ali konto za maržu mora biti jedinstven na nivou kalkulacije, to jest ne sme da zavisi od tipa artikla ili nečeg drugog.

Algoritam:

Formula u kojoj piše 'URAVNOTEZENJE' se evaluira (izračunava) tako što se upiše u predlog naloga bez korigovanja vrednosti (0 za duguje i potražuje, ili ne menja vrednost na stavu, ako se dobija po drugim pravilima) ali sa indikatorom da se na njemu radi eventualna korekcija vrednosti. Nakon formiranja predloga finansijskog naloga, ispituje se njegova ravnoteža: Ako postoji neravnoteža, vrednost na označenom stavu se koriguje da bi nalog bio u ravnoteži. Pošto je (za sada) implementiran jednostruki prolaz, prethodno ograničenje mora da važi.

6.16. Robni pregledi po značajnom dobavljaču

Značajan dobavljač je pretežni dobavljač ili onaj koji vam je od interesa da ga pratite na nekim izveštajima. Ako jedan te isti artikal nabavljate od više dobavljača, ali je jedan od njih pretežni ili za vas najbitniji onda je on vama **'značajan dobavljač'**. Na primer, ako nabavljate jedan artikal od proizvođača – fabrike, a ponekad i od veleprodaje, sasvim je logično da je taj proizvođač – fabrika vama značajniji. Značajan dobavljač se označava u šifarniku komitenata u polju **'tip_firme'** oznakom **'ZN'**, kao na slici,

KUPCI/DOBAVLJACI						
	Sifra	Naziv	PIB.	Posta	Mesto	Tip
						ZN
▶	001	KOMERC TRADE	10101010	21000	NOVI SAD	ZN
	002	STR.KONTING	01010101	36000	KRALJEVO	
	003	KAFANA KUMОВИ	11001100	11461	BARAJEVO	
	004	Javno Preduzeće "ABCD"	0101010101			

Značajan dobavljač nekog artikla može da se definiše i direktno u šifarniku artikala u koloni **dobavljač**

SIFARNICI ODRZAVANJE SERVIS						
Komitenti	▶					
Artikli	▶	Celovit šifarnik artikala				
Osnovna sredstva	▶	Trgovacki-osnovni				
Subanaliticki	▶	Trgovacki-komerc.-pakovanja				
Ostali	▶	Trgovacki-komerc.-zalihe				
Kontni okvir		Trgovacki-komerc.-dobavljač				

Sifra	Naziv	Jm	Dobav
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	100
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	101
010103	Neki treci artikal	KOM	205
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	212
010105	MATERIJAL	KOM	432

Ako je značajan dobavljač definisan oznakom **ZN** u šifarniku komitenata (dobavljača), to znači da će se automatski upisivati šifra dobavljača u šifarnik artikala u kolonu **'dobav'** prilikom izrade **Kalkulacije – Prijemnice**. Dakle, svakako je važno da u koloni **'dobav'** imamo upisanu šifru značajnog dobavljača (bilo direktnim upisivanjem, bilo indirektno preko oznake **ZN** i izrade kalkulacije - prijemnice).

Možemo dobiti neke robne preglede – izveštaje po značajnom dobavljaču na sledeći način .. Ako na upitu **'Izbor artikala'** kliknemo

Izbor po dobavljaču i unesemo šifru značajnog dobavljača za koji želimo pregled. Robni pregled će prikazati sve artikle koji pripadaju izabranom značajnom dobavljaču.

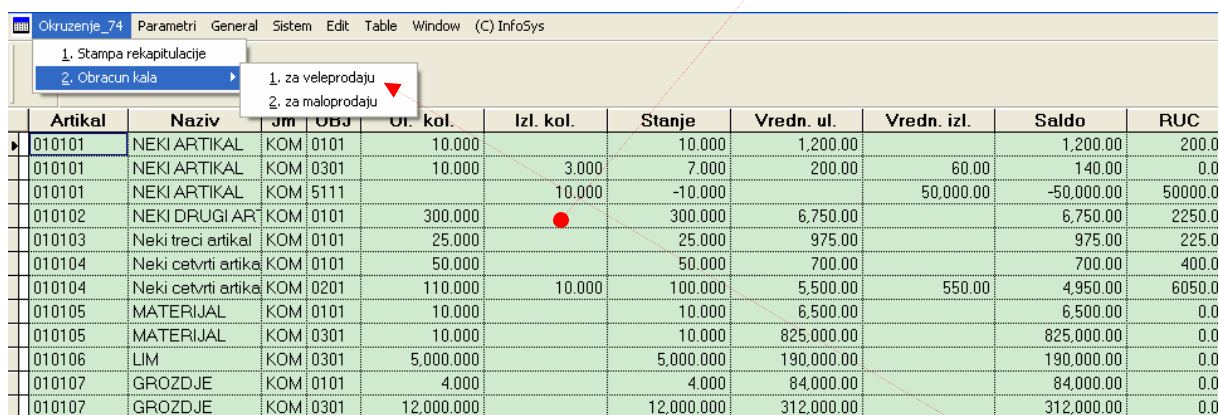
Primerite da ne bi bilo isto kada bi izabrali tog dobavljača preko upita **'Izbor iz spiska' Komitenata**, jer bi tada dobili sav robni promet samo sa tim komitentom. Međutim robni promet po značajnom dobavljaču podrazumeva prikaz prometa sa svim komitentima sa kojima se promet artikala značajnog dobavljača ostvario.

6.17. Kalo, rastur i lom

Prema postojećim propisima na utvrđeni kalo, rastur i lom se ne plaća PDV, do propisanog procenta u odnosu na nabavljenu količinu. Program omogućava da se dobije izveštaj o maksimalno dozvoljenim količinama za kalo prema nabavkama u određenom periodu. Pri tome se razlikuje obračun u veleprodaji i maloprodaji. U šifarniku artikala treba upisati procenat dozvoljenog kala u kolonu "kalo" za češću delatnost, recimo veleprodaju.

Sifra	Naziv	Jm	Tarifa	Kalo
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	0101	3.000
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	0101	6.000
010103	Neki treci artikal	KOM	0101	6.000
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	0101	10.000
010105	MATERIJAL	KOM	0101	10.000
010106	LIM	KOM	0101	5.000
010107	GROZDJE	KOM	0101	5.000

Programska opcija [\[ROBNO/Pregledi-knjige/Pregled knjiženja \(RM\)\]](#), zatim se izaberu period, samo ulazni dokumenti i željeni objekti. Kada se dobije izveštaj u obliku tabele zada se [\[Okruženje/Rekapitulacija po objektima i artiklima\]](#). [Dobijena tabela](#) sadrži podatke o nabavkama u određenom periodu i to količinski i finansijski po objektima i artiklima.

Artikal	Naziv	Jm	Ubb	Or. kol.	Izl. kol.	Stanje	Vredn. ul.	Vredn. izl.	Saldo	RUC
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	0101	10.000		10.000	1.200.00		1.200.00	200.0
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	0301	10.000	3.000	7.000	200.00	60.00	140.00	0.0
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	5111		10.000	-10.000		50.000.00	-50.000.00	50000.0
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	0101	300.000		300.000	6.750.00		6.750.00	2250.0
010103	Neki treci artikal	KOM	0101	25.000		25.000	975.00		975.00	225.0
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	0101	50.000		50.000	700.00		700.00	400.0
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	0201	110.000	10.000	100.000	5.500.00	550.00	4.950.00	6050.0
010105	MATERIJAL	KOM	0101	10.000		10.000	6.500.00		6.500.00	0.0
010105	MATERIJAL	KOM	0301	10.000		10.000	825.000.00		825.000.00	0.0
010106	LIM	KOM	0301	5.000.000		5.000.000	190.000.00		190.000.00	0.0
010107	GROZDJE	KOM	0101	4.000		4.000	84.000.00		84.000.00	0.0
010107	GROZDJE	KOM	0301	12.000.000		12.000.000	312.000.00		312.000.00	0.0

Ukoliko se želi obračun kala u veleprodaji zada se [\[Okruženje/Obracun kala za veleprodaju\]](#). Ukoliko su u šifarniku artikala upisani dozvoljeni veleprodajni procenti za kalo, koeficijent korekcije se ostavlja na 1,

Obracun kala za veleprodaju

Odaberite:

Koeficijent korekcije: 1.00

☒ Zaokruzenje na ceo broj

OK Cancel

Kompjuterski programi Infosys, Uzice, Tel. +381 31 511-455

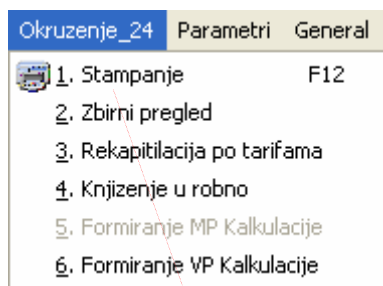
inače ako su upisani za maloprodaju - koeficijent korekcije je 0.5 (prema aktuelnim propisima u Republici Srbiji). Dobijena tabela sadrži podatke o ukupnim nabavkama i dozvoljenom kalu: količinski i vrednosno u zadatom periodu. Ovaj izveštaj je moguće odštampati, dobiti

rekapitulaciju po tarifama, kreirati robni dokumenat ili storno veleprodajne kalkulacije za dozvoljene količine.

Ukoliko se želi obračun kala u maloprodaji zada se [Okruženje/Obračun kala za maloprodaju]. Ukoliko su u šifarniku artikala upisani dozvoljeni maloprodajni procenti za kalo, koeficijent korekcije se ostavlja na 1, inače ako su upisani za veleprodaju - koeficijent korekcije je 2 (prema aktuelnim propisima u Republici Srbiji). Dobijena tabela sadrži podatke o ukupnim nabavkama i dozvoljenom kalu: količinski i vrednosno u zadatom periodu. Ovaj izveštaj je moguće odštampati, dobiti rekapitulaciju po tarifama, kreirati robni dokument ili storno maloprodajne kalkulacije za dozvoljene količine.

Artikal	Naziv	Jm	% kala	Kolicina	Kol.kala	Vrednost	Iznos kala
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	3.00 %	10.000		1,200.00	
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	6.00 %	300.000	18.000	6,750.00	405.00
010103	Neki treci artikal	KOM	6.00 %	25.000	2.000	975.00	78.00
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	10.00 %	50.000	5.000	700.00	70.00
010105	MATERIJAL	KOM	10.00 %	10.000	1.000	6,500.00	650.00
010107	GROZDJE	KOM	5.00 %	4.000		84,000.00	
010108	CEMENT	KOM	5.00 %	4.000		84,000.00	
010110	BOMBONE	KG	5.00 %	1,240.000	62.000	92,550.00	4,628.00
010113	ARTIKAL	KOM	2.00 %	100.000	2.000	5,400.00	108.00
010114	EKSPLOZIV "A"	KGR	2.00 %	1,000.000	20.000	600,000.00	12,000.00
010115	EKSPLOZIV "B"	KGR	2.00 %	2,000.000	40.000	800,000.00	16,000.00
010116	EKSPLOZIV "C"	KGR	2.00 %	3,000.000	60.000	600,000.00	12,000.00
010112	SARENA LAZA	KOM	7.00 %	500.000	35.000	295,000.00	20,650.00

Na [okruženju](#) su vam dostupne sledeće opcije:

- Knjiženje u robno formira robni dokument i tada je kalo smanjilo zalihe

- Formiranje storno VP kalkulacije je takođe korisna funkcija programa jer se preko kalkulacije može iskknjižiti roba sa zaliha gde se umanjuje i ranije ukalkulisana razlika u ceni.

OBACUN KALA PO ARTIKLIMA I OBJEKTIMA
za period od: / / do: 05/04/2006

Strana: 1

Artikal	Naziv	JM	% Kala	Izlaz	Kolicina kala	Osnov za kalo	Iznos kala
Objekat: 0101 - Magacin trgovine na veliko I							
010101	NEKI ARTIKAL	KOM	3.00	10.000	0.00	1,200.00	0.00
010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	6.00	300.000	18.00	6,750.00	405.00
010103	Neki treci artikal	KOM	6.00	25.000	2.00	975.00	78.00
010104	Neki cetvrti artikal	KOM	10.00	50.000	5.00	700.00	70.00
010105	MATERIJAL	KOM	10.00	10.000	1.00	6,500.00	650.00
010107	GROZDJE	KOM	5.00	4.000	0.00	84,000.00	0.00
010108	CEMENT	KOM	5.00	4.000	0.00	84,000.00	0.00
010110	BOMBONE	KG	5.00	1240.000	62.00	92,550.00	4,628.00
010113	ARTIKAL	KOM	2.00	100.000	2.00	5,400.00	108.00
010114	EKSPLOZIV "A"	KGR	2.00	1000.000	20.00	600,000.00	12,000.00
010115	EKSPLOZIV "B"	KGR	2.00	2000.000	40.00	800,000.00	16,000.00
010116	EKSPLOZIV "C"	KGR	2.00	3000.000	60.00	600,000.00	12,000.00
UKUPNO za objekat:						2,282,075.00	45,939.00

6.18. Carinski magacin

Nabavka robe iz inostranstva, ili uvoz robe, može da se vrši preko carinskog magacina. Carinski magacin je magacin robe koja se nabavlja uvozom i u koji se skladišti do momenta preuzimanja i carinjenja iste od strane firme – nabavljača.

Ovde ću ilustrovati jedno rešenje iz prakse koje ne treba da prihvatite ukoliko smatrate da nije ispravno po bilo kom aspektu.

Carinski magacin se posebno šifrira u šifarniku objekata. Neka je u našem primeru šifra carinskog magacina **1601**. Magacin trgovine na veliko neka bude **0101**. Postupak vezan za uvoz robe preko carinskog magacina možemo predstaviti u dve faze:

1. Faza, ulaz u carinski magacin

Ulaz robe se radi opcijom veleprodajne kalkulacije.

U zaglavlju kalkulacije se unose sledeći podaci:

- objekat je **1601**,
- dobavljač je ino-dobavljač za robu,
- konto je **43400**,
- šifra poreskog statusa je **"0000"** (neutralni status jer se ne knjiži u KPR-KUF),
- unosi se šifra valute,
- kurs je srednji kurs NBS na dan ulaza robe,
- unosi se ukupna vrednost robe u valuti,
- ne unose se zavisni troškovi kroz kalkulaciju

Knjiži se u robno i finansijsko knjigovodstvo.

Zavisni troškovi koji su poznati u ovom momentu se dele na dve vrste:

- na ino-troškove, koji će kasnije pri carinjenju ući u osnovicu
Knjiže se opcijom **[PDV/PDV dokumenti]**.
Vrsta promene je standardna za knjiženje troškova (34, 2701, ...).
Šifra osnova je unapred pripremljena da nudi poreski status "0000" i finansijsko knjiženje 28200(bruto) / 43400(bruto).
- na domaće troškove
Knjiže se opcijom **[PDV/PDV dokumenti]**.
Vrsta promene je standardna za knjiženje troškova (34, 2701, ...).
Šifra osnova je unapred pripremljena da nudi poreski status "0010" i finansijsko knjiženje
Trošak duuguje na klasi 5.....u formuli bruto-pdv, i
27000(pdv) / 43300(bruto).

2. Faza, carinjenje

Roba sada prelazi iz carinskog magacina u magacin trgovine na veliko, to jest iz 1601 u 0101.

Ovaj dokument se unosi kao interna veleprodajna kalkulacija.

U zaglavlju kalkulacije se unose sledeći podaci:

- objekat je magacin trgovine na veliko "0101",
- dobavljač se ne unosi,
- u polje 'iz objekta' se unosi "1601" – carinski magacin,
- konto je 13200,
- šifra poreskog statusa je "0500",
- unosi se šifra domaće valute ('CSD' ili 'YUD' ili 'DIN'),
- unosi se kurs 1.00
- unosi se ukupna vrednost robe u dinarima po cenama iz ranijih kalkulacija (ulazna u carinski agacin)
- u zavisne troškove unose se:
  - svi novi zavisni troškovi bez pdv-a
  - plus deo starih ino-troškova (zna se tačno koliki je jer to piše u JCI) po kursu NBS iz prve faze,
  - plus nastale kursne razlike koje se računaju na sledeći način,

(vrednost_robe_koja_se_carini_u_valuti + deo_starih_ino_troškova)

X

(novi_kurs_NBS – stari_kurs_NBS)

- ako se to (zajedno sa cenom robe) ne slaže sa carinskom osnovicom, dodaje se i korekcija do osnovice koju je propisala carina. Ukoliko se umesto kursa sa JCI koristi kurs NBS (što je ispravno), ovde mora doći do korekcije makar zbog razlike u kursu NBS i sa JCI.

U stavkama se unosi, posle šifre i količine, nabavna vrednost (po ceni iz prve faze).

Kod rasporeda zavisnih troškova (F4):

- novi zavisni troškovi se unose kao kod običnog uvoza,
- stari zavisni ino-troškovi:
  - konto je "28200",
  - šifra poreskog statusa je "0500",
  - samo u iznos osnovice bez pdv-a
- kursna razlika:
  - konto je npr. 66300,
  - šifra poreskog statusa je "0500",
  - samo u iznos osnovice bez pdv-a
- eventualna korekcija:
  - konto je npr. 67900,
  - šifra poreskog statusa je "0500",
  - samo u iznos osnovice bez pdv-a

Ovaj znak X
čitaj „puta“
jer se radi o
množenju

6.19. Periferna akvizicija podataka - *

Periferno znači spoljašnje, a to se odnosi na mogućnost da se podaci mogu unositi preko drugih uređaja izuzev tastature. Akvizicija podataka znači unos ili prijem podataka u bazu.

Info program omogućava da se podaci mogu uneti u robne dokumente i na drugi način, izuzev preko tastature, korišćenjem specijalnih perifernih uređaja. Ti uređaji su:

data terminali ili ručni terminali

Ručni terminali nemaju žičanu vezu sa računarom i kao takvi imaju sopstvenu memoriju i logiku rada. Mogu da prikupe i memorišu jedan ili više dokumenata i da ih naknadno prenesu na računar u bazu podataka. Pogodni su kada je potrebno da se prikupe podaci na osnovu šifre ili bar-koda artikala koji su dislocirani u odnosu na računar.

bar-kod skeneri

Bar kod skeneri imaju žičanu vezu sa računarom i kao takvi nemaju sopstvenu memoriju i logiku rada. Suštinski zamenjuju tastaturu tako što prenose bar-kod šifru na obrazac kao da je ista ručno uneta. Pogodni su kada je potrebno da se prikupe podaci na osnovu šifre ili bar-koda artikala koji su u neposrednoj blizini u odnosu na računar.

vage za merenje težine, ...

Vage najčešće imaju žičanu vezu sa računarom i kao takvi nemaju sopstvenu memoriju. Pogodni su kada je potrebno da se prikupe podaci na osnovu šifre ili bar-koda artikala koji su u neposrednoj blizini u odnosu na računar. Vage mogu da kreiraju bar-kod nalepnicu-etiketu koja može da sadrži u sebi identifikaciju i težinu artikla.

Svaki od ovih uređaja prikupljene podatke prenosi u računar u takozvanu terminalsku bazu odakle se oni na zahtev operatera prenose u izvorni robni dokument. To mogu biti: kalkulacije, fakture, popisi, ...

Navedene programske mogućnosti u vezi periferne akvizicije podataka se posebno ugovaraju. Inicijalna podešavanja kod korisnika postavlja Info instruktor.

Rbr	Sifra	Naziv	JM	Kol	Cena
0001	010102	NEKI DRUGI ARTIKAL	KOM	10.000	22.500

Ident	Kol	Naziv
1234567890	1.000	NEKI DRUGI ARTIKAL
0987654321	1.000	Neki treci artikal
.	1.000	

Ako kliknete na opciju 'Bar kod' dobićete tabelu za unos stavki kao na slici.

6.20. Sitan inventar

Evidencija sitnog inventara se može sprovesti kroz segment za robno-materijalno knjigovodstvo ili osnovna sredstva. Ukoliko se sitan inventar otpisuje po nekoj utvrđenoj stopi, onako kako se to radi za osnovna sredstva, onda se evidencija sitnog inventara vodi u programskom segmetu za osnovna sredstva i to na posebnoj poziciji (bazi podataka koja se bira sa F3). Pri tom je potrebno da se na toj poziciji u dokumentima osnovnih sredstava na

Parametri knjigovodstva osnovnih sredstava		
Evidencija OS po popisnim mestima.....	T	
Evidencija OS po kontima.....	T	
Evidencija inventarskih brojeva.....	T	
Sablon za sifru osnovnog sredstva.....	XXXXXXXXXX	
Vrsta promene za pocetno stanje.....	00	
Vrsta promene za aktiviranje.....	01	
Vrsta promene za konacnu amortizaciju..	03	
Vrsta promene za privr. amortiz.....	73	
Vrsta promene za privr. revalor.....	74	
Vrsta promene za konacnu revalorizaciju:	04	
Vrsta promene za doknjizenje.....	05	
Vrsta promene za korekciju stanja.....	06	
Vrsta promene za popis.....	87	
Vrsta promene za visak.....	07	
Vrsta promene za manjak.....	16	
Osnovni metod knjigovodstvene amortizac:	PROP	
Prosečna bruto zarada.....		30000.00
Tip evidencije (O/S)	O	

parametrima (na [okruženjenju](#)) postavi [tip evidencije](#) na vrednost "S" (Sitan inventar).

Za ovakvo podešavanje neophodno je da se obratite Info instruktoru koji će vam dati i dodatna uputstva.

Ukoliko pak vršite otpis sitnog inventara u celosti, 100%, prilikom stavljanja na upotrebu onda se može i treba koristiti segmet za robno-materijalno knjigovodstvo-evidenciju. Taj slučaj je u praksi češći i posebno ćemo ga razmotriti. Dakle, potrebno je definisati (uneti) šifre objekata za sitan inventar na zalihi i na upotrebi. Prijem (nabavka, ulaz u magacin) se unosi kao prijemnica u magacin sitnog inventara na zaliham. Model kontiranja se može posebno

definisati ako se to radi opcijom [\[ROBNO/Dokumenti\(ul/izl\)\]](#) koji je najčešnje klasičan kao i prijemnica materijala (dobavljač potražuje, magacin duuguje, pdv duuguje). Prijemnica sitnog inventara u magacin zaliha se može uraditi i opcijom [Kalkulacije](#).

Kada se sitan inventar daje na upotrebu onda se vrši međumagacinski prenos iz magacina zaliha na magacin upotrebe sitnog inventara.

Taj prenos je detaljno opisan u temi o međumagacinskom prenosu. Pri tom treba koristiti vrstu promene koja je unapred definisana za tu transakciju. Ta vrsta promene definiše model kontiranja u finansijsko knjigovodstvo po unapred zadatim pravilima. Taj model se unosi u samom šifarniku vrsta promena na način kako je to opisano u ovom uputstvu pod temom o modeliranju i pravilima kontiranja u zavisnosti od vrste promene.

Magacin upotrebe sitnog inventara, ili popisno mesto, može biti:

- Osoba

Sitan inventar se prati po zaposlenima (za svaku osobu se otvara poseban objekat)

- Kancelarija

Sitan inventar se prati po kancelarijama, kabinetima (školske ustanove)

- Pogon

Sitan inventar se prati po pogonima

- Zgrada

Sitan inventar se prati po zgradama, objektima, magacinima

- Organizaciona jedinica firme, ...

Sitan inventar se prati po radnim jedinicama, poslovnica, ...

Magacine upotrebe sitnog inventara možete samostalno otvoriti (uneti) u šifarniku objekata.

6.21. Ispravke u robnom knjigovodstvu

Realna potreba je da se uočene greške isprave. Te greške mogu biti rezultat slučajnih grešaka, nepotpune i/ili neispravne dokumentacije u momentu knjiženja, itd.

Postoje tri vrste ispravki u robnom knjigovodstvu:

1. Ispravka unetih dokumenata
2. Korektivna knjiženja
3. Storniranje dokumenata

1. Ispravka unetih dokumenata

Napomena: ispravka unetih dokumenata se može vršiti samo ako isti nisu potvrđeni.

Uneta dokumenta se mogu ispraviti na neki od sledećih načina:

1.1. Doknjiženjem nedostajuće stavke

Ako unetom dokumentu nedostaju stavke (artikli), potrebno je ući u robne dokumente **[ROBNO/Dokumenti(ul-izl)]**, tražiti **'Tra'** željeni dokument, preći u stavke **'Rel'**, uneti nedostajuću stavku komandom **'Unos'**.

1.2. Korekcijom već unete stavke

Ako uneti dokument ima pogrešno unetu stavku gde greška može biti: količina, cena ili iznos korekcije, potrebno je ući u robne dokumente **[ROBNO/Dokumenti(ul-izl)]**, tražiti **'Tra'** željeni dokument, preći u stavke **'Rel'**, tražiti pogrešnu stavku znajući joj šifru ili preko **F5**, modifikovati je komandom **'Mod'**.

1.3. Brisanjem stavke

Ako uneti dokument ima suvišno unetu stavku, potrebno je ući u robne dokumente **[ROBNO/Dokumenti(ul-izl)]**, tražiti **'Tra'** željeni dokument, preći u stavke **'Rel'**, tražiti suvišno unetu stavku znajući joj šifru ili preko **F5**, brisati je komandom **'Bris'**.

Ako pre toga niste znali broj dokumenta koji ispravljate možete ga saznati preko robne kartice, pregleda knjiženja ili dnevnika.

2. Korektivna knjiženja

Korektivna knjiženja se koriste kada se želi izvršiti ispravka u robno-materijalnom knjigovodstvu knjiženjem novog dokumenta. Na taj način se vidi hronologija dešavanja odnosno istorija svih promena, to jest, ne gubi se trag prethodnim knjiženjima. Suština korektivnog knjiženja je da se novim proknjiženim dokumentom prethodno stanje dovede do željenog (sadašnjeg). Primeri za to mogu biti razni (knjiženje razlika po popisu, ispravke, ...), ali jedan ću navesti. To je preknjižavanje sa šifre na šifru, ili sa kartice na karticu. Naime dešava se potreba za takvom korekcijom iz dva razloga: pogrešno knjiženje šifara (slični artikli, ...) ili naknadno menjanje postojećih šifara artikala. Bilo koji da je razlog u pitanju

preknjižavanje se mora izvršiti. To zahteva knjiženje novog RM dokumenta koji ću detaljno opisati.

Preknjižavanje sa šifre na šifru.

Objekat je 0101 – magacin trgovine na veliko

Stara šifra artikla je 010203 – Filter Fly XYZ

Zatečeno stanje zaliha je 123 komada koji se vode po ceni od 10 dinara.

Potrebno je zatečene zalihe tog artikla preknjižiti na novu šifru artikla.

Nova šifra artikla koja je 030201 – Filter Fly ABC.

Robni dokument za preknjižavanje je ulazni. Ima dve stavke:

- prva stavka je stara šifra artikla sa negativnom količinom od 123 komada (zalihe) i cenom od 10 dinara
- druga stavka je nova šifra artikla sa pozitivnom količinom od 123 komada (zalihe) i cenom od 10 dinara.

Na taj način se robna kartica stare šifre anulira i sve zalihe prelaze na novu.

Sifra	Kolicina	Nab. cena	Pr. cena	Plan. Cena	Iznos korekcije	Naziv
010203	-123.000	0.000	10.000	0.000	0.000	Filter Fly XYZ
030201	123.000	0.000	10.000	0.000	0.000	Filter Fly ABC

3. Storniranje dokumenta

Robno-materijalni dokument se može kompletno stornirati ukoliko za to postoje razlozi.

Storniranjem se sve promene dokumenta anuliraju (potiru) uz trag o dešavanju (hronologija).

Storniranje dokumenta se aktivira opcijom sa okruženja koja se nalazi na dodatnim opcijama.

Sifra	Kolicina	Nab. cena	Pr. cena	Plan. Cena	Iznos korekcije	Naziv
010203	-123.000	0.000	10.000	0.000	0.000	Filter Fly XYZ
030201	123.000	0.000	10.000	0.000	0.000	Filter Fly ABC

Storno/Kopiranje:

Izbor akcije:

- ☒ Storniranje dokumenta
- ☐ Kopiranje dokumenta

Podaci:

Broj dokumenta: (Taster <F6> za pomoc) K 091S

Datum dokumenta: 07/05/2006

OK Cancel

7. DALJE PERSPEKTIVE

Postoje još mnogi koncepti koji nisu našli mesto u ovom uputstvu a koji se na direktan ili indirektan način tiču robno-materijalnog knjigovodstva. Ukratko ću ih pomenuti, mada moram naglasiti da oni ne pripadaju standardnoj verziji robno-materijalnog knjigovodstva:

01. Joker polja dokumenata, boja, veličina, dužina, termoprekid, ...
02. Dodatne karakteristike u šifarniku artikala
zemlja porekla, model, marka, proizvođač, ...
03. Konverzija analitičkog artikla u sintetički artikal
04. Jedinstvena šifra artikla sa svojim dodatnim atributima (kodmat)
bar kod čitač jednoznačno određuje npr. artikal, boju i veličinu
05. Narudžbenice dobavljačima
automatski se prenose u prijemnice i nalog magacinu da primi robu
06. Narudžbenice kupaca
automatski se prenose u otpremnice i/ili nalog magacinu da otpremi robu
07. Prijemnice robe
automatski se prenose u kalkulacije
08. Nalog magacinu da primi
09. Nalog magacinu da otpremi robu
10. Komercijalni uslovi prodaje
po kupcu, artiklu ili kombinaciji .. određuje se rabat, broj dana valutnog dospeća i ugovoren cenovnik
11. Otpremnice u fakturu po mnoštvu kriterijuma grupisanja
u tekstilu otpremnice se izdaju po boji-veličini-dužini, a fakture po osnovnom modelu
12. Sistem rezervacija robe
robu rezerviše nalog magacinu da otpremi, otpremnica, uneta a neproknjižena faktura..
stanje raspoloživih zaliha, kartice rezervisanih količina
13. Podrška barkod čitačima, ručnim terminalima, Pocket PC računarima i ostale vrste
periferne akvizicije podataka
14. Period i koeficijent obrta artikala
15. Kurentnost i nekurentnost robe
16. Prosečno stanje zaliha
17. Analiza robnog prometa
18. Specifičan interface za unos robnih promena i praćenja zaliha „VIZUELNI MENADŽER
ROBE – VM_ROB“

Sve ove opcije su realizovane ili kroz programski segment **robno-materijalno knjigovodstvo** za koje se licencna prava na korišćenje posebno naglašavaju i ugovaraju, ili kroz programski segment **komercijala**.

Prikaz VM_ROB interface-a

KOMERCIJALA, INFO_KOM V1.10 (D:WINF0061... Verzija od: 04/10/2006)

Parametri General Sistem Edit Window (C) InfoSys

Upravljanje magacinom

Dialog upita

UPRAVLJANJE MAGACINOM 00:36:27

Objekti:

Obj	Kol	Rez.Kol	Naziv
0101	0.000	0.000	Magaci
0102	0.000	0.000	Magaci
0201	0.000	0.000	Magaci
0321	0.000	0.000	Restore
0322	0.000	0.000	Restore
1901	0.000	0.000	Magaci
2301	0.000	0.000	Magaci
2302	0.000	0.000	Reprorr
5101	0.000	0.000	Maloprc
5102	0.000	0.000	Benzins
9501	0.000	0.000	USLUG

Filteri: ISKLJUČEN ISKLJUČEN ISKLJUČEN ISKLJUČEN Isključiti filtere

Kreiranje Dokumenta

Barkod: ON Artikli sa količinama Brisanje količina

Artikli: Traži:

Sifra	Barkod	Naziv	Kolicina	Cena	JM	aril
01	1	BRASNO.HLEB.PECIVO.TESTENINE	0.000	0.000		
010	20	.BRASNO	0.000	0.000		
010001	41	Psenicno brasno T400 1/1	0.000	0.000 KGR	000	
010002	42	Psenicno brasno T500 1/1	0.000	0.000 KGR	000	
010003	43	Psenicno brasno T850 1/1	0.000	0.000 KGR	000	
010011	45	Psenicno brasno T500 25/1	0.000	0.000 KGR	000	
010021	62	Projino brasno rinfuz	0.000	0.000 KGR	000	
011	22	.HLEB	0.000	0.000		
011001	46	Beli hleb 600 gr.	0.000	0.000 KOM	000	
011002	47	Polubeli hleb 600 gr.	0.000	0.000 KOM	000	
011003	48	Vekna 600 gr.	0.000	0.000 KOM	000	
012	21	.PECIVO	0.000	0.000		
012001	63	Kifle 50 gr.	0.000	0.000 KOM	000	
012002	64	Pogacice 50 gr	0.000	0.000 KOM	000	
012003	66	Pastete 100 gr	0.000	0.000 KOM	000	
013	23	.TESTENINE	0.000	0.000		
013001	65	Makarone 500 gr.	0.000	0.000 KGR	010	
013002	67	Spageti 400 gr	0.000	0.000 KGR	010	
014		KORE	0.000	0.000		
014001		KORE ZA GIBANICU	0.000	0.000 KOM	000	
014002		KORE ZA BAKLAVU	0.000	0.000 KOM	000	
015001		MAKARONE	0.000	0.000		

Ulazni / Izlazni Dokumenti

Obj	Dokument	Datum	Iz Obj
0101	Nv0915	15/09/2006	
0101	80-00006	30/08/2006	
0101	0008	07/04/2006	
0101	0007	02/04/2006	
0101	86-00004	15/03/2006	
0101	0006	01/03/2006	
0101	95-00001	23/02/2006	
0101	89-00003	15/02/2006	
0101	0005	05/02/2006	
0101	0004	03/02/2006	
0101	0003	20/01/2006	
0101	0002	13/01/2006	
0101	0001	05/01/2006	

1 DragDrop polja 2 Rad sa tabelama 3 Sifarnici, izvestaji ...

Kompiuterski programi InfoSys, Ustice, Tel. +381 31 511-455

OVR NUM

POMOĆ

Uputstvo

ŠIFARNICI

Artikli

Komiteti

Objekti

Joker 1

Joker 2

IZVEŠTAJI

Robna kartica

Lager lista

Preg.knjiženja (RM)

POSEBNE OPCIJE

Parametri

Revnoteže Rob-Art

Ručni terminal

Matrica

Izlaz